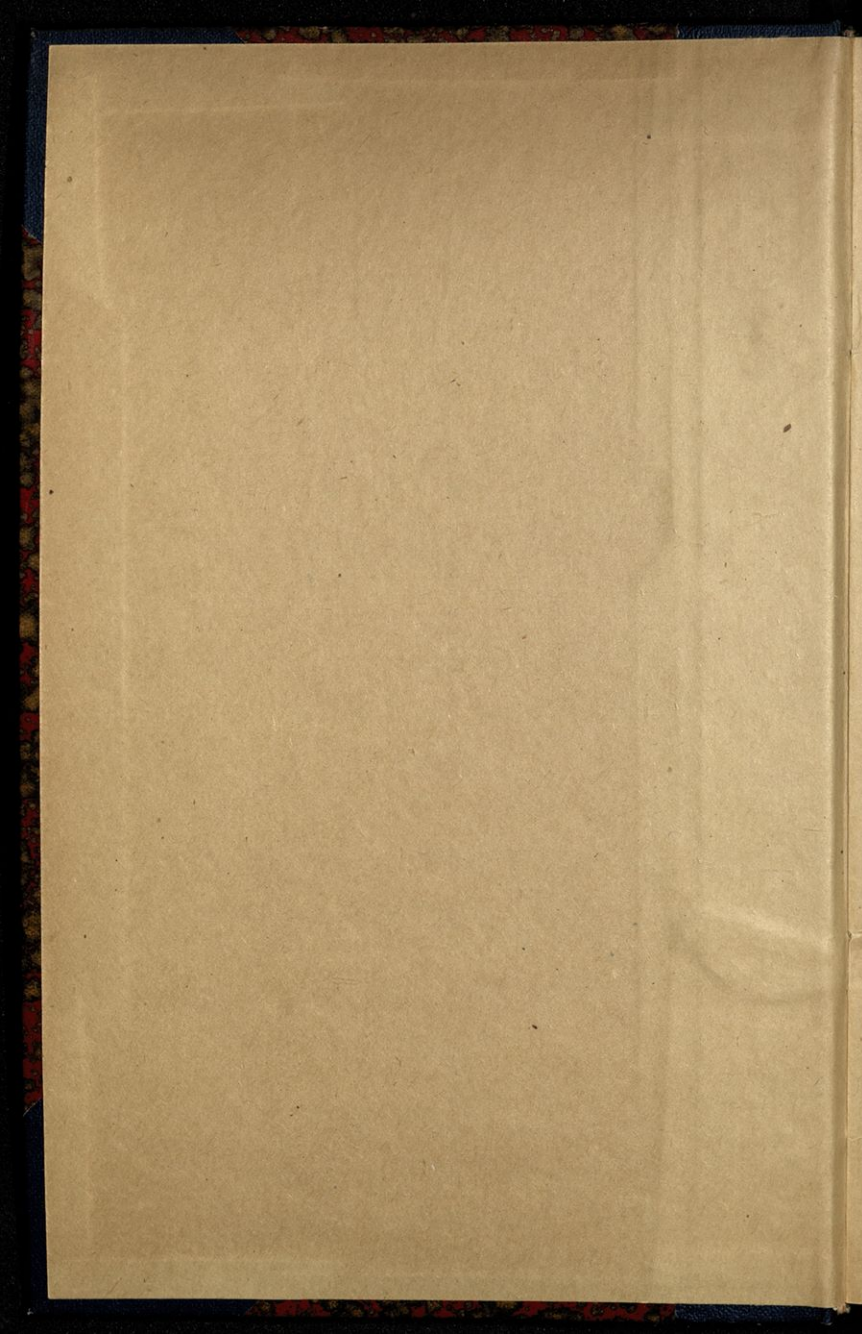

62427

Šolske katekeze

za

pervence.

Spisal in v „Slovenskem Prijatelju“ podajal

Tomaž Mraz,

župnik v Vuhredu, Lavantinske škofije.

1878.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.

62427

Predgovor.

Že je šlo čez šestnajst let v morje brezkončne večnosti, kar sem spisal in na svitlo dal „djansko vodilo“. Postalo je v tem času zelo pomanjkljivo v ozir tvarine in slovnice, kajti v šestnajstih letih se je gledé šole oziroma podučevanja v kristjansko-katoljškem nauku veliko-veliko spremenilo — ne na boljše, marveč Gospod Bogu bodi milo potoženo, na slabejše. Dobri materi sveti katoljški cerkvi se ni le ves vpljiv na šolsko podučevanje odvzel, marveč cele ure za sveti kristjansko-katoliški nauk so se jej jako skerčile. Verh tega tudi piha in brije povsod nek brezveren, sveti katoljški cerkvi nasproten duh. Nje svete zapovedi se zanemarjajo in prederzno prelomljujejo. Na to se je v novi „šolski katekezi za pervence“ toliko ozir jemal, ter nauk o sveti cerkvi in nje oblasti precej obširno razkladal. V šestnajstih letih se je pa tudi premili materini, slovenski jezik gotovo v neizrekljivo veselje vseh vnetih domorodcev lepo izlikal. Tudi na to se je po moji slabi zmožnosti ozir jemalo. In tako naj gre nekdanjo „djansko vodilo“ zdaj v „šolsko katekezo za pervence“ spremenjeno med vse meni predrage slovenske duhovnike, svetne učitelje, stariše, odgojitelje, s kratko naj potuje med vse slovenske rojake, ter naj donaša milemu slovenskemu narodu stoternega sadú. Vse pa naj bode na čast ljubemu Gospod Bogu, preblaženi Mariji devici in premili materi Sloveniji v blagor.

V Vuhredu na Štajarskem na dan svete Uršule in tov. 1877.

Tomaž Mraz,

spisatelj „šolske katekeze za pervence“.

KAZALO.

Vvod	Stran 1
----------------	------------

Pervo poglavje.

I.—II. Od Boga Očeta, prve božje osebe	9
III. Angelji	13
IV. Perva človeka: Adam in Eva	15
V.—VI. Pervi greh	17
VII. Žalostni nasledki vrojenega greha	22
VIII. Bog obljubi rešenika	25
IX. Veliki angelj Gabriel Mariji oznani. Angeljsko češčenje.	27

Drugo poglavje.

Od Jezusa Kristusa, druge božje osebe.

I. Marija rodi Sina božjega, Jezusa Kristusa, rešenika sveta	31
II. Pastirji pri jaslicah Jezusovih	33
III. Trije Modri in kralj Herod	35
IV. Modri v Betlehemu	37
V. Hudobni Herod da nedolžne otročiče umoriti	39
VI. Očiščevanje prečiste device Marije ali svečnica	42
VII. Dvanajst let stari fantiček Jezus gre k praznikom v Jeruzalem.	44
VIII. Sv. Janez Kerstnik ljubemu Jezusu pot pripravlja	47
IX. Sv. Janez kersti ljubega Jezusa	49
X. Ljubi Jezus se posti štirideset dni in štirideset noči. Hudi duh ga skuša	51
XI. Ljubi Jezus jame ljudi učiti. Uči, da imamo verovati	54
XII. Mili Jezus uči, kaj imamo od dobrega Boga upati	56
XIII. Ljubi Jezus uči, da imamo Boga čez vse in bližnjega ko samega sebe ljubiti	57
XIV. Mi ljubimo Boga in bližnjega, ako zapovedi božje zvesto spolnujemo	59
XV. Ljubi Jezus poterjuje svoje božje nauke s čudeži	61
XVI. Ljubi Jezus gre v Jeruzalem na svete velikonočne praznike	63
XVII. Ljubi Jezus obudi mertvega mladenča v Najmu in mertvo Jajrovo hčerko	65
XVIII. Mili Jezus uči na gori, v puščavi in nasiti pet tisuč mož s petimi kruhi in dvema ribama	68
XIX. Jezus hodi po morji ko po suhem	70
XX. Vsemogočni Jezus ozdravi mertvoudnega in od rojstva slepega	72
XXI. Vsemogočni Jezus oživi Lazarja. Hudobneži iščejo Jezusa umoriti	74
XXII. Mili Jezus ima slovesni vhod v Jeruzalem	77
XXIII. Jezus začne terpeti	79
XXIV. Ljubi Jezus je velikonočno jaguje in postavi zakrament presv. rešnjega Telesa	81

	Stran.
XXV. Mili Jezus učencem napove, da ga bo eden izmed njih izdal	84
XXVI. Ljubi Jezus na oljski gori moli in kervavi pot poti	87
XXVII. Hudobni Judež Iškarijot gre z beriči in vojščaki dobrega Jezusa lovit	90
XXVIII. Milega Jezusa peljejo k Anu in Kajfežu	92
XXIX. Peter dobrega Jezusa trikrat zataji, preden petelin dvakrat zapoje	95
XXX. Milega Jezusa peljejo k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu	97
XXXI. Izdajavec Judež Iškarijot se obesi	100
XXXII. Cesarski namestnik Poncij Pilat pošlje nedolžnega Jezusa h kralju Herodu	101
XXXIII. Cesarski namestnik Poncij Pilat spusti razbojnika, ne pa nedolžnega Jezusa	103
XXXIV. Nedolžnega Jezusa bičajo in s ternjem kronajo	104
XXXV. Poncij Pilat nedolžnega Jezusa v smert obsodi	106
XXXVI. Jezus nosi težki križ na hrib Kalvarija ali Golgota	109
XXXVII. Jezus bo na križ pribit in moli za svoje sovražnike	111
XXXVIII. Usmiljeni Jezus odpusti desnemu razbojniku in izroči svojo mater Janezu	113
XXXIX. Nedolžni Jezus na križu umerje	115
XL. Čudeži ob smerti Jezusovi	118
XLI. Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa pokopljeta	120
XLII. Ljubi Jezus od mrtvih vstane. Aleluja	122
XLIII. Ljubeznjivi Jezus se prikaže pobožnim ženam	125
XLIV. Dobri Jezus se prikaže učencem	128
XLV. Od mrtvih ustali Jezus se prikaže apostelnom drugokrat pri zapertih durih	132
XLVI. Mili Jezus postavi zakrament sv. kersta in gre v nebo	135

Tretje poglavje.

Bog sveti Duh, tretja Božja osoba.

I. Sveti Duh pride nad aposteljne in učence. Binkošti	138
II. Sveti Duh je pravi, živi Bog	140
III. Bog sveti Duh nam deluje milost Božjo. Sedem darov svetega Duha	143

Sveta keršanska cerkev.

I. Pričetek svete keršanske cerkve. O sveti meši	146
II. Dalje o sveti meši	149
III. Sveta keršanska cerkev narašča	151
IV. Sveta keršanska cerkev se razširja; Ananija in Safira	153
V. Svetega Štefana hudobni judje s kamnjem pobijejo. Sveti Filip v Samariji podučuje in kerščuje	156
VI. Savelj se spreoberne	158
VII. Sveti Peter obiskuje kristjanske občine in dela čudeže	160
VIII. Sveti Jakob bo z mečem umorjen. Sveti Peter je ječe čudovito rešen. Strašna smert Heroda Agripa	162
IX. Sveti Peter ima z aposteljni in ostalimi cerkvenimi glavarji v Jeruzalemu zbor	164
X. Sveta kristjanska cerkev hrani čisti in nepopačeni Jezusov nauk, in ima oblast zapovedi dajati	166
XI. Sveta kristjanska cerkev nam je skerbna, mila mati. a) sveti kerst, sveta birma, presveto rešnje Telo	169
XII. b) Sveta kristjanska cerkev nam odpušča grehe: Zakrament svete pokore. 1. Izpraševanje vesti	171

	Stran.
XIII. Sveta kristjanska cerkev nam greh odpušča: Zakrament svete pokore. Dalje: 2. grevenga ali kes. 3. terdni sklep ali predvzetje	174
XIV. Sveta kristjanska cerkev nam odpušča grehe: Zakrament svete pokore. Dalje: 4. spoved, 5. naložena pokora ali zadostilo	177
XV. Sveta kristjanska cerkev nam je dobra mati: Zakrament svetega poslednjega olja, mešnikovega posvečevanja in zakona	179
XVI. Sveta kristjanska cerkev se imenuje „katoljska“ cerkev. Bo zmirom preganjana. Je nezmagljiva	182

Četerto poglavje.

Greh. Dobra dela. Čednosti.

I. Kaj je greh? Kako se greh stori?	185
II. Raznoverstne plemena ali sorte djanskih grehov	188
III. Šesteri grehi v svetega Duha	191
IV. Čveteri v nebo vpijoči grehi	195
V. Deveteri tuji grehi	198
VI. Tri božje kreposti ali čednosti	202
VII. Štiri poglavitne djanske čednosti	205
VIII. Čednosti sedmerim poglavitnim grehom nasprotne	209
IX. Sestere dolžnosti, ktere je Jezus Kristus sosebno priporočil	213
X. Osmere zveličanske čednosti	217
XI. Dobra dela kristjana	222
XII. Sedmera telesna dela usmiljenja	224
XIII. Duhovna dela usmiljenja	227
XIV. Trije evangeljski sveti	231
XV. Stiri poslednje reči	234
XVI. Sklep. Sveti rožni venec	237

Vvod.

I.

valjen bodi Jezus Kristus! Preljubi otročiči moji, priserčno vas pozdravljam, kajti jako me veseli, da vas toliko v šoli zbranih vidim. Vaši skerbni, dobri starši vas bodo v šolo pošiljali, da bi se vi veliko potrebnih in lepih reči naučili, ki vam bodo, sosebno ko boste odrastli, v velik prid; te lepe reči vam bodo v vašo časno in večno srečo. Oh, le prav radi in veseli hodite v šolo! Pripovedoval vam bom v šoli marsikaj lepega o milem Bogu, česar morebiti še niste slišali doma. Vem, da so vaši pridni stariši z vami že govorili o ljubem in dobrem Bogu; vem, da ste že večkrat doma vidili, kako pobožno so vaš oča, mati, brat, sestra, hlapec, dekla, roke povzdigovali in molili k milemu Očetu nebeškemu; dobra mati so vas gotovo moliti učili; bili ste že tudi v hiši božji, v cerkvi, pri božji službi, in ste vidili, kako se pobožni ljudje pokleknili in lepo molili. Alite, da ste že vse to vidili? Vidili ste pa tudi, da so se oče, mati, ljudje v cerkvi, preden so moliti jeli, lepo prekrižali. Gotovo so vas ljuba mati doma učili, kako se imate lepo prekrižati. Kdo med vami se more lepo in po časi prekrižati? — Janez, prekrižaj se. Anika, prekrižaj se Nekteri zmed vas se prav lepo prekrižajo, nekteri pa ne. Glejte me, kako se bom jes prekrižal. Prekriža se z desnico ali desno roko. Pokažite mi desnico. Levica se dé na serce, — le sem na me glejte, — salcem desnice pa, — ostali persti se sloko sklenejo — se prekrižam in sicer najprej na čelu in rečem: V imeni † Očeta, — zdej na ustih, in rečem: — in † Sina — naposled na persih, in rečem: — in † sv. Duha. Amen. Kedar rečem besedo „Amen“, roki sklenem. Prekrižajte se še enkrat z meno. — Tonek, prekrižaj se zdaj. Julika, prekrižaj se tudi ti. Vstanite vsi in prekrižajmo se vsi vkup: V imeni † Očeta, in † Sina, in † sv. Duha. Amen. Tako je prav.

Ljubi otročiči, gotovo ste vidili in čuli očeta in mater doma prelepo molitev „Oče naš“ moliti. Dobra mati so vam jo gotovo doma tako dolgo predmolili, da ste sami jo jeli moliti. Kdo zmed vas zna „Oče naš“ moliti? Blažek moli „Oče naš.“ Terezika, moli ga tudi ti. No, tako je prav, to je lepo! Sedaj vam bom pa jes „Očenaš“ predmolil, le poslušajte me. V imeni Očeta, in Sina, in

sv. Duha Amen. Oče naš, kateri si v nebesih . . . Vstanite vsi, homo vsi vkup se prekrižali in „Oče naš“ molili.

Predenj začnete moliti, se prekrižajte in po molitvi se tudi prekrižajte. Prekrižajmo se še enkrat. Jožek, prekrižaj se, Micika prekrižaj se. Jutre se bomo v šoli zopet sošli; nadejam se, da vsak zmed vas se bo znal prekrižati in dobro moliti „Oče naš“ Pa, ljubi otroci! h komu molimo? Škerbna mati so vas gotovo učili, da molimo k nebeškemu Očetu, k milemu Bogu. H komu molimo? K ljubemu Bogu molimo. Prav dobro ste odgovorili. Glejte, ljubi otroci, na Boga morate misliti kedar molite in se prekrižate. Otroci, ki se prehitro in slabo prekrižajo, so maloprida in ljubemu Bogu ne dopadajo. Otroci, ki molijo, pa na vse druge reči, na ljubega Boga pa ne mislijo, taki otroci so malopridni in milemu Bogu ne dopadejo. Kedar torej molite, morate se poprej pobožno prekrižati, rokice lepo skleniti in na dobrega Boga misliti.

Radi in lepo molimo,

Da vse dobro od Boga dobimo!

II.

Kedar se prekrižamo in molimo, moramo na Boga misliti; tudi moramo v srcu občutiti, kar Bogu govorimo, tako bomo milemu Bogu dopadli. Ljubi Bog nas bo tudi zato lepo poplašal, kdaj nas bo k sebi v prelepa nebesa vzel. „V duhu in resnici molimo, da večno zveličanje si zadobimo.“ — Valentek, prekrižaj se prav lepo. Nežica, moli prav pobožno sveti „Oče naš.“ Nacek, na koga moramo misliti, da vse dobro od Boga dobimo? Radi in lepo . . . Prav dobro si povedal.

Za „Oče našem“ molimo prav lepo molitvico na čast materi božji Mariji. Imenujemo to molitvico „Češčena si Marija“, tudi „angelsko češčenje.“ Kteri zmed vas zna moliti „Češčena si Marija?“ Johana, moli. Zdaj pa mene poslušajte, kako vam bom „Češčena si Marija“ predmolil. — Češčena si Marija, milosti (gnade) polna, Gospod je s tebo, ti si blagoslovljena (žegnana) med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa: Jezus. Sveta Marija, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in na našo smertno uro. Amen. Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in sv. Duhu; kakor je bilo v začetku, zdej in vselej in na vse večne čase. Amen. Grega, moli „Češčena si Marija.“ Videk, moli „čast bodi Bogu Očetu . . .“

Molitev „Češčena si Marija“ molimo vsak den trikrat, namreč zjutrej, o poldne in zvečer in sicer vsakokrat trikrat zaporedoma, ter rečemo pred prvo „češčena si Marija“ besede: „Angelj Gospodov je Mariji oznanil in je spočela od sv. Duha.“ Češčena si Marija . . . Pred drugo „češčena si Marija“ rečemo besedo: „Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi. Češčena si Marija . . .“ Pred tretjo „češčena si Marija pa rečemo“ besedo: „In Beseda se je

včlovečila in med nami prebivala. Češčena si Marija.“ To molitev imenujemo „angeljsko pozdravljenje“ in jo molimo vsak den trikrat, kedar zjutraj, o poldne in na večer k molitvi zvoni. Besede, ki jih pred tretjo „češčena si Marija“ molimo, namreč: „In Beseda se je včlovečila“, pomenjajo: Jezus Kristus Sin božji je človek postal; zategadelj moramo, kedar molimo: „In Beseda se je včlovečila ali meso postala“ z desno nogo do tal poklekniti in desnico na persi djati iz spoštovanja do ljubega Jezusa, ki je iz ljubezni do nas človek postal, da bi nas večnega pogubljenja ali pekla rešil. Martinek, povej mi, katero molitev molimo za „Oče našem?“ Katinka, moli „češčena si Marija.“ Zefka, komu na čast molimo „češčena si Marija?“ Francek moli „čast bodi Bogu Očetu . . .“ Lizika, katero molitev moliš, kedar zjutraj, o poldne in na večer zvoni? Moli prav lepo angeljsko pozdravljenje. Ko si molila: „In Beseda se je včlovečila“, si z desno nogo do tal pokleknila in desnico na persi dela, zakaj pa? Ti si me prav pazno poslušala, moram te torej pohvaliti in če boš večkrat tako dobro znala, dal ti bom lepo podobico.

Še eno molitev vas moram danes učiti; imenujemo jo „apostoljsko vero“ in molimo jo za „Oče našem“ in „češčena si Marija.“ Glasi se apostoljska vera tako-le: Verujem v Boga Očeta, vsemogóčnega stvarnika nebes in zemlje, in v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega, kateri je spočet od sv. Duha, rojen iz Marije device, terpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umerl, v grob položen; doli je šel v predpeklo, tretji den od mrtvih vstal, gori je šel v nebesa sedi ob desnici Boga Očeta vsemogóčnega; od ondod bo prišel soditi žive in mrtve. Verujem v sv. Duha, sveto katoliško cerkev, občestvo (gmajno) svetnikov, odpuščanje grehov. vstajenje mesa in večno življenje. Amen. Blazek, povej, katero molitev molimo za „Oče našem“ in „češčena si Marija?“ Barbika, moli glasno in počasi apostoljsko vero.

III.

Janez, prekrižaj se prav lepo. Tonika, moli pobožno sveti Oče naš. Jerica moli češčena si Marija. Maks, moli angeljsko pozdravljenje. Cenček, moli čast bodi Bogu Očetu. Martinek, moli apostoljsko vero. Malika, kedaj imamo moliti angeljsko pozdravljenje? Francek, kaj ti je storiti, ko moliš: In Beseda se je včlovečila?

Ljubi otroci, hočete srečni biti in kdaj v svete nebesa priti, morate prav radi in pobožno moliti in se vselej in povsodi prav lepo obnašati. Poslušajte torej pazno, kar vas bom danes učil. Precej, ko se zbudite, že v postelji lepo pobožno prekrižajte se. Ko ste se lepo pobožno prekrižali, čedno priporočite se presveti Mariji devici

in ljubemu angelju varhu, ki sta vas po noči vsega hudega ovarovala, ter recite:

O Marija, čista devica,

Bodi moja pomočnica.

Angelj moj

Bod' z menoj.

Matevžek, kaj ti je storiti, precej ko se zbudiš, še v postelji? Prekrižaj se. Rozalija, kdo varuje otroke po noči, da se jim kaj hudega ne prigodi? Kako se jima moraš priporočiti?

Kedar ste vstali, morate se precej obleči. Bog varuj, da bi goli ali pa v srajčici pri peči čepeli ali celo iz hiše hodili in okoli letali; velik greh bi to bil in sveti angelj varh bi vas rad ne imel. Srajčico morate zmiraj zapeto imeti; zakaj gerdo je in prav nespodobno, če so otroci razkriti in celó gole persi kažejo. Tudi ni lepo, če fantiči na hlačah hlačnikov ali avter nimajo. Ko ste se oblekli, čedno se vmite z merzlo vodo vsak den zjutrej lica, ušesa, vrat in roke; vsako soboto na večer pa tudi noge. O kako gerdo je, če se otroci neradi vmivajo, ter vmazani okoli hodijo! To je tudi greh. Ali veste, kdo se ne vmiva? Živali v hlevu se ne vmivajo, kajti uma in pameti nimajo. Tudi morate vsako soboto zvečer belo srajčico in spodnje hlače ali gate obleči, ker nedelja je svet den; vmazano srajčico in gate pa na poseben kraj shranite. — Ko ste se lepo čedno vmili, počesajte se; po tem pokleknite, rokice sklenite, prekrižajte se in lepo počasi in pobožno molite: Oče naš in angeljsko pozdravljenje. Kedar ste zmolili angeljsko pozdravljenje, recite: Hočem moliti še očenaš in češčena si Marija za svoje ljube stariše, da bi dolgo in srečno živeli, kdaj pa v sveta nebesa prišli. Za Oče našem in češčena si Marija molite čast bodi Bogu Očetu, na to sveto apostoljsko vero in naposled prekrižajte se.

Tako, ljubi otroci, morate vsako jutro moliti. O le prav radi in pobožno opravljajte sveto juterno molitev. — O poldne slišite zvoniti: lepo zopet prekrižajte se, ter molite angeljsko pozdravljenje, kakor zjutrej. Ko ste molili angeljsko pozdravljenje, pa recite: molil bom zdej še Oče naš in češčena si Marija na čast dvanajsterim apostelnom, ki so oznanovali Jezusovo presveto vero. Kakor zjutrej, molite za Oče našem in češčena si Marija čast bodi Bogu Očetu . . . sveto apostoljsko vero in naposled lepo prekrižajte se. — Na večer slišite spet zvoniti in sicer najpervo z velikim zvonom, po tem z malim. Molite torej najprej zopet angeljsko pozdravljenje; na to pa recite: molil bom še Oče naš in češčena si Marija za verne duše v vica. Ko ste zmolili Oče naš in češčena si Marija, pa molite — ne: čast bodi Bogu Očetu . . . kakor zjutraj in opoldne, timveč: Bog jim daj večni mir in večna luč naj jim sveti. Naj počivajo v miru. Amen. Trikrat vsak den, namreč zjutraj, o poldne in na večer morate moliti sveto angeljsko pozdravljenje, za katerim molite vsakokrat Oče naš in češčena si Marija in sicer

zjutrej za svoje ljube stariše, o poldne na čast dvanajsterim apostelnom in na večer za verne duše v vicah. Zjutrej in o poldne recite, ko ste zmolili oče naš in češčena si Marija: čast bodi Bogu Očetu . . . zvečer pa: Bog jim daj večni mir . . . — Spat iti ne smete nikdar goli, ampak morate vsaj srajčico imeti. Ko ste se v postelj vlegli, čedno prekrižajte se in lepo priporočite se prečisti devici Mariji in svetemu angelju varhu, da bi vas po noči vsega hudega ovarovala, tako kakor zjutrej, namreč:

O Marija, čista devica,

Bodi moja pomočnica,

Angelj moj

Bod' z menoj.

Peterček, povej mi, kolikokrat na den moraš moliti sveto angeljsko pozdravljenje? Magdalenica, za koga moraš moliti še Oče naš in češčena si Marija zjutrej po tem, ko si zmolila sveto angeljsko pozdravljenje? Za koga o poldne? Za koga na večer? Jožek, kako moliš po tem, ko si zvečer zmolil Oče naš in češčena si Marija za verne duše v vicah? Kako pa zjutrej in o poldne? — Bil je nek prav priden in pobožen fantiček. Alojzi mu je bilo ime. Ko je nekoliko razuma ali pameti kazal, učili so ga bogaboječa mati se lepo prekrižati, presveta imena Jezus in Marija pobožno izgovarjati. Komej pet let starega dečka Alojzija so večkrat videli, kako da je samotni v kakem hišnem kotiču posebno pobožno molil. Kdorkoli ga je v tako gorečej molitvi vidil, mislil je, da angeljčka pred seboj vidi. O ljubi otroci, kakor sveti deček Alojzij molite radi in pobožno tudi vi. Molitev nedolžnih otrok Bogu naj bolj dopada. Najlepše je viditi otroke, kedar pobožno molijo. Angeljci božji nosijo molitve takih otrok pred obličje Očeta nebeškega. Bodite pa tudi lepo čedni in snažni, ter vmivajte si radi vsako jutro z merzlo vodo lica vrat in roke; o sobotah na večer pa tudi noge. Res prav lepo je viditi otroke, ki so lepo vmiti in snažni. Vtisnite si globoko v spomin te-le besedice:

Lep' snažen bodi vselej

Na truplu in na duši svojeji!

IV.

Ko ste zjutrej lepo čedno se umili, počesali, sveto angeljsko pozdravljenje in Oče naš in češčena si Marija za svoje ljube stariše pobožno zmolili, vzemite knjižico v roke in pridno učite se; tudi, kedar morate pred šolo na pašo, vzemite šolsko knjižico sebo in pridno učite se: pridni šolarji se tudi na paši učijo. — Kedar je čas v šolo iti in vam ljuba mama jesti dajo, lepo prekrižajte se in molite Oče naš in češčena si Marija in čast bodi Bogu Očetu . . . na to rečite: „O sveti Duh! blagoslovi (požegnaj), kar bom zdej vžival“ in prekrižajte se. Ko ste se najedli, prekrižajte se zopet,

molite Oče naš in češčena si Marija, po tem čast bodi Bogu Očetu, na to recite: „O dobrotljivi Oče nebeški! priserčno te zahvalim za to, kar sem zdej zavžil“, in naposled prekrižajte se. Kedar pa vsi vkup jeste, z drugimi na glas pred jedjo in po jedi molite. O kako lepo je in milemu Bogu dopadljivo, če šolarji tudi doma pred jedjo in po jedi lepo glasno predmolijo? — Ste lačni, Bog ovari! da bi si sami kruha ali sadja jemali, marveč stariše lepo prosite, rekoč: „Ljubi oče, ljuba mama! prelepo vas prosim, dajte mi kruheka, ker sem lačen.“ Kedar so vam dobri oče ali ljuba mama kruheka, sadja ali kaj družega dali, priserčno jim zahvalite se, rekoč: „Bog vam naj stokrat poverne.“

Tonek, povej mi, kaj ti je storiti pred jedjo in po jedi? Kaj moliš pred jedjo? Kaj po jedi? Korl, ti si lačen, ali si boš sam kruheka vzel? Kaj pa boš storil? Kako boš prosil? Johanika, ljuba mamica so ti kruheka dali, kako se jim boš zahvalila?

Kedar v šolo greste, hodite fantiči posebej in deklice posebej; lepo hitro idite, ne da bi skakali, kričali, pri hramih (hišah) postajali, pse dražili ali celo stare ljudi, berače in reveže zasmehovali in zmirjali: to je velik greh. Vsakega človeka, ktereга srečate, prijazno pozdravljajte, rekoč: „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Vas jes ali drug duhovnik srečajo, lepo odkrite se, čedno jih pozdravite, rekoč: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, in jim roko poljubite. Vas srečajo deželski gospodje, namreč gospodje, ki hudobneže strahujejo in katerim vaši očetje davke plačujejo, morate se jim tudi lepo odkriti in jih prijazno pozdraviti, rekoč: „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Vidite duhovnika belo oblečenega na sveto obhajilo k bolniku iti, precej, ko ga zagledate in zvončkljati čujete, odkrite se, pokleknite, prekrižajte se, rokice sklenite, ter pobožno recite: „O ljubeznjivi Jezus, usmili se vbogega bolnika, ktereга gospod duhovnik obhajati grejo“, na to molite pobožno Oče naš, češčena si Marija in „bodi pozdravljen, počeščen in moljen Jezus Kristus v presvetem zakramentu“, naposled prekrižajte se in vstanite. — Štefek, povej mi, kako boš pozdravljal ljudi, ki te na potu srečajo, kedar v šolo ali kam drugod greš? Kaj boš še storil, ako na potu mene ali drugega duhovnika srečaš? Roza, včasi vidiš mene skorej tako kakor v cerkvi oblečenega, nekaj v rokah nesti, pred meno pa cerkovnika (mežnarja; luč nesti in zvončkljati, kaj meniš, koga v rokah skritega nesem in h komu grem? Dobro si odgovorila. Kaj ti pa je storiti? —

Po letu, kedar v šolo hodite, vidite na drevju črešnje, hruške, jabelka ali drugega sadja. O Bog ne daj, da bi drevesa potresali ali na nje krepeljne lučali, vejice lomili, ter sadje kradli; kajti to je velik velik greh in vsi, ki kradejo, bodo v strašni pekel prišli. Včasi na potu ali na cesti najdete denar n. pr. krajcer, desetico ali nosno rutico ali kaj drugega; o Bog ovari, da bi za se hranili in prideržali, marveč popraševati morate, kdo je zgubil ali pa meni

prinesti, da oznanim. Kdor najdeno sebi priderži, je tat; zakaj, kar kdo najde, ni njegovo, marveč tistega, kateri je zgubil. Dobro zapomnite te-le besedice:

„Ne kradi in če najdeš kaj,
Lastniku hitro daj nazaj.“

Kdo si je zapomnil besedice te? Povej jih torej, Markec. — Kakor sem vas danes učil, morate se vedno obnašati; ne le, kedar v šolo, v cerkev, iz šole, iz cerkve, ampak tudi, kamorkoli greste. Tako vas bo mili Jezus in vsi dobri ljudje radi imeli, kdaj bote pa v sv. nebesa prišli. O kako prijetno in veselo bo, pri ljubem Jezusu tam gori v prelepih nebesih biti!

V.

Nekteri med vami imajo, kakor vidim, vmazane ušesa in roke. To ni lepo. Vmivati si morate vsako jutro z merzlo vodo lica, ušesa, vrat ali šinek in roke; v soboto na večer pa tudi noge. Kdor je lepo snažen na telesu, navadno je čeden tudi na duši. Take otroke ljubi Oče nebeški nad vse rad ima. Torej:

Lep' snažen bodi vselej
Na truplu in na duši svojej!

Povejte mi sedaj vsi vkup te besedice. — Tudi vidim nektare, da imajo blatne čevljice ali škornice. — Tudi to ni lepo. Le pazno tedaj poslušajte, kar vas bom danes zopet učil. Ko blizo do šole pridete, čevljice zunaj lepo očedite; na to v šolo stopite, in tiste, ki so že v šoli, prijazno pozdravite z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ tiho na svoje mesto podajte se, knjižico v roke vzemite in učite se ali pa lepo tihi bodite, dokler gospod učitelj ali jes pridem. Bog ne daj da bi po zimi, ko je včasih jako merzlo, v šolo stopivši precej k topli peči hiteli; to je zdravju škodljivo in bi tudi oboleti vtegnili. Ravno tako tudi ne smete hitro k topli peči, ko iz šole domu pridete, marveč še le čez nekoliko časa. Kedar gospod učitelj ali jes v šolo pride, tiho vsi vstanite, prijazno pozdravite z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, v lica glejte in tako dolgo mirni in tihi stojte, dokler se vam ne reče: „Vsedite se.“

V šoli lepo tihi bodite in pazno poslušajte, kar vas gospod učitelj ali jes učim. Rokice imejte vedno na klopi, nikar okoli sebe ne glejte, tudi z nogami nikar sem ter tje ne mahljajte. Kedar g. učitelj ali jes koga pokličem, urno naj vstane in glasno in počasi naj odgovarja. Ako nič odgovoriti ne more, kar je vprašan bil, naj ne molči, marveč naj ponižno reče: „Gospod učitelj, tega pač ne vem, bom pa vprihodnje bolj pazno poslušal, da bom mogel dobro odgovarjati.“ Kedar se šola konča in ste odmolili, pojdite lepo tihi in mirni po versti iz šole, naj pred fantiči, potlej pa deklice, ter se na potu domu pošteno obnašajte. Po zimi, ko je led, malopridni

šolarji radi dersajo. Oh po ledu dersati je sila sila nevarno. Vtegnil bi kateri pasti in si roko ali nogo nalomiti ali se celo ubiti.

Ako vas stariši k sosedu po kaj pošljejo, urno hodite, pred hramom, če je blatno čevljice ali noge osnažite, preden v hišo (sobo) stopite, na vrata poterkajte, odkrite se in ko vam rečejo „noter“, lepo pozdravite: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ in „dobro jutro“, ako je zjutrej, „dober den“, ako je po dne, ali pa „dober večer“, če je že zvečer, in če so ondi pri jedi, recite: „Bog blagoslovi (žegnaj).“ Vas jesti vabijo, ali kaj vam ponujajo, radi vzemite in lepo zahvalite, namreč: „Bog vam stokrat poverni.“ Po tem lepo glasno povejte in prosite, kar bi radi. Ko ste opravili, čedno priporočite se rekoč: „Srečno, hvaljen bodi Jezus Kristus“ ali če je na večer: „Lehko noč, hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Kedar pa pridete k meni ali k drugemu duhovniku in od njih zopet domu greste, morate jim pa še roko poljubiti.

Lenka, kako se boš obnašala, če te oče ali mati k sosedu po kaj pošljejo? Martinek, kaj in kako bi rekel, ko bi te jes ali g. učitelj v šoli poklical in bi ne znal odgovoriti? Ljubi otroci, vselej in povsod se tako lepo obnašajte, kakor sem vas danes učil. Vsem dobrim ljudem bote dopadali in prav srečni bote; zakaj:

Kdor je priden in kaj zná,

Ga povsod vse rado 'ma.

Pervo poglavje.

I.

Od Boga Očeta, prve božje osebe.

Pridno ste se dozdej učili in lepo poslušali. Zatorej vam hočem spet nekaj novega povedati, in sicer povedati od ljubega Boga. Gotovo ste že kaj slišali od ljubega Boga, oče in mati so vam gotovo že kaj pravili o njem. Le poslušajte, zdaj hočem vam pa tudi jes še kaj povedati. Andrejček, kako praviš, ko se prekrižaš? — Prav tako! Ti praviš: V imeni Boga Očeta, in Sina in sv. Duha. Vsi ti trije — Oče, Sin in sveti Duh — so le en sam Bog. Imenuješ torej le enega Boga! zatorej ni več bogov ko eden, — le en sam Bog je. Ta pa je v treh osebah ali peršonah, ki se imenujejo: prva Bog Oče, druga Bog Sin, tretja Bog sveti Duh. Kdo ve povedati: Ali je več ko en sam Bog? Prav si odgovorila Lojzika: le en sam Bog je. Koliko pa je božjih oseb? Božje osebe so tri; tako je prav! Povej mi Tonček: Kako se imenuje prva božja oseba? kako druga in kako tretja. Koliko je torej božjih oseb? Ali so bogovi tudi trije. Ne, le en sam Bog je. Kedar torej slišite ali imenujete besedo Bog, spomnite se, da so v enem Bogu tri osebe. — Zdaj vam bom tudi povedal, kako te tri božje osebe vkup z enim imenom imenujemo: Te tri božje osebe pa tudi vkup imenujemo „presveto trojico.“ Alojzij, povej še enkrat; ali je več ko en Bog? — Koliko je pa božjih oseb? — Jerica, kako se imenuje druga božja oseba? Kako prva? Kako tretja? Boštjan, ali je vsaka božja oseba Bog? Po tem takem so torej tri bogovi? Žakaj pa ne? Tomaž, gotovo si že čul besedo „presveta Trojica“, kaj pa je presveta Trojica?

Tri so božje osebe, pa le en Bog. Vsaka oseba je pravi, živi Bog; zatorej se imenujejo „božje“ osebe. Vsaka božja oseba nam je kaj dobrega storila: Bog Oče nas je vstvaril, Bog Sin odrešil in Bog sveti Duh posvetil. Božje osebe imenujete vsak den večkrat, namreč, kedar se prekrižate. Ko se na čelu prekrižate, v imeni † Očeta, — imenujete prvo božjo osebo: Očeta, ki nas je stvaril; ko se prekrižate na ustih, in † Sina, — imenujete drugo božjo osebo: Sina, ki nas je odrešil; in ko se prekrižate na persih, in svetega † Duha. Amen, — imenujete tretjo božjo osebo: svetega

Duha, ki nas je posvetil. Kedar se tedaj prekrizujete vselej morate se spomniti treh božjih oseb ali presvete Trojice, kajti se namreč tri božje osebe vkup imenujejo presveta Trojica. — Andrejček, koliko je božjih oseb? Kako se imenujejo? Zakaj pa pravimo „božje“ osebe? Ali niso tri bogovi? Ali je vsaka oseba pravi živi Bog? Ali je torej več ko en sam Bog? Le en sam Bog je? Olga, kedaj imenuješ tri božje osebe ali presveto Trojico? Prekrižaj se prav lepo! Šimen ali so nam tri božje osebe kaj dobrega storile? Kaj dobrega nam je storil Bog Oče? Kaj Bog Sin? Kaj Bog sv. Duh? —

Zdaj pa le še dobro poslušajte in pazite! Mi pravimo: Bog Oče nas je vstvaril, to se pravi: On je storil, da smo. Bog Oče pa ni storil, da smo le mi, Bog Oče je tudi storil, da je postalo solnce, mesec, zvezde, trava, žito, drevesa, ribe, tice in vse živali. — Bog Oče je storil, da je postalo nebo in zemlja in vse, kar je v nebesih in na zemlji, to se pravi: Bog je stvaril nebo in zemljo, ali z eno besedo: Bog je stvaril svet. — Povej mi zdaj Milica: Kdo je storil, da je postalo solnce . . . Kdo je torej vstvaril nebo in zemljo? Kako moreš namesto: „nebo in zemljo“ reči z eno besedo? Prav! Kdo je torej vstvaril svet? Bog Oče je vstvaril svet.

Zdaj bom vam pa tudi povedal, kako je Bog vstvaril svet?

Lizika! tvoj oče so pek; česa jim je treba, da spečejo kruh? Res, treba jim je več reči; česa pa? Dobro! Tomej! tvoj stric so mizar; česa potrebujejo, da naredijo omaro? Pri vsakem človeku je taka: da more kaj narediti, potrebuje raznih reči. Zdaj poslušajte: pri Bogu pa ni taka; Bog ničesar ne potrebuje, Bog le reče in reč, ktero koli hoče, je že narejena, je že gotova. Bog reče: Bodi drevo, in drevo je; Bog reče: Bodi voda, in voda je; Bog reče: Bodi tica, in tica je. Glejte! tega nobeden človek ne more. Oh kako velik in mogočen je ljubi naš Bog! Bog more iz nič kaj storiti; Bog le reče in ukaže, in vse je tukaj in gotovo; Bog more iz nič kaj storiti, Bog more vstvariti. Kdo mi je v stanu zdaj povedati, kaj se pravi stvariti. Dobro: vstvariti se pravi iz nič kaj storiti. Kaj se torej pravi: Bog je vstvaril svet? Bog je vse iz nič storil in naredil; le samo rekel in ukazal je, in vse je bilo, svet je bil nared.

Pa svet sperva, ko ga je Bog stvaril, ni bil tako lep, kakor je zdaj, svet je bil pust, prazen in temen. Bilo je vse mokro, kakor ob veliki luži. Pa tudi to vam hočem povedati, kako je Bog storil, da je svet postal tako lep.

Da je na nebu in po zemlji vse tako lepo, da je ves svet tako lep, vse to je ljubi Bog storil v šestih dneh.

Pervi den je ljubi Bog vstvaril svitlobo; le rekel je, naj bo svitloba, in koj je bila svitloba. Kako dobitljiv je vendar Bog, da je svitlobo stvaril! Zakaj ako bi svitlobe ne bilo, vtegnili bi ob

drevo zadeti ali v jamo pasti, ter si nalomiti roko ali nogo ali celo pobiti se, kakor včasih po noči, kedar je prav temno.

Drugi den je dobri Bog vstvaril nebeško terdino ali nebes ali firmament. Zapovedal je namreč, da se je poveršna, čista in lahka voda kviško vzdignila in vterdila in tako so postali oblaki in megle, ki so zgoraj nad nami in dež v sebi imajo, kterege na zemljo padati pustijo, kedar jim ljubi Bog vkaže. Oh kako žalostno bi bilo, ko bi mili Bog ne bil vstvaril terdine ali nebesa to je oblak in megel; kajti dežja bi ne bilo in nič bi ne raslo, kakor takrat, kedar je suša. Lakote bi morali vsi umreti.

Težka, gosta voda je še vso zemljo pokrivala, bilo je še vse pod vodo. Zatorej je ljubi Bog tretji den zapovedal, naj se voda zbere v en kraj in naj se suho prikaže. In precej se je prikazala suha zemlja in iz zemlje so jele rasti travice, belorudeče rožice, sadunosno in raznoverstno drevje. Voda pa se je stekala v studence, iz studencev so postajali potoki, kakor je potok ob cesti, iz potokov reke, to je široki in globoki potoki, kakor je Drava, Savina, Sava . . . , postala so pa tudi morja, nezmerno široka in globoka voda. Naša dolina je precej široka in dolga; pa če bi tudi vsa pod vodo bila, vendar bi le mlaka proti morju bila. Po morju plavajo barke, to je lesene hiše, ki so tako velike, ja še večje memo vaših hiš, v katerih vaši starši in vi stanujete. Oh kako dobrotljiv je Bog, ker je stvaril lepe cvetljice ali rože, sadunosno in drugo drevje! Bog ne daj, da bi vi otroci olomastili sadeže, kajti iz sadeža priraste veliko sadunosno drevo, ki nam daje dobrih jabelk, češenj, hrušek in družega okusnega sadja. Pa tudi dreves ne smete poškodovati, na primero, majnih hrastov, smrek, i. t. d., ker iz takih majhnih dreves prirastejo sila velika drevesa, in katerih narejajo pluge, vile, vrata, lesene hiše in hleve in barke, ki po morju plavajo. Prav bi pa tudi ne bilo, če bi travico in rožice brez potrebe tergal ali teptali.

Cirilek, povej mi, kaj nam je Bog Oče dobrega storil? Kaj pa je Bog Oče naj pred vstvaril? Agata, kakošna sta bila nebo in zemlja, ko ju je Bog vstvaril? V koliko dneh pa je ljubi Bog na nebu in zemlji vse tako lepo napravil, ko je zdaj? Matiček, kaj je Bog Oče prvi den stvaril? Kaj drugi? Kaj je tretji den zapovedal, ko je še težka, gosta voda vso zemljo obdajala? Premili Oče nebeški je vse vstvaril nam v prid in hasen, stvaril je pa tudi vse zato, naj bi dobrega Boga vse stvari častile.

Nebes in zemlje vsa bliščava

Je stvarniku neskončna slava.

II.

Ali še veste, kaj se pravi stvariti? Kaj se pravi: Bog je vstvaril svet? Kakošen je bil sperva svet, ko ga je Bog vstvaril?

V koliko dneh ga je Bog tako lepega naredil? — Florjanek, čemu je dobri Bog svitlobo, oblake in megle, rožice in drevesa vstvaril? Ali zapomnil si besedice, ktere sem bil včeraj povedal? Povej! Mislim, da še niste pozabili, kar je ljubi Bog vstvaril prvi, drugi in tretji den. — Danes solnce kaj prijazno in toplo sije, po noči pa je lepo svetila luna in tisoč in tisoč zvezdic je migljalo ne nebeški terdini. Res je Bog dobrotljiv, ker je vse tako neizrečeno lepo naredil, in čujte: solnce luno in zvezde je dobri Bog stvaril četerti den, ter je rekel: Naj bodo na terdini neba dve veliki luči in zvezde, da svetijo na terdini neba in razsvitlujejo zemljo. Merzlo je, kedar zlato solnčice ne sije, kakor po zimi. Tudi po solncu nam dobri Bog veliko dobrot deli: brez solнца namreč bilo bi vedno merzlo, kakor po zimi, nič bi ne rastle, imeli bi tedaj malo ali celo nič jesti in gotovo bi nam zmanjkalo derv, ker bi morali neprenehoma netiti, da bi nas ne zeblo. Jelite, da ste zelo veseli, kedar po noči luna sveti in tisoč in tisoč lepih zvezdic na nebu miglja. Glejte, res ljubeznjiv in dober je Bog, ker je na nebu vse neizrečeno lepo naredil! Lorenc, ali kaj vidiš v potoku, kateri skoz vas teče? V potokih, rekah in morju so ribe, majhne in velike, ki urno ko blisk po vodi švigajo. Po drevju pa vidite skakljati nagle tičice, ki tudi pojo. Ribe v vodi in ptičice pod nebom je mili Bog vstvaril peti den, ter je rekel: Naj rodijo vode živo laznino in perutnino nad zemljo pod terdino neba. (I. M. 1, 20.) O kako mično žvergolijo in pojó pridne ptičice, kaj radi jih poslušamo! Nekatere ptičice, n. pr. vrabci in senice pobirajo črve in gosence, ki so sadonosnemu drevju in zelju jako škodljive. Ni tedaj prav, marveč velik greh je, da malopridni fantalini in pastirji v vigredi ptičja jajca jemljejo in potrupljejo, gnjezda razdirajo, mlade ptičice iz gnjezda odnašajo, terpinčrjo ali celo morijo. Pa tudi ribe v vodi je dobri Bog vstvaril nam v prid, ker so za jéd dobre, sosebno jih radi jemo o postnih dneh.

Šesti den je mili Bog stvaril male in velike štirinožne živali, to je živali, ki imajo štiri noge, n. pr. krave, vole, ovce, koze, pse, i. t. d., laznino, n. pr. kače, kušarje, i. t. d. in zverino, namreč take živali, ki ne bivajo pri ljudeh, kakor konji, voli, marveč v hosti in borštu, kakor zajci, lesice, jazbeci, volkovi, medvedi, i. t. d. ter je rekel: Zemlja naj rodi žive stvari po njih plemenu, živino in laznino in zverino zemlje po njih plemenih. (I. M. 1, 24.) Vse živali je ljubi Bog nam ljudem v korist stvaril. Ako bi dobri Bog ne bil stvaril vozne živine, namreč konjev, volov, i. t. d., morali bi vbogi ljudje sami gnoj na polje voziti in orati. O kako počasno in težavno bi to bilo! Krave nam mleka dajejo, ktero nam v živež služi, iz mleka narejajo vaše matere tudi sir in maslo. Živaline kože predeljujejo v usnje, iz usnja pa čevljarji narejajo škorce in čevljice. Res prav modro je mili Oča nebeški vse vstvaril iz golj ljubezni do nas!

Vse je božja roka prav storila,
Nasa pamet je ne bo učila.

Gerdo in nehvaležno ravnaajo oni, ki ubogo živinico pretepajo. Tudi otroci, zlasti pastirji včasih živinico, n. pr. krave, svinje, grozovito pretepajo ali celo kamnje vanjo lučajo. Otroci, kedar vam nema živinica na paši vkljubuje, s šibo ali s tenjkim bičem jo nekoliko po nogah našvigajte, ne pa s tolsto palico ali celo z batom. Bog obvari, da bi ubogo živinico po glavi mahali, kajti bi jej vtegnili oči stekniti; tudi po herbtu in vampu ne smete vboge živinice pretepati, ker s tim bi svojim ljubim staršem veliko škodo storili. Bog ne daj, da bi kdaj živali terpinčili, n. pr. mlade pse in mačke. Vas hudo boli, ako se sami ranite ali pa če vas kdo tepe; glejte, ravno tako boli in sklije tudi ubogo živinico. Dobri Bog vam je um ali pamet dal, da spoznate, kaj smete storiti in kaj ne. Živinica pa nima uma, tedaj tudi ne ve, kaj dela, kedar v škodo gre. Pridni ljudje z živinco lepo ravnaajo in takim ljudem dobri Bog srečo daje.

Kdor ljubo živinico rad ima,
Mu Bog tud' ž njo blagoslov da.

Ko je ljubi Bog na nebu in zemlji vse neizrečeno lepo in modro pripravil, vstvaril je naposled — tudi še šesti den — človeka in sicer dva: moža in ženo, o katerih vam bom poznej še veliko povedal.

Tomaž, povej nam, kdo je vse vstvaril? Kaj je ljubi Bog naj pred vstvaril? Urška, kakošna sta bila nebo in zemlja, ko ju je mili Bog vstvaril? Francka, v koliko dneh je ljubi Bog na nebu in zemlji vse tako lepo napravil, kakor je zdaj? Kaj je vstvaril prvi den, kaj drugi, kaj je tretji den zapovedal? Tonek, kaj je dobri Bog četrty den vstvaril? Kaj peti? In kaj šesti den? Cenek, komu v hasen in prid je ljubi Bog na primer živinico vstvaril? Kaj nam živinica pomaga? Kako imamo z živinico ravnati? Jožek, kaj dobri Bog daje onim, ki tudi živinico radi imajo? Povej mi tiste verstici? Kdor ljubo živinco rad . . .

III.

Angelji.

Vse, kar je dobri Bog vstvaril, imenujemo božje stvari, n. pr. travico, rožice, drevje, živali, i. t. d. Božje stvari pa niso vse enako imenitne, nektare so bolj imenitne in več vredne, nektare menj, n. pr. rožice so bolj imenitne memo kamnja, živinica je imenitnejša kakor drevje itd. Med vsemi božjimi stvarmi najimenitnejše pa so angelji in ljudje.

Zdaj pa le spet prav dobro poslušajte, pravil vam bom od angeljev. Kdo pa so angelji? Angelji so duhovi, — to je take

božje stvari, ki nimajo trupla kakor mi, ki imajo le samo um in voljo. Angelji nimajo trupla, zatoraj jih tudi viditi ne moremo. V cerkvi na altarji vidite angeljske glavice. Kaj pomenjajo? Da so angeljski duhovi, ki imajo um in voljo, ki sta v glavi, telesa pa nimajo. V cerkvi pa tudi vidite cele angeljske podobe. Ljubi Bog pa je namreč angeljske v podobi mladenčkov ljudem iz lepih nebes na zemljo pošiljal, jim kaj naznanit; tako je poslal velikega angelja Gabrijela sveti devici Mariji v mestice Nazaret, jej oznanit, da bo ona mati božjega Sina in rešenika sveta, Jezusa Kristusa. Angeljske podobe v cerkvi nam angeljske kažejo lepe in mlade, ker so pridni in nedolžni in se ne postarajo, ko mi ljudje. Rokice imajo sklenjene in glavico pripognjeno v poduk, da moramo tudi mi, kedar smo v cerkvi pri božjej službi, roke skleniti in klečé dobrega Boga prav ponižno moliti, kakor ga ljubi angeljski tam gori v svetih nebesih molijo. Ja ljubi otroci, kedar v cerkev k sveti maši greste, le prav ponižno se vstopite pred oltar, na katerem lepe angeljske vidite in tako pobožno ko oni ljubega Boga molite! Otroci, ki radi in pobožno molijo, so podobni lepim angeljskom. — Kedar spet v cerkev pridite, le prav dobro pogledjte angeljske na altarji: vidili bote, da imajo perute ali habe. Čemu imajo perute ali habe? Perute ali habe imajo ptičice, da morajo prav hitro letati. Torej imajo angeljski perute ali habe v pomen, da tudi hitro in radi storijo, kar jim ljubi Bog ukaže. Kokla tudi ima perute ali habe, pod ktere sklicuje piščeta, tudi nas angeljski, posebno pridne otročiče, hudega in vsake nesreče varujejo; zato imajo perute ali habe. Sedaj bote lahko spoznali; zakaj je dobri Bog angeljske stvaril. Da bi ljubega Boga spoznali in vbogali, nas pa varovali. Vsak človek ima svojega angeljska varha. Ali še veste, kako se imate zjutrej in zvečer sveti materi božji in angelju varhu priporočiti?

O Marija, čista devica,

Bodi moja pomočnica.

Angelj moj

Bod' z menoj.

Res veliko novih in lepih reči sem vam povedal; zdaj bom pa popraševal, da vidim, kdo je dobro pazil in kaj zamerkal.

Pavlek, povej mi, kako imenujemo vse, kar je dobri Bog vstvaril? Ali so vse božje stvari enako imenitne? Lipej, ktere božje stvari so najimenitnejše? Kdo so pa angeljski? Lucijka, ali moremo angeljske videti? Zakaj pa ne? Korl, kaj pomenjajo angeljske podobe, ki jih v cerkvi na altarji vidiš? Zakaj imajo perute ali habe? Zakaj je ljubi Bog angeljske vstvaril? Kako se moraš zjutrej in na večer sveti devici Mariji in angeljsku varhu priporočiti? Prav lepo ste zamerkali! Pridni ste bili! —

Mili Bog je vse angeljske dobre in nedolžne vstvaril. Bili so vedno v prelepih nebesih, kjer se jim je neizrečeno dobro godilo. Ali nekteri angeljski so se prevzeli, niso hotli ljubega Boga več

ubogati, kakor tudi nekteri malopridni otroci svojih staršev ubogati nočejo. Te nepokorne, prevzetne angelje je pravični Bog zaverigel v pekel, v kraj, kjer biti je žalostno in strašno, in kjer veliko in grozno terpijo. Ali že veste, kako te hudobne angelje imenujemo? Hude duhove ali hudiče. Dobri angeljčki nas radi imajo; njih naj veče veselje je, če mi radi in pobožno molimo in se hudega ali greha varujemo. Serčno želijo, da bi k njim v prelepa, srečna nebesa prišli. Hudobni duhovi pa nas sovražijo ter si nad vse prizadevajo, nas v hudo ali v greh pripraviti in nesrečne storiti. In — oh to je žalostno in nesreča: Hudobnih, v pekel zaverženih duhov eden je tudi naša prva stariša Adama in Evo v greh pripravil in tako nju in nas vse nesrečne storil, kar vam bom pozneje vse natenjko povedal. Oh ljubi otroci, le radi in veseli ubogajte svoje stariše, povsod, doma, na paši, na polju, sosebeno pa v cerkvi se čedno obnašajte, da vas pravični Bog ne bo kaznil, kakor prevzetne, nepokorne angelje.

Kdor starše ne vboga, Boga ne časti,
Gorjé se vsem takim na zadnje godi.

Mihec, kakošni so bili angeljčki, ko jih je ljubi Bog vstvaril? Marička, ali je dobri Bog tudi hudobne duhove ali hudiče vstvaril? Prav si odgovorila: Bog je le dobre angeljčke vstvaril! Kako pa so postali hudi duhovi ali hudiči? Lekš, kaj nam želijo dobri angeljčki? Kaj pa zaverženi angelji ali hudi duhovi? Kako se godi na zadnje onim, ki staršev ne ubogajo in dobrega Boga ne čestijo? Kdor staršev ne uboga

IV.

Perva človeka: Adam in Eva.

Valentek, povej nam, kaj je ljubi Bog šesti den vstvaril? Zdej pa pazno poslušajte, kako je dobri Bog prva človeka: Adama in Evo, vstvaril. Šesti den je ljubi Bog vstvaril najprej vse štirinogate živali, laznino in zverino. Že je bilo vse na nebu in zemlji prav lepo pripravljeno in zdej je dobri Bog — pa še šesti den — stvaril dva človeka, moža in ženo. Predenj je ljubi Bog človeka vstvaril, rekel je: „Naredimo človeka po svoji podobi.“ (I. M. 1, 26.) Najpred je mili Bog vstvaril moža in sicer tako-le: Ukazal je Bog, da naj postane iz rudeče ilaste ali mokrotne persti, kakoršno po njivah vidite, človeško truplo, kakor je moje in vaše; to truplo pa je še bilo mrtvo, kakor merlič, imelo je oči, pa ni videlo, ušesa, pa ni slišalo, ni moglo vstati in hoditi kakor mi. Kako pa je ljubi Bog mrtvo človeko truplo oživil? Vdihnil mu je neumerljivo dušo, to se pravi: vstvaril je dušo in ukazal, da naj gre v truplo. In zdajci je truplo oživel. Človek je vstal, hodil, vidil, slišal in govoril; spoznal in vedel pa je tudi, kaj je to in uno, kaj prav in

kaj ni prav, kaj sme torej storiti in kaj ne. Kar je dobri Bog mertvemu človeškemu truplu vdihnil, da je oživelo, imenujemo dušo in sicer neumerljivo dušo, kajti, duša nikdar ne umerje, truplo ali telo pa imenujemo umerljivo, kajti truplo umerje, se v zemljo zakoplje in segnije.

Tomažek, povej, kateri den je mili Bog človeka vstvaril? Koliko človekov je ljubi Bog sperva vstvaril? Luka, kako ali iz česa je dobri Bog moža vstvaril ali naredil? Kako je mrtvo telo oživil? Kdo toraj stori, da človek vidi, sliši, spozna in misli? Ali duša umerje? Kako se imenuje? —

Tako je vstvaril ljubi Bog moža; dal mu je ime Adam, to je pozemeljski ali iz zemlje vstvarjeni. Dobri Bog je postavil Adama v raj, to je v prav lep vert. Ali ste že vidili lep vert? V lepem vertu se vidijo bele in rudeče rožice, nahaja se lepega in dobrega sadja vsake verste, po lepih vertih se gospodje in gospé radi sprehajajo. Pa še lepši je bil vert, v kterega je bil ljubi Bog Adama postavil; zatoorej se imenuje tudi paradiž ali raj, ker je bil neizrečeno lep in podoba nebeškega raja ali prelepih nebes. Imenuje se tudi vert veselja. Ko je bil tedaj Adam na vertu veselja, pripeljal je dobri Bog pred njega vse živali in mu je dal spoznati vse lastnosti teh žival, tako da mu je bilo mogoče; vsaki živali dati pravo ime. „Kakor je Adam sleherni žival imenoval, tako jej je ime.“ (I. M. 2, 19.)

Martinček, kako je ljubi Bog moža imenoval? Kaj se pravi Adam po naše? Kam je bil dobri Bog Adama postavil? Zefka, kaj je bil mili Bog pred Adama v raji pripeljal? Čemu? —

Ko je Adam vse živali spregledal in vsakej ime dal, bil je v sereu žalosten, kajti ni je našel stvari, da bi mu podobna bila, s katero bi se pogovarjal in kratkočasil. Ko je pa ljubi Bog Adama žalostnega vidil, usmilil se mu je Adam; tedaj je Bog rekel: „Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno.“ (I. M. 2, 18.) In sedaj je naredil ženo tako-le: Le dobro poslušajte! Čudno je Bog ženo naredil, Bog je mogočen! Mili Bog pripusti, da Adam sladko in terdno zaspi, kakor mi vsi po noči, da nič ne čutimo; in tu mu je vzel iz leve strani rebro, to je tenko sloko kost, naredi iz rebra ženo, potem zbudi Adama iz terdnega spanja, ter mu ženo pokaže, ali se n u dopade. Ko Adam tovaršico ali ženo zagleda, razveselil se je, in reče: „To je zdaj kost iz mojih kosti in meso iz mojega mesa; torej bo imenovana možina; zakaj iz moža je vzeta“, (I. M. 2, 23.) to se pravi, žena je ravno taka, ko jes; torej naj se po meni imenuje možina. Ljubi Bog pa ženo ni tako imenoval, kakor je Adam hotel, marveč dal jej je ime Eva, kar se pravi po naše: življenje, zato ker je Eva mati vseh živečih ljudi. Sedaj ste slišali, kako je dobri Bog človeka Adama in Evo vstvaril.

Franeka, ko je Adam vse živali vidil in vsakej ime dal, kako mu je bilo pri srcu? Zakaj je bil Adam žalosten? Anika, kaj pa je ljubi Bog rekel, ko je vidil Adama žalostnega? Kako je mili Bog ženo vstvaril? Kako jo imenoval? Zakaj da pa tako?

Ljubi Bog je v šestih dneh vse na nebu in zemlji vstvaril; to že vse veste, kaj pa je počel sedmi den? Le poslušajte: sedmi den pa je počival od vsega svojega dela, ter je ta den posvetil, to je, zaukazal je, da se sedmi den ne sme delati. Dobri Bog je vse-mogočen; on more vse storiti, on le reče besedico in vse je; tedaj bi bil lahko vse v enem trenutljeji vstvaril, on bi bil mogel le besedico spregovoriti in svet bi bil že lepo vstvarjen; ali učiti nas je hotel, da naj tudi mi šest dni pridno delamo, sedmi den — pri nas zdaj nedelja — pa od vsega dela počivamo in v cerkev hodimo. Kedar vam šivar hlače napravlja, mora imeti šivanko, nit, sukno i. t. d. Ko je pa ljubi Bog svet ali nebo in zemljo narejal, ni imel nobenega orodja, na primer, kladiva, sekire i. t. d., marveč le rekel je in že je bilo. Če luč napraviti hočemo, moramo imeti žvepljenke in svečo ali kaj drugega. Mili Bog pa je le rekel: Naj bo svetloba, in zdajci je bilo svetlo. Zato pravimo zavoljo tega, saj to že veste, saj vam to že pravil: Bog vstvarja, človek pa nareja ali napravlja sem.

Ljubi Bog je vse iz ničesar storil ali stvaril in zategadelj rečemo: Bog je vse-mogočen. Ljubi vaši starši — oče in mati — za vas tako lepo skerbijo. Ravno tako tudi dobri Oče nebeški skerbi ljubeznjivo za vse stvari, celo ubogega červica ne pozabi, vsaki živalici daje potrebnega živeža, sešeno pa ljudi rad ima, ki mu zvesto služijo.

Bog skerbi
Za vse stvari.

V.

Pervi greh.

Mili Bog vse stvari na zemlji rad ima, ali najrajši pa ima človeka. Med vsemi stvarmi na zemlji ni storil vse-mogočni Bog nobene tako čudno, tako lepo ko človeka. Vsaka žival v tla gleda; človek pa je raven, ko steber, gleda proti nebesom; on vidi zlato solnčice, blede luno in tisoč in tisoč svetlih zvezdic na jasnem nebu migljati. Dal je ljubeznjivi Bog človeku ušesa, da sliši, jezik, da govori, dal mu je dušo po svoji podobi vstvarjeno. Duša ima um, po katerem človek spoznavlja, kaj je prav in kaj ni prav, kaj sme storiti in kaj ne; duša ima tudi voljo, po kateri človek more voliti in storiti to ali uno; človek more storiti dobro, kar namreč ljubemu Bogu dopade, in opuščati hudo, kar dobri Bog sovraži.

Človek pa more tudi storiti, kar ni prav, kar je hudo in gerdo in ljubeega Boga razžali.

Že Adama in Evo, perve stariše, je mili Bog neizrečeno rad imel. Dal jima je v stanovanje prelepi vert veselja ali raj, v katerem sta vsa srečna bila na duši in na telesu. Na duši sta bila sveta in pravična, to je, bila sta brez vsega greha in dobri Bog niju je tako rad imel, da je večkrat k njima v raj prišel, in se ž njima ljubeznjivo in prijazno pogovarjal, kakor dober oča s svojimi otroci. Ni jima bilo treba se, kaj učiti, spoznala sta in vedla, kakošen je ljubi Bog, kaj rad ima, česa pa noče, rada in vesela sta storila, kar je dobremu Bogu dopadalo. Tudi na telesu sta bila srečna: lahko in vesela sta vert obdelovala, roke in nege niju od dela niso bolele, nju solnce ni peklo, ne zima nadlegovala, nista nikoli lačna in žejna, nikoli bolna in bi ne bila nikoli umerla; nekaj časa bi bila v paradižu živela in potem bi bil nju Bog k sebi vzel v sv. nebesa. Oh kako srečna sta bila Adam in Eva v vertu veselja ali v raj, in prav lahko bi bila v sv. nebesa prišla! Ali njune sreče je kmali konec bil. Kaj pa se je zgodilo? — Maks, povej nam, kakošen kraj je bil Bog Adamu in Evi v stanovanje dal? Lizika, kako se je godilo v raj Adamu in Evi? Kakošna sta bila na duši? Kakošna na telesu? Jožek, kaj je to um? Anica, kaj je to volja? Jakec ali sta postala trudna od dela? ali bolna? ali bi bila umerla? Kaj bi bilo? Jerica, ali sta Adam in Eva dolgo srečna bila?

Ljubi Bog je Adama in Evo vstvaril, da bi ga spoznala, mu služila, ga vbogala, in kedaj v prelepa nebesa prišla. Tudi nas je zato vstvaril. V raji sta Adam in Eva tudi od sadja živela. Sadje je bilo neizrečeno dobro in okusno in bilo ga je vsake verste ali sorte. Bili ste v raj posebno imenitni dve drevesi, namreč drevo življenja v sredi raja in drevo spoznanja dobrega in hudega. Od drevesa spoznanja dobrega in hudega Adam in Eva nista smela jesti. Dobri Bog je hotel, da bi mu Adam in Eva pokorna bila, mu služila in tako pokazala, da sta pridna in da Boga rada imata, ga ljubita. Zatoraj jima je prepovedal jesti od drevesa spoznanja dobrega in hudega; rekel je ljubi Bog: Od vsega drevja po vertu jejta, od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jejta; zakaj kateri den koli od njega jesta, bota morala umreti: (I. M. 2, 16—17.) to je, če jesta, bota morala iti iz verta veselja ali raja, ljubi Bog vaju ne bo več rad imel, bota morala hudo in težko delati, bota lačna in žejna, solnce vaju bo peklo, zima nadlegovala, bota bolna in in umerla in celo prelepa nebesa zgubila.

Cenček, veliko dobrega in lepega je ljubi Bog dal Adamu in Evi; kaj bi bilo prav, ali da Boga rada imata ali ne, da sta mu pokorna ali ne. Prav, da ga rada imata in sta mu pokorna. Hanca, da pa pokažeta, ali ga rada imata in sta mu pokorna, kaj jima je Bog prepovedal? Prav! Minka, kako je ime dvema najimenitnejšima drevesoma v raj? Dobro; od ktere ga drevesa jima je

Bog prepovedal jesti? Tonček, kaj je Bog izrekel, da se bo jima zgodila, ako bota jedla? Lehko bi bila Adam in Eva dobrega Boga ubogala, in ne jedla od drevesa; pa, oh to je žalostno in gerdo! — nista ubogala ljubega Boga in sta jedla od tega drevesa. Le poslušajte; povedal vam bom, kako se je to godilo, da sta jedla.

Slišali ste, da zaverženi angelji ali hudi duhovi (hudiči) človeka sovražijo, mu hudo in nesrečo hočejo in si nad vse prizadevajo v greh ga pripraviti, in nesrečnega storiti. Le dobro poslušajte! V pekel zaverženih angeljev eden je tudi perve stariše v greh pripravil. Hudemu duhu je namreč žal bilo in mu težko djalo, da je mili Bog Adama in Evo tolikanj rad imel in da se jima je v vertu veselja ali v raji tolikanj dobro godilo. Mislil si je: Adamu in Evi se v raju prav dobro godi, meni pa v peklu hudo; hočem niju pregovoriti, da bota jedla od drevesa spoznanja dobrega in hudega in potem bota morala iti iz raje in bota nesrečna. Kar je hudi duh sklenil, precej je storil. Najpred je Evo v greh pripravil. Da bi jo pa ložej zapeljal, skril se je pod podobo kače, zlezel na drevo spoznanja dobrega in hudega in tam Evo čakal. Eva po vertu okoli hodi in ravno k drevesu spoznanja dobrega in hudega pride. Koj jo hudi duh sladko ogovori: Eva, zakaj ne ješ od tega drevesa? Je li res Bog rekel, da ne smeta — namreč Eva in nje mož Adam — jesti od vsega drevja v raju? Nesrečna Eva, mesto hitro proč iti, jame se pogovarjati s kačo ali hudim duhom, in reče: „Sad dreves, ki so v raji, jeva in sicer od vsega drevja, le od drevesa spoznanja dobrega in hudega jesti nama je Bog prepovedal, še celo dotakniti se ga ne smeva, da kje ne umerjeva.“ Kača ali hudi duh prav debelo laže in reče Evi: „Ne bota umerla ne, zakaj Bog ve, da, kateri den koli bota jedla od tega drevesa, se vama bodo vajne oči odperle in bota kakor bogova in spoznala dobro in hudo.“ Eva verjame lažnjivim besedam zvite kače ali hudega duha, in si misli: „Dobro bo za me in mojega moža, če bova kakor Bog; ne bo nama treba, Bogu pokornima biti.“ Zdej pogleda sad in ko vidi, da je dober v jed, lep očem in prijetno ga gledati, ga vzame, je in še svojemu možu jesti da. Oh nesrečna žena Eva! Sama je jedla prepovedani sad in še svojemu možu jesti dala. Storila sta Eva in Adam ravno to, kar jima je bil dobri Bog storiti prepovedal: storila sta greh, in sta tolikanj usmiljenega Boga hudo hudo razžalila. Oh to ni bilo prav!

Matevžek, ali sta Adam in Eva sama sadje od drevesa spoznanja dobrega in hudega vzela? Kdo pa je niju zapeljal? Peterček, kdo je bil hudi duh? Lencej, kako pa je hudi duh storil, da je Evo ložej zapeljal? Milica, ali bi bil hudi duh mogel Evo v greh pripraviti, če bi ne bila šla k drevesu, — če bi ne bila sadja gledala, hudiča ne poslušala?

IV.

Adam in Eva sta storila, kar jima je Bog prepovedal, storila sta greh.

Koj ko sta Adam in Eva greh storila, odperle so se jima oči in spoznala sta, da sta ljubega Boga žalila, da nista več sveta in nedolžna in da nju dobri Bog nima več rad. Sram je nju zdaj bilo tako, da sta se v vertu veselja ali raji pod smokovo ali figovo drevo skrila, smokovo listje spletla, si napravila krila ali oblačila in se zakrivala, kajti je niju tako sram bilo, kakor da bi gola bila. Popoldne pride Gospod Bog na vert, in je hodil ob hladu po raji. Ker ni hilo viditi Adama in Eve, jel niju je ljubi Bog klicati. Slišala sta glas Gospod Boga, pa sta se tako prestrašila, da sta se pred obličjem Gospod Boga skrila med drevje in germovje. Glejte, nju um je bil koj po storjenem grehu oslavljen: nista več vedela, da je mili Bog povsod, da vse ve in vidi in sliši, in da se torej noben pred njim skriti ne more.

Francek, povej, kako je bilo Adamu in Evi, ko sta prepovedani sad v raji jedla? Kaj sta počela? Ali je bilo prav, da sta se med drevje raja skrivala? Marjetka, ali se more kdo pred Bogom skriti. Zakaj ne? Tonček, ali je bilo to pametno, da sta se hotla skriti? Kakošen je bil njih um?

Ljubi Bog je klical Adama: Kje si? Ves prestrašen Adam odgovori: Slišal sem tvoj glas v raji in sem se zbal zato, ker sem gol, to je, ker sem te razžalil. Dobri Bog je rekel Adamu: Kdo neki ti je povedal, da si gol? Zakaj si jedel sad, kterega jesti sem ti prepovedal? Mesto da bi bil Adam ljubega Boga odpuščenja prosil, jel se je izgovarjati, rekoč: Žena, ktero si mi dal v tovaršico, mi je dala od drevesa, in sem jedel. Zdaj Gospod Bog Evo popraša: Zakaj si to storila? Pa tudi nesrečna Eva noče priznati, da je grešila, marveč se izgovarja na kačo ali hudega duha in reče: Kača me je zapeljala in sem jedla.

Tomaž, kako je Bog Adama klical? Ali se je Adam razveselil glasu Gospod Boga? Zakaj pa ne? Julika, ali je Adam priznal, da je prepovedani sad jedel? Na koga se je izgovarjal? Terezika, ali je Eva priznala, da je Adama zapeljala? Na koga se je izgovarjala?

Oj ljubi otroci, nikar nikoli ne verjemite lažnjivim besedam hudobnih ljudi, — na primer če hlapec ali dekla reče, da starišem kaj vkrasti, da se lagati, spakovati, ne vbogati i. t. d. ni greh, oh nikdar nikoli ne verjamite in nikoli kaj hudega ne storite, da vas ne bo sram in strah, kakor Adama in Evo. Malopridni otroci se tudi bojijo pred očeta in mater priti; zato le radi vbogajte in skerbno varujte se, kaj hudega storiti, na primer, kruheka ali

hrušek ali kaj družega vkrasti, zakaj če vas tudi oče ali mati ne vidijo, vidi vas pa Bog.

Bog vse vidi, Bog vse vé,
Greh se delati ne sme.

Ja, ljubi otroci, Gospod Bog je povsod, tu v šoli, na poti, ko domu greste, doma, zato pravimo: Bog je vse pri čujoč. Mili Bog pa tudi vse vé in vidi, kakorkoli delamo; zategadelj rečemo: Bog je vse viden. Akoravno je pa dobri Bog povsod, tudi v najskrivnejšem kraju, ga vendar le ne moremo viditi, ker je čist duh, to je, nima telesa, ko mi, ima pa naj bolj popolnoma um in naj boljšo voljo. Ko bi pa bili kaj hudega storili, na primer, kaj vzeli, kako posodo pobili, živinico v škodo spustili, i. t. d., in vas ljubi stariši vprašajo, ali ste vi to ali uno storili, o Bog ne daj, da bi tajili in na druge zavračevali, kakor Adam na Evo in Eva na kačo; marveč koj priznajte, da ste storili, in odpusčenja prosite, rekoč: „Ljubi oče, ljuba mati, jes sem kruha vzel, kupico ali skledo pobil, živinico v škodo spustil, prosim vas lepo, odpustite mi za zdaj v prihodnje se bom varoval, kaj takega storiti“, in dobri oča in ljuba mati vam bodo gotovo odpustili; pa tudi mili Bog vas bo rad imel, če le bote vedno in povsod odkritoserčno ravnali.

Tonček, ti si kupico pobil, mati te vprašajo, ali si ti to storil, kaj boš rekel? Nežika, ti si sama doma ali si boš kruha ali kaj družega vzela? Zakaj pa ne? Lojzika, kdo je povsod, — kako se to pravi? Jakec, kdo vse vidi, kako se pravi? Kako se moraš povsod obnašati, kaj storiti?

Po grehu se je Adamu in Evi hudo godilo, greh jima je škodoval na duši in telesu, — to ste že slišali. Pa le dobro poslušajte; povedal vam bom spet nekaj novega, in sicer nekaj žalostnega! Učiti se je težavno, človek se mora truditi, da se kaj nauči; pa vendar jih je veliko reči, katerih človek ne ve in ne spozna, glejte! tudi naš um je pičel in slab. — Vselej prav storiti, vselej bogati, nikoli greha ne storiti, oh to je težavno; človek le rajši to dela, kar ni prav, kar je greh. Odkod neki to? Le počakajte, vam bom že povedal! Peter, povej mi še prej, kakošen je naš um, ali se je učiti težko ali lekho, ali človek vse ve in spozna?“ — Lenkica, kaj človek rajši stori, to, kar ni prav ali to kar je prav? Kakošna je naša volja, ali je k dobremu bolj nagnjena ali k hudemu?

Dobro ste zamerkali, zdaj pa pogledjmo naše telo, naš život, koliko se pri delu vtrudi, vse človeka od dela boli; koliko je sirot in revežev, ki hudo terpijo; koliko je bolnikov, ki ležijo mesece in leta na bolni postelji; vsi, vsi pa pomerjemo. Glejte, naše telo je revno, slabo, bolešno, umerljivo, umerje in ga pokopljejo. Odkod neki tudi to? Le počakajte, vse boste slišali: prej mi povej Rezika, kakošno je naše telo, ali ga delo nič ne boli in utruji? Ali ni po svetu dosti revežev, bolnikov? Ali ostanemo vedno na svetu, kaj nas vse čaka?

Zdaj vam bom povedal, odkod vse to : Adam in Eva sta imela po grehu pičel um, popačeno voljo ; sta imela borno, bolešno in umerljivo telo. Tudi mi imamo tak um, tako voljo in tako telo, vse to že tako seboj na svet prinesemo, — kaj moramo toraj tudi mi vsi na sebi imeti in že seboj na svet prinesiti, — kdo ve, to povedati? Res je Rezika: Vsak človek mora tudi greh na sebi imeti in ga seboj na svet prinesiti. Ja! taka je Adam in Eva sta naša prva starša, nas vseh oča in mati, in vsi imamo tako dušo in tako telo, kakoršno sta imela ona — naš oče in mati — po grehu.

Zdaj vam bom pa še povedal, kako se ta greh imenuje? Vsi ga dobimo ali podedujemo od svojih prvih staršev; zatoorej se imenuje podedovani ali poerbani greh. — Ta greh je bil velika nesreča za nas vse; vse, kar je težavnega in hudega na zemlji, pride ali izvira iz tega greha; zatoorej se tudi imenuje izvorni greh. — Vsak človek, dodi si kdor koli, prinese ta greh seboj na svet, s tem grehom se vsak človek rodi; zatoorej se tudi imenuje vrojeni greh.

Lencej, odkod pride vsa nesreča na duši in telesu? da je naš um pičel, da je volja slaba, da nas delo utruji, da postanemo bolni, da umerjemo? Prav, od greha je to. Milica, od katerega greha pride to? Res od greha, ki sta ga Adam . . . in ga mi vsi od njih dobimo ali podedujemo. Zakaj ga pa podedujemo? Prav, ker smo njih otroci. Pavel, kako se pa ta greh imenuje? Zakaj podedovani? Ančika, kako še, zakaj izvorni? Jerica, kako še, zakaj vrojeni? Dobro ste pazili, res vse lepo veste.

Vsi — od konca od kraja — vsi ljudje prinesemo greh seboj na svet, le ena sama je, ktera ni imela izvirnega greha; ta je prečista devica Marija. Le prečista devica Marija, ki je ljubega Jezusa rodila, tega greha ni podedovala; v ta spomin obhajamo v sv. adventnem času praznik brezmadežnega spočetja prečiste device in matere božje Marije. Podedovani greh ima človek tako dolgo, dokler ni kerščen. Zatoorej koj ko človek pride na svet, neso otročiče v cerkev, da se tam kerstijo. Tretja božja oseba, Bog sv. Duh, otroka pri sv. kerstu posveti, to je, nas svete stori, da smo Bogu tako dopadljivi ko angeljčki nebeški.

Ali je greh, ki sta ga Adam in Eva v raji storila, vsak človek podedoval ali poerbal? Kdo ga ni podedoval? Markec, ali še imaš podedovani greh na sebi? Zakaj ne? Malika, ktera božja oseba izbriše pri sv. kerstu podedovani greh?

VII.

Žalostni nasledki vrojenega greha.

Kako se je Adamu in Evi v raju godilo? Ali že veste? Vilko povej mi: kaj sta Adam in Eva v raju vživala? Polonika, ali sta

smela Adam in Eva v raju od vsega drevja jesti? Zakaj ne? Jurek, kaj je ljubi Bog prepovedal Adamu in Evi? Od kterege drevesa jima je prepovedal sad jesti? Rozika, s čim je mili Bog žugal Adamu in Evi, če bota jedla prepovedani sad? — Gerda hudobna kača ali hudi duh, v pekel zaverženih angeljev eden, to je hudič, je pripravil Adama in Evo, da sta jedla od prepovedanega sadu. No! prav dobro ste zamerkali. Precej ko sta Adam in Eva storila, kar jima je bil dobri Bog prepovedal, ali ko sta grešila, je kači in njima kaznen napovedal. Kači ali hudemu duhu je Gospod Bog rekel: „Ker si Adama in Evo v greh pripravila, bodeš najbolj nesrečna med vsemi živalmi in zvermi zemlje: po svojih persih se boš plazila in prašno zelišče in prašno sadje jedla vse dni svojega življenja. Neka sveta žena, (prečista devica Marija) bo porodila Sina ki bo tvojo moč in oblast ob svojem času čisto sterl, da ne boš več ljudem tolikanj škodovati zamogla. Nežica, kako je rekel Bog gerdi hudobni kači? Kdo jej bo glavo sterl? . . . , Ženi Evi je Gospod rekel: „Namnožil bom tvoje težave in britkosti, imela boš terpeti veliko s svojimi otroci in tvoj mož bo čez tebe gospodoval.“ Tako je rekel Bog Evi. Hanzej, kako je Bog rekel Evi? s kom bo veliko težav imela? Adamu pa je Gospod Bog djal: „Ker si poslušal glas svoje žene in jedel sad od prepovedanega drevesa, bode zemlja zavoljo tebe nerodovitna, hudo in težavno boš delal vse dni svojega življenja, dokler se ne poverneš v zemljo iz ktere si vzet, to je dokler ne umerješ.“ Milica, kako je Bog rekel Adamu? Kaj mu bo zemlja rodila? Kaj se bo ž njim zgodilo, kam se bo povernil? Nato je ljubi Bog Adamu in Evi naredil suknji iz živalskih kož niju je oblekel in izgnal iz verta veselja ali raja naj bi obdelovala zemljo in sicer prav hudo in težavno. Kaj je Bog naredil Adamu in Evi? Odkod izgnal? Kam djal? Kaj boste tam? Pravil sem vam, da ste bili v raju sosebno dve drevesi imenitni, namreč drevo spoznanja dobrega in hudega, od kterege Adam in Eva nista smela jesti, in pa drevo življenja. Kdor je jedel od drevesa življenja, živel je vekomaj. Zatorej je Gospod Bog, ko je Adama in Evo iz raja izgnal, postavil pred vert veselja ali pred raj mogočne angelje. Tem pravimo: „Kerubimi; ti so z ognjenim in švigajočim mečem v rokah Adamu in Evi branili v raj se vrniti in jesti od drevesa življenja, da bi ne živela vekomaj v svojem revnem stanu na zemlji. O kako milo sta Adam in Eva se ozirala nazaj proti raju, iz kterege sta bila izgnana in sicer za tega voljo, ker nista hotla Gospod Bogu pokorna biti!

Glejte, ljubi otroci, dokler sta Adam in Eva Bogu pokorna bila, ga lepo ubogala, dajal jima je vse dobro in veselo; ko sta pa grešila, kako se jima je godilo? Tako Bog strahuje one, ki nočejo vbogati; zato pravimo: „Bog je neskončno pravičen.“ Ja, neskončno pravični Bog bo otroke, ki nočejo ubogati, moliti, v cerkev hoditi, itd. v pekel zaverget; one pa, ki se na potu v šolo

in iz šole čedno obnašajo, radi molijo in v cerkev hodijo in veselo in hitro svoje starše ubogajo, k sebi v prelepa nebesa vzeli. Tam se bodo v sveti družbi ljubih angeljčkov večno veselili. O ljubi otroci, le pridni bodite, da tje gori kdaj pridete! „Čednost je nar boljše blagó: Popelje nas v sveto nebo.“

Vrojeni greh, to je greh ki sta ga Adam in Eva v raju storila, pa ni le samo njima veliko hudega na duši in na telesu pripravil, ampak tudi vsem ljudem: onim, ki so že davno umerli, nam, ki zdaj živimo, pa tudi njim, ki še le bodo na svet prišli.

Preden sta Adam in Eva grešila, bila sta vsa sveta in pravična, to je nedolžna in brez greha, torej ljubemu Bogu dopadljiva. O kako lepa, bela je bila njuna duša! Duša ima um in voljo. Pred grehom je bil njun um dober, spoznala in vedla sta dobro, kakošen je ljubi Bog, da je povsod in vse ve. Ko sta pa greh storila, otemnil se je njun um, nista več vedla, da je dobri Bog povsod; jela sta se skrivati pred obličjem Gospod Boga med drevje raja. Glejte, že sem vam pravil, kakošen da je naš um. Tudi naš um je otemnjen. Nekatere reči se nam večkrat razlagajo, ali vendar jih ne umemo. Marsikaj vam v šoli desetkrat povem pa vendar le ne zapomnite. Tonček, kakoršen je bil um prvih staršev pred grehom? Kakošen po grehu? Kakošen je naš? Zakaj? — Pred grehom je bila volja Adama in Eve v dobro nagnjena to je, storila sta rada le to, kar je Bogu dopadlo. Po grehu pa je njuna volja oslabela. Adam se je izgovarjal na Evo, Eva pa na kačo. Vsak niju je hotel nedolžen biti, čeravno sta bila oba grešila. Slaba je tudi naša volja. Mi raji hudo storimo, ko dobro. Kedar pa hudo storimo, nočemo priznati, da smo storili, namreč na druge izvačamo. Vi otroci ste radi v šoli nemirni; če pa prašam, kdo je nemiren, noben noče priznati, vsak hoče nedolžen biti. Lizika, kakošna je bila volja prvih staršev pred grehom? Kaj sta rada storila? Kakošna po grehu? Kakošna je naša volja? Kaj radi delate vi? Odkod to? Tako je vrojeni greh ne le samo Adamu in Evi, ampak tudi vsem ljudem na duši veliko veliko hudega pripravil.

Vrojeni greh je pa tudi na telesu veliko hudega pripravil in sicer ne le samo Adamu in Evi, temveč vsem ljudem. Pred grehom sta Adam in Eva v raju rada in vesela, torej lahko delala, kakor na primer otroci igrajo. Ko sta pa grešila, morala sta hudo in težavno delati. Tudi mi, vsak v svojem stanu, moramo si težavno svoj kruh služiti. Vaši očetje morajo hudo delati, na primer, kopati, orati, kositi, derva sekati, tako da jim včasih na vsakem lasu putna kapljica visi. Po grehu je morala Eva mnogo težav in britkost prestati, veliko s svojimi otroci terpeti in svojemu možu pokorna biti. Tudi vaše matere morajo svojim možem, vašim očetom, pokorne biti in veliko težav prestajati. In koliko morajo z otroci preterpeti. Dokler ste vi še majhni bili, so dobra mati večkrat cele noči pri vaši zibelki prečuli. Kedar si obolite, sami vidite, da se

ljuba mati pogosto zjokajo in so tako žalostni, da ne vejo, kaj bi počeli. Vsega tega bi ne bilo, če bi Adam in Eva ne bila grešila. Lojze, ali sta Adam in Eva pred grehom lahko ali težavno delala? Kako je z nami? Ali je torej greh samo duši škodoval? Pa ne le samo težavno delati in veliko hudega preterpeti sta morala Adam in Eva potem, ko niju je pravični Bog iz raja izgnal, ampak tudi obolela sta in nazadnje sta morala tudi umreti. Zakaj če bi Adam in Eva ne bila grešila, bi ne bila nikoli umerla. Bog je rekel: „Če bosta jedla, bosta umerla.“ Tudi mi smo velikokrat bolni in sicer včasih zelo hudo in vsi moramo umreti; celo nedolžno dete ki nič hudega ni storilo, mora grozopolne bolečine terpeti in tudi umreti. Nežika, ali sta Adam in Eva pred grehom bila bolna? ali bi bila umerla? Kako je Bog rekel? Kako je z nami? Vse to sta zadolžila Adam in Eva, kajti sta prepovedani sad jedla. Podedovani greh torej ni le samo Adamu in Evi škodoval, ampak tudi vsem ljudem in sicer na duši in na telesu. Ljubi otroci, le skerbno se varujmo vsakega, tudi naj manjšega greha, ker ga neskončno sveti Bog tolikanj sovraži in strahuje!

Varuj greha se mladost,

Smertni strup je nja sladkost!

Blažek, ali še veš, kako imenujemo, greh ki sta ga Adam in Eva v raju storila? Zakaj podedovani, zakaj izvirni, zakaj vrojeni greh? Tončka, ali so greh, ki sta ga Adam in Eva v raju storila, vsi ljudje podedovali? Kdo ga ni podedoval? Zakaj ga sv. Marija ni podedovala? Zefka, ali je podedovani greh le samo Adamu in Evi škodoval? Kako ali na čem je prvi greh vsem ljudem škodoval? Jožek, kako je podedovani greh Adamu in Evi na duši škodoval? Kako na telesu?

VIII.

Bog obljudi rešenika.

Že veste, kam je Bog hudobne angelje zaverigel, iz svetih nebes v strašni pekel. Le poslušajte! Podedovani greh je Adamu in Evi in vsem ljudem veliko veliko hudega pripravil in sicer na duši in telesu. Pa še več. Ker sta bila Adam in Eva hudo grešila in dobrega Boga žalila, niju ljubi Bog ni več rad imel; zgubila sta prijaznost božjo in pravico do prelepih nebes: bila sta zaslužila, da bi niju bil pravični Bog hitro po storjenem grehu v pekel zaverigel, kakor malopridne, prevzetne in nepokorne angelje. Jožek, kam je pravični Bog angelje zaverigel? Zakaj da pa? Kaj sta tudi Adam in Eva zaslužila? Ali dobri Bog ž njima ni storil tako kakor z hudobnimi angelji, ljubi Bog se je Adama in Eve usmilil, greh jima odpustil, in obljudil poslati rešenika, to je, posebno pobožnega in svetega človeka, ki bo za niju veliko terpel in naposled na križu umerl, da bota zamogla priti v vesela nebesa. Temu rešeniku je ime Jezus Kristus, ki je Sin samega Očeta ne-

beškega. Menda še niste pozabili, kar je bil Gospod Bog kači ali hudemu duhu rekel. Marička povej nam, kakošno kaznen je bil pravični Bog kači ali hudemu duhu napovedal? Prav dobro! Neskončno pravični Bog je kači, ki je bila prva stariša v greh pripravila, rekel to-le: „Ker si to storila, namreč Adama in Evo pripravila, da sta jedla od prepovedanega drevesa, boš naj bolj nesrečna med vsemi živalmi in zvermi zemlje; po svojih persih se boš plazila in prašno zelišče in prašno sadje jedla.“ In res je taka; še današnji dan vidimo kačo po trebuhu laziti, in prašno travo jesti. Kdorkoli jo zagleda, vstraši se je, jo sovraži in za njo kačnje meče ali pa pred njo beži. — Jakec, ali še veš, kaj sem pravil od neke žene, ki bo kači glavo sterla? Prav! Neka sveta žena — prečista devica Marija — „pa bo rodila Sina, ki bo tvojo moč in oblast čisto sterl, da boš le malo ljudem škodovati zamogla.“ S temi besedami je mili Bog obljubil Adamu in Evi rešenika poslati. Ta rešenik bo moč in oblast kače ali hudega duha sterl ali premagal. Ta rešenik je Sin božji, Jezus Kristus; ta se imenuje rešenik, ker je Adam in Eva in nas večnega pogubljenja ali pekla rešil. Pa rešil je tudi nas, tudi mi in vsi ljudje imamo vrojeni greh na sebi, ga seboj na svet prinesemo; tudi mi vsi smo bili nasledili ali podedovali greh prvih staršev in bi bili tedaj tudi v pekel zaverženi, ako bi se nas dobri Bog ne bil usmilil in rešenika poslal. Mili Bog je Adama in Evi in tudi nam podedovani greh odpustil in nas ni v pekel zaverigel, zatoorej rekamo: „Bog je neskončno usmiljen, ker nam odpušča naše grehe.“ Zatoorej moramo vsi v sveta in vesela nebesa priti, če le po tem, ko smo kerščeni bili, lepo čednostno in pobožno živimo. Tudi Adam in Eva sta zde v prelepih nebesih; zakaj pridno in voljno sta delala, pošteno svoj kruhek si služila, vse težave in britkosti, vse bolečine svoje in bolezni v presveto voljo božjo popolnoma vdana prenašala, rada molila in pobožno živela, pa tudi večkrat milo milo se zjokala, da sta bila nekda dobrega Boga žalila. Micika, ali je Bog perve naše starše in nas tudi zaverigel v pekel? Koga nam je poslal? Kako se pravi Bog zavoljo tega, ker nam grehe odpušča? Oj, kako tolažljivo je za nas, da nam neskončno usmiljeni Bog grehe odpušča! Ako bi kdo zmed vas ljube stariše ne vbogal, ali ko bi lagal, ali nemo živinico po nedolžnem pretepal itd., pa ga za tega delj pri sercu peče in boli, da je s tem ljubega Boga žalil, in se v prihodnje res poboljša: neskončno usmiljeni Oče nebeški mu greh odpusti in ga spet rad ima.

Če si grešilo dete moje,
Skusi zbrisati grehe svoje!

Polonika, povej nam še enkrat, kaj sta bila zaslužila Adam in Eva, ker sta bila dobrega Boga tolikanj žalila? Francka, ali je Bog Adama in Evo v pekel zaverigel? Koga jima je obljubil poslati? Jurek, s katerimi besedami je usmiljeni Bog obljubil reše-

nika poslati? Kako je ime rešeniku? Tomaž, ali je moral ljubi Jezus Kristus tudi za nas terpeti in na križu umreti? Zakaj? Korl, kje sta zdej Adam in Eva? Kako pa sta v nebesih, kdo je to storil? Kdo je storil, da tudi mi zamoremo v nebesa priti? Glejte, kako dober in usmiljen je naš ljubi Bog?

IX.

Veliki angelj Gabriel Mariji oznani. Angeljsko češčenje.

Neskončno usmiljeni Bog ni v pekel zavergel Adama in Eve in nas, marveč usmilil se je niju in nas; obljubil je poslati rešenika. Mili Bog pa precej ni poslal rešenika, ko ga je obljubil, ampak še le dolgo, dolgo potem, še le štiri tisoč let, naj bi se ljudje na njegov prihod prav pridno in vredno pripravljali. V spomin, da so ljudje štiri tisoč let pričakovali rešenika, obhajamo pred Božičem poseben čas, katerega imenujemo „advent“, to je po naše, prihod in sicer prihod Jezusa Kristusa ko rešenika na svet. Sveti advent ima štiri nedelje, ktere nas opominjajo, da so stari očaki in vsi brumni ljudje štiri tisoč let rešenika pričakovali, ter po njem hrepeneli. Zdihovali so: „Rosite ga nebesa od zgorej in oblaki dežite pravičnega. Odpri se zemlja in rodi Zveličarja.“ Advent je svet čas; zatorej hodimo v svetem adventnem času k svitancam, se postimo, in prijemljemo zakrament svete pokore in presvetega rešnjega Telesa in se tako lepo pripravljamo na veseli in visokosveti praznik, ki ga imenujemo „sveti den ali Božič.“ Ta sveti den se hvaležno spominjamo, da je na svet prišel Sin božji Jezus Kristus, ko manjho dete, Adama in Evo nas in vse ljudi rešit večnega pogubljenja ali strašnega pekla. Tud vi otroci morate v svetem adventnem času posebno radi in pobožno moliti in ako ste blizo cerkve doma, tudi k svetim svitancam hoditi. Boštjan, ali je Bog skorej poslal rešenika, katerega je Adamu in Evi obljubil? Kako dolgo so na njega čakali? Kako so zdihovali po njem? Rozika, kateri čas se spominjamo na to, da so ljudje čakali na rešenika in zdihovali po njem? Kako se pravi „advent“ po našem? Koliko tednov ima advent? Jožek, kako se pripravljamo na sv. den, ko je rešenik prišel na svet? Kaj moramo tedaj storiti? Kam radi hoditi? —

Zdej vam bom povedal, kako je bilo ime materi našega rešenika, Jezusa Kristusa. Rešenika, katerega so brumni ljudje štiri tisoč let pričakovali, je rodila neka prav bogaboječa in sveta devica, kateri je bilo ime Marija. Doma je bila v jutrovi deželi Galileji, — jutrovo je tam, kjer solnce izhaja — in je bivala pri svojih stariših v mesticu Nazaretu. Njenemu očetu je bilo ime Joakim in materi Ana. Bila sta Joakim in Ana sicer kraljevega rodu, izhajala sta namreč od kralja Davida, ali bila sta vendar le revna in uboga, toda zvesto sta služila ljubemu Bogu, pošteno in

zadovoljno živela. Sveta Devica Marija je bila zaročena bogaboječemu in nedolžnemu mladenču Jožefu. Dobri Bog sam je dal prečisti Devici Mariji pobožnega mladenčca Jožefa, naj bi jo varoval in skerbel za-njo in za dete, ki ga bo rodila. Bogaboječi mladenec Jožef je bil tudi, ko sveta Devica Marija in nje starši, kraljevega rodu, — izhajal je tudi od kralja Davida — ali bil je tudi sila ubog in siromašen; težavno si je služil svoj kruhek: bil je tesar. Živel pa je, ko prečista Devica Marija in nje starši, prav pošteno in bogaboječe. Glejte, ljubi otroci, mili Bog tudi vboge, revne in siromašne ljudi rad ima, če le pridno delajo, nikomur kaj ne vzemejo, radi molijo in v cerkev hodijo! Ne bodite torej nikoli nevoljni in žalostni, če ste ravno ubogi in revni; zakaj tudi vas dobri Oča nebeški rad ima, ako ste le pridni in se greha varujete.

Nežica, ali veš, kako je bilo ime Materi našega Rešenika? Kje je bila Marija doma? Tonček, kako je bilo ime Očetu Device Marije, kako Materi? Barbika, ali sta bila visokega ali nizkega rodú? Kako je bilo ime kralju, od kterege sta izhajal? Nace, kako je bilo ime pobožnemu mladenču, kterege je Bog izvolil, naj varuje Devico Marijo in skerbi za njo in njenega otroka? Ali je bil Jožef bogať ali boren? S čem se je živil? Kje je bil tesar? Lucija, kaj se iz tega učimo, da je Bog za Rešenika izvolil borno Mater in ubogega rednika?

No! zdaj pa le dobro pazite! Povedal vam bom, kako je Bog Devici Mariji oznanil, da bo ona Mati našega Rešenika!

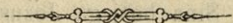
K presveti Devici Mariji, ki je bivala pri svojih stariših v mesticu Nazaretu, je poslal ljubi Bog velikega angelja Gabriela, jej naznanit, da bo rodila Rešenika, Sina Božjega, Jezusa Kristusa. Bogaboječa Devica Marija je ravno v svojej tihi hišici molila k Gospod Bogu prav goreče, naj bi vendar kmali poslal že davno obljubljenega Rešenika in Zveličarja sveta, ko veliki angelj Gabriel k njej pride. Razsvetli se po nebeško hišica in veliki angelj na Božje povelje prijazno pozdravi prečisto Devico Marijo tako-le: „Češčena si Marija, milosti (gnade) polna, Gospod je s tebo, ti si blagoslovljena (žegnana, blažena) med ženami.“ Sveta Devica Marija je bila sila ponižna, torej ni mogla verjeti, da je veliki angelj Gabriel te besede njej rekel. Prestrašila se je, in v svoji ponižnosti nepokojna postala. Veliki angelj jo torej tolaži, rekoč: „Ne boj se Marija! milost si našla pri Bogu.“ To je, dobri Bog te rad ima, ker mu zvesto služiš. Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Narvišega imenovan“, usmiljeni Bog hoče, da Marija boš mati postala, porodila Jezusa, ki je Sin Božji in bo rešil vse ljudi večnega pogubljenja ali pekla. Ker se pa presveta Devica Marija le še brani postati mati, reče jej veliki angelj Gabriel, da bo po čudežu, z močjo svetega Duha, Sina Božjega spočela in rodila in da bo ravno zavoljo tega ljubemu Bogu neizrečeno dopadla. Zato jej je rekel:

„Sveti Duh bo prišel v te, in moč Narvišega te bo obsenčila; in za tega voljo bo Sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin Božji.“ Od velikega angelja Gabriela tako lepo in prijazno potolažena se prečista Devica Marija vsa ponižna v presveto voljo Božjo poda, in reče: „Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.“ To je, ker mili Bog hoče, naj bi rodila Rešenika sveta, zgodi se naj po Njegovi sveti volji. Potem je angelj šel spet v sveta nebesa. — Jakec, kako je Bog Mariji povedal, da bo ona mati našega Rešenika? Kterega velikega Angelja je Bog poslal k Mariji? Kaj je ravno tedaj delala Marija? Uršika, kako jo je angelj Gabriel pozdravil? Valtej, kako je Marija odgovorila? Kaj je potem angelj Gabriel rekel, koga sin bo otrok, kateremu bo Marija mati? Cilica, kako je Marija dovolila, da bo mati Božjega Sina? Tega le nikoli ne pozabite, da je Marija mati našega rešenika, Bog Oče pa njegov oče. Ko je presveta devica Marija velikemu angelju Gabrielu odgovorila: „Glej dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi“, se je Sin božji Jezus Kristus včlovečil ali človek postal. V spomin le te imenitne dogodbe molimo v angeljskem pozdravljenji: „In Beseda — Jezus Kristus — se je včlovečila in med nami prebivala“ in obhajamo praznik „včlovečenja našega Gospoda Jezusa Kristusa“, kateri praznik imenujemo tudi praznik „oznanenja Marije device“; takoga imenujemo zavoljo tega, ker je veliki angelj Gabriel Mariji devici oznanil, da bo od sv. Duha spočela in rodila Sina božjega Jezusa Kristusa, kakor tudi molimo v angeljskem pozdravljenji: „Angelj Gospoťov je Mariji oznanil in je spočela od sv. Duha.“ Rezika, kaj se je zgodilo po tem, ko je Marija rekla, da po volji božji hoče biti mati našega rešenika, Sina božjega? Lenčica, kdaj se spominjamo na to veselo prigodbo? Kako se imenuje ta praznik? Kako ta molitev? Kdaj jo molimo? Kmalu potem, ko je veliki angelj Gabriel prečisti devici Mariji naznanil, da bo rešenika sveta rodila, ob enem jej je tudi povedal, da bo njena teta Elizabeta tudi prav pobožnega sina, — Janeza Kerstnika — rodila. Marija je naglo šla, jej srečo želet in ž njo veselit se. Marijina teta Elizabeta in njen mož Caharija, starša sv. Janeza Kerstnika, sta prebivala v Judovskem gorovju in sicer v mestu Hebron (ali pa v mestu Juda, tudi Jota). Bila sta prav pobožna. Ko je sveta devica Marija stopila v hišo Caharijevo, je prijazno pozdravila njega in teto Elizabeto. In teta Elizabeta je bila napolnjena s sv. Duhom, spoznala je, da bo Marija mati Sina božjega, je zavpila z velikim glasom, lepo pozdravila Marijo in rekla: „Blagoslovljena (žegnana, blažena) si ti med ženami, in blagoslovljen je sad — Jezus Kristus — tvojega telesa. In od kod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni.“ Na to ste obedve, prečista devica Marija in teta Elizabeta, neskončno usmiljenega Boga hvalile in presveta devica Marija je zapela prelepo pesem: „Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu, mojem

Zveličarji; itd.“ Ostala pa je prečista devica Marija pri svoji teti Elizabeti okoli treh mesecev, in potem se je vernila na svoj dom, v mestice Nazaret v Galileji. V spomin, da je presveta devica Marija obiskala svojo teto Elizabeto, obhajamo po letu sopraznik ali god „obiskanja Marije device.“

Tončka, kaj je angelj Gabrijel še povedal, ko je Mariji oznanil da bo mati Sina božjega? Koga je šla obiskat devica Marija? Kje sta bila doma teta Elizabeta in njen mož Caharija? Marjetka, kaj je teta Elizabeta odgovorila? Jerica, kako dolgo je ostala prečista devica Marija pri svoji teti Elizabeti? Kam pa se je potem vernila? — Uboga in revna sta bila sveta devica Marija in njen zaročenec, blagi mladenec Jožef; ali živela sta nedolžno, pošteno in bogaboječe. Zato niju je dobri Bog tolikanj rad imel in visoko povzdignil.

Ponižnost, nedolžnost, dobrota srcá
Med vsemi bogatstvi še največ vejjá.

Drugo poglavje.

Od Jezusa Kristusa, druge božje osebe.

I.

Marija rodi Sina božjega, Jezusa Kristusa, rešenika sveta.

Sveta Devica Marija je bila doma v jutrovi deželi Galileji in je prebivala pri svojih pobožnih stariših Joakimu in Ani v mesticu Nazaretu. Rešenika pa ni rodila v mesticu Nazaretu na Galilejskem marveč v mestu Betlehemu na Judovskem in sicer v bornem, revnem, hlevcu (štalici). Zakaj pa ni doma, pri svojih stariših v mesticu, Nazaretu na Galilejskem prečista devica Marija rodila Rešenika sveta. Kako se je to godilo, da je Marija na tujem dobila svojega sina Jezusa? Judje ta čas niso imeli svojega kralja kakor prej, marveč so bili podložni rimskemu cesarju, ki mu je bilo ime Avgust. In ta cesar je naredil, da se je Jezus rodil v Betlehemu, ne pa v Nazaretu. Le poslušajte! Cesar Avgust je hotel vedeti, koliko podložnikov da ima; za tega voljo je zapovedal, naj se da popisati vsak podložnik v mestu ali kraji, kjer so rojeni bili njegovi pred-dedi ali predstarši. Sveta devica Marija in bogaboječi njen zaročenec, blagi mladeneč Jožef, sta izhajala od kralja Davida; kralj David pa je bil rojen na Judovskem v mestu Betlehemu, zatoorej sta morala iti k popisovanju v mesto Betlehem. Pot je bil sila težaven in dolg. Ko v mesto Betlehem prideta, bilo je že proti večeru. Bilo je v mestu veliko veliko ljudi, ki so bili prišli od vseh krajev k popisovanji. Povsod iščeta prenočišča; ali nikjer ga ne najdeta, celo pri svojih prijatlih in znancih ne. V mestu torej nista mogla najti prenočišča. Gresta tedaj iz mesta. Konec mesta vgledata skalo ali votlino, ktera je bila votla in precej prostorna, kamor so pastirji živinico vganjali, kedar je bil dež in veter. Šla sta tedaj uboga, od vseh zapuščena, v to neprijetno votlino. Nista imela ne stola ne klopi, da bi se vsedla, ne mize, da bi pri njej jedla, ne postelje, da bi se na njej počila, ne hiše ali izbe, da bi se v njej ogrela: morala sta na golih tleh ležati, vse na golih tleh storiti. In glejte,

ljubi otroci! v tem revnem hlevcu (štalici) je presveta Devica Marija dobila Rešenika sveta, tu je Sin Božji prišel na svet. Zatoraj pravimo: Prečista Devica Marija je rodila Jezusa Kristusa ali Rešenika sveta v mestu Betlehemu v hlevcu. — Lizika, kje je bila Marija doma? Ali je bil Jezus tudi v Nazaretu rojen? Kako se je to godilo, da je bil rojen v Betlehemu? — Hanca, kje je bil Jezus v Betlehemu rojen? Zakaj da v hlevcu? Glejte, kako nas je Jezus rad imel? Že precej, ko se je rodil in na svet prišel, moral je terpeti, boren in ubog je ležal v jaslicah v plenice zaviti!

Od tistega časa ko je Rešenik sveta, Sin Božji, Jezus Kristus, na svet se rodil, je že dolgo, že veliko let; od tega časa štejemo kristjani svoja leta. Že štejemo od Kristusovega rojstva 1876 let. Noč, ko je Jezus Kristus na svet prišel, imenujemo sveto noč, in den, ko obhajamo spomin njegovega rojstva, Božič ali sveti dan, ker je mili Jezus Kristus tisto noč in den s svojim presvetim rojstvom posvetil. Sveti den imenujemo tudi Božič zato, ker je Sin Božji, Jezus Kristus, ko majhno dete ali Bogec — Božič — iz ljubezni do nas na svet se rodil. Sveto noč, sveti den ali o Božiču se torej moramo milemu Očetu nebeškemu prav ponižno zahvaliti, da je poslal na svet edinega Sina svojega ljubega Jezusa Kristusa, naj bi nas rešil večnega pogubljenja. Ta čas moramo posebno goreče in veliko moliti. Po hišnih hramih napravljajo v nekterih krajih raj ali paradiž v spomin, da nam je dobri Jezus spet pridobil raj ali paradiž, ki sta ga bila Adam in Eva z grehom sebi in nam zapravila. Tudi po nekterih krajih, zlasti po mestih in tergih, postavljajo Kristusovo ali Božično drevce, na katerem gori veliko svetlih lučic, in visijo pozlačeni orehi, jabelka in druge dobre in sladke reči, ki se pridnim otrokom delijo, rekoč: „Te dobre reči je Božje Detice pridnim otrokom doneslo.“ Svitile lučice pomenjajo ljubega Jezusa Kristusa, ki je prišel na svet ko prava luč, ki razsvitljuje vsakega človeka. Pozlačeni orehi, jabelka in druge dobre reči pred oči stavljajo prevelike milosti in dobrote, ki jih je mili Jezušek s svojim rojstvom nam donesel. Drevce pa kaže na težki križ, na katerem je vsmiljeni Jezus za nas terpel in umerl in od ktereга nam kakor iz studenca vse milosti in dobrote dotekajo. Še drugod postavljajo jaslice, v katerih vidimo Jezusa kot majheno detice. O vseh drugih še tolikanj svetih praznikih gremo po dne k službi Božji, o Božiču pa že gremo o polnoči, ker je namreč presveta Devica Marija o polnoči dobila milega Jezuška; o vseh drugih še tolikanj imenitnih praznikih obhajajo mešnik le eno sveto mešo, o Božiču pa obhajajo tri svete meše, naj bi prav goreče hvalili neskončno milostnega Boga, ker nam je poslal obljubljenega Rešenika. Cerkev je sveto noč neizrečeno lepo ozaljšana in razsvitljena, ker se veselijo rojstva Jezusovega vsi nebeški duhovi in brumni ljudje na zemlji.

Alojzij, povej nam še enkrat, ktera sveta Devica je rodila Rešenika sveta, ljubega Jezusa? Andrejček, kje pa je prečista Devica Marija milega Jezuska rodila? Kje je bila doma? Zakaj ga pa ni v Nazaretu rodila? Ana, zakaj je presveta Devica Marija rodila ljubega Jezuska v bornem hlevu, in ne v lepi topli hiši? Nacek, kako imenujemo noč, ko je prečista Devica Marija rodila Rešenika sveta? Kako pa den, ko obhajamo spomin Kristusovega rojstva? Kako pa praznik? Lojzika, kaj napravljajo ljudje na sv. večer? Zakaj da raj? Zakaj božično drevce? Zakaj jaslice?

Presveta devica Marija je s tem, da je Sina božjega rodila, pri dobrem Bogu veliko čast dosegla. Usmiljeni Oča nebeški kaj rad posluša in uslišuje, kedar ona pri Njem za nas prosi. K nji, preljubi devici Mariji, se tedaj radi in z zaupanjem zatekamo, kedar smo n. pr., bolni, ali se nam kaj družega hudega prigodi.

O Marija, prečista devica,

Bodi vedno naša priprošnica!

II.

Pastirji pri jaslicah Jezusovih.

Danes vam bom pravil, kdo da je zvedel, da je rešenik prišel na svet. Poslušajte! Ljubi Oča nebeški je hotel, naj bi ljudje kmalu zvedli, da je rešenik na svet prišel; torej je Sam razglasil milosti polno rojstvo svojega božjega Sina. Zaukazal je svojim angeljem, naj grejo na zemljo, in najprej naznanijo ubogim pa brumnim pastirjem, da se je Zveličar sveta rodil. V sveti deželi, kjer je ljubi Jezus rojen bil, po zimi ni tako merzlo, ko pri nas; zatoorej tam pastirci skorej neprenehoma po zimi in po letu pasejo. Ravno so majhno uro od Betlehema živinico varovali, in stali na nekem gričku. Naglo ko blisk se prikaže dobrim pastircem nebešk angelj, neizrečeno lep in svitel. Bilo je okoli njih svitlo kakor o belem dnevu. Pridni pastirci, ko vidijo tako svitlega angelja, se močno prestrašijo, — sosebno ko je po noči, torej prav temno bilo — in se strahu tresejo. Ali nebeški angelj jih je kaj prijazno tolažil, rekoč: „Nikar se ne bojte; zakaj, glejte, oznanujem vam veliko veselje, ktero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem, to je, v Betlehemu“, ker v tem mestu je bil namreč rojen kralj David, od ktereга sta izhajala prečista devica Marija in blagi mladeneč Jožef. In da je moje razodenje resnično, bodi vam to znamenje: „našli bote dete v plenice povito in v jasliah položeno.“ Ali komaj je bil izgovoril božji angelj te besede, glej! sešlo se je veliko veliko angeljev, — še več, ko je o nedeljah in praznikih v cerkvi ljudi — ki so prečudno lepo začeli prepevati: „Slava ali čast Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem, ki so svete volje.“ Oh kdo more dopovedati, kakó so se

pobožni pastirji veselili, ko so nebeške angelje prečudno lepo prepevati slišali? Angeljsko pesem: „Slava ali čast Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem, ki so svete volje ali ki bogaboječe, sveto živijo tu na zemlji“, pojejo mašnik pri petih sv. mašah tako-le: „Gloria in excelsis Deo“. O Božiču vidite ravno rečene latinske besede v cerkvi na oltarju na papirju z zlatimi pismenkami zapisane, zato namreč, naj bi se prav živo spominjali, kako so celo nebeški angelji novorojeno detece božje počastili, in se nja milosti polnega rojstva razveselili.

Agata, povej nam, kateri so najprej zvedeli, da je Zveličar rojen? Kje so pa bili pastirci? Lucijka! Kdo je naznanil pastircem, da je Zveličar rojen? Kako je nebeški angelj tolažil pastirce, ko so se bili prestrašili zavoljo njegove prečudne svitlobe? Ferdinandek, ali se je bilo še več angeljev prikazalo? Ktero lepo pesem so prepevali angelji? Lukec, kdo in kdaj poje prelepo pesem „Slava ali čast Bogu . . . ali latinski Gloria in excelsis Deo?“ Jaka, kako imenujemo praznik, kateri nas spominja Kristusovega rojstva?

Ko so nebeški angeljčki prelepo pesem zapeli, vernili so se spet v sveta nebesa. Pastirci so se iz svojega strahu in zamaknjenja zopet zdramili, hvalili so dobrega Boga prav goreče, da se je človeškega rodu usmilil in dolgo zaželenega Zveličarja poslal, in so rekli med seboj: „Pojdimo hitro do Betlehema in pogledjmo to reč, ki se je zgodila in ktero nam je dobri Bog po angelju na znanje dal.“ In so se vsi vzdignili in seboj darov vzeli, da bi jih milemu detetu božjemu podarili; lenko so si namreč mislili, da je ubogo, ker jim je angelj rekel, da ga bodo v jaslicah našli. Ko so prišli do Betlehema, našli so koj pred mestnimi vratmi proti solnčnemu vzhodu tisto votlino v skali ali borni hlev pri mestnem zidu. Zdaj so stopili in šli vsi plašni v sveto votlino ali hlev, so pred jaslicami ponižno pokleknili, svoje glave do tal pripognili in tako ljubo detece božje molili. Dobri Bog jim je um razsvetlil, da so spoznali, da ubogo detece v bornih jaslicah ni le človek, ampak tudi pravi, živi Bog. Potlej so povzdignili svoje glave in so s solznimi očmi gledali preljubeznjivo detece božje; potem so svoje žepe odperli in darovali, kar so seboj prinesli. Našli so v hlevi vse ravno tako, kakor jim je bil nebeški angelj naznanil, namreč presveto devico Marijo in blagega Jožefa in milo detece božje v jaslice položeno. Pripovedovali so prečisti devici Mariji vse, kar se jim je bilo dogodilo, namreč, da se jim je bil nebešk angelj prikazal in naznanil, da je Zveličar rojen; pravili so, da se je bilo veliko veliko angeljev sešlo, kateri so prečudno lepo prepevali. Sv. devica Marija se je temu čudila; pa je ohranila vse te besede in premišljevala jih v svojem srcu. Pastirji pa so se spet podali k svoji živinici, so ljubelega Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in vidili in so svojim domačim ljudem naznanili, da je Zveličar prišel na svet.

Martin, kaj so storili pastirci, ko jih je strah minul in so se malo zbrihali? Rezika, kako so se podali v blevec? Kaj so tam delali? Koga so našli? Lojzika, komu so pravili, kaj so vidili? Ja ljubi moji? pastirci so Jezuska molili in obdarovali! Ljubi otročiči! imejte tudi vi radi ljubega Jezusa, hodite, kakor pridni pastirci, tudi vi radi v Betlehem, to je, v cerkev, kjer je mili Jezus ko Bog in človek pričuje v podobi belega kruha, kakor vidite v kazalnici ali monštranci, s katero mašnik konec svete maše ljudi blagoslovijo ali žegnajo, potem pa v tabernakelj postavijo; tu v tabernakeljnu na oltarju ljubeznjivi Jezus noč in den prebiva. Kedar greste memo farne cerkve, — zakaj v vsaki farni cerkvi je mili Jezus pričuje v tabernakeljnu — se lepo vi fantiči odkrite, potem globoko priklonite, — to morate tudi ve deklice storiti — in pozdravite ljubega ljubeznjivega Jezusa z besedami: „Bodi pozdravljen, počeščen in moljen mili Jezus v presvetem zakramentu.“ Oh kako rad vas bo imel dobri Jezus!

Nikolj ne bo na zgubi,
Kdor Jezusa prav ljubi.

Nacek, kje tudi mi Jezusa vidimo? Kaj moraš storiti, kedar memo cerkve greš? Kako Jezusa pozdraviti?

III.

Trije Modri in kralj Herod.

Pri nas je navada, da se novorojeno dete kmalu po rojstvu nese v cerkev, da ga mašnik kerstijo, vrojeni greh zbrisejo, in mu ime dajo. Pri Judih pa je bila navada, da so fantiče osem dni po rojstvu obrezovali in jim imena dajali. Tudi božje detice so osem dni po rojstvu obrezali in mu dali prelepo, presveto in presladko ime „Jezus“, slovenski „Zveličar ali Rešenik“ v pomen, da bo ljubeznjivo detice vse ljudi zveličalo ali rešilo večnega pogubljenja. V ta spomin obhajamo osem dni po rojstvu božjega deteta ali osem dni po Božiču praznik obrezovanja našega Gospoda Jezusa Kristusa, kateri praznik tudi imenujemo „novo ali mlado leto“, ker s tem praznikom staro leto jenja in se novo začne.

Milica, ali si že vidila, kam nesó malo detice koj po tem, ko na svet pride? Zakaj da pa v cerkev? Lenčica, ali so delali pri Judih tudi tako? Kaj so Judje storili s svojimi novorojenimi otroci? Kdaj so jih obrezovali in ime dali? Kdaj so Jezusa obrezovali in mu ime dali? Kdaj se tega spominjamo? Kako temu prazniku še pravimo? —

Dobri Bog pa ni le samo pobožnim pastircem naznanil, — po angelju namreč — da je ljubi Zveličar na svet prišel, temuč tudi trem bogaboječim možem, ktere imenujemo tri „Modre“, ker so prav zvedeni in učeni bili; imenujemo nje pa tudi tri „kralje“

in sicer zato, ker so veliko ljudi in mest pod svojo oblastjo imeli. Pervemu kralju je bilo ime Kašpar, drugemu Melhijor in tretjemu Baltazar. Pridnim pastircem je ljubi Bog rojstvo svojega Sina naznanil po angelju, pobožnim trem Modrim ali kraljem pa po čudoviti zvezdi. Prerok Balaam je pravil, da se bo nova in nenavadno svitla zvezda na nebu vidila, kader se bo rodil Zveličar ali rešenik. In res se je prikazala taka zvezda. Ta zvezda je stala nad judovsko deželo, v kateri je ljubi Zveličar na svet prišel. Bila je ta zvezda neizrečeno lepa in velika. Morebiti da so ti trije Modri ali kralji v starih svetih bukvah brali, ali da jih je Bog razsvetlil, — hitro so spoznali, da ta lepa in velika zvezda pomenja, da se je Sin božji rodil in prišel na svet.

Hitro so se podali na daljno in težavno pot, seboj vzeli zlata, kadila in mire, da bi ljubeznjivo detice božje obdarovali. Šli so po cesti proti zvezdi, ki so jo od daleč videli. Hodili so že dolgo, zdaj pridejo v judovsko deželo in sicer v veliko mesto Jeruzalem. Tukaj jim je na enkrat zvezda izpred oči zginila, in oni so bili tega tako preplašeni, da niso vedeli, kaj bi počeli. Popraševali so okoli, kje bi se dal najti novorojeni kralj judovski ali ljubi Zveličar; kajti mislili so, da bo Zveličar sveta prišel na svet ko bogat in mogočen kralj. Tu v Jeruzalemu je stanoval kralj Herod, ktereга so bili Rimljani Judom kralja postavili, k temu grejo po novorojenem kralju popraševat. Plašno in ponižno stopijo in poprašajo: „Kje je kralj Judov, ki je rojen? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit.“ Ko je Herod to slišal, sila se je prestrašil; bal se je namreč, da on ne bo več kralj. Tega on pa ni na znanje dal, ampak se jim prav prijaznega dela in na tanko jih izprašuje, kdaj se jim je zvezda prikazala. To je storil, da bi spoznal, koliko let da je star novorojeni kralj. Ker pa ni vedel, kje je rojen ljubi Zveličar, poklical je k sebi velike duhovne in pismoučene, ki so sveto pismo prebirali in razlagali in torej vedeli, kje je rojen kralj Judov. Ti so v svetih bukvah našli, da bo novi kralj rojen v Betlehemu. Ko je Herod iz ust velikih duhovnov in pismoučenih zvedel, da se ima novi kralj v mestu Betlehemu roditi, poklical je tri kralje na skrivnem k sebi in jim je hinavsko in lažljivo tako-le govoril: „Veliki duhovni in pismoučeni pravijo, da se ima novi kralj in Zveličar sveta v mestu Betlehemu roditi, ki je dve uri od tod; pojdite tje in izprašujte na tanko, v kateri hiši se je dete rodilo. In kedar ga najdete, pridite mi nazaj povedat, da tudi jaz grem in ga molim.“ Malopridni Herod pa ni hotel božje dete moliti; temveč je zato tako hinavsko govoril, da bi zvedel, kje je novi kralj rojen in da bi ga na tihem umoril. To je gerdo, to je hinavsko!

Šimen, povej nam, kateri so najprej zvedeli, da je Mesija ali rešenik rojen? Kdo je pa za pastirci zvedel? Rozika, kako je bilo ime prvemu kralju? kako drugemu? in kako tretjemu? Miha, kako

so pa trije Modri ali kralji zvedeli, da je ljubi Mesija ali rešenik rojen? Pongrac, kje se je trem Modrim ali kraljem zvezda prikazala? Cilika, kam so se tedaj podali trije Modri ali kralji? Kaj so vzeli sebo, da bi milemu detetu božjemu darovali? Tonika, ali je lepa zvezda trem Modrim ali kraljem naravnost do Betlehema pot kazala? Kaj pa? Juri, koga so šli prašat v Jeruzalem po novo rojenem kralju? Kdo je bil Herod? Herod je bil celo hudoben človek, ker se je prestrašil ko je slišal, da je Mesija ali ljubi rešenik prišel na svet. Lojza, zakaj se je prestrašil? Ali je to pa prav in lepo da je drugači mislil in drugači govoril? Kako se to pravi? — Glejte ljubi moji! Vsi dobri ljudje, sesebno vbogi pa brumni pastirci, so se nad vse razveselili, da je vendar enkrat že davno zaželjeni Zveličar rojen; le Herod je bil preplašen, zato, ker je veliko hudega storil. Vest ga je pekla, ker je marsikterega nedolžnega preganjal. Grešnik nima miru in ni nikdar brez strahu; večkrat se vstraši svoje lastne sence.

Kdor hudobne je vesti,
Svoje sence se boji.

IV.

Modri v Betlehemu.

Hudobni Herod se je bil sila prestrašil tem bolj, ko je od treh Modrih ali kraljev za gotovo zvedel, da je nov kralj, to je, Mesija ali Rešenik rojen, od velikih duhovnov in pismoučenih pa, da je v mesticu Betlehemu prišel na svet. Malopridni Herod se je namreč bal, da ne bo več judovski kralj, kajti trije Modri ali kralji so popraševali: „Kje je kralj Judov, ki je rojen? Zakaj vidili smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit.“ In vendar ljubo detice božje ni prišlo na svet, koga oropat; marveč vse ljudi časno in večno srečne storit. Rezika, ali je kralj Herod bil vesel ali žalosten, ko je zvedel, da je nov kralj rojen v Betlehemu? Andrej, zakaj se je prestrašil in je bil žalosten? Tonček, kako so rekli tri kralji? Micika, čemu je prišel rešenik na svet, ali res zato, da koga oropa?

Ko so bili trije Modri ali kralji od hudobnega Heroda zvedeli, da ima mili Mesija ali Rešenik v Betlehemu rojen biti, precej so se iz Jeruzalema proti Betlehemu podali. Bili so kako uro ven iz Jeruzalema, na enkrat se jim je zopet tista neizrečeno lepa in svitla zvezda prikazala in jim je pot kazala. Silno so se razveselili zvezde, od veselja svoje roke sklenili in dobrega Boga v nebesih hvalili, da jim je zopet to milost skazal. Srečno so prišli v mesto Betlehem, in lepa, svitla zvezda je stala konec mesta ravno nad tistim krajem, v katerem je bilo ljubeznjivo detice božje. Lepo je svetila s svojimi žarki tako naravnost na milo detice božje, kakor da bi bila hotela reči: „Tukaj je kralj Judov rojen ali ljubi Rešenik, kterega iščete.“ Ko so sveti trije Modri ali kralji videli, da zvezda

nepremakljivo stoji nad nekim krajem, mislijo, da tukaj noter mora biti tisti, ktereга iščejo. Torej se lepo preoblečejo, in začnejo pripravljati darove, namreč zlato, kadilo in miro, ki so jih hoteli ljubeznjivemu deticu božjemu podeliti. Za gotovo ne vemo, ali je bila sv. devica Marija z detetom še v revnem hlevcu, ali se je bila že v kako hišo v mestu podala. Ljudje, ki so bili k popisovanji prišli, vernili so se domu in Marija je dobila v kaki hiši pri svoji žlahti dosti prostora. — Lenčica, kaj so storili sv. 3 kralji, ko so zvedeli, da je novi kralj rojen v Betlehemu? Voltej, kdo jim je pa pot kazal? Kam pa jih je ta zvezda peljala? Lucija, kje je stala tista zvezda? Ali nad revnim hlevcem ali nad kako hišo? Res, tega za gotovo ne vemo; ali je Marija z detetom še dalje v hlevcu ostala, ko je že v mestu dosti prostora bilo? Kam se je morebiti podala?

Ko so se bili vsi dobro in spodobno pripravili šli so noter. Oh, tukaj zagledajo lepo detice božje z njegovo materjo, prečisto devico Marijo, in Jožefa, njenega ženina, pokleknejo in molijo ljubeznjivo detice božje kot pravega Boga in pravega človeka. Trije Modri ali kralji so nekaj časa v svoji pobožnosti milega Rešenika božjega molili; potem so vzeli posode s pripravljenimi darovi v svoje roke, namreč zlato, kadilo in miro, in so jih klečé ljubeznjivemu deticu božjemu darovali. — Lenček, koga so trije kralji našli v tistem kraju; kaj so storili tam? Ali so le samo pokleknili. Lozika, kaj pa so darovali? Prav, darovali so zlato, kadilo in miro; zdaj pa le dobro poslušajte, kaj ti darovi pomenjajo?

Naj pred so darovali zlata. Zlato je naj lepša in naj dražša ruda, iz ktere napravljajo lepe svitle denarje, ki jih imenujemo zlate, cekine, tudi dukate. S svetlim, žoltim zlatom pozlačujejo tudi podobe svetnikov, kelihe in kazalnice ali monštrance, da se čedno svetijo, kakor ste gotovo že v cerkvi videli. Ker so tedaj sveti trije Modri ali kralji milemu deticu božjemu zlata darovali, spoznali so ga kralja nebes in zemlje. — Lukec, kaj so trije kralji najprej darovali? Ali si že vidil zlato? Rezika, kdo ima zlato, kdo nareja zlate? Kaj so torej tri kralji s tim pokazali, da so darovali zlato? Res, zlato pomenja, da bo novorojeno detice v resnici kralj.

Nato so trije Modri ali kralji ljubemu Jezusčku darovali kadila. Že večkrat ste vidili, da mešnik v cerkvi natrosijo v kadilnico na žerjavico z majhne žličice nekaj zernja, ki se je potem dišeče kadilo pred najsvetejšim rešnjim Telesom. Tisto zernje, ki se dišeče iz kadilnice kadi, je kadilo. Lepo dišeče kadilo se le samemu Bogu daruje: ker so tedaj sveti trije Modri ali kralji ljubeznjivemu deticu božjemu kadila darovali, spoznali so ga vsemo-gočnega Boga. — Jernej, kaj so drugič darovali? Ali poznaš kadilo, kje si ga vidil? Ema, komu se zažiga kadilo? Kaj so torej pokazali trije kralji, da so darovali kadilo? Res, da je novorojeno detice v resnici Bog.

Naposled so trije Modri ali kralji Jezusčku milemu Zveličarju darovali še mire. Mira je bila neka rastlina, iz ktere so naprav-

ljali grenko pijačo, ki so jo morali piti oni, ki so bili obsojeni v britko smert na križu; iz mire so pa tudi napravljali mazilo, s katerim so mazilili trupla mrtvih, da niso hitro strohnele. Ker so tedaj sveti trije Modri ali kralji milemu deticu božjemu mire darovali, spoznali so ljubega Jezuščka človeka in naznanili, da bo moral božji Rešenik kot človek za nas veliko veliko terpeti in nazadnje na križu umreti. — Monika, kaj so slednjič darovali? Ali si že vidila miro? Res, je neka grenka rastlina. Čemu so jo Judje rabili? Kaj so narejali ž nje? Komu so to grenko pijačo dajali piti? Lipej, kaj so torej trije kralji pokazali s tim, da so darovali miro?

V spomin, da so sveti trije Modri ali kralji iz Jutrovega v Betlehem prišli, milega Jezuščka molit, in mu darovali zlata, kadila in mire, obhajamo precej po novem letu praznik sv. treh kraljev, ali praznik razglasenja našega Gospoda Jezusa Kristusa; tako je namreč dobri Oče nebeški rojstvo svojega božjega Sina nevernikom ali ajdom po treh Modrih ali kraljih razglasil. Po nekterih krajih tisti čas, pred in po prazniku sv. treh kraljev, okoli hodijo trije možje — trije kralji —, ki na čast ljubeznjivemu deticu božjemu lepe pesmi prepevajo in dobri ljudje nje zato obdarujejo. — Pavlej, kdaj se posebno spominjamo sv. treh kraljev? Kdaj je ta praznik? Prav, po zimi, koj po novem letu. Uršika, kako se imenuje ta praznik? Kako pa še? Zakaj da tudi praznik razglasenja našega Gospoda Jezusa Kristusa? Lojzej, kakošno navado imajo o tem prazniku po nekterih krajih? Res, koledujejo sv. tri kralji in ljudje jim tudi male darove delijo.

Tudi vi, ljubi otroci! morate tisti čas v cerkvi milo detice božje prav goreče moliti in mu darovati zlata, — ga raji imeti ali bolj ljubiti, ko vse ljudi, ja še bolj ko svoje stariše, — kadila, — ga moliti ko vsemogočnega Boga — in mire — vse težave in bolečine iz ljubezni do ljubega Jezuščka voljno in tiho prenašati. Tako bote milemu deticu božjemu, ko sveti trije Modri ali kralji, dopadli, in že v sedanjem življenju srečni.

Blagega kdor je serca,
Že na zemlji srečo ima.

V.

Hudobni Herod da nedolžne otročiče umoriti.

Sveti trije Modri ali kralji so ljubega Rešenika ali Mesija molili in obdarovali. Hoteli so se po tistem potu na svoj dom verniti. Toda angelj Gospodov se jim noč pred odhodom iz Betlehema v spanji prikaže, in jim reče: „Naj se nikar ne vernejo k hudobnemu Herodu, ker je namenjen, milega Zveličarja umoriti, nikakor pa moliti. Sv. trije Modri ali kralji so šli tedaj po drugi

poti nazaj na svoj dom, na Jutrovo. Po dolgem popotovanji so zdravi in veseli na svoj dom prišli; doma so oznanovali vsem ljudem, kar so vidili in slišali. Živeli so pobožno in sveto, in so veliko ljudi k pravi sveti veri spreobrnili. Storili so vsi trije sveto smert, to je, zavoljo presvete Jezusove vere so bili grozovito umorjeni in se zdaj tam gori v prelepih nebesih veselijo pri ljubeznivem Jezusu. Zdaj hočem pa spet popraševati in tudi nekaj ponavljati. — Anastazika, povej nam, zakaj se je hudobni Herod prestrašil, da je mili Rešenik rojen? Avgušťinek, ali se je zvezda spet prikazala trem Modrim ali kraljem, ko so iz Jeruzalema proti Betlehemu šli? Kje pa je stala? Cirilek, kaj so storili sv. trije Modri ali kralji, ko so tje noter stopili, kjer je ljubi Jezus bil? Tonika, kako imenujemo praznik, o katerem se spominjamo, da so sveti trije Modri ali kralji v Betlehem prišli in milemu deticu božjemu zlata, kadila in mire darovali? Metodek, ali so se sveti trije kralji po tistem potu na svoj dom vernili? Zakaj pa ne? Nežica, ali so srečno domu prišli? Kaj so doma pripovedovali? Henrik, ali so jim ljudje verjeli, kaj so storili? Kako so sveti trije kralji umerli? Zakaj so bili mučeni? Kje so zdaj?

Malopridni Herod je mislil, da se bodo trije Modri ali kralji kmalo na svoj dom vernili in se pri njem gredé oglasili. Ker mu pa niso odgovora prinesli, mislil si je, da niso detica božjega našli. Pa za gotovo je zvedel, da je ljubi Rešenik ali novi kralj judovski vendar le res v Betlehemu rojen. Zatorej se je hudo razserdil in sklenil, ljubeznjivo detice božje umoriti, da bi še judovski kralj ostal. Grozovitnež je razposlal v Betlehem in v vsako vas okoli Betlehema vojščake ali soldate (žolnirje), in jim je ukazal, da naj pomorijo vse fantičke, ki so dve leti, ali pa tudi menj ko dve leti stari, misleč, da bo ž njimi vred umorjeno tudi milo detice božje. Morija nedolžnih otročičev je bila groze polna. Neusmiljeni vojščaki so nekterim fantičkom glavice razklali, drugim so vrat prerezali, zopet drugim so prebodli serce, ali pa so jih na dvoje razklali. Oh kako so nesrečne matere vpile in kričale, kedar so jim grozovitni vojščaki nedolžne otročiče iz naročja tergali, s svojimi meči prebadali in tako neusmiljeno ž njimi ravnali! Zato pravi sv. pismo: „Na visokem se je slišal glas plakanja in žalovanja.“ V žalosten spomin, da je dal hudobni Herod nedolžne otročiče pomoriti, obhajamo koj po Božiču sopraznik ali god nedolžnih otročičev. Ta den hodijo po stari navadi odrasčene tepst ali „šapat.“ To pomenja terpljenje, ki so ga nekđaj nedolžni otročiči prestali za sveto vero. — Lojze, ali je Herod na sv. tri kralje čakal? Kaj je mislil? Lenkica, ali so prišli k njemu, zakaj pa da ne? Tonček, kaj je mislil Herod, ko jih ni bilo? Jurček, ali res niso našli Jezuščeka? Kaj je s časom Herod zvedel? Kaj je potem sklenil? Milica, kam je poslal vojščake, kako so ti ravnali z fantički? Koliko so bili ti fantički stari? Uršika, kaj so matere počele? Kaj pravi o tem sv. pismo, kaj se

je slišalo? Jernej, kdaj se spominjamo teh fantičev? Kaj delajo tisti den otroci? Kaj pomenja „šapanje?“

Ja! res so grozno smert storili ti nedolžni otročiči, pa Bog jih je vse k sebi vzel v lepe nebesa, v večno veselje. Tako je njih smert bila le velika sreča. Ko bi bili delj časa na svetu živeli, morebiti bi bili grešili, Boga žalili, nebesa zgubili in v pekel prišli. Vse, kar Bog stori, vse prav naredi.

Smert nas pelje iz solz doline

V čast nebeške domovine!

Zdaj pa le spet nekaj novega! Grozoviti Herod pa vendar le ni umoril z nedolžnimi otročiči vred tudi ljubeznjivega Jezuščka; zakaj angelj Gospodov se je Jožefu v spanji prikazal, in mu je rekel: „Vstani, vzemi Dete in njegovo mater in beži v Egipt“ — v daljno deželo — „in bodi tam, dokler ti ne porečem, verniti se. Zakaj hudobni Herod bo božjega deteta iskal, da bi ga umoril.“ Sv. Jožef je še po noči vstal, vzel detece božje in njegovo mater, presveto devico Marijo, in je pobegnil v Egipt. Z neizrečeno žalostnim srcem sta prečista devica Marija in blagi Jožef v temni noči od svoje hišice slovo vzela in na tistem odrinila. Hodila sta večidel po noči in po stranskih, težavnih potih, da bi nju nobeden ne spoznal in izdal. Oj kako hudo jima je moralo pri srcu biti; kajti morala sta precej dolgo časa bivati v tuji deželi med ljudmi, ki so neznabogi ali ajdje in njima celo neznani bili. — Lizika, povej kaj je storil hudobni Herod, ko se trije Modri na svoj dom gredé niso pri njem oglasili? Ali je z nedolžnimi otročiči vred tudi ljubega Jezuščka umoril? Zakaj pa ne? Francek, kako dolgo je blagi Jožef z božjim detetom in njegovo materjo v Egiptu ostal? Kako se jima je tam v daljni deželi godilo, ali je bilo tam veselo ali žalostno?

Pravični Bog hudobne ljudi strašno kaznuje ali strahuje; grozovitno je kaznil tudi malopridnega Heroda, poslal mu je hudo bolezen. Njegov život je bil poln turv in smrad je šel od njega, da ni mogel noben pri njem ostati. Noge se mu otekle in trebuh je bil poln červov. Vrat ali šinek ga je tako bolel, da je komaj dihati mogel; umrl je v grozopolnih bolečinah. Ko so pomerli Herod in hudobneži vsi, kateri so hoteli milega Mesija ali Rešenika umoriti, naznanil je spet ljubi Bog blagemu Jožefu po angelju, naj se verne na svoj dom. Angelj Gospodov se namreč bogoljubnemu Jožefu spet v spanji prikaže, rekoč: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in pojdi na Izraelsko zemljo“, to je, verni se z detetom in njegovo materjo v svojo domačo deželo; „zakaj pomerli so Herod in vsi, ki so hoteli dete umoriti.“ Ves vesel se verne Jožef z Marijo in Jezuščekom iz Egipta, tuje dežele, v ljubi domači kraj, na Izraelsko ali Judevsko. Vendar ne ostanejo na Judovskem, kjer je ljubi Mesija rojen bil. Ko namreč blagi Jožef zve, da na Judovskem namesto grozovitega Heroda njegov hudobni sin Arhelaj gospoduje, zbal se je,

da bi se božjemu detetu kaj hudega ali žalega ne zgodilo. Goreče toraj prosi dobrega Boga, naj mu naznani, kaj mu je storiti. Ljubi Bog blagemu Jožefu po angelju naznani, naj se iz Judovskega poda v bližnjo deželo, ki se je imenovala „Galilejsko.“ Pridni Jožef se vesel poda z milim detetom in njegovo materjo Marijo iz Judovskega ali Izraelskega na Galilejsko in sicer naravnost v mestice Nazaret, kjer je rojena bila presveta devica Marija, mati božjega Deteta. V mesticu Nazaret je mili Jezušček živel, rasel in se izredil; zato se tudi imenuje Jezus „Nazarenski.“—Korl, kako se je hudobnemu kralju Herodu godilo, kako ga je Bog kaznoval? Res, to je bila strašna in gerda smert! Lizika, ali je sv. Jožef zvedel, da je Herod umerl? Kdo mu je naznanil, koga je Bog Jožefu poslal? Kako je angelj Jožefu rekel? Tončika, kaj je potem Jožef storil? Ali je ostal na Judovskem? Zakaj ne? Kam se je podal? Kdo je bil v Nazaretu doma? Rezika, kako se Jezus imenuje? Zakaj tudi Nazarenski?

VI.

Očiščevanje prečiste device Marije ali svečnica.

(Darovanje našega Gospoda Jezusa Kristusa.)

Že so bili zvedeli, da je ljubi Jezušček rojen, prvič: tihi in pobožni pastirci, katerim je dobri Oča nebeški po angelju (tudi angeljih) rojstvo svojega Sina naznanil. Po pridnih pastirjih so bili zvedeli rojstvo milega Rešenika ljudje v mesticu Betlehemu in okoli Betlehema. Zvedeli so drugič, da se je rodil kralj Judov ali Mesija trije Modri ali trije sveti kralji, kateri so bili na Jutrovem. Svetim trem kraljem ali Modrim je bil ljubi Bog rojstvo svojega Sina naznanil po čudovito lepi in svetli zvezdi. Sv. trije Modri ali kralji so bili povedali Herodu, Herod pa je tudi zvedel od duhovnih in pismoučenih, da se je rodil Zveličar sveta. Ko so pa sv. trije kralji v svoj domači kraj, na jutrovo, zopet prišli, pravili so tudi svojim rojakom, da je rojen kralj Judov ali Mesija. Tako so po sv. treh Modrih ali kraljih zvedeli, da je ljubeznjivi Jezušček rojen, tudi ne znabogi ali ajdje, to je, taki ljudje, ki niso poznali edinega, pravega Boga, kakor Judi, marveč so solnce, luno, zvezde, ljudi, ja celo živali za bogove imeli. To že vse veste, alite?

Veliko ljudi na Judovskem je že vedelo, da je mili Rešenik prišel na svet; pa vsi vendar le še ne. Da so skoraj vsi ljudje na Judovskem ali skorej vsi Judje zvedeli, da je ljubi Mesija že na svetu, godilo se je pa tako-le. Judom je Bog postavo dal, da mora vsaka mati, ki je otročiča dobila, delj časa doma ostati, potem pa prvi pot storiti v judovsko cerkev ali tempelj. Presveta devica Marija, ki je rodila božjega Sina Jezusa, ni bila zavezana ali dolžna,

to zapoved spolnovati. Pa vendar ona tudi to stori, in gre naj prej v tempelj, in tam se Bogu serčno zahvali, da je njo in njeno detice Jezusa tako lepo varoval. Marija je pa tudi Očeta nebeškega prosila, naj njo in njenega Sina Jezusa tudi zanaprej lepo varuje. V tempeljnu je Marija tudi Bogu darovala dva golobčika, da se s tim Bogu zahvali, da je njo in Jezuščeka tako lepo varoval. — Pavel, kdo je najprej zvedel, da je Resenik rojen? Kdo je pastirjem povedal? Komu so pa pastirji pravili? Mičica, kdo je potem zvedel? Kako so sv. trije kralji zvedeli? Komu so pa ti povedali? Ali samo Herodu in duhovnom? Komu so še doma pravili? Dobro znate; zdaj pa to, kar sem vam danes novega pravil. Režika, kakošno postavo je Bog Judom dal, kam je morala vsaka mati iti, ki je dete dobila? Prav, ali je Marija tudi to storila, ali je tudi v tempelj šla? Ali je bila to storiti dolžna, zakaj da ne? Jernej, kaj je Marija v tempeljnu storila? Kaj je darovala, zakaj da?

Zdaj pride spet nekaj prav lepega, le dobro pazite? Ta čas, ko je presveta mati božja Marija ljubeznjivega Jezuščeka v Jeruzalemski tempelj prinesla in nebeškemu Očetu darovala, živel je v mestu Jeruzalemskem star duhoven Simeon. Bil je prav pobožen; vsi so ga častili kot svetega moža. Priserčno je želel videti Zveličarja sveta; za to milost je noč in den prosil dobrega Boga. In ljubi Bog mu je razodel, da ne bo prej umrl, dokler ne vidi ljubeznjivega Jezuščeka ali Zveličarja sveta. Bog sveti Duh je boga-boječega starčeka razsvetil, da je šel v tempelj ravno tisti den in tisto uro, ko je tudi presveta mati božja Marija Zveličarja v tempelj prinesla. Ko presveta devica Marija mati božja v tempelj stopi, bil je tudi v tempeljnu pobožni starček Simeon in je zagledal Marijo in dete. Sv. Duh ga zdaj razsveti, da je spoznal, da milo dete, katero mati Božja v naročji derži, je pravi obljubljeni Mesija ali Zveličar. Precej je pokleknil, lepo svoje stare roke sklenil in pobožno molil božje dete. Od veselja se je stari Simeon razjokal in ljubega Jezuščeka v svoje naročje vzel, objemal in na svoje srce pritisnil. Od svetega veselja je bil tako poln in prevzet, da sam ni vedel, kako se mu godi. Svoje mokre oči je proti nebesom obrnil in pobožno zavpil: „Zdaj spusti svojega hlapca, o Gospod! po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči tvoje zveličanje“, to je: O moj ljubi Bog! sedaj daj mi le v miru umreti, ker sem videl obljubljenega Mesija ali Zveličarja sveta. — Ko je Marija ljubega Jezuščeka v tempelj prinesla, kdo je tedaj bil v tempeljnu, povej mi Lonica? Kdo pa je bil starček Simeon? Jernej, kaj je ta pobožni Simeon vedno Boga prosil? Kaj mu je Bog obljubil? Jurček, kako se pa je godilo, da je Simeon res videl obljubljenega Rešenika Jezusa? Micika, kdo mu je pa povedal, da je to Marijino detice obljubljeni Rešenik? Režika, ali je bil Simeon vesel? Kako je od veselja zaklical? Dobro veste; zatoraj vam hočem zopet nekaj novega povedati!

Ko je pobožni starček Simeon imel božje dete še v svojem naročji, prišla je zraren tudi bogaboječa, štiri in osemdeset let stara vdova Ana. Ta se je oostro postila in zvesto dobremu Bogu služila. Kakor pobožni starček Simeon je tudi ona pred božjim detetom pokleknila, in ga molila. Bila je namreč tudi po sv. Duhu spoznala, da je to dete pravi Bog in obljubljeni Mesija. Tako sta torej pobožni Simeon in bogaboječa vdova Ana božje dete kot Mesija ali Zveličarja sveta spoznala in očitno razglasila. Po njima so zvedeli tudi drugi ljudje, da se je rodil Rešenik, zakaj tisti den je bilo v tempeljnu prav veliko ljudi iz vsega Judovskega; ti so toraj vsi zvedeli, da je Marijino dete Sin božji in obljubljeni Mesija. — Peter, kdo je še bil v tempeljnu s Simeonom? Kdo je bila Ana? Kaj je tudi ona storila z detetom? Lenčica, kdo je po Simeonu in Ani še zvedel, da je Marijino dete Sin božji in obljubljeni Mesija?

Prečista devica Marija je bila božjega Sina rodila in torej ni bila zavezana, ljubega Jezuščka v tempelj prinesiti in zavkazani dar odrajtati; vendar je le vsa ponižna in pokorna opravila na tenjko vse, karkoli je postava božja zapovedala, kajti je dobro vedela, da pokorščina ljubemu Bogu celo močno dopada. Tako morate tudi vi, ljubi otroci! radi storiti, kar dobri Bog zapoveduje, morate radi in pobožno moliti, radi v cerkev hoditi, ljube stariše voljno vbogati i. t. d. Vse to ljubeznjivi Oče nebeški vam zapoveduje, in želi, da bi vsi kdaj k njemu v presrečne nebesa prišli.

Kdor božje postave spolnuje zvesto,
Si spravlja bogastvo za sv. nebo.

VII.

Dvanajst let stari fantiček Jezus gre k praznikom v Jeruzalem.

Ko se je blagi Jožef z milim Jezuščekom in njegovo materjo, prečisto devico Marijo, zopet vernil iz Egipta v domačo deželo, podal se je na Božje povelje na Galilejsko in sicer v mestice Nazaret. V tem mesticu je ljubeznjivi Mesija živel do svojega tridesetega leta. Kaj je v tem času delal, nam sveto pismo ničesar ne pripoveduje. Gotovo je svoji dobri materi Mariji pri delu pomagal, izbo pometal, mizo k jedi pogrinjal in druge take dela opravljal. In ko je skerbni Jožef tesaril, gotovo je tudi treske pobiral in domu nosil; ko je doma vode zmanjkalo, vzel je verč in šel po vode. Sveto pismo nam o ljubem fantičku Jezuščku samo nekaj pripoveduje, kar se je zgodilo, ko je bil Jezus dvanajst let star. Šel je tedaj z Jožefom in Marijo v Jeruzalem, velikonočni praznik obhajati. Gospod Bog je bil namreč že v stari zavezi zapovedal, da ima vsak odraščen Jud vsaj enkrat v letu v Jeruzalemski tempelj ali cerkev

priti. Ženam pa in otrokom, ki še niso bili dvanajst let stari, ni bilo nič zapovedano. Vendar pa je preveta devica Marija vsako leto s sv. Jožefom v Jeruzalem k velikonočnim praznikom hodila. Od Nazareta do Jeruzalema je tri dni daleč in marsiktera gora je na poti, čez katero je treba iti. Pot je bila torej dolga in težavna. Lepo tiho in pobožno so ljubeznjivi fantiček Jezušček, njegova sveta mati Marija in sv. Jožef k velikonočnim praznikom potovali. — Tonček, kje sta Jožef in Marija z Jezuščekom bivala po tem, ko so iz Egipta v domačo deželo nazaj prišli? Zakaj v Nazaretu, kdo je bil tukaj doma? Nežica, ali vemo od Jezusa, ko je še majhen bil, veliko ali malo? Kaj pa je neki delal pri svojih starših? Kako je pomagal svoji materi Mariji? Kako svojemu redniku Jožefu? Šimej, kam je moral vsak odrasčen jud vsako leto hoditi? Kolikokrat v letu? Rezej, ali so morale tudi žene in otroci tje hoditi? Ali je sv. Marija hodila ali ne? Ali je bilo daleč ali blizo od Nazareta v Jeruzalem? Kdo je z Marijo in Jožefom še šel? Zdaj pa le poslušajte, kaj se je tukaj v Jeruzalemu zgodilo?

Ko so sv. velikonočni prazniki pretekli, šla sta prečista devica Marija in sv. Jožef domu — v Nazaret. Mili fantiček Jezus pa je zaostal v Jeruzalemu. Sv. mati božja Marija in blagi Jožef ljubeznivega Jezuščeka nista precej pogrešala. Še le na večer, ko sta štiri ure daleč od Jeruzalema proti domu prišla, v neki hiši prenočiti hotela, sta videla, da Jezusa ni tukaj. Pri Judih je bila namreč hvalevredna navada, da so možki posebej in ženske posebej potovali; tudi v tempeljno so bili ločeni možki od žensk. Otroci pa so hodili ali z možkimi ali pa z ženskami. Presveta mati Marija je torej menila, da je ljubi Jezušček s svetim Jožefom pri možkih, sv. Jožef pa je mislil, da je pri ženah s svojo presveto materjo Marijo; zato je sta ga še le na večer pogrešala. Oj kako zelo sta se prestrašila presveta mati Marija in sv. Jožef, ko sta prelubeznivega fantička Jezuščeka zgubila, ker sta ga tolikanj rada imela! Žalosti sta se milo milo jokala. Popraševala sta vsa objokana z žalostnim glasom svojo žlahto, sosede in prijatlje, ali so videli milega fantička Jezuščeka, ali vedó, kam je šel, ali kje je ostal? Ali nihče ni vedel jima kaj povedati. Njuna žalost je sedaj še večja bila. Celo noč sta se jokala in žalovala.

Ko sta presveta mati Marija in sv. Jožef celo noč v največji žalosti prestala, sta zjutraj zelo zgodaj vstala in še enkrat pri vseh popotnih po ljubeznjivem fantičku Jezuščeku popraševala. Ker pa ničesar nista mogla zvedeti, šla sta nazaj proti Jeruzalemu. Ko sta spet v Jeruzalem prišla, začela sta hoditi po vseh mestnih ulicah ali cestah gori in doli, preiskavala sta vse vogle in kote, popraševala sta vse znane in neznane ljudi. Celi den nista kar nič se odpočila; ali milega fantička Jezuščeka vendar le nista našla. Oj, kdo zamore njuno žalost umeti ali zapopasti? Zopet celo noč nista mogla žalosti in jokanja spati. Tretji den še le, sta ljubega

fantička Jezuščeka našla; ali veste, kje? Pridni, dobri fantiček Jezušček ni postopal po mestnih ulicah, ni se pomikal po hramih ali hišah, ni zahajal med hudobne, malopridne otroke; marveč v tempeljnu ali v cerkvi sta ga našla presveta mati Marija in sv. Jožef. Sedel je v sredi učenikov kot ponižen učenec, pazno ali zvesto poslušal in na zadnje je začel tudi prašati. Prašal je tako pametno in odgovarjal tako modro, da so vsi, ki so ga slišali, se čudili njegovemu umu, njegovi pameti in njegovemu lepemu zadržanju. Ko sta preblazena devica Marija in blagi Jožef milega fantička Jezuščeka v sredi učenikov v gledala, močno sta se razveselila in zavzela. Potem mu je sveta mati prijazno rekla: „Oh moj ljubi Sin! zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jes sva te z žalostjo iskala.“ Božji fantiček Jezušček pa jima je lepo odgovoril: „Kaj je, da sta me iskala? Ali nista vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta (nebeškega)?“ Teh besed (ali nista vedla, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?) presveta mati božja Marija in sveti Jožef nista umela ali zapopadla. Modri Jezušček namreč je hotel reči: „Čemu sta me tako dolgo iskala? Precej bi me bila lahko našla. Ali ne vesta, da sem Sin božji? Ko Sin božji pa moram biti v hiši svojega nebeškega Očeta, v tempeljnu ali v cerkvi.“ Potem je ž njima šel v mestice Nazaret in jima bil pokoren. Rastel je v modrosti — od dne do dne je več in več kazal, kaj da zna in kako da je moder — in starosti — postajal je od dne do dne stareji po človeški natori, kakor se tudi mi vsak trenutljaj staramo — in v milosti in gnadi pri Bogu in ljudeh — dobri Bog in vsi pridni ljudje so ga radi imeli, ker je bil pohleven in pobožen. — Sedaj sem vam pa že precej novih reči povedal; moram poskusiti, kaj in kako, ste zamerkali. Povej najprej mi ti moj Andrejček, kaj nam veš povedati o milem fantičku Jezusu, ko je bil 12 let star? Johana, zakaj je šel božji fant Jezus k velikonočnim praznikom v Jeruzalem? Marička, ali je ljubeznjivi deček se tudi vernil s sv. Marijo in Jožefom iz Jeruzalema v Nazaret, ko so prazniki pretekli? Tone, kako pa to, da sta presveta mati božja Marija in sv. Jožef božjega fanta Jezus zgubila? Marjetka, kolikeri den potem, ko sta se po praznikih iz Jeruzalema v Nazaret vernila, sta našla preblazena mati Marija in sv. Jožef milega fanta Jezusa? Kje sta ga našla? Lipej, kaj je tam delal? kako odgovarjal, kako se obnašal? Rezika, kaj je Marija Jezusu rekla, ko ga je našla? Pavlej, kaj pa jej je Jezus odgovoril, kaj je hotel reči? Lucija kam je Jezus potem z Marijo in Jožefom šel? Kako se je v Nazaretu obnašal? Kako pravi o njem sv. evangelje? Kaj pomenjajo te besede?

Božji fant Jezus je hodil vsako leto večkrat daleč daleč k službi božji, zato da nas je podučil, da imamo tudi mi radi, seособno pa otroci, v cerkev k božji službi hoditi. V tempeljnu je ljubeznjivi Jezušček tako tiho, mirno spoštljivo in pobožno klečal in molil, da

je vse pričujoče k pobožnosti vnemal. Ljubi otroci! dvanajst let stari fant Jezus naj vam bo v lep izgled, kako morate tudi vi radi v hišo božjo ali v cerkev hoditi, ondi pobožno klečati in moliti in se povsod pošteno obnašati; kajti otrokom se spodobi, da bogaboječe živijo, kakor ljubeznjivi, dvanajstletni Jezus.

Le svete reči

So za mlade ljudi.

VIII.

Sv. Janez Kerstnik ljubemu Jezusu pot pripravlja.

Dvanajst let je bil mili Jezus star, ko je s svojimi starši, s presveto Marijo in s sv. Jožefom, šel v Jeruzalemsko mesto na sv. velikonočni praznik. Ko sta ga Marija in Jožef našla, vernil se je ž njima v mestice Nazaret na Galilejskem. Tu v Nazaretu je pri dobrih starših do svojega tridesetega leta bival; imenuje se zato Jezus Nazarenski. Živel je v Nazaretu revno in tiho, pomagal je svojemu krušnemu očetu ali redniku sv. Jožefu, pri njegovem delu, pri težavni tesariji in je bil njemu in svojej presveti materi Mariji v vsem pokoren. To vse sem vam že pravil in upam, da vse to že dobro veste in znate. Zdaj pa poslušajte, ljubi otroci! kako lepo nek svet mož, po imenu Vincencij Fereri Jezusovo pokorščino hvali: „Sv. devica njegova mati Marija — vzame zjutrej verč, da bi vode prinesla, Jožef — njegov krušni oča — se jej približa in hoče verč vzeti. Na to pa priteče dete Jezušček, vzame verč in pravi: jes pojdem. O Gospod! čemu opravljaš tako nizko delo? ga vprašata Jožef in Marija. Zato, odgovori jima dobri Jezus, da, ko bodo kdaj mladi kristjani slišali, kako sem svojim staršema postregel, bodo tudi oni pripravljeni svojim staršem pomagati, in se tudi naj manjšega dela ne sramovati.“ Glejte, ljubi otroci! kako rad in nagloma in sam od sebe je mili Jezus svoje starše vbogal! Zato ga pa tudi sv. pismo (Luk. 2, 51.) pohvali: „In je ž njima šel in prišel v Nazaret in jima je bil pokoren.“ Oj ljubi otroci! le radi vbogajte svoje dobre starše tudi vi, kedar vam rečejo iti po vode, na pašo, učiti se, i. t. d.

Markec, povej, kam je ljubi Jezus šel s svojimi starši, ko je bil dvanajst let star? Po kaj? Julika, kam se je vernil dobri Jezus s svojimi starši, potem ko sta ga v tempeljnu našla? Korl, kako dolgo je mili Jezus bival pri svojih starših v Nazaretu? Kako se zato imenuje? Lucija, kako se je ljubi Jezus pri svojih starših v Nazaretu obnašal? Ali veš kaj sv. Vincencij Fereri o njegovi pokorščini pripoveduje? Kaj morate tedaj tudi vi storiti? Komu ste tedaj podobni, kedar ubogate? —

Do svojega tridesetega leta je mili Jezus pri svojih starših v Nazaretu bival. Ko je pa bil trideset let star, zapustil je hišo svojih

staršev, hodil semtertje in ljudi učil. Prej ko on, pa je že nekoliko časa nek svet mož ljudi na Jezusov nauk pripravljaj, je ljudi učil. Ta sv. mož je bil sv. Janez. Gospod Bog sam je sv. Janezu zapovedal, da naj uči ljudi in jim pravi, da bo kmalo nebeški Zveličar, ljubi Jezus Kristus sam začel učiti. Sv. Janez je bil, kakor sem vam že pravil, rojen v judovskih hribih v mestu Hebron — ali pa v mestu Juda ali Jota. — Očetu je bilo ime Caharija, materi pa Elizabeta. Bila sta oba prav pobožna in pravična. Lepo sta dobremu Bogu služila in nikomur nista kaj hudega storila. Mati Elizabeta je bila prečisti devici Mariji teta; torej sta bila ljubi Jezus in Janez v žlahti. Janez je bil pol leta stareji kakor mili Jezus. Janez je prav oestro živel. Ko je nekoliko odrastel, zapustil je svojih staršev dom in se podal v puščavo. Tega pa ne veste, kaj je puščava; le poslušajte! Puščava je kraj, kjer se nič družega ne vidi, ko skalovje, in nič družega ne raste, ko germovje. Redkokrat kak človek v puščavo pride. Nahajajo se pa v puščavi grozovite zverjadi, ki precej človeka raztergajo, na primer medved, lev. V takem strašnem samotnem kraju je sv. Janez živel. Čudno je bil oblečen. Imel je haljo in dolgo oblačilo iz debelih in ostrih dlak in usnat pas okoli svojega ledja. Jedel je kobilice in med ali sterd divjih bučel in pil le vodo. Učil in opominjal je ljudi, in je rekel: „Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo.“ (Mat. 3, 2.) To je, poboljšajte se, ker bo božji Sin, Jezus Kristus sam, kmali se prikazal in vas učil, kako imate lepo čednostno živeti. Iz vseh krajev judovske dežele so ljudje k njemu hodili, ga poslušat. Vsakemu je dal prelepe nauke. Bogatim je rekel: „Kdor ima dve suknji, naj da temu eno, ki je nima; in kdor ima jedi, naj ravno tako stori.“ Prišli so tudi cestninarji ali colnarji — ljudje, ki mavto ali cestnino od cest pobirajo — in so ga prašali: Učenik, kaj nam je storiti. Tem je djal: „Nič več ne tirjajte, kakor kar vam je postavljeno.“ Prašali so ga dalje vojščaki ali žolnirji rekoč: Kaj pa naj mi storimo? Jim reče: „Nikogar ne tepite, nikomur krivice ne delajte in zadovoljni bodite s svojo plačo.“ Prišli so še tudi k sv. Janezu v puščavo farizeji in saduceji, to je, malopridni in hudobni ljudje, ki niso prišli iz dobrega namena, da bi Janeza poslušali, kako da kaj uči. Te hinavce je sv. Janez ostro poprijel, rekel jim je: „Vi otroci hudobnih, peklenskih staršev! ne boste ne ušli sodbi božji ali večnemu pogubljenju, ako pri svojih grešnih mislih ostanete. Storite tedaj vreden sad pokore.“ To je, resnično se poboljšajte, ako hočete priti v prelepe nebesa. —

Andrejček, povej, koliko je bil star mili Jezus, ko je učiti začel? Nežica, ali je kdo ljudi na Jezusov nauk pripravljaj? Kdo jih je pripravljaj? Kako pa? Tako da je že prej učil, ko ljubi Jezus? Kje je bil rojen sv. Janez? Kako je bilo njegovemu očetu ime, — kako njegovi materi? Tone, kakošno obleko je imel sv. Janez? Kaj je jedel? In kaj pil? Anika, kje je učil sv. Janez?

Puščava je gotovo prijeten in lep kraj? Kakošen pa? Mihec, ali je kaj veliko ljudi prišlo sv. Janeza poslušat? Kteri ljudje so ga prišli poslušat? Peter, kaj je rekel sv. Janez bogatim? Kaj cestinarjem? In kaj vojščakom ali soldatom? Zefka, na ktere ljudi je bil sveti Janez zelo hud? Kakošni ljudje so bili farizeji in saduceji? Kaj jim je rekel?

Ljubi otroci! Lepo pa resnično je sv. Janez v puščavi učil, dobri ljudje so ga radi poslušali in se tudi ravnali po njegovih naukih, hudobni pa so ga zaničevali in zasmehovali. Onim, ki so ga radi poslušali, godilo se je dobro, bili so srečni: tiste pa, ki ga niso hoteli poslušati, je pravični Bog ostro sodil. Kakor sv. Janez v puščavi oznanujejo tudi mašniki, mesto ljubega Jezusa, v cerkvi božjo besedo. Le radi hodite ob nedeljah in praznikih v cerkev, in se lepo pred oltar vstopite in pazljivo poslušajte božjo besedo, ki jo mašniki oznanujejo. Oh rad vas bo dobri Jezus imel! Prav srečni boste. Ako pa božje besede ne bote radi poslušali, zapustil vas bo mili Jezus. Brez njega pa boste nesrečni.

Kdor naukom se smeji,
Se v nesrečo zaleti.

IX.

Sv. Janez kersti ljubega Jezusa.

(Presveta Trojica.)

Od vseh krajev judejske dežele so vreli ljudje vsake starosti in vsakega stanu k sv. Janezu v puščavo, ga poslušat. Tiste, kateri so se poboljšati obljubili, je sv. Janez kerstil, to je v reki Jordan z vodo oblił, zato se imenuje Janez kerstitelj ali kerstnik. Svetega Janeza kerst pa ni imel take moči, kakoršno ima pri nas kristjanih, da zbriše vrojeni greh. Sv. Janeza kerst je bil le znamenje pokore, da je kerščeni volje, pokoro delati in lepo živeti. Kakor namreč voda človeka umije in očisti, da ni več vmazan; tako hočejo tisti, ktere je sv. Janez v reki Jordan z vodo oblił ali kerstil, svoje hudobije zapustiti, in prav lepo in pošteno živeti. — Polonika, ali še veš, koliko je bil ljubi Jezus star, ko je učiti začel? Kje je bival do svojega tridesetega leta? Cirilek, kje, v katerem mesticu sta bila doma stariša milega Jezusa? Kako se imenuje dobri Jezus zato, ker je odrastel in izrejen bil v mesticu Nazaret? Francika, ali je že kdo drugi učil, preden je mili Jezus učiti začel? Kje je učil sv. Janez? Poldek, sv. Janeza imenujemo kerstitelja, zakaj nek? Kje, v kateri reki je sv. Janez ljudi z vodo oblival ali kerščeval? Janezek, ti še gotovo veš, v katerem sv. zakramentu se vrojeni greh zbriše? Ali je kerst sv. Janeza tudi vrojeni greh izbrisal? Kakošno znamenje je bil kerst sv. Janeza ali kaj je pomenjal?

Kerst sv. Janeza ni imel take moči, kakor ima kerst pri nas kristjanih, da bi bil namreč zbrisal vrojeni greh. Dobri Jezus je še le pridobil kerstu moč, da se v njem vrojeni greh zbriše. Pridobil pa je tudi Jezus Kristus kerstu tako moč s tem, da je na križu umerl. Po smerti Jezusovi ima kerst tako moč pri vseh ljudeh, ki prav verujejo v milega Jezusa Kristusa, to je pri vseh pravo-vernih ali katoliških kristjanih. — K svetemu Janezu kerstitelju v puščavi je prišel tudi dobri Jezus, da bi od njega bil kerščen. Sveti Janez kerstitelj se iz spoštovanja do ljubega Jezusa brani, kerstiti ga; zakaj mili Jezus je bil Sin božji, toraj najsvetejši, in mu ni bilo treba, kerščenemu biti. Zatorej reče sv. Janez kerstitelj dobremu Jezusu: „Meni je potreba od tebe kerščenemu biti, in ti prideš k meni?“ Ljubi Jezus ves ponižen sv. Janezu kerstitelju odgovori: „Pusti za zdaj — ne brani se, kerstiti me; — zakaj tako se nam spodobi vso pravico — božjo naredbo ali voljo splo- novati.“ Sedaj se sv. Janez kerstitelj ni več branil, milega Jezusa kerstiti. Preljubi Jezus stopi toraj v reko Jordan, in sv. Janez ga oblije z vodo. Tako je bil najsvetejši mili Jezus Kristus od sv. Janeza kerstitelja v reki Jordanski kerščen.

Martinek, ali še veš, kateri sveti mož je že prej učil, ko ljubi Jezus? Jerica, kje je bil sv. Janez kerstitelj rojen? Kje je pa pre-mili Jezus Kristus rojen bil? In kje izrejen? Emica, kako je bilo ime očetu sv. Janeza kerstitelja? In kako materi? Barbika, kako je pa bilo Jezusovi materi ime? In kako njegovemu krušnemu očetu? Cecilka, ali je bil sv. Janez kerstitelj prav lepo oblečen? Kakošno obleko je imel? Ali je dobro jedel in pil? Kaj pa? Ferdi-nandek, ali veš, kaj je sv. Janez kerstitelj učil, k čemu ljudi opo-minjeval? Kako je vsem ljudem rekel? Lekše, kaj je sv. Janez kerstitelj djal bogatim? Kaj cestninarjem? Kaj vojščakom? In kaj hinavskim farizejem in saducejem? Henrik, zakaj se sv. Janez ime-nuje kerstitelj? V kateri reki ali vodi je kerščeval? Ali je kerst sv. Janeza kerstitelja tudi tako moč imel, ko pri nas kristjanih? Videk, kdo je pridobil kerstu moč, da se v njem podedovani greh zbriše? Boštjanek, ali veš, katero sveto in imenitno osobo je še sv. Janez kerstil? Ali je sveti Janez ljubega Jezusa Kristusa rad kerstil? Zakaj ne?

Poslušajte prav pazljivo, kaj se je zgodilo na to, ko je mili Jezus kerščen bil. Ko je sv. Janez kerstitelj predobrega Jezusa Kristusa v reki Jordanski kerstil, šel je potem mili Jezus iz vode in je molil. Glejte! nebesa so se odperla in glas se je od nebes zaslišal: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje?“ In sv. Duh je v telesni podobi, kakor golob, nad njega prišel. Tako so se, ko je mili Jezus kerščen bil, vse tri Božje osebe razodele, namreč Oče, Sin in sv. Dub. Glas, ki se je od nebes zaslišal, je bil Oče, ljubi Jezus Kristus je bil pričujoč v človeški natori in sv. Duh v telesni podobi goloba. Menda še niste pozabili, da so tri

božje osebe, namreč: prva je Oče, druga Sin in tretja sv. Duh. Vsaka oseba je prav Bog. Oče je Bog, Sin je Bog in sv. Duh je tudi Bog. Toda so vse tri božje osebe skupaj niso tri bogovi, marveč le en sam Bog. Vse tri božje osebe se skup imenujejo presveta Trojica, to je Troji eno. Presveta Trojica ali Troji eno je potem takem en Bog v treh osebah.

Anika, ali veš, kaj se je godilo potem, ko je sv. Janez preljubega Jezesa Kristusa kerstil? Prav lepo in dobro si povedala. Pridi sem, dal ti bom lepo podobico, kajti si tolikanj dobro odgovorila. Marjetka, mislim, da še nisi pozabila, kdo je presveta Trojica ali Troji eno? Od kod vemo, da so tri božje osebe, ali so se morebiti kdaj razodele ali prikazale?

Ljubi otroci! Ko je mili Jezus kerščen bil, iz vode stopil in molil, je Oče nebeški iz nebes rekel: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim dopadenje imam.“ In sv. Duh se je v telesni podobi goloba prikazal. Preljubeznjivi Oče nebeški in sv. Duh sta milega Jezusa Kristusa rada imela, zato ker je bil ponižen, krotek in čist. Dobri Jezus se ni jezil, ni preklinjeval, ni nikomur kaj žalega rekel ali storil. Oh bodite tudi vi lepo tihi, prizanesljivi in mirni, če tudi vam kdo kako žal besedico reče in kaj hudega stori. Bodite sramožljivi; Bog ne daj, da bi kaj gerdega, kaj nagnjusnega mislili, v srcu želeli ali celo storili na paši ali doma ali kedar se kopljete. Le tihe, krotke, pohlevne pa sramožljive otroke rad ima predobri Oče nebeški in sv. Duh.

Ponižnost, nedolžnost, dobrota serca
Med vsemi bogastvi še največ velja.

X.

Ljubi Jezus se posti štirideset dni in štirideset noči. Hudi duh ga skuša.

Preden vas jes učiti začnem, molim z vami lepo molitev: Pridi sv. Duh i. t. d. naj bi Bog sv. Duh me razsvetlil, da bi vas prav učil; pa tudi vas, da bi me mogli pazljivo poslušati. Tudi ljubi Jezus Kristus se je kaj lepo pripravljaj, preden je ljudi učiti začel. V ta namen se je podal v puščavo, in se je tam štirideset dni in štirideset noči postil. Sveto pismo pravi: „In — Jezus — ni nič jedel tiste dni.“ (Luk. 4, 2.) Tako oestro se je ljubeznjivi Jezus postil. Če kdo izmed vas eno, dve, tri ali celo več ur nič ne jé, gotovo bo jako lačen. Oh kako zelo lačen je moral biti še le mili Kristus, ki celih štirideset dni in štirideset noči nič jedel in nič pil ni. Vam gotovo dobro dé, ako vam kdo jesti in piti da, kedar ste prav lačni in žejni. Toda ljubeznjivemu Jezusu nihče ni prinesel niti jesti niti piti; marveč hudi duh — satan, hudič, vrag — je prišel, da bi ga skušal, to je, da bi ga pripravil, kaj takega

storiti, kar je nasproti sveti božji volji, kar je greh. Trikrat pa je hudi duh milega Jezusa skušal.

Vincencij, kaj počnemo prej, ko vas učiti začnem? Ali že znas moliti prelepo molitvico: Pridi sv. Duh? Moli jo! Pridi sv. Duh, napolni serca svojih vernih, i. t. d. Jernejček, zakaj molimo pred naukom prelepo molitvico: Pridi sv. Duh Kaj je tudi ljubeznjivi Jezus počel, preden je ljudi učiti začel? Kako se je pripravljaj? Alojzija, kje se je mili Jezus postil? Kako dolgo se je postil? Ali mu je kdo potem jesti in piti dal? Kaj pa? Pokaj pa je prišel hudi duh k njemu? Kolikrat ga je skušal?

Zdaj pa poslušajte, kako je hudi duh preljubega Jezusa skušal? Pervikrat je hudi duh dobrega Jezusa tako-le skušal: Postil si se štirideset dni in štirideset noči in si gotovo lačen. Ako si Sin božji, obrni svojo božjo moč zdaj v to, da svojo lakoto s kruhom vto-lažiš, reci, da naj ti kamni postanejo kruh. Ljubi Jezus je hudega duha zavarnil: „Pisano je: človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ktera pride iz ust božjih.“ To se pravi: človek ne živi samo od navadnega živeža, ampak tudi od božje besede, ktera vse vstvarja in ohranja. Zakaj dobri Bog vse premore, tudi to, da človek živi, akoravno tudi nič ne jé. — Akoravno od milega Jezusa dobro zavarnjen, hudi duh vendar le ne odjenja, marveč ljubega Jezusa še dalje skuša. Vzame ga seboj in pelje v sveto mesto — Jeruzalem — postavi ga na verh tempeljna — cerkve — in sicer na streho tistega mostovža, pod katerim je bila dolina naj globokejši. Reče mu: „Ako si Sin božji, verzi se doli: zakaj pisano je: svojim angeljem je — Bog — zavoljo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ob kamen ne zadeneš.“ Ker ni bilo treba, zverh tempeljna doli se spustiti, mili Jezus hudega duha spet vštikne ali zaverne, rekoč: „Spet je pisano: ne skušaj Gospoda, svojega Boga.“ To je: ne podaj, ne spuščaj se v nevarščino, kedar ni treba, da si ti kaj hudega ne prigodi, da si ne vlomíš noge ali roke ali se celo ne ubiješ. — Hudobni duh še ne jenja. Silama je hotel dobrega Jezusa pripraviti, da bi storil, kar je nasproti božji volji in tako razžalil svojega preljubeznjivega Očeta nebeškega. Toraj ga še tretjikrat skuša ali v greh pripravlja. Z verh tempeljna proč je vzel hudi duh ljubeznjivega Jezusa in ga peljal na visoko goro. Od visoke gore se na vse kraje daleč daleč vidi. Vidi se lepa, velika mesta, mični tergi, bele grajščine, rodovitna polja, zeleni logi, velike vasi. Tudi hudi duh je milemu Jezusu od gore kazal na vse štiri kraje sveta, okrog ležeča kraljestva, popisal njih veličastvo ali lepoto in bogastvo in pristavil, da mu hoče vse to dati, če pred-nj pade in ga moli. Zdej je pa ljubeznjivi Jezus zelo nejevoljen bil. Zakaj vse, kar vidimo, je božje, nikakor pa ne hudega duha. Torej hudobni duh milemu Jezusu nič ni mogel dati, ker nič ni njegovega, marveč je vse, celi svet, božji. Naravnost in razdražen, da se je hudi duh tako nesramno lagal,

reče mu: „Poberi se, satan! zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga moli in njemu samemu služi.“ Ker je tako hudobni duh spoznal, da ne more ljubega Jezusa v greh pripraviti, ga je popustil, in od njega šel. Serčno se je mili Jezus peklenskemu duhu vstavljaj, ga z božjo pomočjo premagal in pregnal. Oh kako vesel je bil preljubi Oče nebeški, da se njegov Sin hudemu duhu ni dal premotiti, in v greh zapeljati. Zato je poslal angeljev iz nebes, ki so ljubemu Jezusu donesli, kar mu je treba bilo za telo. Lepo so mu stregli. In ker on ni hotel pred satana pasti in ga moliti, so pa angelji pred njega na svoje obraze padli in ga molili, ter se neizrečeno veselili, da se hudobnemu duhu zapeljati ni dal.

Rozalika, menda še nisi pozabila, kaj je mili Jezus počel, preden je učiti začel? Kako se je pripravljaj? Lovrek, ali je kdo postregel ljubemu Jezusu, potem ko se je štirideset dni in štirideset noči postil? Kdo je pa k njemu prišel? Maksl, pokaj neki je prišel hudi duh k milemu Jezusu? Kaj je to skušati? Jožek, kolikrat je satan dobrega Jezusa skušal? Kje ga je pervikrat skušal? Kako ga je pervikrat — v puščavi — skušal? Ali je mili Jezus satana ubogal? Kaj pa mu je rekel? Lenka, kako je satan ljubega Jezusa drugikrat skušal? Ali se je mili Jezus spustil doli v globočino z verh tempeljna? Zakaj pa ne? Kaj je rekel satanu? Dominik, kako je peklenski duh ljubeznjivega Jezusa tretjikrat skušal? Ali je mili Jezus pred satana padel in ga molil? Kaj pa mu je rekel? Ali je peklenski duh dobrega Jezusa še dalej skušal? Zakaj neki ne? Malika, kdo pa je zdaj milemu Jezusu stregel, ko je satana premagal?

Največi sovražnik naš je peklenski duh. Kajti je sam nesrečen in od dobrega Boga na veke zaveržen; zatoraj bi rad tudi nas vse nesrečne storil. Celo najsvetejšega, samega Jezusa Kristusa, božjega Sina, se je lotil, in ga hotel v greh pripraviti. Serčno se mu je ljubi Jezus vstavljaj; ni hotel storiti, kar mu je veleval. Tudi nas satan skuša ali v greh pripravljaj. Kedar smo lačni, nam hudobno misel daje: Vzemi si kruha, saj te nihče ne vidi; vzemi denarjev. Šolarjem pravi po zimi: idite na led dersat, saj se vam hudega zgodilo ne bo. Pastirjem na paši pravi: Splezite na drevo in vzemite tičje mladiče, ne bote ne doli padli. Mladenčem in deklicam navdaja: Storite to ali uno gnjusobo, saj ni greh. Preljubi otroci, kedar vas peklenski duh tako in enako skuša ali v greh pripravljaj, oh nikar ga ne ubogajte. Mislite na najsvetejšega Jezusa, ki je satanu rekel: tega ne smem storiti, kajti sam Oče nebeški v svetem pismu to prepoveduje. Satan je na zadnje jenjal milega Jezusa skušati. Ako boste pa peklenskega duha ubogali, boste čedalje v večje grehe se pogreznili in v pekel pahnjeni. Oh ljudi Bog vas tega ovaruj!

Kroti človek poželjenje,

Da ne prideš v pogubljenje.

XI.

Ljubi Jezus jame ljudi učiti. Uči, da imamo verovati.

Trideset let je mili Jezus Kristus star bil, ko je učiti jel. Tri leta pa je učil. Potem, ko je tri leta učil, je za nas uboge grešnike na križu umerl, da nas je večnega pogubljenja ali strašnega pekla rešil. Bil je toraj tri in trideset let star, ko je na križu umerl. Ljubeznjivi Jezus pa ni sam učil, marveč si je izvolil dva in sedemdeset pomagavcev, ktere imenujeme „učence“; zato ker so njega poslušali in ž njim hodili. Ko so se bili od milega Jezusa dobro naučili, poslal jih je po dva in po dva, da so pred njim po mestih, terjih in vaseh hodili in ljudi podučevali. Izmed teh dva in sedemdeset učencev si je ljubi Jezus izbral dvanajst apostelnov, da bi, ko se bo k svojemu ljubeznjivemu Očetu spet v prelepa nebesa vernil, po vsem svetu se razšli, ljudi v njegovih presvetih resnicah podučevali in kerščevali v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Dokler je mili Jezus tu na zemlji bil, bil je on apostelnom poglavar. Kedar je pa v sveta nebesa šel, bil je sv. Peter namesto njega poglavar vsem apostelnom.

Anika, povej, koliko je bil ljubeznjivi Jezus star, ko je ljudi učiti začel? Koliko let je učil? Kaj pa potem, ko je tri leta učil? Za koga je umerl na križu? Peterček, koliko je bil mili Jezus star, ko je za nas na križu umerl? Za česa del je za nas na križu umerl? Zefka, ali je ljubeznjivi Jezus le sam učil? Kako imenujemo njegove pomagavce? Koliko učencev si je bil izvolil? Čemu? Martinek, koga pa si je bil mili Jezus izmed dva in sedemdeset učencev izbral? Koliko jih je bilo apostelnov? Kdo je bil apostelnom prvi poglavar? Kdo pa potem, ko je ljubeznjivi Jezus k svojemu Očetu v prelepa nebesa se vernil? —

Zdaj pa lepo poslušajte, kaj je dobri Jezus učil? Ljubi Jezus je vse ljudi tudi nas — učil, prvič, kaj imamo verovati ali za resnico imeti; drugič, kaj upati od dobrega Boga in tretjič, kako imamo preljubega Boga in bližnjega ljubiti. Veči del tega, kar je ljubeznjivi Jezus vse ljudi učil, nahaja se v svetem pismu nove zaveze, in to imenujemo sveto „evangelje“. Beseda evangelje pomenja po naše „veselo oznanilo“ in sicer zato, ker nas uči, kaj imamo verovati, kaj in od koga upati, koga in kako ljubiti, da po smerti pridemo v vesela nebesa. Vsako nedeljo in vsak praznik slišite v cerkvi sv. evangelje — veselo oznanilo — brati. Mešnik sv. evangelje berejo tako-le: Pobožni! zdaj pa vstanite, se lepo prekrižajte in zvesto poslušajte sv. evangelje, ktereja je popisal sv. evangelist Matevž — sv. evangelist Marka — sv. evangelist Lukež — sv. evangelist Janez — v petem poglavji od 10. do 30. verste. Štiri sveti možje, namreč sv. Matevž, sv. Marka, sv. Lukež in sv. Janez,

so popisali veči del tega, kar je mili Jezus učil, ali spisali so sv. evangelje; od tod se imenujejo ti štiri sveti možje „evangelisti.“ Veliko je tega, kar nas je ljubeznjivi Jezus verovati učil. Vsega bi se ne mogli zapomniti. Toda vse, kar nas je mili Jezus učil, je kratko zapopadeno v naslednjih šesterih poglavitnih resnicah:

1. Da je en Bog.
2. Da je Bog pravičen sodnik, kateri dobro plačuje in hudo kaznuje.
3. Da so tri božje osebe enega bitja in ene nature: Oče, Sin in sv. Duh.
4. Da je Bog Sin, druga božja oseba, človek postal zato, da nas je odrešil in večno zveličal.
5. Da je človeška duša neumerjoča.
6. Da je milost — gnada — božja k zveličanju potrebna, in da človek brez milosti božje nič zaslužnega za večno življenje storiti ne more.

Te šestere resnice imenujemo „poglavitne resnice“, ker so tolikanj imenitne, da, kdor jih ne zna in ne veruje, ne more priti v sveta nebesa. O le pridno učite se jih doma od staršev, bratov in sester, da jih bote lepo gladko moliti znali. Znabiti jih kdo zmed vas že zna moliti? No, Janezek, moli jih prav lepo počasi in glasno. Znaš jih res lepo moliti. Zdaj vsi vstanite in poslušajte, kaj vas bom vprašal, pa tudi lepo odgovarjajte. Koliko je poglavitnih resnic? Kako se glasijo? Dobro. Le vsedite se.

Katerca, povej nam, koliko je bil ljubeznjivi Jezus star, ko je ljudi učiti začel? Kako dolgo je učil? Vencelj, kaj je mili Jezus učil? Ali kdaj slišiš brati, kar je učil? Kje? Kako imenujemo tisto? Zakaj pa to imenujemo evangelje? Karol, koliko je tistih svetih mož, ki so sv. evangelje popisali? Jernejček, kje je kratko zapopadeno vse, kar nas je mili Jezus verovati učil? Ali znaš šest poglavitnih resnic? Moli jih prav lepo. Zakaj pa imenujemo te resnice „poglavitne resnice?“ Tone, ali je ljubi Jezus koj sam učil? Koliko učencev si je bil izvolil? Koliko pa apostelnov izmed dva in sedemdeset učencev? Francek, ali je bil zmiraj mili Jezus poglavar apostelnom? Kako dolgo pa? Kdo pa je potem bil?

Ljubi otroci? če vam vaši starši ali drugi pošteni možje kaj povedó, imate to za res ali verujete. Toda vaši stariši in drugi še tolikanj pošteni ljudje ne morejo zmiraj resnice govoriti; kajti ne vedó, da je vse res, kar slišijo; lahko se zgodi, da to, kar so slišali in potem pravili, ni res. Le mili Jezus vedno resnico govori, ker je božji Sin. Zato tudi vse vé, kakor Bog Oče sam. Terdno, živo moramo tedaj za res imeti ali verovati, kar je ljubeznjivi Jezus učil. Oh kako srečni bomo? Dobri Jezus pravi: „Kdor veruje, bo zveličan.“ (Mark. 16, 16.)

XII.

Mili Jezus uči, kaj imamo od dobrega Boga upati.

Neizrečeno lepo je ljubi Jezus učil. Ni pa samo učil, kaj imamo za res imeti ali vorovati, ampak tudi, kaj imamo od dobrega Boga veselega pričakovati ali upati. Vaši pridni starši vam včasih rečejo: Micika, ako boš živinico lepo pasla in ne v škodo spuščala, kupil (a) ti bom lepo rutico za glavo. Tonek, ako boš rad ubogal, tih in miren, kupil (a) ti bom prav lep jopič. Kaj ne, da bosta Micika in Tonek od staršev kaj dobrega pričakovala? In glejte, kaj dobrega, veselega od staršev in od drugih dobrih ljudi pričakovati, pravi se „upati“. Da bodo pa ljubi stariši in drugi dobri ljudje vam raji kaj veselega dali, morate jih prositi: Ljubi oče, kupite mi, lepo vas prosim, nov klobuk, novo suknjo. Ljuba moja mati, prosim vas prav lepo, kupite novo obleko i. t. d. Tudi od premilega Boga kaj dobrega, kaj veselega pričakovati ali upati je ljubeznjivi Jezus učil. Vaši starši in drugi dobri ljudje vam ne morejo vsakokrat kaj dati, kajti nimajo vselej, kar bi vi radi. Manjka jim velikrat tudi denarjev, da bi vam kupili. Ljubi, dobri Bog pa ima vsega zadosti; toraj tudi vselej lahko dá in tudi rad dá, če smo mi le pridni, radi ubogamo in molimo.

Alojzij, ali veš, kaj je mili Jezus učil? Barbika, kaj se pravi upati? Kaj dobrega pa imamo od preljubeznjivega Boga pričakovati ali upati? Oj nam je veliko treba! Da živimo, potrebujemo obleke, kruha in družega živeža, zdravja in stanovanja. Glejte! vse to dobri Bog daje, če smo le pridni, radi vbogamo in radi molimo doma in v cerkvi. Naj vaši ljubi starši tudi polje pridno obdelujejo in obsevajo, nič ne bo prirastlo, ako mili Bog noče. Starši vam ne bodo mogli ljubega kruha dati, ako na polji nič prirastlo ne bo. Hudo pa je za vsakega, sosebnost za otroke, kedar kruheka ni. Od premilega Boga pa ne pričakujemo ali ne upamo le obleke, kruha, zdravja i. t. d.; ampak sosebnost in naj bolj to, da bi nam pomagal, prav lepo živeti, dobrega Boga nikoli ne žaliti, in po smerti k njemu v prelepa nebesa prišli. Glejte, ljubi otroci! vse to od premilega Očeta nebeškega — Boga — pričakovati ali upati je ljubeznjivi Jezus učil. Oh kako lepo vendar je učil! Da bi nas dobri Bog raji uslišal in nam raji dobrega dal, učil nas je tudi ljubeznjivi Jezus prelepo molitev: „Oče naš.“ Videk moli počasi in glasno „oče naš.“ V prelepi molitvi „oče naš“ je mili Jezus jasno povedal, česar imamo dobrega Boga prositi, da nam bo dal, ali kaj imamo od preljubeznjivega Boga upati. Če bomo prelepo molitev „oče naš“ radi in pobožno večkrat na dan molili, pomagal nam bo predobri Bog, da bomo bogaboječe živeli in njemu dopadli, dal nam bo ljubega zdravja, obleke, kruha in vsega, česar potrebujemo.

Kaj dobrega, kaj veselega pričakuješ od staršev? Lukec, ali ti starši vselej zamorejo kaj dobrega dati? Zakaj ne? Jožek, kaj moraš storiti, če hočeš od staršev kaj dobrega pričakovati? Kaj še? Štefek, starši vam ne morejo vselej dati, kar bi vi radi, kdo pa more? Zakaj pa zamore dobri Bog vselej dati? Jakec, kaj pričakujemo ali upamo od milega Boga? Kaj še? Jerica, ali nam bo pa tudi dobri Bog vse to dal? Zakaj nam daje? Prav tako: ker vse ima in more dati, — ker je neskončno dober in hoče dati, in ker je svet in ne more lagati. Kaj moramo storiti, da nam bo dal? Uršika, ali znaš tisto molitev, v kateri nas ljubi Jezus uči, kaj vse imamo od dobrega Boga upati? Moli jo! Julika, kaj moremo od milega Boga pričakovati, če „oče naš“ vsaki den radi in prav pobožno molimo?

Vaši starši, ako le premorejo, vam radi dajejo, česar jih prosite. Še raji nam predobri Bog da, česar ga prosimo, kajti nas še bolj ljubi, kot nas ljubijo naši starši. Oh le radi, toda pobožno molite zjutraj, o poldne in zvečer. Dobri Bog vas nigdar zapustil ne bo. Vse, česar vam je treba, smete od njega upati.

„Pobožna molitev je ključ v nebesa.“

XIII.

Ljubi Jezus uči, da imamo Boga čez vse in bližnjega ko samega sebe ljubiti.

Markec, ali še veš, kaj se pravi „upati“? Od koga zamoremo vselej dobrega pričakovati ali upati? Marjetika, kaj imamo storiti, da nam bo dobri Bog dal, česar potrebujemo? Kako moramo moliti? Ali še veš, kaj je pobožna molitev?

Mili Jezus ljudi — tudi nas — ni le učil, kaj imamo verovati in kaj od dobrega Boga pričakovati ali upati; ampak učil jih je tudi še, da imajo ljubiti Boga in bližnjega. Dobrega Boga imajo ljubiti čez vse, bližnjega pa ko samega sebe. Ali veste, kaj se pravi „ljubiti“? To se pravi: koga rad imeti, od koga dobro misliti in dobro govoriti, koga spoštovati, večkrat na njega misliti, rad pri njem biti, nad njim se veseliti in storiti mu, kar rad ima in ga veseli. Zdaj koga pa tako ljubite? Alite tistega, ki je priden in pošten, ki se lepo obnaša, ki drugim rad pomaga, ki veliko dobrega in lepega ve in zna, ali da kratko povem, tistega ljubite, ki lepe lastnosti ima. Vaši starši so taki, imajo take lastnosti, zato je jih ljubite. Vaši starši pa nimajo le samo dobrih in lepih lastnost, vaši starši vam dajejo tudi še česar potrebujete, namreč obleke, kruha, vas pošiljajo v šolo, da bi se kaj lepega in koristnega naučili. Če ste bolni, pošljejo po zdravnika, da bi vi spet ozdraveli. Ker imajo stariši tako lepe lastnosti in tako lepo za vas skerbijo,

morate jih radi imeti, morate do njih veselje imeti, morate jih spoštovati in ubogati, to je, morate jih ljubiti. Kdor ima več lepih lastnosti in kdor nam več dobrega stori, tistega raji imamo, tistega bolj ljubimo. Naj lepše lastnosti pa ima presveti Bog in naj več dobrega nam stori neskončno dobri Bog; zato moramo pa tudi dobrega Boga naj raji imeti, naj več veselje do njega imeti, naj bolj njega spoštovati, naj bolj njega ubogati, to se pravi dobrega Boga moramo čez vse ljubiti, raji imeti ko svojega očeta in svojo mater in vse na zemlji. Bližnjega moramo pa ljubiti ko same sebe. Kedar smo mi lačni in žejni, nam dobro de, ako nam kdo jesti in piti da. Nam ne dopada, ako nas kdo zmirja, po zimi sneg v nas meče, ali nam kaj družega nevšečnega stori. Glejte ljubi otroci! če dobro, kar sebi želimo, drugim storimo; hudo pa, kar nam ne dopada, tudi drugim ne storimo: ljubimo bližnjega ko same sebe. Kdor dobrega Boga čez vse ljubi, ljubi tudi bližnjega ko samega sebe; kajti dobri Bog je bližnjega ljubiti zapovedal, in je bližnji vstvarjen po božji podobi, je tudi božji otrok, tudi od Jezusa odrešen in tudi poklican v nebesa priti.

Florijanek, ali še veš, kaj je ljubi Jezus učil? Kaj se pravi ljubiti? Lizika, kako imamo dobrega Boga ljubiti? Kako pa bližnjega? Gašper, zakaj imaš ti rad svoje starše? Ktere ljudi imamo radi ali ljubimo? Matevžek, ali boš ti vse ljudi enako rad imel ali ljubil? Ktere boš raji imel? Ktere pa menj? Jernejček, koga moramo naj raji imeti ali čez vse ljubiti? Zakaj moramo dobrega Boga naj raji imeti ali čez vse ljubiti? Kaj se pravi, dobrega Boga naj raji imeti ali čez vse ljubiti? Marička, koga nas je mili Jezus še ljubiti učil? Kako pa moramo bližnjega ljubiti? Kako ljubimo bližnjega ko same sebe? Kdo je zapovedal bližnjega ljubiti?

Dobrega Boga moramo radi imeti ali ljubiti čez vse; bližnjega pa ko same sebe. Bog je naj lepši, naj svetejši, naj boljši. Bog je naj bolj popolnoma bitje. Kdo je pa naš bližnji? Da boste dobro spoznali in vedeli, kdo je naš bližnji, povedal vam bom prav lepo dogodbo, ktero je tudi mili Jezus svojim učencem pravil. (Luk. 10, 25—38.) Ljubi Jezus je v nekem kraju učil. Ko je jenjal učiti, vstane nek mož in ga vpraša: „Učenik! kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil — v sv. nebesa prišel.“ — Dobri Jezus mu odgovori: Kaj je v postavi zapisano? Kako bereš? Mož reče: Ljubi Gospoda, svojega Boga čez vse, in svojega bližnjega, kakor samega sebe. Ljubeznjivi Jezus moža pohvali, rekoč: Prav si odgovoril; to stori, in bōs živel ali v nebesa prišel. Mož bi rad vedel, kdo je bližnji; zato praša milega Jezusa: Kdo pa je moj bližnji? Zdaj jame ljubi Jezus praviti: Nek človek je šel od mesta Jeruzalem v mesto Jeriho. Padel je med razbojnike, kateri so mu vse, kar je imel, vzeli, ga z ranami obdali in pustili na pol mertvega. Primerilo se je, da je neki — judovski — duhoven šel po tistem potu. Ko ga je vidil, je memo šel. Ravno tako tudi — levit — človek,

ki je judovskim duhovnom pri službi božji stregel: mežnar — memošel. Prišel je po tistem potu Samarijan — človek doma iz mesta Samarija. — Ko reveža vsega kervavega in na pol mertvega vidi, se mu je v serce smilil. Pristopi, revežu rane omije, vlije va-nje olja in vina, da bi prej izcelele, ga posadi na svoje živince in pelje v gostivnico ali taberno. Lepo je Samarijan reveža oskerbel. Drugi den je dal gostivniku dva denarja, ter mu rekel: Skerbi zanj, daj mu, česar potrebuje; kolikor boš pa več izdal, ti bom nazaj gredé povernil. Zdaj dobri Jezus moža praša: Kdo zmed teh treh je bil ranjenemu bližnji? Mož odgovori: Tisti ki je ljubezen do nesrečnega skazoval? Mož milemu Jezusu odgovori: Tisti, kateri je revežu usmiljenje storil. In ljubi Jezus mu reče: Pojdi, in tudi ti tako stori.

Kdo izmed vas mi more to prelepo dogodbo povedati? No, Pavel, povej jo. Ti si prav pazljivo poslušal! Tudi tebi moram dati lepo podobico. Olga, koga nas je dobri Jezus ljubiti učil? Kako moramo milega Boga ljubiti? In kako bližnjega?

Boga ljubi čez ves svet,
Da boš zveličanim prištet.

XIV.

Mi ljubimo Boga in bližnjega, ako zapovedi božje zvesto spolnujemo.

Lizika, kako imamo dobrega Boga ljubiti? Kako pa bližnjega? Mihec, ali veš dogodbo, katero sem vam včeraj pravil? Povej jo! V tej dogodbi nam je mili Jezus prav jasno pokazal, da je vsak človek naš bližnji, naj si ga poznamo ali ne, naj bo domačin, ali tujec, naj bo naš prijatelj ali sovražnik, naj bo turek, jud ali nevernik — ajd. Usmiljeni Samarijan ni prašal reveža, kdo da je, kje je doma, ali je jud, ali nevernik — ajd; ampak precej ko ga je ogledal, pomagal mu je in ga v gestilnici lepo oskerbel. Ravno to storiti pa je dobri Jezus rekel možu, kateri ga je prašal, kdo je njegov bližnji. Oh kako lepo vendar je mili Jezus učil! Vsakemu človeku moramo pomagati, kedar je v sili, in mu dobro storiti. Tako namreč ljubeznjivi Jezus uči. Judi in turki so nam kristijanom naj hujši sovražniki; pa ko bi jud ali turek lačen ali hoden bil in sam nič ne imel, moramo mu jesti dati in mu pomagati; kajti Sin božji, mili Jezus Kristus, tako uči. Nobenega človeka ne smemo zaničevati, seособno ne starih ljudi, beračev, takih, ki niso pri pravi pameti. Ako bi take ljudi zmirjali in jih dražili, hudo hudo bi se ljubemu Bogu zamerili. Sv. Duh nam pripoveduje v sv. pismu stare zaveze (IV. kralj. 2, 23–25.) o malopridnih otrokih to-le: Sv. mož, prerok Elizej, je šel od mesto Jeriho v mesto Betel. Ko je po potu hodil, prišli so majhni dečki iz mesta in so ga za-

sramovali, rekoč: Pridi gori, plešec! pridi gori, plešec! Elizej se na-nje ozre in jim zažuga v imeni Gospodovem. In prišla sta dva medveda iz gojzda, ter sta raztergala zmed njih dva in štirideset dečkov.

Glejte, ljubi otroci! tako pravični Bog tepe in strahuje hudobne otroke. O ljubi Bog ne daj, da bi kdaj zasramovali uboge ljudi: gluhe, mutaste, berače; ali pa dražili doma dedeja ali babico! Pravični Bog bi tudi vas tepel, kakor tiste hudobne dečke, ki so rekali svetemu možu Elizeju plešec, zato ker je imel golo glavo.

Andrejček, ali še veš, kdo je naš bližnji? Kdo nas je učil, da je vsak človek naš bližnji? V kateri lepi dogodbi? Povej jo! Jožek, nek hudobnež te je bil tako vergel, da si dolgo bil bolen. Lačen je in pride te kruha prosit. Ti imaš kruha; ali mu ga boš dal? Zakaj? Boštjanek, ali smemo uboge stare ljudi i. t. d. dražiti in zasmehovati? Zakaj ne? Ali pravični Bog take malopridne otroke strahuje? Povej nam žalostno dogodbo o hudobnih otrocih.

Ljubi otroci! ako vi svoje dobre stariše resnično ljubite, radi in veseli boste storili, kar vam vkažejo. Tako tudi mi kažemo, da premilega Boga in svojega bližnjega resnično ljubimo, ako zvesto spolnujemo, kar nam on zapoveduje, to je, ako zvesto spolnujemo zapovedi božje. Zapoved božjih pa je deset. Te le so:

1. Veruj v enega samega Boga.
2. Ne imenuj po nepridnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.
6. Ne prešestuj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

Micika, kako kažeš, da svoje starše resnično ljubiš? Ali moraš vselej svoje starše ubogati? Kako pa? Poldek, kako pa mi kažemo, da dobrega Boga in svojega bližnjega resnično ljubimo? Koliko je božjih zapoved? Moli jih.

Ljubi otroci! slišali ste, kako imamo dobrega Boga in svojega bližnjega ljubiti. Kažite, da milega Boga in bližnjega res ljubite, s tem, da bote zvesto storili, kar ste slišali.

Kdor božje postave spolnuje zvesto,
Si spravlja bogastvo za sv. nebo.

XV.

Ljubi Jezus poterjuje svoje božje nauke s čudeži.*Pervi čudež.*

Pač lepo je mili Jezus učil. Tako lepo učiti ne more noben človek, ko usmiljeni Jezus. Ljubi Jezus pa ni bil le človek, ampak tudi pravi, živi Bog. Pa iz ljubezni do nas je iz prelepih nebes k nam na zemljo prišel, nas učiti, kako imamo živeti, da ljubeznjivemu Očetu nebeškemu dopadamo, in, kedar umerjemo, k njemu v presrečna nebesa pridemo. Oh kako neizmerno nas je vendar mili Jezus ljubil! Tudi mi moramo dobrega Jezusa prav radi imeti ali ljubiti in spolnovati, kar on uči. Ja, usmiljeni Jezus nas je tolikanj rad imel, da je celo za nas na križu umrl, kakor boste pozneji slišali. Ker ljubi Jezus ni bil samo človek, ampak tudi pravi živi Bog, delal je pa tudi take reči, ktere le sam Bog delati — storiti — zamore! Takim rečem pravimo „čudež“; Jezus je torej čudeže delal. Tako je pokazal, da je božji Sin, da je pravi Bog, da so toraj njegovi sveti nauki božji in resnični. Slepim je dal spregledati: (Luk. 18, 42.), mertvoudnim hoditi: (Mat. 9, 6.), mutastim govoriti: (Luk. 11, 14.), gobove je očistil: (Luk. 17, 14.), bolne je ozdravil: (Jan. 4, 46.), mertve oživil: (Luk. 7, 12.), prihodne reči napovedoval ali prerokoval, kar se je pozneji natanko dopolnilo. (Luk. 18, 31.) Take in enake reči zamore le vsegamogočni Bog storiti, usmiljeni Jezus jih je pa storil, toraj je tudi pravi živi Bog.

Poslušajte ljubi otroci, kje je vsegamogočni Jezus storil prvič tako čudno reč, ki jo le sam Bog storiti more, ali kje je Jezus storil prvi čudež. V tergu Kana na Galilejskem — dežela — je bila ženitnina. (Jan. 2, 1—12. Pri ženitnini je bila presveta Jezusova mati Marija. Pa tudi mili Jezus in njegovi učenci so bili na ženitnino povabljeni. Ženin in nevesta sta bila uboga; zakaj vina jima je zmanjkalo. Mati Jezusova precej spozna, da bo vina zmanjkalo. Oberne se toraj do svojega Sina, usmiljenega Jezusa, in reče: Vina nimajo. Mili Jezus pokaže tu, da ni le človek, ampak tudi pravi Bog, in svoji materi reče: Žena, ne od tebe, marveč od svojega nebeškega Očeta imam svojo Božjo mogočnost čudeže delati. Čas, da po volji svojega Očeta čudež storim, še ni prišel. Sveta Jezusova mati je dobro spoznala, kaj da je hotel mili Jezus s temi besedami reči. Razumela — zastopila — je, da se čas bliža, da bo njen vsegamogočni Sin čudež storil. Zato je rekla služabnikom: Karkoli vam poreče, storite. Judje so imeli navado, da so si pri jedi roke in posode večkrat umivali. Zato je bilo pri vsakej pojedini več verčev, vode polnih, postavljenih. Tudi tu pri ženitnini je bilo šest kamnitih verčev, kterih je vsak po dve ali tri mere deržal.

Vsegamogočni Jezus reče služabnikom: Napolnite verče z vodo. Služabniki so napolnili verče z vodo do verha. Usmiljeni Jezus zdaj služabnikom ukaže: Zajmite in nesite starašinu. Služabniki jamejo s korcem iz verčev pitne kupice napolnovati. Ko so jih napolnili, nesli so jih starašinu, to je, možu, kateri je pri ženitnini skerbela, da se je vse v lepem redu godilo. Ko je pa starašina iz pitnih kupic pil, ni bila voda, marveč prav dobro vino. Ker pa ni vedel, odkod je vino, pokliče ženina, in mu reče: Vsak človek da dobro vino prvič in kedar se napijejo, pa slabšega; ti pa si dobro vino nazadnje ali do zdaj prihranil.

To je bil prvi čudež, ki ga je vsemogočni Jezus storil. S tem je pokazal, da ni le človek, ampak tudi pravi, vsemogočni Bog. Njegovi učenci in vsi pričujoči so trdno in živo verovali, da je vsemogočni Bog in da je njegov nauk božji in resničen.

Vicencij, ali še veš, kaj je ljubi Jezus učil? Kaj imamo sosebno verovati? Ali jih — šest poglavitnih resnic — še znaš? Moli jih! Lizika, kaj upamo od dobrega Boga? Kaj nam je storiti, da nam bo ljubi Bog vse to dal? Ktero molitev moramo prav radi in večkrat moliti. Matiček, kaj se pravi, koga ljubiti? Koga ljubiti nas je mili Jezus učil? Kako imamo dobrega Boga ljubiti? Kako pa bližnjega? Julika, kdo je naš bližnji? Kaj moramo toraj storiti vsakemu človeku, ako ga poznamo ali ne, ali je tudi jud, turek . . .? Micika, kdo nas je učil, da je vsak človek naš bližnji? V kateri prelepi dogodbi? Jernejček, ali je bil ljubi Jezus samo človek? Kako — s čem — je pokazal, da ni le človek, ampak tudi vsemogočni Bog? Kaj je dal slepim, gluhih i. t. d.? Kdo zamore kaj takega storiti? Kako se pravijo take reči? Kdo zamore čudeže delati? Mili Jezus je pa storil, kdo je toraj? Zefka, kje je vsemogočni Jezus prvi čudež storil? Kaj je storil v Kani na Galilejskem? Povej mi to prav lepo glasno. Zakaj je spremenil vodo v vino? Šimen, ali bi zamogli velik, imeniten gospod, na primer, cesar, vodo v vino spremeniti? Zakaj ne? Mili Jezus je pa vodo v vino spremenil, kdo je toraj?

Mislim, da zdaj dobro veste, kaj je čudež? Slepim spregledati, gluhih slišati dati, mertve obuditi, vodo spremeniti v vino: vse to je res prav čudno delo, katerega noben človek, bodi si še tolikanj imeniten, bogat in učen, sam iz sebe storiti ne more. Vse to zamore storiti le sam Bog. Čudež je toraj tako čudno delo, katerega noben človek sam iz sebe storiti ne more, marveč le sam Bog. Mili Jezus Kristus je tedaj pravi, vsemogočni Bog; kajti je v tergu Kana na Galilejskem, kjer je ženitnina bila, iz lastne moči vodo v dobro vino spremenil. Videk, ali bi mogli tvoj oča, ali pa drug bogat in imeniten mož sam iz sebe vodo v dobro vino spremeniti? Kaj je toraj čudež? Kdo more čudež storiti?

Gotovo so bili ženin in nevesta in gosti pridni in pošteni ljudje, kajti so sv. Marija, vsemogočni Jezus in njegovi učenci na

ženitnino prišli. Res, bogaboječe ljudi mili Jezus rad ima, ne zapusti jih v revščini. Ljubi Jezus nima le rad imenitnih in bogatih, ki imajo velike hrame, dosti denarjev in lepo obleko; na vse take malo porajta. Njemu dopadajo le tisti, ki radi Boga ubogajo, radi molijo in v cerkev hodijo, ne lažejo, ne kolnejo in svojega bližnjega ne zaničujejo, naj si bodo tudi tolikanj ubogi, revni. Ženin in nevesta v Kani na Galilejskem sta bila uboga, morda nista veliko ali celo nič imela. Dopadla sta pa usmiljenemu Jezusu, ker sta lepo, pošteno in brumno živela. Pomagal je njima v sili in spremenil vodo v dobro vino. Tolikanj raji jima je pomagal, ker je njegova presveta mati Marija za nje prosila. Mili Jezus ima vse ljudi rad; naj raji pa svojo ljubo mater Marijo. Njo rad uslišuje, česar ga prosi. Do Marije, preljube Jezusove matere, se moramo tudi mi obračati, kedar smo na primer, bolni, žalostni . . . K njej moramo pobožno zdihovati:

O Marija, prečista devica,
Bodi vedno naša priprošnica.

XVI.

Ljubi Jezus gre v Jeruzalem na svete velikonočne praznike.

Ozdravi bolnega sina kraljevega služabnika.

Nekdaj je šel mili Jezus v mesto Jeruzalem, obhajati svete velikonočne praznike. Precej ko v tempelj stopi, našel je ljudi, ki so — v tempeljnu — prodajali vole, ovce, golobe in denarje zamenjavali. To pa ni bilo prav, marveč bilo je zelo nespodobno. Zakaj v tempeljnu imajo ljudje dobrega Boga moliti, nikakor pa žaliti. Mili Jezus, ko to vidi, je bil zelo nejevoljen. Naredi iz vervic — tenkih štrikov — tepežnico ali bič in izžene iz tempeljna prodajavce in kupčevavce. Menjavcem je denarje izsul in mize prevrnil. S takimi pa, kateri so golobe prodajali, je mehkejši ravnal; kajti so bili ubogi. Rekel jim je: Spravite to od tod, in ne delajte iz hiše mojega Očeta hiše kupčije. (Jan. 2, 13—17.) Hudo, hudo so grešili ljudje, ki so se tako nespodobno obnašali v tempeljnu — v cerkvi. — Zakaj tempelj — cerkev — je hiša ljubeznjivega Očeta nebeškega, je hiša božja, kjer imamo predobrega Očeta nebeškega moliti in hvaliti; nikakor pa nespodobno obnašati se. Ni prav torej, marveč velik greh, ako se ljudje v cerkvi pogovarjajo in smejiijo, okoli ozirajo, na ljubega Boga pa nič ne mislijo. Taki pač ne pridejo v vesela sv. nebesa.

Če želiš v nebesa priti,
Varuj se kedaj grešiti.

Malika, kje je vsemogočni Jezus prvi čudež storil? Kako? Korl, kaj sem vam pravil, kam je nekdaj šel mili Jezus? Pokaj je šel v Jeruzalem? Kunigunda, kake ljudi je našel ljubi Jezus v tempeljni? Kaj je toraj storil? Kaj pa je rekel tistim, ki so golobe prodajali? Zakaj je s temi mehkejši ravnal? Ožbalek, kakošna hiša je cerkev? Miklavž, kaj ne smemo v cerkvi? Ako želiš v nebesa priti, česar se moraš varovati? Zdaj vam bom pa povedal spet nov čudež! —

Dan hoda od terga Kana je bilo veliko bogato mesto Kapernaum poleg jezera Genezaret, ki se tudi Galilejsko morje imenuje. V tem mestu je bival imeniten gospod. Bil je kraljev služabnik. Njegov sin je bil hudo bolen. Merzlica ga je stresala. Skerbni oče je povsodi iskal pomoči in zdravila, da bi ljubi sinek spet ozdravel. Toda noben zdravnik mu ni mogel pomagati. Skerbni oče zve, da je vsemogočni Jezus prišel iz Jeruzalema v Kano. Čul je, da je ljubi Jezus že marsikomu pomagal. Toraj se na pot napravi in gre naravnost v Kano prosit vsemogočnega Jezusa, naj doli v mesto Kapernaum ž njim gre in ozdravi njegovega sina. Začel je že vmirati. Mili Jezus se nekoliko ž njim še pogovarja. Kraljevi služabnik zopet lepo prosi: Gospod! pojdi doli preden moj sin umerje. Usmiljeni Jezus zdaj očeta usliši in reče: Pojdi, tvoj sin živi. Oče je terdno veroval, kar mu je vsemogočni Jezus rekel in je šel ves vesel domu. Ko je pa bil še na poti tje doli, pridejo mu hlapci naproti. Povejo mu, da njegov sin živi in je ves zdrav. Oveseljen dobri oče hlapce praša, ob kateri uri je sinek ozdravel. Hlapci mu odgovorijo: Včeraj ob sedmi uri ga je pustila merzlica. Veseli oče spozna, da je sinek ravno tisto uro ozdravel, ko mu je vsemogočni Jezus rekel: Tvoj sin živi. Oče in vsi njegovi ljudje so zdaj terdno in živo verovali, da Jezus ni le človek, ampak da je tudi Bog in da je njegov nauk božji in resničen. — Bolnika precej in od daleč ozdraviti pa nihče ne more, kakor vsemogočni Bog. Zdravniki včasih bolnika tudi ozdravijo, toda ne precej; marveč še le čez nekoliko časa, še le čez dva, tri, štiri in več tednov. Zdravniki poprej natenko poprašujejo, kje bolnika boli, ako more kaj jesti, ako ga žeja i. t. d. Potem napravijo zdravila, in naročijo, ob kateri uri in koliko da sme bolnik zdravila popiti, kaj da sme jesti in piti, itd. Ali bolnik ne ozdravi naglo. Prigodi se tudi, da mora umreti. Vsemogočni Jezus pa vse drugači: On ni nikoli popraševal, kaj je bolniku, ako še more kaj jesti. Tudi ni nobenemu zdravila dal, da bi ga pil; marveč rekel je: Bodi zdrav. In bolnik je precej ves zdrav bil. Vsemogočni Jezus je celo take bolnike ozdravil, katerih še vidil ni. Ravno ste slišali, da je ozdravil sineka kraljevega služabnika, pa ni bil z očetom na dom šel. Tako ozdravljati more le vsemogočni Bog. Usmiljeni Jezus je pa tako iz lastne moči ozdravljal, toraj je tudi pravi, vsemogočni Bog.

Klarica, koliko čudežev Jezusovih sem vam že povedal? Ktera dva? Kje je dva čudeža storil? Jurek, povej nam prvi čudež. Marička, na čegavo priprošnjo je usmiljeni Jezus ubogemu ženinu in nevesti pomagal? Ako bi bolna bila, komu se boš priporočevala, da za-te usmiljenega Jezusa prosi? Kako boš k ljubej devici Mariji zdihovala? Ferdinandek, ali veš, kaj je Jezus nekdanj v Jeruzalemskem tempeljnu storil? Pavlek, ali so se v tempeljnu vsi ljudje lepo obnašali? Kaj neki so nekteri počenjali? Ali je to milemu Jezusu dopadlo? Kaj je storil? Ali je z vsemi tako ostro ravnal? S kterimi je mehkejši ravnal? Zakaj? Kristina, kako se moramo toraj v cerkvi obnašati, da mili Jezus na nas ne bo hud? Kaj ne smemo v cerkvi? Peterček, ali veš povedati drugi čudež? Dobro si povedal! Mihec, ali zdravniki ne delajo čudežev, saj tudi včasih bolnika ozdravijo? Kaj pa da ne? Ali je ljubi Jezus tudi dal zdravila sinu kraljevega služabnika? Ali je morda z očetom na dom šel? Kako pa je rekel očetu? Kdo zamore tako ozdravljati? Kdo je torej vsemogočni Jezus?

Sinek je bil gotovo zelo priden deček; kajti je kraljevi služabnik, njegov oče, tolikanj zanj skerb! Iskal je povsod zdravila. Ko bolnemu sineku noben zdravnik pomagati ne more, gre skerbni oče den daleč, da najde vsemogočnega Jezusa. Lepo ponižno ga prosi, naj ozdravi ubogega, bolnega sinka. Ja, ljubi otroci, vaši stariši so za dobrim Bogom vaši največi dobrotniki. Oh nikar nikoli jih ne žalite; marveč radi jih vbogajte in vsak den za nje k ljubemu Bogu molite.

Naj večja čednost je le-ta :

Ljubiti starše in Boga.

XVII.

Ljubi Jezus obudi mertvega mladenča v Najmu in mertvo Jajrovo hčerko.

Alojzij, koliko Jezusovih čudežev že znaš? Kterega moreš prav dobro povedati? Zelo priden si, da moreš oba dobro povedati. Rozalika, kaj je čudež? Kje je vsemogočni Jezus prvi čudež storil? Danes vam bom spet dva prav lepa čudeža povedal. Prvi je ta-le: Vsemogočni Jezus je obudil mertvega mladenča v mestu Najm. Mili Jezus ni učil le v enem kraju, marveč hodil je od mesta do mesta, od vasi do vasi; zdaj je učil na gori, zdaj v dolini, zdaj na lepem polji, zdaj v žalostni puščavi, celo na morji z čolna je učil. Kjer koli pa je učil, povsod je bilo veliko veliko ljudi, ki so ga radi in veseli poslušali. Nekega dne je šel v mesto (Luk. 7, 11—18.), ki se imenuje Najm. Šli so z njim njegovi učenci in sila veliko ljudi. Ko mili Jezus blizu mesta pride, glej! nesli so merliča, ki je bil edini sin svoje matere. Mati je bila vdova; bil jej je umerl

mož, kateri je bil oče mertvemu sinu. Za merličem je šlo tudi prav veliko ljudi iz mesta. Uboga mati je bitko jokala. Mislila je, da bo edini sin v starosti za-njo skerbel. Zdaj pa je bil umerl. Ko usmiljeni Jezus ubogo mater mlo jokati vidi, usnili se mu v serce. Tolaži jo, rekoč: Mati, nikar ne jokaj! Potem reče onim, ki so merliča nosili, naj obstanejo. Obstali so. Zdaj se vsemogočni Jezus par, na katerih so merliča nosili, dotakne in reče: Mladeneč, rečem ti, vstani! In oh čudo! mertvi sin koj vstane in začne govoriti. Usmiljeni Jezus da živega sina materi, ki od veselja ne ve, kaj bi počela in kako bi se dobremu Jezusu prav zahvalila. Ko so ljudje to videli, stermeli so in preljubega Boga hvalili rekoč: Velik prerok — mogočen, svet mož — je med nami vstal in dobri Bog nam je milost skazal, da nam je tako mogočnega in sv. moža poslal. Niso namreč še vedeli, da je mili Jezus Sin božji, ali pravi, vsemogočni Bog. — Kaj ne, ta čudež je res lep. Kdo zmed vas mi ga more povedati? No, Francek, povej! Ti si zelo priden deček. Miklavžek, kaj misliš, ako bi bili mesto vsemogočnega Jezusa svitli cesar mertvemu sinu rekli: Mladeneč, zapovem ti, precej vstani, ali bi bil vstal? Zakaj ne? Kdo je toraj mili Jezus, ker je mertvega sina obudil? Kaj je čudež?

Še drug lepi čudež vam moram povedati, ki je temu skoraj enak. Dobrega Jezusa je bil nek mož — sv. evangelist Matevž — na kosilo povabil. (Mat. 9, 18—26. Luk. 8, 41—56. Mark. 5, 22—43.) Ko je bil odjedel, pride k njemu predpostavljen ali glavar shodnice v mestu Kapernavim. — Shodnica je bila precej velika, štirivoglata hiša, kjer so se Judje shajali, da so molili, sv. pesmi prepevali in sv. pismo brali. — Temu predpostavljenemu ali glavarju shodnice je bilo ime Jajr. Imel je bolno hčerko. Bila je dvanajst let stara. Uboga deklica je bila tolikanj bolna, da je že umirala. Skerbni oče nagloma gre k vsemogočnemu Jezusu, mu pred noge pade in ga močno prosi, rekoč: Moja hči umira; pridi in položi roko na njo, da ozdravi in oživi. Usmiljeni Jezus vstane in gre ž njim. Za milim Jezusom so šli učenci in veliko ljudi. Na potu se ga dotakne žena, ki je bila že dvanajst let bolna. Precej je ozdravela. Ko se hiši umirajoče deklice bližajo, pridejo jim naproti služabniki in eden zmed njih reče očetu Jajru: Tvoja hči je že umerla, nikar ne trudi Gospoda — milega Jezusa. — Ubogi oče Jajr, ko to sliši, se silno prestraši in vžalosti. Usmiljeni Jezus žalostnega očeta tolaži, in mu reče: Ne boj se, le trdno veruj v me, da jo morem obuditi — in bo oživela in zdrava. Ko so k hiši prišli, ni usmiljeni Jezus nikogar seboj vanjo vzel, kakor Petra, Jakoba, Janeza, očeta in mater. Tri aposteljne: Petra, Jakoba in Janeza je namreč naj raji imel. Pri Judih so pa imeli navado, da, ako je kdo umerl, precej so poklicali može, ki so piskali, in ženske, ktere so silama in glasno jokale in tako mertvega obžalovale. Ko tedaj mili Jezus s Petrom, Jakobom, Janezom, z očetom in materjo v hišo stopi, vidi in sliši

hrup, jokajoče in hudo kričeče, in jim reče: Kaj hrup delate in jokate? Odstopite; zakaj deklica ni mrtva, marveč spi. Ko so pa to slišali, posmehovali so se mu, kajti so dobro vedeli, da je deklica mrtva. Usmiljeni Jezus izžene vse iz hiše. Na to prime mrtvo deklico za roko in zaupije, rekoč: „Deklica, vstani!“ In precej je mrtva deklica oživila, vstala in hodila. Ljubi Jezus ukaže, dati jej jesti, naj bi se vsi do dobrega prepričali, da je živa in zdrava. Vsi pričujoči, seosebno pa skerbni starši so se zavzeli in neizrečeno razveselili, da so ljubo hčerko spet živo in zdravo imeli. Usmiljeni Jezus je bil čez vse ponižen. Ni hotel, da bi ga ljudje hvalili. Zatoraj je zapovedal staršem, da naj nikomur ne pravijo, kar se je zgodilo.

Malika, ali si si zapomnila čudež, ktereга sem ravno zdaj povedal? Povej ga. Anika, ti pa natenko poslušaj, ako bo Malika prav pripovedovala; če bo kaj opustila ali ne prav povedala, pa roko vzdigni. Ker Anika ni roke vzdignila, boste menda mislili, da je Malika vse prav povedala. Kdo ve, kaj je Malika opustila povedati? Nepomuk, no povej, kaj je opustila? Dobro. Opustila je bila Malika povedati, da je Jajrova hčerka dvanajst let stara bila. Kaj ne, ljubi otroci! da Nepomuk gotovo zasluži lepo podobico? Ker to vsi otroci priznajo, da si prav zvesto poslušal, le pridi sem le, po lepo podobico. Pa tudi Malika je pridna, pazljiva bila; kajti je tolikanj zvesto pripovedovala in le tri besedice spustila. Dobila bo drugikrat lepo podobico.

Anastazika, naš župan — občinski predstojnik — je imeniten in bogat mož. Ko bi rekel kaki mrtvi deklici: Deklica, hitro vstani; ali bi vstala in hodila? Kdo pa more kaj takega storiti? Mili Jezus je pa mrtvo deklico obudil, kdo je toraj?

Ljubi otroci! Mertve oživiti mi ne zamoremo; kajti nismo vsemogočni. Mertve obuditi je zamogel le vsemogočni Jezus. Vendar pa moremo mrtvim pomagati, ako za njihove duše molimo. Vsak večer slišite z malim zvonom zvoniti potem, ko se je z velikim zvonom: Zdrava Marija — večna luč — odzvonila. Molite vsakikrat prav pobožno „očenaš in češčena si Marija“ za uboge, verne duše v vicah. Ko ste očenaš in češčena si Marija zmolili, pa recite in zdihnite lepo:

Bog jim daj večni pokoj,
In večna luč naj jim sveti,
Naj počivajo v miru. Amen.

XVIII.

Mili Jezus uči na gori, v puščavi in nasiti pet tisoč mož s petimi kruhi in dvema ribama.

Usmiljeni Jezus je učil po vseh krajih. Enkrat je učil na neki gori. Poslušali so ga vsi radi in pazljivo. Ljubi Jezus je namreč tolikanj lepo učil, da so ga ljudje tako radi poslušali, da so na vse pozabili. Razlagal jim je tu (Mat. 6.), kako imajo dobra dela opravljati, da bodo dobremu Bogu dopadli. Kader dajete, jim je rekel, revežem in ubogim kruha, denarjev ali kaj družega, ne dajajte zato, da bi vas ljudje videli in hvalili; marveč, dajajte zato, da boste Bogu dopadli. Kader molite, bodi si doma v hiši ali na potu ali v tempelju — v cerkvi —, nikar zato lepo in pobožno ne molite, da bi vas ljudje videli in hvalili; marveč zato, da vas bo Oče nebeški rad imel. Da bi pa ljudje vedeli, kako da imajo moliti in česar prositi ljubega Boga, jim je mili Jezus prelepo molitev „oče naš“ predmolil. Glejte, ljubi otroci! Usmiljeni Jezus sam je sveti „Očenaš“ moliti učil. Rekel jim je tudi, da morajo iz serca radi odpustiti tistim, ki so jih razžalili, to je, jim kaj hudega rekli in storili. Tudi usmiljeni Oča nebeški jim bo rad odpustil grehe, ako bodo odpuščali svojim razžalnikom. Res lepo je mili Jezus učil! — Grega, kje povsod je ljubi Jezus učil? Ravno zdaj sem vam pravil, da je zopet kje učil; ali veš, kje? Lekše, kaj je usmiljeni Jezus učil v puščavi blizu Galilejskega morja? Kako in zakaj imamo moliti? Markec, tebi dajo oča krajcer, da bi ga beraču podelil. Ti daš res beraču krajcer; toda zato, da bi te ljudje videli in tvojega očeta in tebe hvalili. Ali bi bilo to prav? Zakaj moramo ubogim kruha, krajcer ali kaj družega deliti? Pavlek, Mihec je tebi hudo rekel, ali smeš nanj jezen biti? Kaj pa moraš? Ako boš Mihecu odpustil, odpustil bo ljubi Bog tudi tebi tvoje grehe in te rad imel. Kristl, ali si si zapomnil, koliko je bilo samih mož, ki so dobrega Jezusa v puščavi poslušali? Koliko dni so ga ljudje poslušali?

Drugokrat je Jezus ravno to učil tudi v puščavi; pet tisoč samih mož ga je poslušalo. Tri dni so bili pri njem in niso nič jedli. Sedaj pa, ljubi otroci, pazljivo poslušajte, kako čudovito je vsemogočni Jezus s petimi kruhi in dvema ribama nasitil ne le pet tisoč mož, ampak vse, može, žene in otroke, ki so ga poslušali. Ko se je večer storil, stopijo učenci k milemu Jezusu, rekoč: (Mat. 14, 15. Mark. 6, 35. Luk. 9, 12. Jan. 6, 5.) Ta kraj je samotni in den je že pretekel. Spusti jih, da gredo na bližnje terge in vasi, in si kaj jesti kupijo. Ljubi Jezus reče učencem: Dajte jim vi jesti. Učenci mu odgovorijo: Hočemo iti in kupiti za dve sto denarjev (40 gold.) kruha in jim bomo dali jesti. Zdaj pristopi

eden učencev, namreč Andrej sv. Petra brat, in reče usmiljenemu Jezusu: Mladeneč je tukaj, kateri ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; ali kaj je to med tolikanj ljudi? Ljubi Jezus reče: Prinesite mi jih semkaj. Na to ukaže učencem, da naj rečejo ljudem se vsesti na zeleno travo v trume po petdeset. Učenci so rekli vsem sesti na zeleno travo. Vsemogočni Jezus vzame sedaj petere ječmenove kruhe in dvojce rib, pogleda v nebo, kruhe in ribi blagoslovi in razlomi. Da jih potem učencem, da bi jih položili pred ljudi. In vsi so jedli in se nasitili. Ko so se bili vsi nasitili, reče dobri Jezus učencem: Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo. Pobrli so in napolnili dvanajst košev s kosci, ki so bili ostali od petih ječmenovih kruhov in dveh rib tistim, kateri so jedli. Ljudi je bilo, kakor ste slišali, sila veliko. Samih mož je bilo pet tisoč. Zen in otrok je bilo znabiti, še trikrat toliko, ko mož. Ko so ljudje videli čudež, kterega je bil vsemogočni Jezus storil, so stermeli in rekli: On — preljubi Jezus — je resnično prerok ali mogočen, imeniten in svet mož, kateri ima na svet priti. Hoteli so vsemogočnega Jezusa kralja storiti. Ker pa ni hotel, da bi mu ljudje kraljevo čast skazali, je zbežal na goro. Tolikanj ponižen je bil usmiljeni Jezus.

Boštjanek, ali je mili Jezus zmirom na enem kraju učil? Kje pa povsod? Valentek, kje je ljubi Jezus „oče naš“ moliti učil? Ali si že pozabil? Ali ga je učil v mestu ali na gori? Vidiš, da veš; pa skoraj bi bil pozabil, da na gori. Ali je še kaj družega na gori učil? Dobro. Matiček, ali moramo zato moliti, da nas ljudje vidijo in hvalijo? Zakaj pa? Marička, ali ni Jezus tudi v puščavi učil, ali je bilo veliko ljudi v puščavi, ki so dobrega Jezusa poslušali? Koliko je bilo samih mož? Anika, koliko dni so ljudje ljubega Jezusa poslušali? So pač gotovo zelo lačni bili, kajti so ga tako dolgo poslušali. Ali veš, kdo jih je čudovito nasitil? S koliko kruhi in ribami? Jožek, ali moreš vse lepo na tanko povedati, kako je vsemogočni Jezus s peterimi kruhi in dvema ribama tolikanj ljudi nasitil? Si prav priden!

Toliko ljudi s peterimi ječmenovimi kruhi in dvema ribama nasititi tako, da je več ostankov bilo, kakor prej kruhov in rib, more le vsemogočni Bog. Predobri Bog za pridne, pobožne ljudi kakor ljubeznjiv oče skerbi. Vaši očetje sejejo žito, pšenico in druga semena. Zernice se v zemljo verže. Segnije v zemlji in potem lepo iz zemlje priraste. Iz enega zernja bo veliko zern. Iz zern se na-pravi moka, iz moke pa dober kruh. Kakor je usmiljeni Jezus v puščavi ljudem pomnožil kruh, tako ga tudi nam množuje. Toraj le pridni bodimo in terdno v dobrega Boga zaupajmo. Nikoli nas ne bo zapustil.

Zaupaj na Boga,
Pomoč le on ti da.

XIX.

Jezus hodi po morji ko po suhem.*Blagoslovlja otročiče.*

Ferdinandek, kje je vsemogočni Jezus pet tisoč samih mož čudovito nasitil? S koliko kruhi in ribami njih je nasitil? Terezika, ali veš, kaj je usmiljeni Jezus v puščavi učil? — Sedaj vam bom spet čudež povedal in sicer ta-le: Vsemogočni Jezus hodi po morji — široki in globoki vodi — kakor bi hodil po suhem. Ko je vsemogočni Jezus v puščavi blizu jezera Genezaret ali Galilejskega morja samih mož nasitil pet tisoč s petimi ječmenovimi kruhi in dvema ribama, hoteli so ga dobri, hvaležni ljudje kralja storiti. Njemu pa ni bilo za posvetno čast. Zatoraj je na goro zbežal, ter se ljudem skril; učencem — apostelnom — pa je vokal, naj v čolnič stopijo in se po Genezareškem jezeru ali Galilejskem morji v mesto Kapernavm peljejo. (Mat. 14, 22—34. Mark. 6, 47—55. Jan. 6, 16—22.) Učenci ubogajo. Bil se je že večer storil. Ko se učenci že nekoliko časa po morji peljejo; glej! jame močen veter pihati in sicer ravno jim nasproti. Valovi se vzdigujejo in čolnič sem ter tje mečejo. Noč je bila zelo temna. Učenci strahu trepetajo; ker se bojijo, da bodo vtonili. Ravno je bilo ob treh zjutraj, ko se jim je naj hujši godilo. In ravno zdaj pride vsemogočni Jezus k njim, ter gre po morji kakor po suhem. Ko ga učenci vidijo po morji hoditi in se čolnu bližati, se silno silno prestrašijo; zakaj mislili so, da je strah. Vsi preplašeni in boječi zaupijejo. Usmiljeni Jezus prestrašene učence vtolaži, rekoč: „Imejte zaupanje! Jes sem; nikar se ne bojte.“ Bili so zdaj vsi vtolaženi. Peter si celo serce vzame in reče ljubemu Jezusu: „Gospod! ako si ti, reci mi po verhu vode k tebi priti.“ In Jezus mu reče: „Pridi.“ Peter stopi zdaj iz čolna in gre po verhu vode, da bi k ljubemu Jezusu prišel. Ko pa vidi silni veter, zboji se in je premalo zaupal v vsegamogočnega Jezusa. Začne se topiti. Toraj milo zaupije: „Gospod! reši me.“ Vsemogočni Jezus stegne svojo roko, prime Petra in mu reče: „Maloverni! pokaj nisi terdno v me zaupal?“ Ko sta pa v čoln stopila, odjenjal je veter. Vsi pa, ki so v čolnu bili, so stermeli, so pristopili in vsemogočnega Jezusa molili, rekoč: „Res, Sin božji si.“

Po vodi hoditi, ko po suhem, noben še tolikanj imeniten človek ne more. Celo Peter ni mogel, akoravno mu je mili Jezus rekel, da naj gre po verhu vode k njemu. Toda Peter je preslabo v vsemogočnega Jezusa veroval in zaupal. Ker je namreč veter grozovito pihal, mislil je Peter, da zdaj ne bo mogel po verhu vode k ljubemu Jezusu priti. Začne se toraj topiti. Vsemogočni Jezus

ga otme in s tem spet pokaže, da je vsemogočni Bog. Ja, ljubi Jezus je res Bog, je res vsemogočen. Zato so tudi vsi, ki so v čolnu bili, vsemogočnega Jezusa molili, rekoč: „Res, Sin božji si.“ To je, ti si ravno tako vsemogočen, kakor tvoj Oče, ki je v nebesih. Ja, ljubi otroci! vsemogočnega Jezusa moramo moliti, kakor nebeškega Očeta. Vsemogočni Jezus nam zamore, kakor Petru, iz lastne moči pomagati. Zato molimo v svetih litanijah: Bog Sin, rešenik sveta, usmili se nas. Kedar molimo: Sv. Marija, pa ne rečemo: usmili se nas; marveč: prosi za nas. Sv. Marija, mati božja, nam namreč ne more pomagati iz lastne moči; marveč le s tem, da za nas dobrega Boga prosi.

Matevžek, kam je zbežal vsemogočni Jezus potem, da je v puščavi nasitil tolikanj ljudi s petimi kruhi in dvema ribama? Zakaj je zbežal na goro? Vidiš, kako ponižen je bil mili Jezus! Micika, ali so učenci tudi na goro zbežali z ljubim Jezusom? Kdo jim je zapovedal, da se morajo peljati po morji v mesto Kapernavm? Ali veš, kako se jim je na morji godilo? Povej nam vse prav lepo. Pridna si. Jožek, ali smemo vsemogočnega Jezusa moliti? Zakaj? Ali nam more ljubeznjiva Jezusova mati, sv. Marija, tudi iz lastne moči pomagati? Kako pa? Kako torej molimo v svetih litanijah. Sv. Marija, usmili se nas, ali sv. Marija, prosi za nas?

Nekoliko časa potem, ko je vsemogočni Jezus po Galilejskem morji, ko po suhem, hodil, je zopet v nekem kraju učil. Ko je učiti jenjal, prinesle so mu bogaboječe matere in pripeljale svoje otročiče, da bi roke na-nje položil in molil. (Mat. 19, 13—14. Mark. 10, 13, 15—18.) Učenci pa so kregali matere, ki so otroke donašale, ker so mislili, da so milemu Jezusu nadležne in ga motijo. Ko je ljubi Jezus to vidil, bil je nevoljen, kajti je nedolžne otročiče zelo rad imel. Usmiljeni Jezus toraj učence k sebi pokliče in jim reče: „Pustite otročičem k meni priti; in nikar jim ne branite; zakaj takih je nebeško kraljestvo.“ To je, ravno otroci, in tisti, ki so jim podobni, so moji pravi učenci, kajti so nedolžni, ponižni, tihi in krotki. Na to je dobri Jezus ljubeznjive otročiče objemal, na serce pritiskal, roke na nje pokladal in jih blagoslovljal. Toli kanj rad je mili Jezus imel ljubeznjive otročiče! O srečni otroci, ki ljubemu Jezusu dopadajo. Ali dobremu Jezusu dopadajo le otroci, ki ljubega Boga radi molijo doma in v cerkvi, pa tudi ničesar gerdega ne mislijo, nič grešnega storiti ne želijo, kateri so toraj nedolžni. Milemu Jezusu dopadajo le otroci, ki svoje starše radi imajo, jim v srcu dobro želijo, z njimi prijazno govorijo, jih lepo imajo in jih radi in naglo vbogajo. Ljubi otroci! zdaj pa pomislite, ali ste tudi vi nedolžni, tihi, mirni; pomislite, ali doma in v cerkvi dobrega Boga radi in veseli molite. Pomislite, ali radi svoje starše imate in ubogate. Oj, kolikanj srečni ste, ako ste taki. Mili Jezus in vsi ljudje vas bodo radi imeli:

Kdor starše ljubi in spoštuje,
Bogu, ljudem se prikupuje.

Barbika, ali še veš, kako se je godilo učencem, ko so se po Galilejskem morji peljali? Povej prav lepo počasi in glasno. Dobro znaš! Martinek, ali je mili Jezus tudi otročiče rad imel? Ali moreš povedati o pridnih materah, ki so svoje otročiče k ljubemu Jezusu pripeljale? Nisi zvesto poslušal. Drugikrat moraš pazljivo poslušati, da boš znal, kaj povedati. Kdo more povedati? Pridna Julika, povej! Miklavžek, ktere otroke ljubi Jezus rad ima? Tebi rečejo oča ali pa mati: Miklavžek, idi hitro po vode; ti si pa nevoljen in ne greš rad, ali dopadaš dobremu Jezusu? Ktere otroke tedaj dobri Jezus rad ima? Ne zabi to-le:

Kdor starše ljubi in spoštuje,
Bogu, ljudem se prikupuje.

XX.

Vsemogočni Jezus ozdravi mertvoudnega in od rojstva slepega.

Usmiljeni Jezus je učil v mestu Kapernavm, kjer je navadno bival ali stanoval; zato se tudi Kapernavm „njegovo mesto“ imenuje. (Mat. 9, 1—9. Mark. 2, 1—13. Luk. 5, 18—27.) Učil je v Petrovi hiši, kjer je navadno stanoval, ko je v mestu Kapernavm bival. Ljudi se je vse terlo. Prišli so bili milega Jezusa poslušat iz vseh vasi galilejskih in judejskih in iz mesta Jeruzalema. Niso imeli prostora tudi pred durmi ne. In glej! štiri možje prinesejo na postelji človeka, ki je mertvouden bil; ni mogel hoditi, še ganiti se ne. Iskali so, kako bi reveža noter nesli in pred vsemogočnega Jezusa položili. Ker pa niso mogli mertvoudnega do milega Jezusa prinesiti, kajti je bilo preveč ljudi, šli so na streho. Pri Judih in sploh v jutrovih deželah so bile strehe plane in ravne, skoraj tako kakor pri nas tla. Po strehah so se sprehajali, ko pri nas po ravnem gladkem potu. Na streho so prišli po stopnicah ali štengah, ki so bile zunaj hiše napravljene. Strehe so imele odpertnice, ktere so bile kakor druga streha z opekami ali cegli pokrite. Pridni štiri možje so opeke od odprtne proč vzeli in so skoz njo mertvoudnega s posteljo vred v sredo pred vsemogočnega Jezusa spustili. Ker le vsevedni Jezus njih terdno in živo vero vidil, rekel je mertvoudnemu: „Sin! tvoji grehi so ti odpuščeni.“ Grehe odpuščati more pa je predobri Bog. Zraven je bilo pa tudi nekoliko hudobnih farizejev in pismarjev, ki niso hotli verovati, da je usmiljeni Jezus vsemogočni Bog. Mislili so v svojih sercih: Kdo je ta, da preklinja? Kdo more grehe odpuščati, kakor Bog sam? Mili Jezus je bil pravi Bog. Bog pa celo to ve, kar človek v svojem sercu misli.

Zato je tudi mili Jezus spoznal hudobne misli malopridnih farizejev in pismarjev. Rekel jim je toraj: „Zakaj mislite hudo v svojih srcih?“ Vsemogočni Jezus jim očevidno pokaže, da je Bog. Zato reče: Grehe odpuščati more le Bog. Ali tudi mertvoudnega ozdraviti z besedo zamore tudi le Bog. Da pa veste, da imam oblast na zemlji odpuščati grehe, da sem tedaj vsemogočni Bog, reče mertvoudnemu: Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom. In mertvoudni je precej vstal, vzel svojo posteljo in je preč šel vpričo vseh na svoj dom in dobrega Boga častil. Vsi so se čudili in milostnega Boga hvalili, rekoč: Nikoli nismo kaj takega videli.

Valentek, ali moreš povedati ta čudež? Ti bom pa pomagal. Kako bolezen je imel bolnik, kterega je vsemogočni Jezus ozdravil? Kaj je to: bil je mertvouden? V katerem mestu je mili Jezus učil, ko so mu štiri možje mertvoudnega v postelji prinesli? Ali so mogli do njega? Zakaj ne? V čegavi hiši je učil? Kaj so pridni štiri možje štorili, da so mogli mertvoudnega sredo pred usmiljenega Jezusa spustiti? Kako so prišli na streho? Kaj je rekel mili Jezus ubogemu mertvoudnemu? Ali so te besede Jezusove vsem dopadale? Kterim ne? Kaj so mislili budobni farizeji in pismarji v svojih srcih? Ali je ljubi Jezus vedel, da so hudo mislili? Zakaj je vedel? Kaj jim je rekel? Kaj je na to storil? In mertvoudni? Kaj so drugi ljudje rekli? Vidiš, da znaš.

Sedaj vam bom povedal, kako je vsemogočni Jezus od rojstva slepega ozdravil. Mili Jezus je bil na praznik v Jeruzalem prišel. Ko gre memo tempeljna, vidi človeka, ki je bil od rojstva slep. (Jan. 9, 1—12.) Tudi učenci vidijo pred tempeljnomo od rojstva slepega. Vprašajo milega Jezusa: „Učenik! kdo je grešil, da je slep rojen; on ali njegovi starši?“ Ljubi Jezus zaverne učence, rekoč: „Ni grešil ne on, ne njegovi starši; marveč on je zato rojen slep, da bi se po njegovem ozdravljenju božja vsemogočnost razodevala.“ Na to vsemogočni Jezus pljune na tla, napravi blata iz pljunka, pomaze z blatom njegove oči in mu reče: „Pojdi in umij se v kopelji.“ Pod tempeljnove hribove namreč je tekla studenec v bazar ali v kopel, kateri je bilo ime Siloe, po naše: od Boga poslani. Ubogega slepca peljejo. Umil se je. Precej je spregledal in pride videč nazaj. Sosedje pa in kateri so ga poprej vidili, da je bil berač, so rekli: „Ali ni ta tisti, kateri je pred tempeljnomo sedel in ubogajme prosil?“ In eni so rekli: „On je.“ Eni pa: „nikakor ne, marveč podoben mu je.“ On pa je rekel: „Jaz sem.“ Upraševali so ga tedaj: „Povej nam, kdo ti je oči odperl, da vidiš?“ On je pa odgovoril: „Tisti človek, ki se imenuje Jezus, je na tla pljunil, iz pljunka blata naredil, z blatom moje oči pomazal in mi rekel: „Pojdi h kopelji Siloe in umij se. In sem šel in se umil. In zdaj vidim.“ — Kaj ne, slepega in sicer od rojstva slepega ozdraviti tako, kakor ga je ozdravil usmiljeni Jezus, nihče ne more, kakor vsemogočni Bog. Včasih je pa tudi vsemogočni Jezus slepega

ozdravil samo s tem, da mu je rekel: Spreglej. In slepec je precej spregledal. — Kdo mi ve povedati, kako je vsemogočni Jezus v Jeruzalemu od rojstva slepega ozdravil? To je pa že lepo, da vas toliko ve! Bo pa Pavlek povedal. Dobro si povedal.

Bolne, kakor kruljeve, mertvoudne, slepe, gluhe, mutaste ne moremo ozdravljati. Te ozdravljati je mogel le usmiljeni Jezus, kajti je vsemogočen Bog. Pa pomagati jim že lahko moremo, ako le hočemo. Štiri pridni možje so nesli vbogega mertvoudnega k vsemogočnemu Jezusu, da ga je ozdravil. Usmiljeni ljudje so dajali darov: kruha, denarjev, obleke od rojstva slepemu, ki jih je v Jeruzalemu pred tempeljnomo ubogajme prosil. Ljubi otroci! tudi vi zamorete ubogim, revežem in bolnikom pomagati. Včasih imate kruha. Dajte ga, če ne vsega, vsaj nekoliko ubogim. Včasih imate kake krajcarje, ki vam jih vaši botri in goteji dajo. Dajte jih ali vsaj nekaj ubogim. Kedar sami nič nimate, prosite svoje starše, rekoč: Ljubi oča, mila mati! prosim vas, dajte mi kruha, dajte mi kake krajcerje; nesel jih bom temu ali unemu bolniku. Tudi lahko ubogim pomagate, ako jim kaj lepega predberete, na primer, od Kristusovega terpljenja, od življenja svetnikov. Vse pa morate storiti le zato, da bi dobremu Bogu dopadali:

Veliko dobrega storiš,

Če revežem kaj podeliš.

XXI.

Vsemogočni Jezus oživi Lazarja. Hudobneži iščejo Jezusa umoriti.

Kakor sv. Janez kerstitelj, je tudi usmiljeni Jezus o vsakej priložnosti ljudi k pokori in poboljšanju opominjal, rekoč: Delajte pokoro. To je, jenjajte lagati, jeziti se in preklinjevati, bližnjega sovražiti in goljufovati. „Če se ne spokorite ali ne poboljšate, boste vsi pogubljeni.“ (Luk. 13, 3.) Nekteri so dobrega Jezusa ubogali. Veliko je pa bilo tudi nič vrednih, hudobnih ljudi, ki so ljubeznivega Jezusa sovražili, preganjali in celo umoriti hoteli. Sosebno so milega Jezusa sovražili hudobni judejski duhovni, hinavski farizeji in pismarji in sicer zato, ker jim je resnico povedoval. Oh hudobni in nehvaležni ljudje! Sosebno so jeli ti hudobneži Jezusa sovražiti od te dobe, ko je bil nekega Lazarja obudil ali oživil. Majhno uro od mesta Jeruzalema je bil terg Betanija. V tem tergu ste bivali sestre Marija Magdalena in Marta. Sestre ste imeli brata, kateremu je bilo ime Lazar. (Jan. 11, 1—56.) Bili so vsi trije dobri in bogaboječi. Mili Jezus je vse tri rad imel, ker so bili tolikanj pridni. Kedar koli je v Jeruzalem hodil, vselej se je pri njih oglasil. Ljubi Jezus pridne ljudi sosebno rad ima. Pri-godi se, da brat Lazar oboli. Vsemogočnega Jezusa pa ni bilo

blizo, marveč je bil precej daleč od terga Betanije. Sestri ste brata Lazarja prav radi imeli. Torej pošljete do milega Jezusa, rekoč: „Gospod! glej, kterega ljubiš, je bolen.“ Ko vsemogočni Jezus to sliši, reče: Ta bolezen ni k smerti, marveč k časti božji. Jaz bom Lazarja obudil ali oživil in ljudje mi bodo verovali, da sem od Boga poslan. Ostane še dva dni na tistem mestu. Lazar pa je umerl. Ko je vsemogočni Jezus s svojimi učenci v terg Betanijo prišel, ležal je Lazar že četerti den v grobu. Ker je bil terg Batanija le majhno uro od mesta Jeruzalema, bilo je veliko Judov prišlo k sestrama Mariji Magdaleni in Marti, nju tolažit zavoljo brata. Ko je pa sestra Marta slišala, da ljubi Jezus pride, hitro mu naproti gre. Marija Magdalena pa doma ostane. Ko Marta do usmiljenega Jezusa pride, reče mu vsa objokana: „Gospod! ko bi bil ti tukaj bil, moj brat ne bil bi umerl.“ Vsemogočni Jezus jo tolaži, rekoč: „Tvoj brat bo ustal.“ Vsa oveseljena Marta teče nazaj in reče sestri Mariji Magdaleni: „Učenik je tukaj in te kliče.“ Marija Magdalena hitro gre k usmiljenemu Jezusu. Ko do njega pride, pade mu k nogam in kakor prej Marta, reče: „Gospod! ko bi bil ti tukaj bil, moj brat ne bil bi umerl.“ Za Marijo Magdaleno je šlo tudi veliko Judov, kajti mislili so, da gre k grobu jokati. Ko vidi mili Jezus Marijo Magdaleno in Jude jokati, postal je tudi žalosten. Potem reče: „Kam ste mertvega Lazarja položili?“ Mu rečejo: „Gospod! pridi in poglej.“ Usmiljeni Jezus je Lazarja prav rad imel, zatoraj se zjoka, ko Ga k grobu peljejo. Ko do groba pride, reče: „Odvalite kamen.“ Grob je bil namreč jama in čez jamo je bil kamen položen. Sestra Marta pa reče: „Gospod! že smerdi, zakaj štiri dni že v grobu leži.“ Kamen odvalijo. Vsemogočni Jezus oči na kviško vzdigne in moli k nebeškemu Očetu. Zdaj z velikim glasom zaupije: „Lazar pridi vun.“ Lazar precej vstane in pride iz groba. Bil je še povezan na rokah in nogah s povoji in njegov obraz je bil v pert zavit. Tako namreč so Judje merliče pokopovali. Vsemogočni Jezus jim toraj reče: „Razvežite ga in pustite ga iti.“ Mertvega, ki že četerti den v grobu leži, pač noben človek ne more obuditi ali oživiti. Verh tega je bil mertvi Lazar na rokah in nogah s povoji povezan in njegov obraz v pert zavit. Vsemogočni Jezus pa mu je prečudno pomagal iz groba iti. Kaj takega storiti more le vsemogočni Bog. Usmiljeni Jezus je toraj tudi vsemogočni Bog.

Anastazika, k čemu je mili Jezus ljudi seščno opominjeval? Kako jim je rekel? Kaj je to: delajte pokoro? Videk, ali so vsi ljudje ljubeznjivega Jezusa radi imeli? Kteri ga niso radi imeli? Emica, zakaj hudobni judejski duhovni, hinavski farizeji in pismarji ljubega Jezusa niso radi imeli? Od ktere dobe ali kterega časa so ga jeli sovražiti? Tonek, ali moreš povedati, kako je vsemogočni Jezus mertvega Lazarja obudil? Pripoveduj nam.

Ko je vsemogočni Jezus že štiri dni v grobu ležal, čega Lazarja obudil, verovalo je veliko Judov vanj. Nekteri pa so šli k hudobnim

farizejem in so jim povedali, kaj je vsemogočni Jezus storil. Da je Lazarja obudil, jim ni bilo všeč. Poklicali so tedaj veliki duhovni in farizeji zbor in so rekli: „Kaj hočemo storiti, ker ta človek veliko čudežev dela? Ako ga tako pustimo, bodo vsi vanj verovali in ga kralja postavili.“ Hudobni judejski duhovni in farizejo niso dobrega Jezusa radi imeli, marveč čertili in sovražili zato, ker so ga ljudje radi poslušali in za njim hodili. To jim je v sercu zelo žal djalo. Bili so mu zavidni ali nevoščljivi. Oh to je prav gerdo bilo. V zboru so sklenili, usmiljenega Jezusa umoriti. In od tega dne so se posvetovali, kako bi ljubeznjivega Jezusa vjeli in umorili. Oh kako vendar je moralo milega Jezusa v sercu boleti, ko je zvedel, da ga hudobni judejski duhovni in pismarji umoriti hočejo zato, ker je ljudi tolikanj lepo učil in čudeže delal! Ko je slišal, da ga hočejo umoriti, umaknil se je in šel v mesto Efreem, ktero je bilo kake tri ure od Jeruzalema blizu neke strašne puščave Kvarantanije, in je tam s svojimi učenci prebival. Hudobni judejski duhovni in farizeji pa so dali povelje, da, ako kdo zve, kje da je dobri Jezus, naj pove, da ga primejo.

Vincencij, kteri hudobni ljudje so dobrega Jezusa sovražili in hoteli umoriti? Zakaj? Od kterega časa so ga jeli sovražiti? Julika, kje je bil Lazar doma? Kako je bilo sestrama ime? Videk, povej kako je vsemogočni Jezus mertvega Lazarja obudil? Francek, ko je vsemogočni Jezus mertvega Lazarja obudil, ali je potem veliko vanj verovalo? Kam so ga šli nekteri tožit? Kaj so hudobni judejski duhovni in farizeji sklicali? Lenčka, kaj so hudobni duhovni in farizeji v zboru sklenili? Ali je še mili Jezus tam ostal? Kam je šel? Ktero povelje so pa hudobni duhovni in farizeji dali, ko je ljubi Jezus zbežal?

Pač zelo so se med seboj radi imeli ali ljubili Marija Magdalena, Marta in Lazar. Oh kako žalostni ste bili sestre Marija Magdalena in Marta, ko je njuni pridni brat Lazar obolel, kako milo, kako bitko ste jokali, ko je umerl? Oj lepo je vendar, ako se brateci in sestrice, otroci enega očeta in ene matere, med seboj radi imajo ali ljubijo! Greh pa je, če se brateci in sestrice med seboj prepirajo in celo pretepajo, gerdo in greh je, če bratu ali sestrici v sercu žal de, da oče ali mati bratcu ali sestrici veči kos kruha dajo, kako obleko kupijo. Takih malopridnih bratcev in sestic so nebeški angeljci žalostni; veseli pa bratcev in sestic, ki se med seboj ne sovražijo, marveč radi imajo.

Če otroci se ljubé,
Angeljci se veselé.

XXII.

Mili Jezus ima slovesni vhod v Jeruzalem.

Ker so hudobni judejski veliki duhovni in farizeji v zboru sklenili, usmiljenega Jezusa umoriti, zbežal je s svojimi učenci v mesto Efrem, blizo neke strašne puščave. Čas, da bo Jezus za nas na križu umerl, še namreč ni bil prišel; toda bližal se je. Bližala se je judejska velika noč in sicer poslednja za usmiljenega Jezusa. Šest dni pred veliko nočjo je šel iz mesta Efrem zopet v terg Betanijo, kjer so prebivali Marija Magdalena, Marta in Lazar, ktereja je bil od mrtvih obudil. Dobri sestri ste mu napravili večerjo. Pri večerji ni bil le brat Lazar, ampak tudi dobri sosede in prijatli. Iz hvaležnosti in ljubezni sestra Marija Magdalena usmiljenemu Jezusu z žlahtnim, lepo dišečim mazilom mazili noge, in briše njegove svete noge s svojimi lasmi. Vsa hiša je bila napolnjena z žlahtnim lepo dišečim mazilom. To se je zgodilo saboto. Drugi den, nedeljo, pa je imel ljubi Jezus v mesto Jeruzalem slovesen vhod. Nedeljo zjutraj gre s svojimi učenci v Jeruzalem. Spremljevalo ga je veliko ljudi. Ko pride do vasi Betfage, ki je bilo blizo Oljske gore, obstoji in reče dvema učencema: „Pojdita v vas, ktera je pred vama. Precej ko v vas prideta, našla bota oslico privezano in žrebe pri nji. Odvežita in pripeljita mi nju. — Če vama kdo pa kaj poreče, le recita, da njiju Gospod potrebuje. Berž bo njiju spustil.“ Učenca gresta in sta našla, kakor jima je bil mili Jezus rekel. Ko sta pa oslico odvezovala, reče njen gospodar: Kaj oslico odvezujeta? Rekla sta mu: Gospod je zapovedal. Pustil jima je. Peljeta oslico z žrebetom vred k Jezusu. Ko sta oslico in žrebe k njemu pripeljala, pogernejo učenci na žrebe svoje oblačila mesto sedla in ga posadijo nanj. Veliko ljudi je bilo tudi Jezusu prišlo naproti. Imeli so v rokah palmove veje. Ko ljubi Jezus jezdi, razgrinjalo je silno veliko ljudi svoja oblačila po potu, kakor da bi kralja spremljevali. Drugi pa so veje sekali z dreves in stlali na pot. In kateri so spredej pred njim in zadej za njim šli, so vpili: „Hozana — slava — sinu Davidovemu. Hvaljen bodi, kateri pride v imeni Gospodovem. Hozana na visokosti.“

Gašpar, ali veš, v ktero mesto je bil usmiljeni Jezus s svojimi učenci pobegnil, ko so ga hudobni Judje umoriti sklenili. Zakaj je bil pobegnil. Videk, koliko dni pred veliko nočjo je prišel Jezus z učenci zopet v terg Betanijo? Kaj ste mu bili pridni sestri Marija Magdalea in Marta napravili? Kaj mu je pa Marija Magdalena storila? Francka, kaj je usmiljeni Jezus drugi dan v mestu Jeruzalem imel? Ali veš povedati, kako je imel slovesni vhod? —

Zdaj pa spet prav zvesto poslušajte: povedal vam bom nekaj ganljivega in milega o ljubeznjivem Jezusu in dobrih otrokih. Ko je usmiljeni Jezus prijezdil do tje, kjer se Oljska gora na zdol nagne, — od koder se vse mesto Jeruzalemsko vidi — obstal je. Pogleda prelepo mesto Jeruzalemsko in se milo milo zjoka, rekoč: „Oh da bi bilo spoznalo tudi ti in zlasti ta svoj dea, kar ti je v zveličanje. Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Prišli bodo strašni dnevi nad te. Tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, te oblegli in stiskali od vseh strani. V tla bodo pomandrili tebe in tvoje otroke — prebivalce — v tebi. Ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, zato ko nisi spoznalo časa svojega obiskanja“ — ker nočeš verovati, da sem obljubljeni Rešenik. — Kar je tu vsevedni Jezus predpovedal, vse se je natanko zgodilo. Grozoviti sovražniki so štirideset let pozneji prišli. Vse mesto so razdajali in silno silno veliko ljudi pomorili. Ko je ljubi Jezus v mesto prijezdil, bilo je vse mesto po koncu, rekoč: Kdo je ta. Ljudje pa so odgovarjali: Ta je Jezus, prerok iz Nacareta na Galilejskem. Sovražnikom Jezusovim, pismarjem in farizejem, je zelo merzelo, da so ga pridni ljudje tolikanj veličastno v mesto spremljali; rekli so med seboj: Vidite, da nič ne opravimo! Glejte! ves svet dere za njim. Pred tempeljnem usmiljeni Jezus raz žrebeta stopi in gre v tempelj. Ko v tempelj pride, pristopijo k njemu slepi in kruljevi. Smilijo se mu, toraj jih ozdravi. V tempeljnu je bilo veliko otrok. Ko vidijo, da dobri Jezus reveže ozdravlja, jamejo glasno ga pozdravljati, rekoč: Hozana — slava — sinu Davidovemu. To je hudobne judejske duhovne in pismarje zopet razjezilo. Rečejo mu: Slišiš, kaj ti pravijo. Mili Jezus hudobnežem odgovori: Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in sesajočih si si hvalo napravil. Ko se je večer storil, šel je ljubi Jezus s svojimi učenci v terg Betanijo, kjer je prenočil. (Mat. 21, 1—21. Mark. 11, 1—11. Luk. 19, 29—45. Jan. 12, 1—14.) Pri Judih je bila navada, da so najimenitniši gospodje, celo kralji, na oslih jezdili, kader ni bilo vojske. Mili Jezus nam je pravi, nebeški mir na svet prinesel; bil je kralj miru, zato je na mladem oslu v mesto Jeruzalem veličastno jahal. — Nedeljo pred veliko nočjo obhajamo spomin, da je usmiljeni Jezus slovesni vhod v Jeruzalem imel. Ljudje prinesejo veje in vejine ščopke v cerkev, da jih mašnik blagoslovijo. Na to jih nesemo v procesiji okoli cerkve. V procesiji moramo ljubega Jezusa prav pobožno moliti in častiti, kakor pridni ljudje, ki so ga v Jeruzalem spremljevali.

Janezek, kateri den je imel usmiljeni Jezus veličastni vhod v Jeruzalem? Pripoveduj prav lepo. Prav dobro si povedal! Pavlek bo pa pravil, zakaj se je mili Jezus na Oljski gori nad mestom Jeruzalemom razjokal? Lizika, ko je usmiljeni Jezus v tempelj prišel, kdo ga je pozdravljal? Ali je to hudobnim pismarjem dopadlo? Kaj so rekli? Francek, kako pa to, da je mili Jezus na oslu v Jeruzalem jezdil? Marička, ktero nedeljo se spominjamo,

da je usmiljeni Jezus slovesni vhod v Jeruzalem imel? Kaj prinesejo ljudje cvetno nedeljo v cerkev? Pokaj?

Oj kako milo in bitko se je usmiljeni Jezus razjokal nad mestom Jeruzalemom, ker njegovi prebivavci niso hoteli se popboljšati. Če smo grešili, mili Jezus nam vse odpusti, če nas le v sercu peče, da smo ga žalili; če se grehov obtožimo in lepo popboljšamo. —

Če si grešilo, dete moje,
Skusi zbrisati grehe svoje.

XIII.

Jezus začne terpeti.

Danes se bomo nekaj prav imenitnega učili; preden pa začnem moram malo ponavljati, da se prepričam, ali to še znate. Tonček, kaj sta Adam in Eva storila? Res, greh sta storila: povej mi, Micika, kako sta greh storila. Dobro! Nežica, povej mi, kaj pa je greh Adamu in Evi škodoval. Prav! Veliko jima je škodoval na duši in na telesu. Povej mi pa ti, Pavlej, bolj na tanjko, kaj jima je greh škodoval. Ravno tako pa je tudi nam škodoval; vsi prinesemo seboj na svet vrojeni greh. — Ali še veš, Lenica, kaj je Bog storil angeljem, ki so grešili? Oh resnica, — pahnili jih je v pekel. Kaj pa je z Adamom in Evo in z nami storil, ki smo tudi grešili in Boga žalili? Lizika, povej! Dobro — to je veselo — usmilil se je nas in obljubil rešenika. Janko, ali mi veš kaj povedati od tega rešenika; kako mu je ime? Kdo je, odkod je prišel; kje je bil rojen; kako je bilo ime njegovi materi? kdo pa je bil Jožef; kdo pa je bil njegov pravi oče? — Veseli me, da tako lepo znate; zdaj pa le dobro poslušajte, zdaj vam bom pravil, kaj je Jezus storil, da nas je rešil.

Že veste, da smo Adam in Eva, in tudi mi, po grehu neumni postali; nista več Boga prav poznala, uista vedla, kakošen je, kaj hoče od nas, da nas v nebesa vzame. Tudi naša pamet je slaba, učiti se nas težko stane, Boga poznati in to, kar od nas hoče, je težavno. Kdo mi ve in more povedati, ali nas je Jezus tudi od te nesreče rešil? Kako je to storil. No le povej Jakec! Res, učil nas je, da zdaj vemo, kakošen je Bog, Oče nebeški, kaj od nas hoče, kaj nam je storiti, da v nebesa pridemo; učil nas je verovati, upati in ljubiti. Glejte, tako je Jezus naš rešenik!

Greh pa je tudi storil, da sta bila Adam in Eva, in smo tudi mi bolj k hudemu, kakor k dobremu nagnjeni, da rajši in lažje storimo to, kar ni prav, kar je greh: naša volja je slaba. Ali nas je Jezus rešil tudi te nesreče? kako pa, kaj je storil? Rezika, ti si že bolj odrasčena, povej nam to! Dobro! tako nas je Jezus tudi te nesreče rešil, da nas je učil in nam povedal, kaj Oče nebeški od

nas hoče; — dalje tako, da nam je sam pokazal, kako nam je lepo živeti, kako moramo se obnašati do staršev in drugih ljudi; — dalje tako, da nam je obljubil sv. nebesa, ako lepo živimo, pa nam je tudi pokazal strašni pekel, ako grešimo; — in slednjič tako, da nam je obljubil pomagati in nas podpirati, da lažej voljo nebeškega Očeta spolnujemo. Glejte, tako je Jezus naš rešenik.

Pa še nekaj je Jezus storil, da je postal naš rešenik; lepo dobro pazite!

Cencej, ali sta Adam in Eva po grehu Bogu dopadla? Ali nju je še rad imel? Kaj sta zaslužila? Tudi mi prinesemo na svet seboj vrojeni greh in tudi sami grehov storimo in Boga žalimo; ali tudi mi Bogu dopadamo? ali nas rad ima? kaj zaslužiimo? Res je, Bogu ne dopadamo, Bog nas nima rad, mi zaslužiimo pekel! Zdaj pa poslušajte nekaj prav veselega: tudi to je Jezus storil, da nas Bog spet rad ima, da se mu dopadamo, da ne pridemo v pekel, da zamoremo priti v sv. nebesa? Kako pa je usmiljeni Jezus to storil? To je storil tako, da je on prestal, kar bi imeli mi prestat in terpeti, on je groza veliko terpel in slednjič na križu umerl za nas! In od tega, koliko je Jezus za nas terpel in kako za nas na križu umerl, bomo se zdaj učili.

Že sem vam pravil, kako lepo in slovesno je Jezus v mesto Jeruzalem jezdil. Vedel je, da zdaj poslednjokrat gre v mesto k velikonočnim praznikom; vedel je, da ga bojo vjeli, martrali in križali. Tako le je rekel svojim učencem na potu gredé: „Glejte, gremo v Jeruzalem in vse se bode dopolnilo, kar so preroki od mene prerokovali. Nevernikom bom izdan in oni me bojo zasramovali, bičali in zapljuvali, in potem me bodo umorili, ali tretji den bom od mrtvih vstal.“ Kako to, da je Jezus vse to vedel? Res, on je Bog in torej vsevedoč. Vse to je Jezus vedel, pa vendar je šel v mesto Jeruzalem, sam iz svoje proste volje je hotel za nas terpeti in umreti in tako nas odrešiti.

Jezus je slovesno jezdil v mesto Jeruzalem; kaj so ljudje mu delali, kaj so peli? To je farizejem in pismarjem hudo merzelo; že prej so bili na Jezusa jezni in ga sovražili, zdaj pa še bolj. In kaj hudobneži izmislijo in sklenejo? Jezusa umoriti, — pa na tihem in skrivši, da bi se dobri ljudje za Jezusa ne potegnili.

Zdaj vam bom pa povedal, kdo da je farizejem in pismarjem dal Jezusa skrivši vjeti. Oh to je nekaj prav žalostnega. Jezus si je bil izvolil 12 apostelnov; ti so bili Jezusovi naj boljši prijatli, so vedno z Jezusom okoli hodili, vse nauke njegove slišali, vse njegove čudeže videli. Med temi je bil eden, kteremu je bilo ime Judas Iškarijot. Ta Judas je denar strašno rad imel in si je mislil, kaj s tem zaslužiti, da Jezusa farizejem in pismarjem proda. Slišal pa je, da bi farizeji in pismarji Jezusa radi na tihem vjeli, pa ne vedó, kje in kako. Zatorej gre k njim in jim reče: „Koliko mi daste, in jaz ga vam bom izdal?“ Obljubili so mu 30 srebernikov,

v naših denarjih okoli 20 goldinarjev. Den, o katerem je Judež to storil in Jezusa izdati obljubil, je bila sredo. V žalosten spomin, da je Judež Iškarijot usmiljenega Jezusa izdati obljubil, so se prvi kristjani v sredo postili. Judež je farizejcem obljubil, da jim bo Jezusa kmalo izdal. Da pa bojo prav dobro vedli, koga imajo zagrabiti, rekel jim je: „Kogar bom poljubil, tisti je pravi, tisti je Jezus; tega zgrabite in varno peljite.“ — Komu ni bilo prav, da so dobri ljudje Jezusu toliko čast kazali in ga tako slavno v mesto Jeruzalem peljali? Zakaj farizejci in pismarji Jezusa niso radi imeli in ga sovražili? Kaj so v svoji jezi slednjič sklenili? Pa kako so mislili Jezusa vjeti? Zakaj da skrivši? Kdo pa jim je obljubil pomagati? Kdo pa je bil Judež Iškarijot? Kaj je mislil zaslužiti? Kaj ga je tako oslepilo, da je ljubega Jezusa izdal in prodal? Ali je prav, da denar radi zaslužimo in ga varno hranimo? Ja! prav je, pa ne preveč, ne po krivici, kakor Judež. Kako je rekel, ko se je farizejcem ponudil, koliko so mu obljubili? Ktero znamenje jim je dal, da bojo Jezusa poznali in pravega popadli? Kteri den se je Judež ponudil? Kaj so prvi kristjani v sredo v ta spomin storili?

Oj nesrečni Judež Iškarijot! Prevelika želja po denarjih ga je tako oslepila, da je celo svojega naj večega dobrotnika, preljubega Jezusa, za ničvredne denarje prodal! Ako bi se bil nesrečnež sperva vstavljal želji po denarjih, nikdar nikoli bi ne bil take hudobije doprinesel. Ljubi otroci! ako v vašem sercu vstaja želja, imeti, kar vaš bližnji ima, na primer denar, da bi on več ne imel marveč le vi; precej s perva se vstavljajte taki grešni želji, da ne bote nobene hudobije storili in se večno pogubili.

Pregrehi ne smemo kar nič privoliti,
Če nočemo duše na večno zgubiti.

XXIV.

Ljubi Jezus je velikonočno jagnje in postavi zakrament presvetega rešnjega Telesa.

Judejska velika noč se je približevala. Gospod Bog je bil po svetem možu Mojzesu Judom ali Izraelcem (II. Mojz. 12.) zapovedal, da imajo vsako leto o veliki noči jagnje zaklati, speči in jesti. Alite, da bi radi vedeli, kaj je to „velikonočno jagnje?“ Le poslušajte!

Judje ali Izraeljci so bili namreč nekdej v tuji in daljni deželi, ki se „Egipt“ imenuje. Morali so silno težavno in veliko delati. Verh tega jih je Egiptovski kralj hudo in ostro imel. Premili gospod Bog se je sila stiskanih Judov ali Izraeljcev usmilil. Poslal jim je svetega moža Mojzesa, ki jih je iz Egiptovske dežele peljal v lepo in rodovitno deželo, ki se „judejska“, „sveta“ dežela in tudi

„Palestina“ imenuje. V tej deželi se je Judom prav dobro godilo. V hvaležni spomin, da je predobri gospod Bog Jude terdega dela in hude stiske rešil, so vsako leto den pred veliko nočjo jagnje zaklali, pekli in jedli. Jagnje je moralo biti leto staro in brez vsake graje. Ko je bilo jagnje pečeno, so vsi, kar jih je bilo v hiši, črevlje obuli, svoja ledja prepasali in palice v roke vzeli. Na to so pečeno jagnje v skledi na mizo prinesli. Vsi so zdaj pečeno jagnje z veseljem obstopili in zapeli lepo pesem: „Hvalite Gospoda, ker je dober; ker vekomaj traja njegova milost“, i. t. d. Ko so prelepo pesem odpeli, razreže hišni oča pečeno jagnje in vsakemu kos da. Rezati pa je moral hišni oča jagnje tako, da mu ni nobene kosti zlomil. Z jagnjetom so morali Judje jesti opresni ali neokvašeni kruh in neko grenko zelišče. Jedli so jagnje stojé. Obhajali so Judje svojo veliko noč celih sedem dni, ktere so smeli jesti samo opresni kruh. Zato so imenovali velikonočni praznik tudi praznik „opresnih kruhov.“ Pervi in sedmi — zadnji — den velikonočnega praznika niso smeli nobenega dela opravljati. Sveti velikonočni praznik tako obhajati je bil sam gospod Bog po svetem možu Mojzesu Judom zapovedal.

Emica, ali so Judje ali Izraeljci tudi veliko noč obhajali? Koliko dni so jo obhajali? Ali so se morali vseh sedem dni dela zderžati? Janez, kaj so morali Judje o veliko noči zaklati? Kdo jim je bil jagnje zaklati zapovedal? Julika, pokaj je bil gospod Bog Judom o veliki noči jagnje zaklati in jesti zapovedal? Kje so bili nekdanj Judje? Kako se jim je v Egiptu godilo? Konštancija, kateremu svetemu možu je bil predobri Bog Jude iz Egipta v sveto deželo peljati ukazal? Kako je moralo biti velikonočno jagnje? Kako so ga Judje jedli? Lovre, kaj so Izraeljci z velikonočnim jagnjetom jedli? Koliko dni so morali opresni ali neokvašeni kruh jesti? Kako so zato velikonočni praznik imenovali?

Tudi Jezus je velikonočno jagnje jedel. Hotel je v vsem sveto voljo in zapoved svojega nebeškega Očeta dopolnovati. Dan pred veliko nočjo, to je, veliki četrtek, zjutraj ga vprašajo učenci: „Kam hočeš, da gremo in ti pripravimo, da boš jedel velikonočno jagnje?“ Mili Jezus pošlje učenca Petra in Janeza v mesto, ter jima reče: „Pojdita v mesto. Srečal bo vaju človek, kateri pones verč vode. Idita za njim. Ko prideta za njim v hišo, recita hišnemu gospodarju: Učenik te vpraša: Kje je moja gostivnica, kjer bom velikonočno jagnje s svojimi učenci jedel? Pokazal vama bo veliko obednico pogernjeno; ondi nam pripravita.“ Peter in Janez sta šla v mesto. Našla sta, kakor jima je bil vsevedni Jezus povedal. Pripravila sta velikonočno jagnje. Proti noči pride mili Jezus s svojimi učenci v hišo in je ž njimi velikonočno jagnje. Drugi den — Veliki petek — je usmiljeni Jezus na križu umerl. Ker je toraj zadnjokrat pred svojo smertjo veliki četrtek zvečer velikonočno jagnje jedel ali večerjal, imenuje se ta večerja „zadnja ve-

čerja.“ Ko so odvečerjali, je mili Jezus vsem učencem noge umil. Tolikanj ponižen je bil. Učil je s tem svoje učence, da imajo drug drugemu radi postreči in se nikakor ne drug nad drugega poviševati. Začel je Petru noge umivati; kajti Petra je bil poglavarja vsem drugim apostelnom postavil. Rekel je Petru, da so njegovi tovarši čisti, pa ne vsi. S temi besedami je namreč Jezus hudobnemu Judežu Iškarijotu naznanil, da dobro vé, da ga hoče Judom izdati. Toda nesrečni Judež Iškarijot teh Jezusovih besed ni porajtal, ker je preveč po denarjih hrepenel.

Jakec, zakaj je gospod Bog Judom velikonočno jagnje zaklati in jesti zaukazal? Ali je Jezus s svojimi učenci tudi velikonočno jagnje jedel? Kteri den? Matevžek, kterima učencema je usmiljeni Jezus velikonočno jagnje pripraviti zapovedal? Kako jima je rekel? Ali veš, kakošno je moralo velikonočno jagnje biti? Kako so ga morali Judje jesti? Ali so mu smeli katero kost zlomiti? Johanca, kaj je Jezus potem, ko so velikonočno jagnje jedli, učencem storil? Pokaj jim je noge umival? Zakaj je naj prej Petru noge umival? Ali ni Petru rekel, da niso vsi aposteljni čisti? Zakaj?

Ko je bil ponižni Jezus učencem noge umil, postavil je zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev svete maše. Oh to je nekaj lepega in čudnega; le poslušajte; tako-le je Jezus to storil: Vzel je v svoje svete roke kruh, pogledal proti nebu, zahvalil nebeškega Očeta, kruh posvetil, razlomil in dal učencem, rekoč: „To je moje Telo, katero bo za vas dano in darovano.“ Ravno tako je vzel potem v svoje svete roke kelih z vinom, je zahvalil nebeškega Očeta, posvetil — kelih z vinom — in dal učencem, rekoč: „Vzemite in pijte iz njega vsi: To je namreč kelih moje kervi, nove in večne zaveze, skrivnost vere, ktera — kri — bo za vas in za veliko prelita v odpuščanje grehov. To storite v moj spomin.“ S temi besedami je usmiljeni Jezus veliki četertek na večer po večerji postavil zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev sv. maše. Čez kruh je rekel: „To je moje Telo, katero bo za vas dano in darovano.“ To je, kar v rokah imam, ni več kruh, marveč kruh se je spremenil v moje presveto Telo. Pod podobo kruha — v kruhu — sem jes zdaj pričujoč kot pravi, živi Bog, z dušo in telesom, s kervjo in mesom: ravno tako kakor pri vas sedim. Čez kelih z vinom je rekel: „To je kelih moje kervi, ktera bo za vas in veliko prelita.“ To je, v kelhu ni več vino, marveč vino se je spremenilo v mojo presveto Kri. Moje Telo pa bo jutre na križu darovano in moja Kri prelita za vas in za vse ljudi po celem svetu, da bodo večnega pogubljenja ali pekla rešeni. Nekervavo je ljubi Jezus veliki četertek zvečer daritev presvete maše postavil, kervavo pa jo je drugi den — veliki petek — opravil, ker je kakor nedolžno jagnje na križu svojo presveto kri do zadnje kaplice za nas prelil in umerl. Kar je Jezus veliki četertek po večerji storil, namreč kruh v svoje presveto Telo in vino v svojo presveto Kri spremenil, ravno to so

opravljali aposteljni in opravljajo še škofje in mašniki, ko v cerkvi sveto mašo obhajajo. Zato je rekel usmiljeni Jezus apostelnom in njihovim naslednikom, škofom in mašnikom: „To storite v moj spomin“, to je, kar ste ravno zde mene storiti vidili — vidili ste me kruh v moje presveto Telo in vino v moje presveto Kri spreminjati — ravno to opravljajte tudi vi: spreminjajte kruh v moje presveto Telo in vino v moje presveto kri in darujte nebeškemu Očetu, kakor se bom jaz jutre na križu daroval.

Mihec, kaj je usmiljeni Jezus postavil potem, ko je učencem noge umil? Kako? Kaj je rekel čez kruh? Kaj čez kelih z vinom? Agata, v kaj je vsemogočni Jezus spremenil kruh? In v kaj vino? Vincencij, komu je mili Jezus veliki četertek na večer dal oblast spreminjati kruh v njegovo presveto Telo in vino v njegovo presveto Kri? Kako je rekel? Kaj so aposteljni opravljali po cerkvah pri sveti maši? In kaj še mašniki zdaj v cerkvi pri sveti maši opravljajo? Komu darujejo Jezusovo presveto Telo in Kri?

Oh kdo zapopade Jezusovo neskončno ljubezen do nas? Dal je svoje presveto Telo in Kri našim dušam v hrano, v zakramentu presvetega rešnjega Telesa. Daruje se vsaki den pri sveti maši nebeškemu Očetu po mešnikih za nas! Oh bodimo torej usmiljenemu Jezusu hvaležni! Nikar nikoli ga ne žalimo, da nas bo tako kakor tudi nebeški Oče rad imel.

Le po Jezusu smo si
Svesti božje milosti.

XXV.

Mili Jezus učencem napove, da ga bo eden izmed njih izdal.

Ko je bil mili Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev svete maše postavil, bil je silno žalosten. V sercu je namreč ljubega Jezusa bolelo, da ga bo apostelj Judež Iškarijot izdal. Rekel je toraj ves žalosten: „Eden zmed vas me bo izdal. Sin človekov — tako se je Jezus naj raji imenonal — sicer gre —, kakor je pisano od njega; toda gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek.“ Toda hudobnega aposteljna Judeža Iškarijota te besede Jezusove niso pretresle. Ko so aposteljni te strašne Jezusove besede slišali, jeli so se drugega popraševati, kdo bi neki ta hudobnež biti mogel? Tudi hinavski Judež Iškarijot praša svojega soseda, ali ne bi vedel za izdajalca? Ker pa niso mogli nič zvedeti, so vsi žalostni drug za drugim ljubega Jezusa prašali: Gospod! ali sem jes? On pa je odgovoril: Kteri pomaka z meno roko v skledo, ta me bo izdal. Usmiljeni Jezus pomoči roko v skledo in ž Njim tudi hudobni Judež Iškarijot. Da bi pa ne spoznali uni aposteljni, da bo

Judež Iškarjot milega Jezus izdal, praša tudi: Učenik! ali sem jes? Ljubi Jezus hudobnežu prijazno odgovori: Ja ti si. Aposteljni so bili tolikanj zmoteni, da tega niso slišali. Radi bi bili vedeli, kateri izmed njih bo preljubljenega Jezusa izdal; sosebno bi to rad vedel Peter. Zato pomigne Janezu, ki je bil milemu Jezusu najbliži, naj ga popraša, kdo je izdajalec? Janez se na Jezusove persi nasloni in praša: Gospod! kdo je? Ljubi Jezus mu tiho odgovori: Tisti je, kteremu bom jaz pomočeni kruh podal. In je pomočil kruh in ga dal Judežu. Ko Janez vidi, da je Judež Iškarjot izdajalec, stermi. Nemogoče se mu je zdelo, da bi Judež kaj takega storiti mogel. Usmiljeni Jezus je dal Judežu Iškarjotu grizljaj kruha. Hotel mu je s tem svojo posebno ljubezen pokazati in ga omečiti, da bi odstopil od svojega hudobnega sklepa. Toda nesrečni Judež Iškarjot je denar tolikanj rad imel ali ljubil, da vsega tega nič ni porajtal. Ko mili Jezus vidi, da Judežu Iškarjotu ni pomagati, svojo roko od njega odtegne. Hudi duh zdaj nesrečneža popolnoma v svojo oblast dobi. Zato pravi sveti evangelist Janez (13, 27.): „In po grizljeju je šel satan vanj.“ Ko je hudi duh ali hudič nesrečneža popolnoma v svojo oblast vzel, naganjal ga je neprenehoma, naj gre in prelubega Jezusa izda. Zato vstane in usmiljenega Jezusa praša, ako sme ven iti. Jezus mu odgovori. Kar misliš storiti, stori berž. To je: pojdi hitro in opravi, kar misliš storiti. Ostali aposteljni, kateri so pri mizi bili, niso umeli in zastopili, čemu je mili Jezus Judežu Iškarjotu to rekel. Ker namreč je Judež Iškarjot shranjeval denarje, ktere so dobri ljudje ljubemu Jezusu ubogajme dajali, mislili so, da je usmiljeni Jezus Judežu Iškarjotu rekel: Pojdi in kupi, kar za velikonočne praznike potrebujemo, ali da bi kaj ubogim dal. Ko je toraj hudobni Judež Iškarjot grizljaj vzel, precej je venkaj šel. Bila je že noč.

Gašpar kateri den je mili Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev presvete maše postavil? Kako, kaj je vzel naj prej v svoje svete roke? Kaj je rekel čez kruh? V kaj se je spremenil kruh? Tomaž, kaj je potem vsemogočni Jezus vzel v svoje svete roke? Kaj je rekel čez kelih? V kaj se je spremenilo vino? Terezika, komu je dal mili Jezus oblast, spreminjati kruh v njegovo presveto Telo in vino v presveto Kri? Friderik, kje in kdaj spreminjajo škofje in mašniki kruh v presveto Jezusovo Telo in vino v presveto Kri? Rozalija, ali ni bil usmiljeni Jezus silno žalosten po tem, ko je bil postavil zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev presvete maše? Zakaj je bil žalosten? Kteri den je bil hudobni Judež Iškarjot pismarjem in farizejem obljubil, da jim bo dobrega Jezusa izdal? Za koliko? Lenart, ali je Jezus nesrečnega Judeža Iškarjota svaril, naj ga ne izda? Kako je rekel aposteljnem? Ali so te strašne besede ganile — v serce segale — Judeža Iškarjota? Zakaj ne? Micika, kako je pa ostalim aposteljnem pri sercu bilo, ko jim je vsevedni Jezus rekel, da ga bo eden izmed

njih izdal? Kaj so toraj jeli ali začeli? In ko niso nič zvedeli, koga so na to prašali? Kaj jim je rekel mili Jezus? Valentek, ali je hinavski Judež tudi dobrega Jezusa prašal, kdo ga bo izdal? Zakaj ga je prašal? Tonika, ali so aposteljni umeli, da bo hudobni Judež Jezusa izdal, ko je ž njim roko v skledo pomočil? Zakaj ne? Lizika, kateri izmed aposteljnov bi bil posebno rad vedel, kdo bo usmiljenega Jezusa izdal? Komu je pomignil, da naj Jezusa praša? Kaj je Jezus Janezu odgovoril? Ali so vedli zdaj aposteljni, da bo hudobni Judež Iškarjot usmiljenega Jezusa izdal? Kaj pa so mislili? Zakaj so to mislili? Cilika, kdo je nesrečnega Judeža naganjal, da bi kmalu milega Jezusa izdal? Kaj je toraj nesrečni Judež Jezusa prašal? Kaj mu je usmiljeni Jezus rekel?

Hudobni Judež Iškarjot je venkaj šel, malopridnim judovskim duhovnom, pismarjem in farizejem Jezusa izdat. Ljubi Jezus je še nekoliko časa z ostalimi aposteljni pri mizi sedel. Milo in prijazno se je ž njimi pogovarjal. Povedal jim je, da kmali ga bo hudobni Judež sovražnikom izdal, ki ga bodo križali. S tem pa, da bo na križu za vse ljudi umerl; pokazal bo do njih svojo posebno ljubezen. Zelo ljubeznjivo govori k njim. Imenuje jih otročiče. Opominja jih, naj vselej, povsodi kažejo, da so njegovi učenci. Naj se ljubijo in radi imajo med seboj, ko otroci enega očeta in ene matere. Obljubi jim, da bode po svoji smerti jim poslal mesto sebe družega učenika, sv. Duha, ki jih bo spominjal vseh njegovih presvetih nauk. Sv. Duh jih bo tolažil in podpiral, kader jih bodo hudobni ljudje preganjali, zato ker vanj verujejo. Naposled ustane in zapoje z aposteljni hvalno pesem in gre čez potok Cedron na Oljsko goro. Od mesta do oljske gore je bilo četrte ure. Med mestom in oljsko goro je bila lepa dolina, ki se imenuje „Jozafat.“ Skoz to dolino je tekel potok „Cedron ali Cüdrön“, po naše črni potok zato, ker se je po njem izcejela vsa nesnaga iz mesta. Oljska gora ni bila zelo visok hrib. Ta hrib je bil obraščen z oljkami. Oljke so drevesa, ki rastejo le v toplih deželah. Oljkini sad je debel, kakor oreh. Oljkini sad se tlači ali preša. Dobi se zelo dobro in žlahtno olje. Na oljski gori je bil velik vert. Sredi tega verta je bila pristava ali hram. Imenovali so pristavo „Getcemani“, po naše oljna tlačilnica ali preša, kajti tam so oljkino sadje tlačili ali prešali. V ta vert na oljski gori je ljubi Jezus rad hodil molit. Veliki teden je šel vsako noč molit. Na ta vert je šel z aposteljni tudi po zadnji večerji — veliki četrtek na večer molit. Ko usmiljeni Jezus iz mesta navzdol gre, žalosten reče aposteljnomo: Glejte! pride ura, in je že prišla, da se boste vsi razkropili in me samega pustili. Mislili boste marveč, da nisem vsemogočni Sin božji, ko se bom dal sovražnikom vjeti in zvezati. Peter Jezusu odgovori: Ko bi te tudi vsi zapustili, jes te nikdar zapustil ne bom. Vsevedni Jezus Petru reče: Resnično ti povem, da nocoj to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil. Peter pa še dalje govori:

Ako bi mi bilo tudi v ječo iti in umreti s teboj, ne bom te zatajil. Ravno tako so pa tudi vsi rekli. Zdaj pride ljubi Jezus do potoka Cedron. Tu postoji, vzdigne oči v nebo in moli za svoje učence: Sv. Oče, ohrani njih v svoji moči in milosti, varuj jih zapeljivosti tega sveta, da bodo po volji, po djanji in po ljubezni vsi eno, kakor sva midva eno po božji natori. Ko je bil usmiljeni Jezus zmolil, šel je s svojimi učenci čez potok Cedron na oljsko goro v vert Getcemani.

Cirilek, kdaj je mili Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev svete maše postavil? Kaj je potem ves žalosten rekel svojim učencem? Ali so učenci vedeli, kateri zmed njih ga bo izdal? Kaj so toraj storili, da bi zvedeli? Ker niso zvedeli, koga so nato prašali? Kaj jim je Jezus odgovoril? Ali so zdaj vedeli, kdo izmed njih bo dobrega Jezusa izdal? Kteri apostelj je vsevednega Jezusa na tistem prašal, kdo ga bo izdal? Kaj mu je usmiljeni Jezus odgovoril? Ali so zdaj vedeli kdo ga bo izdal? Tonek, kdo je nesrečnega Judeža naganjal, da bi dobrega Jezusa izdal? Kam je torej Judež šel? Ali je ljubi Jezus potem še dalej pri mizi sedel? Kako se je z učenci pogovarjal? K čemu jih je opominjeval? Koga jim je po svoji smerti poslati obljubil? Pokaj? Zefka, kaj je usmiljeni Jezus s svojimi učenci zapel, predenj je od mize ustal? Kaj moremo po jedi tudi mi storiti? Kam je potem ž njimi šel? Ali je bila oljska gora daleč od mesta? Ktera dolina je bila med mestom in oljsko goro? Kteri potok je tekel skoz dolino Jozafat? Ančika, ko je ljubi Jezus iz mesta navzdol šel, kaj je rekel učencem? Kaj mu je Peter odgovoril? Kaj vsevedni Jezus Petru nato reče? In kaj Peter spet odgovori? Nežika, ko usmiljeni Jezus do potoka Cedron pride, za koga je molil? Kako? Kam je potem šel?

Prav veliko pregreho je storil nesrečni Judež Iškarijot, ker sperva željo po denarjih premagal ni. Ljubi otroci! Bog ne daj, da bi si kdaj kak krajcar ali kaj družega prisvojili, kar ni vaše. Le pošteni bodite.

Bodi zvest pri vseh rečeh,
In dobro delaj na vseh krajéh.

XXVI.

Ljubi Jezus na oljski gori moli in kervavi pot poti.

Ko mili Jezus z učenci v vert Getcemani na oljski gori pride, reče jim: „Sedite tukaj, da grem tje in molim.“ Osem učencev pusti pri kraji verta, tri: Petra, Jakoba in Janeza, pa seboj vzeme. Ko grejo skupaj nekoliko, začne ljubi Jezus grozno otožen in žalosten biti. Zato jim reče: Moja duša je žalostna do smerti. Ostanite tukaj in čujte z menoj, da boste priče mojih bolečin in se učili,

kako se mora v sleherni težavi v priserčni molitvi pomoč iskati. Na to se odtegne od njih za lučaj kamna, pade na zemljo na svoj obraz in moli: „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih ali ta britka smert; pa vendar ne, kakor jaz hočem, marveč kakor ti.“ Ko odmoli, vstane in gre k trem učencem. Toda učenci niso čuli, marveč so spali. Milo jih posvari in sicer najprej Petra. Reče mu: „Simon spiš? Nisi mogel eno uro čuti?“ Prej si rekel, da greš v ječo in smert z menoj, ako bi treba bilo; zdaj pa spiš. Zdaj pa vsem trem reče: „Tako niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo. Duh je sicer voljen, meso pa slabo.“ V drugič gre usmiljeni Jezus, pade na zemljo na svoj obraz in spet moli: „Oče moj! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.“ Ko odmoli, ustane in gre spet k trem učencem. Učenci pa zopet niso čuli, marveč spali. Njih oči so bile zaspane. Niso vedeli, kaj bi žalostnemu Jezu odgovorili. Usmiljeni Jezus gre tretjič, pade na zemljo na svoj obraz in moli: „Oče! ako hočeš vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, marveč tvoja volja naj se zgodi.“ Milemu Jezusu je vedno težavniši in hujši prihajalo. Obšle so ga smertne težave. Kolikor hujši pa je njegovo terpljenje bilo, toliko bolj in priserčniši je molil. Ko so ga toraj smertne težave obšle, je delj molil. Njegov pot je bil kakor kervave kaplje, ki tečejo na zemljo. Zdaj se tolikanj žalostnega Jezusa nebeški Oče usmili. Pošlje mu angelja z nebes, da ga poterdi in tolaži. Pove mu, da bo moral sicer britko terpeti in celo na križu umreti; toda z britkim terpljenjem in z grenko smertjo na križu bo vse ljudi večnega pogubljenja ali pekla rešil. Tako je bil prežalostni Jezus nekoliko vtolažen.

Alojzij, kam je Jezus veliki četrtek na večer po zadnji večerji šel? Pokaj je šel na oljsko goro? Kje, v katerem vertu je molil? Ali je vse učence s seboj v sredo vzel? Koliko pa? Kje je ostalih osem pustil? Urška, kako je bilo Jezusu pri sercu, ko je s Petrom, Jakobom in Janezom v sredo verta šel? Kaj jim je rekel? Videk, kako daleč se je dobri Jezus od Petra, Jakoba in Janeza odtegnil? Kolikokrat je molil? Kako je pervikrat molil? Ali so aposteljni tudi čuli in molili? Kako jih je mili Jezus posvaril? Jerica, kako je drugič usmiljeni Jezus molil? Ko je drugič k trem učencem prišel, kako jih je našel? Ali so mu mogli kaj odgovoriti? Jožek, kako je mili Jezus tretjič molil? Ali mu je zdaj še hujši pri sercu bilo? Kdo je Jezusa poterdil ali vtolažil, ko so ga smertne težave obšle? —

Kaj se vam zdi, ljubi otroci! pokaj je mili Jezus tolikanj otožen in žalosten bil? Oh njegove otožnosti in žalosti so krivi bili ostudni grehi vseh ljudi, tudi naši grehi. Ljubi Jezus je pravi Bog. Zato je dobro vedel, da bo moral terpeti za naših grehov delj, oh, to bode težka butara: nositi vse grehe vseh ljudi od Adama do poslednjega. Dobro je vedel, kako da ga bodo hudobni Judje kot naj-

večega razbojnika vjeli, terdno zvezali, po mestnih ulicah od sodnika do sodnika vlačili: Vedel je, kako da Ga bodo hudobni Judje po krivem tožili, zasmehovali in tako raztepli, da se bodo na njegovem svetem truplu vidile gole kosti. Vedel je mili Jezus, da bo veliko malopridnih ljudi, kateri ne bodo hotli vanj verovati in po njegovih svetih naukih živeti in se bodo toraj večno pogubili. Vedel je dobri Jezus, kako da bo njegova ljubeznjiva mati Marija žalovala, ko ga bo vidila tolikanj terpeti in na zadnje kot največega hudo delnika na križu v groze polnih bolečinah umirati. Glejte, ljubi otroci! zavoljo vaših grehov se je usmiljeni Jezus na oljski gori v vertu Getcemani tako britko potil, da njegov pot ni bil, kakor se mi potimo, kader nam je toplo, marveč Jezusov pot je bil kakor kervave kaplje, ki so od njegovega presvetega trupla tekle na zemljo. Jezusovega kervavega pota se imamo spominjati vsaki četrtek, ko se na večer po „Zdrava Marija in za verne duše v vicah“ z velikim zvonom zvoní. Tudi ko molimo žalostni del sv. roženkranca v svetem štiridesetdanskem postnem času, se spominjamo, da je usmiljeni Jezus na oljski gori v vertu Getcemani za naših grehov delj kervavo se potil. V prvih desetih „češčena si Marija“ namreč rečemo po besedi Jezus, kateri je za nas kervavi pot potil.

Tonček, ali veš povedati, zakaj da je bil ljubi Jezus na oljski gori tako žalosten? Res; Jezus je bil Bog in je vedel, da bode on — naj svetejši — nosil na sebi vse, vse grehe. Lizika, zakaj da pa še? Prav; Jezus je bil Bog pa tudi človek in je vedel, kaj bo moral vse terpeti in kako ga bode vse to bolelo. Rezika, zakaj da pa še? Prav; Jezus je kot Bog vedel, da njegovo terpljenje in njegova smert ne bo vseh ljudi odrešila, da nekteri ljudje bodo greh delali in tako se pogubili. Nacek, kdaj se tega spominjamo, da je Jezus kervavi pot potil?

Ljubi otroci! le skerbno se vprihodnje varujte vsakega še tolikanj malega greha, ker veste, koliko žalosti je ljubi Jezus zavoljo naših grehov dostati moral. Molite z menoj prav serčno: O dobri Jezus! tudi mi smo krivi, da si na oljski gori v vertu Getcemani kervavi pot potil, ker smo te s svojimi grehi velikrat hudo žalili. Odpusti nam, saj se hočemo resnično poboljšati, živo v te kot božjega Sina verovati in po tvojih svetih naukih zvesto živeti. Amen.

Ljubi otroci! Mili Jezus se je od svojih učencev odtegnil, ter v samoti priserčno in ves vdan v presveto voljo božjo molil, da bi mu dobri nebeški Oče hudo terpljenje in grenko smert odvzel. Enako molite tudi vi. Kader vas kaj boli, molite: O moj dobri nebeški Oče! priserčno te prosim, ozdravi me: pa vendar naj se zgodi, kakor ti hočeš, ne pa kakor jes hočem. Kedar so oče ali mati bolni: molite: O ljubeznjivi Oče nebeški! odvzemi mojemu očetu, moji materi, bolezen. Pa ne moja, marveč tvoja sveta volja naj se zgodi.

Molitev te krepča, da živiš po božji volji,
In kdor rad tak' živi, tudi rad in pridno moli.

XXVII.

Hudobni Judež Iškarijot gre z beriči in vojščaki dobrega Jezusa loviti.

Ko je mili Jezus tretjič molil in tolikanj žalosten bil, da je kervav pot potil, pride angelj z nebes in ga poterdi ali utolaži. Razodene mu namreč, da nebeški Oče hoče, da naj terpi in na križu umerje; toda s svojim britkim terpljenjem in z grenko smertjo na križu bo vse ljudi večnega pogubljenja in pekla rešil. Tako nekoliko utolažen ustane usmiljeni Jezus in gre tretjič k trem učencem. Najde jih spet, da so spali. Posvari jih rekoč: „Kako morete spati ob času, ko bom jes sovražnikom izdan? Zakaj glejte! približala se je ura, da bo Sin človekov grešnikom v roke izdan. Vstanite, pojdimo! glejte! približal se je, kateri me bo izdal.“ Ko je ljubi Jezus še govoril, glej! hudobni Judež Iškarijot mu pride naproti. Ž njim gredó beriči in vojščaki. Imeli so seboj meče, kole, bakle ali tolste luči, vervi in železne verige, da bi dobrega Jezusa vjeli in zvezali.

Ko je pri zadnji večerji Jezus Judežu Iškarijotu grižljaj kruha dal, šel je hudobni Judež pravit judovskim duhovnom in pismarjem, da zdaj lahko milega Jezusa vjamejo. Rekel jim je: le dajte mi veliko beričev in vojščakov, da ne uide. Dajo mu tedaj veliko beričev in vojščakov, ki so seboj vzeli meče, kole, bakle, vervi in železne verige. Hudobni Judež gre z beriči in vojščaki naj prej k hiši, kjer je usmiljeni Jezus velikonočno jagnje jedel. Ker ga pa tam ne najde, pelje beriče in vojščake na oljsko goro v vert Getcemani. Vedel je namreč, da ljubi Jezus po noči na oljsko goro molit hodi. Ko hudobnež beriče in vojščake iz mesta proti oljski gori pelje, reče jim: „Kterega bom poljubil, tisti je pravi. Njega primite in peljite varno, da vam ne uide;“ saj veste, kolikokrat se je že iz vaših rok zmuznil. — Ko tedaj hudobni Judež z beriči in vojščaki na oljsko goro pride in dobrega Jezusa ugleda, hitro stopi k njemu, rekoč: „Zdrav bodi učenik!“ in ga je poljubil. Oh gerdi hinavec! vreden, da bi se bila zemlja precej odperla in hudobneža požerla. Ljubi Jezus Judeža prijazno posvari: „Priatelj! čemu si prišel? Judež! s poljubljenjem izdaješ Sina človekovega?“ Toda nesrečni Judež teh milo svarilnih besed Jezusovih ne porajta. Bal se je zgubiti obljubljenih trideset srebernikov, ako odstopi od svojega peklenskega naklepa.

Tonika, kolikokrat je mili Jezus na oljski gori v vertu Getcemani molil? Kako je molil? Ali so učenci tudi čuli in molili? Kaj jim je rekel, ko tretjič k njim pride in jih spijoče najde? Kdo

pride zdaj na vert, milega Jezusa loviti? Ali je sam prišel? Šimon, kdo je dal Judežu beričev in vojščakov? Kaj je rekel Judež beričem in vojščakom, ko jih je iz mesta proti oljski gori peljal? Kaj je rekel ljubemu Jezusu? Kako ga je usmiljeni Jezus posvaril?

Usmiljeni Jezus vé, kaj ima čeznj priti, da ima namreč terpeti in umreti. Toraj stopi pred beriče in vojščake, ter jim reče: „Koga iščete?“ Odgovorijo mu: Jezusa Nazarenskega. Dobri Jezus jim reče: „Jes sem.“ — Judež pa stoji pri beričih in vojščakih. — Ko jim mili Jezus reče: Jes sem, so vsi prestrašeni odskočili in padli ko mrtvi na zemljo. Vsemogočni Jezus bi bil zdaj lahko pobegnil. Pa preveč je on nebeškega Očeta in nas ljudi ljubil; in prostovoljno je hotel za nas umreti in nas rešiti. Zato je hotel nebeškemu Očetu pokoren biti in za nas terpeti in umreti. Beriči in vojščaki bi bili pa tudi lahko spoznali, da je mili Jezus pravi Sin božji, ker so na besedo: Jes sem — Jezus Nazarenski — ko mrtvi na zemljo padli. Pa bili so oterpnjeni, kakor hudobni Judež. Ko se beriči in vojščaki zopet oddahnejo in ustanejo, spet jih vsemogočni Jezus vpraša: „Koga iščete?“ Odgovorijo mu: Jezusa Nazarenskega. Usmiljeni Jezus jim reče: „Povedal sem vam, da sem jes. Ako tedaj mene iščete, pustite te — učence — iti.“ Nič žalega jim ne storite. Sedaj se ljubi Jezus hudobnim beričem in vojščakom v oblast da, da morejo ž njim delati, kakor jim je ljubo. Zato jim reče: „Kakor nad razbojnika ste me šli loviti z meči in s kolmi. Vsak dan sem sedel pri vas in učil v tempeljnu; pa niste stegnili rok po meni. To je vaša ura in oblast teme.“ To je: doslej me niste zgrabili, dasiravno sem bil skoraj zmirom pri vas. Ali čas še ni prišel, ki ga je bil moj nebeški Oče odločil. Zdaj je pa čas prišel in hudemu duhu je oblast dana, prijeti in z vašimi rokami križati me.

Barbika, kaj je dobri Jezus beričem in vojščakom rekel? kaj so mu odgovorili? Kaj je usmiljeni Jezus na to rekel? Ko so beriči in vojščaki ko mrtvi na zemljo popadali, ali bi ne bil mili Jezus lahko zbežal? Zakaj ni zbežal? Marjetka, kaj je spet usmiljeni Jezus vprašal beriče in vojščake, ko so se odahnili in vstali? Kaj jim je Jezus na to rekel? Kaj je to: ako mene iščete, pustite te iti? Kaj je tedaj še rekel beričem in vojščakom?

Ko učenci vidijo, da hudobni beriči in vojščaki hočejo Jezusa ugrabiti, rečejo mu: „Gospod! ali naj mahujemo z mečem?“ Peter ne čaka, kaj bo mili Jezus odgovoril, marveč stegne roko, izdere svoj meč, mahne po hlapcu velikega duhovna, ter mu desno uho odseka. Hlapcu je bilo ime Malh. Usmiljeni Jezus, ko to vidi, posvari učence rekoč: „Jenjajte od tega.“ Petru pa še posebej reče: „Vtakni svoj meč v nožnice. Zakaj vsi, kateri za meč prijemljejo, ko za to oblasti nimajo, bodo z mečem končani. Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, da bi mi poslal več ko dvanajst legijonov angeljev — prav veliko —, da bi me branili. Toda jes moram

piti kelih, ktereга mi je moj nebeški Oče poslal: moram terpeti in umreti, ker moj nebeški Oče tako hoče.“ Na to se usmiljeni Jezus Malhovega ušesa dotakne in ga ozdravi. Hudobni beriči in vojščaki zdaj dobrega Jezusa ugrabijo in zvežejo.

Pavlek, kaj so učenci rekli milemu Jezusu, ko so videli, da ga hočejo beriči in vojščaki vgrabit? Ali je kateri apostoljnov z mečem mahnil? Ali je pustil Jezus apostoljnom z mečem mahniti? Kako jih je posvaril? Kaj je še Petru posebej rekel? Katra, kako je bilo hlapcu ime, kteremu je Peter desno uho odsekal? Ali ga je vsemogočni Jezus ozdravil? Kako? kaj so potem hudobni beriči in vojščaki milemu Jezusu storili?

Peter je bil odsekal desno uho hlapcu Malhu, ki je bil prišel s hudobneži ljubega Jezusa loviti. Ljubeznjivi Jezus ozdravi hudobnega hlapca Malha. Oj kako prizanesljiv je bil vendar mili Jezus svojim sovražnikom? Ni le učil, da imamo vse ljudi, tudi sovražnike, ljubiti; ampak tudi storil jim je dobro. Ljubi otroci! posnemajte prizanesljivega Jezusa! Ako vas kdo žali, na primer, gerda imena daje, ali kaj hudega stori; oh nikar mu ne povračujte hudega s hudim, marveč tiho bodite in mu prizanesite, kakor je mili Jezus hudobnemu hlapcu Malhu prizanesel in mu celo dobro storil.

Maščevati vari se,

Rajši z bližnjim spravi se.

XXVIII.

Milega Jezusa peljejo k Anu in Kajfežu.

Kar je vsevedni Jezus učencem napovedal, ko je ž njimi iz mesta proti oljski gori šel, natenko se je dogodilo. Učenci so namreč na oljski gori vidili, da so hudobni beriči in vojščaki milega Jezusa vgrabili in terdno zvezali. Tedaj so ga vsi zapustili in zbežali. Poskrili so se na oljski gori po jamah, ker so se bali, da bi hudobni beriči in vojščaki tudi njih ne vgrabili in zvezali. Hudobni beriči in vojščaki so ljubega Jezusa z oljske gore čez potok nazaj v mesto gnali. Hitro so ga gnali in sicer na hrib Sion, kjer sta bila velika duhovna Ana in Kajfež stanovala. Naj prej so ga gnali k velikemu duhovnu Anu. Ana sicer ni več opravljal službe velikega duhovna, kajti je že prestar bil. Vendar so ga Judje iz spoštovanja imenovali velikega duhovna. Ko hudobni beriči in vojščaki preljubega Jezusa k velikemu duhovnu Anu pripeljejo, vpraša ga za njegov nauk, kaj uči? Ponižni Jezus odgovori: „Jes sem očitno učil pred svetom ali pred ljudmi. Učil sem v shodnicah in v tempeljnu, kamor se vsi Judje shajajo. Na skrivnem nisem nič govoril. Kaj mene vprašaš? Vprašaj tiste, kateri so slišali, kaj sem govoril. Glej! oni vedó, kaj sem učil.“ Kaj krotko se je ljubi Jezus zagovarjal. Vendar je eden hudobnih hlapcev krotkega Jezusa z roko, silno za uho udaril,

rekoč: Tako odgovarjaš velikemu duhovnu? Usmiljeni Jezus je bil vsemogočni Bog. Lekho bi bil sirovega hlapca mahoma pokončal. Toda on hudobnemu hlapcu ni nič žalega storil, marveč je pohleven rekel: „Ako sem krivo govoril, spričaj; ako pa prav, kaj me biješ?“

Lenka, ali še veš, kaj je vsevedni Jezus učencem napovedal, ko je ž njimi šel po zadnji večerji iz mesta proti oljski gori? Ali se je tudi tako dogodilo? Pavlek, kdaj so učenci ljubega Jezusa zapustili in zbežali? Zakaj? Magdalena, kam so gnali hudobni beriči in vojščaki zvezanega Jezusa z oljske gore? Na kateri hrib? H komu so ga gnali na hrib Sion? Peterček, ali je bil Ana res takrat veliki duhoven? Kaj pa? Nežika, ali si že kdaj prej slišala o hribu Sion? Kdaj? Res, mili Jezus je v neki hiši na hribu velikočno jagnje s svojimi učenci jedel? Pavlek, kaj je veliki duhoven Ana Jezusa vprašal, ko so ga k njemu prignali? Kaj mu je usmiljeni Jezus odgovoril? Kaj je eden hudobnih hlapcev milemu Jezusu na to storil? Anika, ali je krotki Jezus kaj žalega storil hudobnemu hlapcu, ki ga je bil za uho vdaril? Kaj pa mu je rekel? Oh! kako poterpežljiv, krotek in pohleven je bil mili Jezus! Janez, ko bi te Alojzij za uho vdaril, ali bi mu precej vernil z zaušnico? Zakaj ne? Res, poterpežljivega Jezusa moramo posnemati.

Neusmiljeni judovski veliki duhoven Ana je dal milega Jezusa še huje zvezati. Tako hudo zvezanega Jezusa so gnali hudobni beriči in vojščaki od velikega duhovna Ana h Kajfežu, ki je res takrat veliki judovski duhoven bil in zelo blizo Ana prebival. Veliki duhoven Kajfež je bil še hudobniši in bolj serdit na dobrega Jezusa, kakor Ana. Hudobni Kajfež namreč je Judom svetoval, da je bolje da en človek, namreč nedolžni Jezus umerje, kakor pa da bi ves judovski narod pokončan bil. Pri Kajfežu so se bili sošli pismarji in starašini ljudstva. Vsi so bili že sklenili, da hočejo milega Jezusa na vsak način umoriti. Iskali so toraj krivega pričevanja zoper Jezusa, da bi ga v smert izdali. Ko nedolžnega Jezusa k velikemu duhovnu Kajfežu pripeljejo, jih je veliko zoper njega pričalo. Toda njih pričevanja se niso vjemale. Zadnjič ste prišli dve krivi priči, in ste rekli: Ta je govoril: Jes bom razdjal ta z rokami storjeni tempelj in v treh dneh sozidal družega, ne z rokami storjenega. Pa tudi to pričevanje ni obstalo. Ljubi Jezus pa kaj takega nikoli ni govoril. Hotel je le reči: Poderite ta tempelj, to je: umorite me; tretji den bom spet iz lastne moči od mrtvih ustal. Nedolžni Jezus na vse krive tožbe in pričevanje nič ni odgovoril. Veliki duhoven Kajfež torej ustane in milemu Jezusu reče: Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti zoper te pričajo. Nedolžni Jezus pa le molči. Vedel je namreč, da ga hočejo v smert obsoditi; nikakor pa za nedolžnega spoznati. Toraj bi bilo vse njegovo zagovarjanje zastonj. Veliki duhoven Kajfež iz Jezusovih presvetih ust nobene besedice ne spravi; tudi to mu ni bilo prav, da so si krive priče navskriž govorile. Zatorej jame on govoriti: „Zarotim te pri živem

Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?“ Nedolžni Jezus odgovori: „Ti si rekel, to je: jes sem.“ Tega vsi ne verjamete. Vendar pa vam le povem: Posihmal bote videli Sina človekovega sedeti ob desnici moči božje in priti v oblakih neba. Ko hudobni veliki duhoven Kajfež to sliši, razterga si, kakor da bi silno jezen bil, nalašč svoja oblačila, rekoč: Preklinjal je Boga. Kaj potrebujemo še prič? Glejte! zdaj ste slišali preklinjevanje. Kaj se vam zdi? Vsi so odgovorili: Smerti je vreden. Tako je bil mili Jezus po nedolžnem v smert obsojen.

Tone, kam so gnali hudobni beriči in vojščaki zvezanega Jezusa z oljske gore najprej? Kam od velikega duhovna Ana? Olga, kako se je nedolžnemu Jezusu pri velikem duhovnu Kajfežu godilo? Ali se je krivo pričevanje vjemalo? Cirilek, kaj ste zadnje dve priči pričali zoper dobrega Jezusa? Ali je bilo res, da hoče z rokami storjeni tempelj podreti? Kaj pa? Francka, ali se je mili Jezus zagovarjal na krive tožbe in pričevanja? Zakaj ne? Videk, ko hudobni veliki duhoven iz Jezusovih ust nobene besede ni spravil, kaj ga je naposled vprašal? Kaj je nedolžni Jezus odgovoril? Kaj je hudobni Kajfež na to storil? Kaj je še rekel? Ko so Jezusa po nedolžnem v smert obsodili, zdajci so hudobni beriči in vojščaki gerdo gerdo ž njim ravnali. Pljuvali so mu v obraz, obraz zakrivali in ga za uho bili, ter rekli: Prerokuj nam, kdo te bije. Tudi s pestmi so ga bili. Tako gerdo in sirovo so z nedolžnim Jezusom skoraj vso noč ravnali.

Martinek, kako so hudobni beriči in vojščaki z ljubim Jezusom ravnali po tem, ko je bil po nedolžnem v smert obsojen? Ker so mu obraz zakrivali, ali je vedel, kdo ga bije? Zakaj je vedel? Terezika, ali še veš, h komu so naj prej zvezanega Jezusa z oljske gore v mesto peljali? Kaj ga je Ana vprašal? Kaj mu je mili Jezus odgovoril? Kaj je hudobnih hlapcev eden ljubemu Jezusu storil? Barbika, kam so terdno zvezanega Jezusa od velikega duhovna Ana peljali? Kteri ljudje so se že bili zbrali pri velikem duhovnu Kajfežu? Kaj so hotli? Micika ali se je krivo pričevanje zoper nedolžnega Jezusa vjemalo? Kaj je naposled hudobni Kajfež milega Jezusa vprašal? Kaj je ljubi Jezus odgovoril? Kaj je hudobni Kajfež na to storil? Tomaž, kako so beriči in vojščaki z nedolžnim Jezusom ravnali, ko je bil v smert obsojen? Res hudobni so bili ljudje, ki so dobrega Jezusa tako gerdo po krivem tožili. Oh kako močno je milega Jezusa v sercu bolelo, da so hudobneži tako nesramno zoper njega legali! Hudobneži so bili krivi, da je bil mili Jezus po nedolžnem v smert obsojen. Ljubi otroci! nikar nikoli po krivem ne tožite ne brata ali sestre, ne hlapca ali dekle, ne sošolca ali koga družega. To bi bilo velik greh. Lažnike in krive tožnike bo pravični Bog v pekel zaverigel.

Veliko boljše mutast biti,
Kot z jezikom kdaj grešiti.

XXIX.

Peter dobrega Jezusa trikrat zataji, preden petelin dvakrat zapoje.

Menda še niste pozabili, kaj je vsevedni Jezus posebej Petru napovedal bil, ko je po večerji z učenci iz mesta proti oljski gori šel? Ko je premili Jezus po večerji od Sionskega hriba navzdol proti potoku Cedron šel, rekel je svojim učencem: „Vsi me boste to noč zapustili, zakaj pisano je: Bom vdaril pastirja in razkropile se bodo ovce čede.“ Peter milemu Jezusu odgovori: Ko bi te ravno vsi zapustili, jes te nikdar zapustil ne bom. Vsevedni Jezus reče Petru: „Resnično ti povem, da nocoj to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“ Peter ljubemu Jezusu odgovori: Gospod! s teboj sem pripravljen v ječo in smert iti. Tako so tudi vsi učenci rekli. Kar je vsevedni Jezus Petru posebej napovedal bil, da ga bo namreč trikrat zatajil preden bo petelin dvakrat zapel — se je tudi dogodilo: Peter je svojega gospoda in učenika res tisto noč trikrat zatajil, preden je petelin dvakrat zapel. Pervič ga je zatajil na dvorišču velikega duhovna Ana, drugič in tretjič pa na dvorišču velikega duhovna Kajfeža.

Marjetka, kaj je vsevedni Jezus bil napovedal svojim učencem, ko je z njimi po večerji od Sionskega hriba navzdol proti potoku Cedron šel? Kaj je Petru zdaj posebej napovedal? Kaj je Peter spet odgovoril? Valentek, kaj je bil vsevedni Jezus Petru posebej napovedal? Kje je bil Peter milega Jezusa prvič zatajil? Kje pa drugič in tretjič?

Pervič je bil Peter dobrega Jezusa na dvorišču velikega duhovna Ana zatajil. Ko so bili hudobni beriči in vojščaki milega Jezusa na oljski gori v vertu Getcemani vgrabili in zvezali, zbežali so vsi učenci in poskrili se. Hudobni beriči in vojščaki so zvezanega Jezusa z oljske gore zopet v mesto in sicer k velikemu duhovnu Anu gnali; aposteljna Janez in Peter sta na tihem za njim od daleč šla. Janez je bil velikemu duhovnu Anu znan. Šel je toraj z Jezusom vred na dvorišče velikega duhovna Ana. Peter pa je stal zunaj pri vratih. Janez je ven šel in je govoril z vratarico, — z deklo, ktera je vrata odpirala in zapirala. Vratarica je vrata odperla in Janez je Petra noter na dvorišče peljal. Hudobni beriči in vojščaki so bili na dvorišču o tem, ko je veliki duhoven milega Jezusa za nauk izpraševal. Bilo je merzlo. Beriči in vojščaki so velik ogenj zakurili in se greli. Tudi Peter k ognju stopi, da se greje. Ko Peter pri ognju stoji in se greje, pride vratarica k ognju, Petra bistro pogleda in spozna. Reče mu toraj: Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem. Peter se silno prestraši. Misli si: Ako rečem, da sem Jezusov učenec, zgrabijo me in v ječo vteknejo. Zato iz strahu taji

in reče: Žena, ne vem, kaj praviš. Ne poznam ga. Tako je Peter prestrašen svojega Gospoda in učenika prvič v dvorišču velikega duhovna Ana zatajil. Petelin je prvič zapel.

Lizika, kolikokrat je Peter ljubega Jezusa zatajil? Kje ga je prvič zatajil? Korl, kam so gnali hudobni beriči in vojščaki zvezanega Jezusa z oljske gore? Ktera dva učenca sta na tihem od daleč za njim šla? Kam je šel Janez, kajti je bil znan velikemu duhovnu Anu? Terezika, ali je Peter tudi z Janezom v hišo velikega duhovna Ana šel? Kje pa je stal? Kdo ga je na dvorišče peljal? Matiček, kaj so storili beriči in vojščaki na dvorišču, ker je merzlo bilo? Kdo je stopil k ognju, da bi se grel? Anika, ali ni Peter pri ognju ljubega Jezusa zatajil? Kako se je to godilo?

Drugič in tretjič je Peter Jezusa zatajil na dvorišču velikega duhovna Kajfeža. Ko je vratarica Petra spoznala, da je Jezusov učenec, prestrašil se je tako, da je tajil, da je res Jezusov učenec. Gre proč od ognja ven skoz vrata iz dvorišča. Bal se je namreč, da bi ga zgrabili. Med tem peljejo terdno zvezanega Jezusa od velikega duhovna Ana na dvorišče velikega duhovna Kajfeža. Peter gre tudi za milim Jezusom na dvorišče Kajfeževe hiše. Ker je Peter vidil in slišal, kako so nedolžnega Jezusa zasramovali in krivo toževali, zelo žalosten postane. Vidi ga žalostnega po dvorišču hoditi dekla. Dekla pove to beričem in vojščakom. Ti stopijo k Petru in ga vprašajo: Ali nisi tudi ti zmed Jezusovih učencev? Ubogi Peter se spet prestraši in taji, da je Jezusovih učencev eden. Zato reče: Jez nisem Jezusov učenec, in še to laž s prisego potrdi. Tako je preplašeni Peter ljubega Jezusa drugič zatajil. Peter je mislil iz dvorišča ven iti, ker se je bal, da bi ga zgrabili. Ker bi pa rad vedel, kako se bo milemu Jezusu godilo, ostane še na dvorišču. Čez nekako uro časa, ko je ravno po dvorišču zašumelo, da je nedolžni Jezus v smert obsojen, spet hlapcev eden Petru reče: Nisi tudi zmed Jezusovih učencev? Res, pravijo ondi stoječi: Tudi ti si izmed njegovih! Galilejec si, saj je tvoje govorjenje galilejskemu podobno. — Galilejci so namreč bolj terdo izgovarjali kakor Judje. — Peter se brani. Pristopi še drugi hlapec velikega duhovna, stric tistega, kateremu je bil Peter desno uho odsekal. Ta hlapec reče Petru: kaj boš tajil? Kaj te nisem vidil na vertu Getcemani pri njem? Peter ves preplašen tretjič taji, rekoč: Ne, ne, nisem ne. Začel se je rotiti: Še ne poznam človeka, o katerem govorite. Tako je prestrašeni Peter milega Jezusa tretjič zatajil, preden je petelin dvakrat zapel. Petelin namreč je še le potem drugikrat zapel, ko je Peter ljubega Jezusa že tretjič zatajil bil. Dogodilo se je ravno tako, kakor mu je bil vsevedni Jezus posebej napovedal, ko je po večerji s Sionskega hriba proti oljski gori z učenci šel. Res, mili Jezus je vseveden, je pravi Bog. Nedolžni Jezus je bil ravno v smert obsojen, ko je Peter bil njega tretjič zatajil. Usmiljeni Jezus iz sodne hiše skoz okno Petra pogleda. Verh tega tudi

petelin drugič zapoje. Peter se spomni besed, ktere mu je bil ljubi Jezus povedal: Preden bo petelin drugič zapel, me boš že tretjič zatajil. Peter gre ven iz dvorišča in se milo in britko razjoka. Neizrečeno ga je pri sercu peklo, da je svojega preljubega Gospoda in Učenika trikrat zatajil. Usmiljeni Jezus mu je greh odpustil.

Grega, kolikokrat je Peter milega Jezusa zatajil? Ali mu ni bil vsevedni Jezus napovedal, da ga bo trikrat zatajil? Kedaj? Tonika, kje je Peter ljubega Jezusa prvič zatajil? Pripoveduj nam, kako se je dogodilo? Mihec, kje je Peter milega Jezusa drugič zatajil? Kdo ga je na dvorišču velikega duhovna spoznal? Ali je obstal, da je Jezusov učenec? Kaj pa? Lucija, kje je Peter usmiljenega Jezusa tretjič zatajil? Kako se je godilo? Kdo je Petra resno pa vendar ljubeznivo pogledal, ko je bil milega Jezusa tretjič zatajil? Kam so peljali Jezusa iz sodne hiše? Kdo je še verh tega v drugič zapel? Česar se je Peter spomnil? Kaj je počel? Kako se je Jezusu v ječi godilo? Kaj so ž njim počenjali hudobni beriči in vojščaki?

Ubogi Peter se je tolikanj prestrašil, da je ljubega Jezusa ne le enkrat, ampak trikrat zatajil. Rekel je naravnost, da svojega Gospoda in Učenika ne pozna. Ako bi bil Peter nekoliko pomislil, kaj da je obljubil usmiljenemu Jezusu, — da ga namreč nikdar zapustil ne bo, da je pripravljen ž njim v ječo in smert iti — nikoli bi ga zatajil ne bil. Glejte ljubi otroci! kako da je treba, prav dobro pomisliti, predenj kaj govorimo in storimo, da ljubega Jezusa in bližnjega ne žalimo.

Vse premisli, kar storiš,
In pa nikdar ne grešiš.

XXX.

Milega Jezusa peljejo k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu.

Veliki petek prav zgodaj so se zbrali starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji v veliki zbor. Po noči namreč niso bili vsi k velikemu duhovnu Kajfežu prišli. Da bi bila sklenjena sodba še bolj veljavna, zbrali so se petek prav zgodaj vsi v veliki zbor. V veliki zbor tudi nedolžnega Jezusa pripeljejo. Vprašajo ga: Ali si ti Kristus, povej nam? Ljubi Jezus jim odgovori: Ako vam povem, mi ne boste verjeli. Ako pa tudi vprašam, mi ne boste odgovorili in me ne spustili. Ne iščete namreč resnice, marveč le izgovora, da bi me zamogli obsoditi. Odsihmal pa bo Sin človekov sedel ob desnici moči božje. Vsi pa so rekli: Ti si tedaj Sin božji? Njim odgovori: Vi pravite, da sem. To je: Res, jes sem Sin božji. Oni pa rečejo: Kaj potrebujemo še pričevanja? Saj smo sami slišali iz njegovih ust. Tako so nedolžnega Jezusa starašini ljudstva, veliki

duhovni in pismarji veliki petek prav zgodaj tudi v velikem zboru v smert obsodili.

Gašper, kaj so storili starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji petek prav zgodaj, v kaj so se zbrali? Pokaj so se brali v veliki zbor? Ančka, ali so nedolžnega Jezusa tudi v veliki zbor pripeljali? Kaj so ga vprašali? Kaj je usmiljeni Jezus odgovoril? Ali so ga tudi v velikem zboru v smert obsodili? Zakaj? Dvakrat so bili starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji nedolžnega Jezusa v smert obsodili, namreč po noči v Kajfovi hiši in petek prav zgodaj v velikem judijskem zboru. Judje so sicer oblast imeli, koga v smert obsoditi, nikakor pa ne pravice, tudi umoriti. Judje namreč takrat niso imeli svojega kralja, kakor nekdanj, marveč so bili podložni rimskemu cesarju Tiberiju. Rimski cesar pa je imel v judijski deželi svojega namestnika, kteremu je bilo ime Poncij Pilat. Poncij Pilat je prebival v primorskem mestu Cezareja. O veliki noči pa je vsakokrat prišel v Jeruzalem, da bi mir in red med toliko ljudmi ohranil, ki so od vseh krajev vreli v mesto, velikonočne praznike obhajati. Peljejo toraj zvezanega Jezusa od velikega zbora v sodnjo hišo cesarskega namestnika Poncija Pilata, da bi njih sodbo poterdil in ga umoriti dal. Ko Jezusa k Ponciju Pilatu pripeljejo, niso šli v sodnjo hišo. Cesarski namestnik Poncij Pilat je namreč več bogov molil: bil je malikovavec. Judje so pa edino-pravega Boga molili. Torej niso hotli iti v hišo malikovavca, da ne bi se omadeževali ali grešili. Stali so zunaj pred sodnjo hišo na stopnicah. Cesarski namestnik je toraj ven iz hiše prišel na stopnice. Vpraša jude: Kakošno tožbo imate zoper tega človeka? Hudobni judje mu odgovorijo: Ko bi ta ne bil hudodelnik, bi ti ga ne zdali. Poncij Pilat jim reče: Vzemite ga tedaj vi, in ga obsodite po svoji postavi. Judje mu odgovorijo: Mi ne smemo nikogar umoriti. Začnejo zdaj nedolžnega Jezusa tožiti: Tega smo našli, da zapeljuje naš narod, da brani cesarju davke dajati, in pravi, da je on Kristus, judovski kralj. Ko cesarski namestnik Poncij Pilat te tožbe sliši, vpraša milega Jezusa: Ali si ti kralj judovski? Ljubi Jezus odgovori: Ti praviš, ali: jes sem. Na vse tožbe nedolžni Jezus nič ni odgovoril. Zato cesarski namestnik reče: Ali ne slišiš, kolikih reči te tožijo? Nič ne odgovoriš? Nedolžni Jezus molči in nobene besedice ne spregovori tako, da se Poncij Pilat čudi. Cesarski namestnik gre s stopnic v sodnjo hišo in pusti Jezusa za seboj iti. V sodnji hiši praša Poncij Pilat ljubega Jezusa: Ali si ti kralj Judov? Nedolžni Jezus odgovori: Ti ne govoriš tega od sebe, marveč ker so ti drugi povedali. Cesarski namestnik reče: Kaj sem jes jud, da bi vedel, ali imaš res pravico do kraljeve časti? Tvoj narod in veliki duhovni so te meni izdali: kaj si storil? Ljubi Jezus odgovori: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi moje kraljestvo bilo od tega sveta, pač bi se moji služabniki bojevali za me, da bi ne bil judom izdan; zdaj pa moje kraljestvo ni

od tod. Nedolžni Jezus je hotel reči: Jes sem sicer kralj; toda ne posveten, da bi imel veliko dežel in vojščakov. Ko bi bil posveten kralj, poskusili bi se moji vojščaki za-me. Cesarski namestnik reče milemu Jezusu: Tedaj si ti kralj? Ljubi Jezus odgovori: Ti praviš da sem jes kralj. Jes sem v to rojen in v to prišel na svet, da resnico oznanujem, in jo s svojim svetim življenjem in s čudeži poterdujem. Vsak, kateri je iz resnice, to je iz Boga, posluša moj glas. Pilat reče: Kaj je resnica? Usmiljeni Jezus bi bil Pilatu povedal, kaj je resnica. Toda ne čaka na odgovor, marveč gre ven k judom in jim reče: Jes ne najdem nobene krivice nad njim.

Julika, kolikrat so hudobni starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji, nedolžnega Jezusa v smert obsodili? Kdaj pervikrat? Kdaj drugikrat? Peterček, ali so smeli Judje koga umoriti? Zakaj pa ne? Kam so toraj nedolžnega Jezusa peljali? Ali je cesarski namestnik Poncij Pilat zmirom v Jeruzalemu prebival? Kdaj je navadno prišel v Jeruzalem? Micika, ko so judje nedolžnega Jezusa k Ponciju Pilatu peljali, ali so šli v sodnjo hišo? Zakaj ne? Andrejček, kje so Judje z zvezanim Jezusom stali? Ali je Poncij Pilat ven k njim prišel? Kaj jih je vprašal? Kaj so Judje odgovorili? Jerica, zavoljo katerih reči so hudobni Judje nedolžnega Jezusa tožili? Ali je Jezus na krive tožbe kaj odgovoril? Ali je Pilat zmirom pred sodnjo hišo stal? Maksl kaj je Pilat milega Jezusa v sodnji hiši vprašal? Kaj je ljubi Jezus odgovoril? Ali je Jezus posveten kralj bil? Pokaj je prišel na svet? Malica, ali je Poncij Pilat nad milim Jezusom kako krivico našel? Kaj je toraj Judom rekel, ki so pred sodnjo hišo stali?

Hudobni Judje so nedolžnega Jezusa pri cesarskem namestniku Ponciju Pilatu strašnih reči tožili. Tožili so ga, da ljudstvo zapeljuje ali krivo uči. Mili Jezus je pa le učil, kako imajo ljudje dobremu Bogu služiti, da morejo v presrečne nebesa priti. Tožili so ga, da brani cesarju davkov dajati. Usmiljeni Jezus pa je učil, da imajo ljudje dajati cesarju, kar je cesarjevega. Tudi je sam cesarju davek odraštoval. Tožili so ga, da hoče biti judovski kralj in spodriniti rimskega cesarja Tiberija. Znano je, da je ponižni Jezus na goro zbežal, ko so ga hotli kralja storiti. Glejte, ljubi otroci! kolikanj hudobni so bili Judje; kajti so dobrega Jezusa po krivici tožili. Cesarski namestnik Poncij Pilat sam je hudobnim Judom rekel, da nad ljubim Jezusom nobene krivice ne najde. Nedolžni Jezus je na vse krive tolažbe molčal, da se je temu celo malikovavski cesarski namestnik čudoval. Kader vas kdo obdolžuje da ste kaj krivega govorili ali storili, kar pa nikoli niste; spominjajte se nedolžnega Jezusa in voljno poterpajte.

Stori le, kakor te Jezus uči,
Pa se ne zmeni za druge ljudi.

XXXI.

Izdajavec Judež Iškarjot se obesi.

Vem, da bi radi zvedeli, kaj se je zgodilo z nesrečnim aposteljnomo Judežem Iškarjotom, ki je bil nedolžnega Jezusa za trideset srebernikov ali goldinarjev Judom izdal. Denarjev lakomni apostelj Judež Iškarjot je vidil, da se je bil mili Jezus vsakikrat zmuznil sovražnikom, ki so ga zagrabit in umoriti hotli. Mislil si je, da se jim bo tudi zdaj zmuznil, denarji pa mu vendar ostanejo. Ko je pa veliki petek zjutraj slišal, da so starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji nedolžnega Jezusa v smert obsodili in da ga bodo k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu peljali, jelo ga je strašno pri sercu peči in boleti, da je nedolžnega Jezusa izdal. Starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji so še bili skupaj v enem tempeljnovih dvorov, kjer so veliki petek v jutro veliki zbor imeli in nedolžnega Jezusa v smert obsodili. Nesrečni Judež Iškarjot gre toraj k njim, ter jim nazaj prinese trideset srebernikov. Reče njim: Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri. Dam vam vaš denar nazaj; spustite tudi vi Jezusa, ker je nedolžen. Oni pa niso hotli nedolžnega Jezusa spustiti, marveč so mu rekli: Kaj nam je mar, ti glej, kaj si storil. Nesrečni Judež Iškarjot verže srebernike pred starašine ljudstva, velike duhovne in pismarje v tempeljnu. Potem gre za Sijonski hrib in se na drevesu z vervjo obesi. Po sredi se razpoči in izsuje se ves njegov drob. Strah in groza je obšla in pretresla vsakega, ki je nesrečneža vidil.

Lizika, ali veš kateri apostelj je bil milega Jezusa izdal? Kteri dan? Čemu so se toraj kristjani nekda vsako sredo postili? Jožek, zakaj je nesrečni apostelj Judež nedolžnega Jezusa izdal? Kaj si je mislil? Grega, kam je nesel nesrečni Judež srebernike, ko so v velikem zboru petek v jutro nedolžnega Jezusa v smert obsodili? Kaj jim je rekel? Kaj so mu oni odgovorili? Kaj je Judež na to storil?

Dva izmed aposteljnov sta bila ljubega Jezusa zelo hudo žalila, namreč Judež Iškarjot in Peter. Hudobni Judež je milega Jezusa s pomislikom prodal, kajti je bil denarjev željen; on je prej premišljeval in sklenil, dobrega Jezusa prodati, da bi denarjev dobil. Peter pa je preplašen usmiljenega Jezusa zatajil. Peter se toraj ni tolikanj hudo zoper ljubega Jezusa pregrešil, kakor nesrečni Judež. Petra je močno močno v sercu bolelo, da je svojega preljubega Gospoda in učenika žalil. Verh tega je pa tudi v usmiljenega Jezusa terdno zaupal, da mu bo greh odpustil. Dobri Jezus je spokornemu Petru res greh odpustil. Peter je bil za to milost ljubemu Jezusu prav hvaležen. Strašno ga je v sercu bolelo in nikdar ni več Jezusa žalil. Iz ljubezni do usmiljenega Jezusa se je

celo križati dal. Nesrečnega Judeža je sicer tudi v sercu peklo, da je nedolžnega Jezusa prodal; ja še denarje je proč vergel. Toda upal ni, da mu more usmiljeni Jezus tolikanj velik greh odpustiti. Misli je, da mu ljubi Jezus tolikanj hudega greha noče odpustiti. Obupal je na milost božjo in se obesil. Oh ko bi bil nesrečni Judež le terdno na usmiljenega Jezusa zaupal, odpustil bi mu bil. Zakaj mili Jezus je neskončno usmiljen. Vse še tolikanj gerde grehe nam odpusti ako se jih le prav serčno zgrevamo in terdno v ljubega Jezusa zaupamo, da nam jih more in hoče odpustiti. Pa tudi poboljšati se moramo. Ako se pa nočemo poboljšati, nesrečni bomo kakor hudobni Judež Iškarijot.

Hudobnež s pregreho si zanjko nastavi,
Ki prej al' pozneje ga v hudo zadavi.

XXXII.

Cesarski namestnik Poncij Pilat pošlje nedolžnega Jezusa h kralju Herodu.

Cesarski namestnik Poncij Pilat je v sodnji hiši ljubega Jezusa na tenko izpraševal. Toda nobene krivice nad njim ne najde. Spoznal in prepričal se je, da so ga hudobni Judje po nedolžnem tožili. Toraj gre ven iz sodnje hiše in reče Judom: Jes ne najdem nobene krivice nad njim. Starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji pa so serdito vpili: Ljudstvo šunta, ker uči po vsi Judeji. Že na Galilejskem — kos ali del judovske dežele — je začel ljudstvo šuntati in zapeljevati. Na Galilejskem je bil takrat kralj Herod. Ta Herod je bil sin grozovitega Heroda, ki je dal nedolžne otročiče pomoriti. Po smerti očetovi mu je rimski cesar dovolil, da je smel biti kralj na Galilejskem. Tudi ta Herod je bil hudoben, kakor njegov oče. Živel je v nesramnem grehu in dal sv. Janeza Kerstijelja obglaviti. Celo milega Jezusa je hotel na skrivnem umoriti. Ko cesarski namestnik Poncij Pilat sliši, da usmiljeni Jezus pod Herodovo oblast spada, pošlje ga k njemu. Kralj Herod je bil takrat tudi v Jeruzalemu. Navadno je prebival v mestu Cezareji. Kralj Herod je bil Jud. Prišel je bil v Jeruzalem velikonočne praznike obhajati. Njegova hiša je bila blizu Pilatove hiše. Kralj Herod se silno obveseli, ko milega Jezusa vidi. Že davno ga je želel viditi. Slišal je namreč že veliko od njega. Tudi je upal, da bo vpričo njega kak čudež storil. Kralj Herod oprasuje milega Jezusa z mnogimi besedami. Ljubi Jezus pa mu nič ni odgovoril. Kralj Herod namreč ljubega Jezusa ni izpraševal zato, da bi vanj veroval, marveč da bi kaj zvedel. Tudi čudeža ni vsemogočni Jezus nobene storil, kajti je kralj Herod prehudoben bil. Judje so mislili, da bo kralj Herod milega Jezusa gotovo v smert obsodil. Ko pa vidijo, da ga ne obsodi, začnejo ga veliki duhovni in pismarji terdo

tožiti. Vendar ga kralj Herod ne obsodi, ker nič krivega nad njim ne najde. Akoravno hudobni kralj Herod ljubega Jezusa v smert ne obsodi, vendar le prav gerdo ž njim ravna. Skliče svoje vojščake in služabnike. Ti so na njegovo povelje nedolžnega Jezusa v belo oblačilo oblekli. Zdaj ga vsi vkup zaničujejo in zasramujejo. Ko so hudobneži usmiljenega Jezusa nekoliko časa na dvorišču zaničevali in zasramovali, pošlje hudobni kralj milega Jezusa v beli in norčevski obleki nazaj k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu. Kralj Herod in Pilat sta bila prej v sovraštvu med seboj; zdaj pa sta prijatela postala. Koderkoli so nedolžnega Jezusa od kralja Heroda k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu nazaj peljali, povsod so ga malopridni ljudje zasmehovali, kajti bil je v belo ali norčevsko obleko oblečen. Oh kako zelo je moralo nedolžnega Jezusa v sercu boleti, kajti so hudobni ljudje tako gerdo in nesramno ž njim ravnali! Toda zakaj je moral nedolžni Jezus toliko zaničevanja terpeti? Zavoljo naših grehov. Oh kako hudoben, oh kako gerd je vendar greh! Ja, ljubi otroci! obljubimo, da ne bomo ljubega Jezusa nikdar več s kakim grehom žalili.

Emica, kam so petek v jutro hudobni Judje nedolžnega Jezusa od velikega zbora gnali? Čemu so ga gnali? Štefek, ali je cesarski namestnik Poncij Pilat nad milim Jezusom kaj krivega ali hudega našel? Kaj je toraj Judom rekel? Česar so zdaj hudobni Judje nedolžnega Jezusa spet tožili? Videk, ali je zdaj cesarski namestnik Poncij Pilat nedolžnega Jezusa h kralju Herodu poslal? Martinek, ali je ta Herod bil tisti kralj Herod, ki je dal nedolžne otročiče pomoriti? Ali je bil bolji od svojega očeta? Kaj pa? Alojzija, ali je kralj Herod zmiraj v Jeruzalemu prebival? Kdo mu je dovolil, da je smel na Galilejskem kralj biti? Jakec, ali se je kralj Herod obveselil, ko je milega Jezusa vidil? Zakaj? Roza, kralj Herod je ljubega Jezusa z mnogimi besedami popraševal, ali mu je kaj odgovoril? Ali je kak čudež vpričo njega storil? Zakaj ne? Malica ali je kralj Herod usmiljenega Jezusa v smert obsodil? Kako pa je kaj ž njim ravnal?

Krotki Jezus je vse zaničevanje tiho poterpel. Gotovo si je mislil: Moj nebeški Oče hoče, da me hudobni ljudje zasramujejo in gerdo z menoj ravnaajo. Ljubi otroci! tudi vi nikoli ne bodite nevoljni, ako vas malopridni ljudje čertijo.

Kdor vse na božjo voljo spusti,

Lehko vse svoje križe terpi.

XXXIII.

Cesarski namestnik Poncij Pilat spusti razbojnika, ne pa nedolžnega Jezusa.

Kralj Herod nad nedolžnim Jezusom nobene krivice našel ni; toraj ga tudi v smert obsodil ni. Da ga v belo ali norčevsko obleko obleči in zasramovati. Potem ga v beli ali norčevski obleki k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu nazaj pošlje. Ko hudobni Judje usmiljenega Jezusa k cesarskemu namestniku nazaj pripeljejo, pokliče vse starašine ljudstva, velike duhovne in pismarje, ter jim reče: Pripeljali ste mi tega človeka, kakor da bi odvrčal — zapeljeval — ljudstvo. In glejte! jes sem ga vpričo vas izpraševal. Nisem našel nobene krivice nad tem človekom v tem, česar ga tožite. Pa tudi Herod ni nobene krivice nad njim našel. Zakaj poslal sem vas bil k njemu, in glejte! nič smerti vrednega ni našel nad njim. Dal ga bom bičati in potem spustil. Hudobni Judje pa le tirjajo naj cesarski namestnik nedolžnega Jezusa v smert obsodi. Pilat dobro ve, da je mili Jezus nedolžen. Toraj ga hoče rešiti. Reče Judom: Navada je pri vas, da vam o veliki noči jetnika spustim. — Ta navada je Jude spominjala, da je dobri Bog njih očete nekdam o velikonočnem času egiptovske sužnosti rešil. — Imel je cesarski namestnik Poncij Pilat tistikrat v ječi zelo hudobnega jetnika. Bilo mu je ime Baraba. Bil je v puntu človeka ubil. Poncij Pilat si je mislil, da bodo Judje gotovo tirjali, naj jim raji nedolžnega Jezusa spusti, kakor najhujšega razbojnika. Ko je torej ljudstvo pred Pilatovo hišo prišlo, začelo je vpiti in prošiti za to, kar jim je o veliki noči vselej storil, namreč jetnika spustil. Poncij Pilat ljudstvo vpraša: Kterega hočete, da vam spustim, Baraba ali Jezusa, ki ga Mesija (obljubljenega Rešenika) imenujejo? Vedel je namreč, da so bili nedolžnega Jezusa iz sovraštva izdali.

Filipek, ali je kralj Herod ljubega Jezusa v smert obsodil? Zakaj ne? Kako je ž njim ravnal? Kam ga je na to poslal? Ana, ko so hudobni Judje Jezusa k Pilatu nazaj pripeljali, koga je poklical? Kaj jim je rekel? Jakec, ali je bilo Judom všeč, da je hotel cesarski namestnik Jezusa spustiti? Kaka navada je bila pri Judih o veliki noči? Kaj je toraj Pilat Judom rekel? Zakaj? Jerica, ali je cesarski namestnik tistikrat hudega jetnika v ječi imel? Kaj je bil storil? Kako je bilo jetniku ime? Ko je ljudstvo prišlo pred Pilatovo hišo in prosilo, naj jim jetnika spusti, kako je vprašal?

Gospod Bog sam je Poncija Pilata svaril, naj nedolžnega Jezusa ne obsodi v smert. Ko je namreč na sodnjem stolu sedel, da bi sodbo izrekel, poslala je k njemu njegova žena, rekoč: Nič si ne dajaj opraviti s tem pravičnim ali z nedolžnim Jezusom. Veliko sem terpela nocojšno noč v sanjah zavoljo njega. Gospod

Bog je dal ženi sanjati, naj svari moža, da nedolžnega Jezusa v smert ne obsodi. Res bi bil cesarski namestnik nedolžnega Jezusa rad spustil. Ali hudobni starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji so ljudstvo podšuntali, da naj za Baraba prosijo, miliga Jezusa pa pogubijo. Cesarski namestnik je dobro vedel, da hudobni starašini ljudstva, veliki duhovni in pismarji ljudstvo prigovarjajo, zato upraša drugikrat: Kterega teh dveh hočete da vam spustim. Ljudstvo od malopridnih starašinov, velikih duhovnov in pismarjev nadraženo reče: Baraba spusti. Cesarski namestnik jim reče: Kaj tedaj naj storim z Jezusom, kateri je imenovan Kristus? Vsi odgovorijo: Križan naj bo. Cesarski namestnik jim v tretjič reče: Kaj pa je hudega storil? Nič smerti vrednega ne najdem nad njim. Pretepel ga bom tedaj in spustil. Oni pa so še bolj upili: Križaj ga. Cesarski namestnik Poncij Pilat spolni ljudstvu voljo in hudobnega razbojnika Baraba spusti.

Urška, ali je kralj Herod nad milim Jezusom kaj krivega ali smerti vrednega našel? Ali ga je v smert obsodil? Kako je ž njim ravnal? Tonek, ko je hudobni kralj nedolžnega Jezusa zasramoval, kam ga je potem poslal? Kaj je cesarski namestnik na to storil? Kako jim je govoril? Zakaj je hotel Poncij Pilat ljubega Jezusa spustiti? Olga, koga je moral cesarski namestnik o vsaki veliki noči Judom spustiti? Da bi nedolžnega Jezusa otel, kaj je toraj Judom rekel? Kaj hudega je bil storil Baraba? Markec, ali so Judje hotli, da naj jim Pilat nedolžnega Jezusa spusti? Zakaj ne? Ali je menda tudi gospod Bog cesarskega namestnika svaril, da naj milega Jezusa spusti? Kako? Jurek, ker je cesarski namestnik dobro vedel, da starašini, veliki duhovni in pismarji ljudstvo hujskajo, kako je drugikrat uprašal? Kaj je ljudstvo odgovorilo? Kaj je Poncij Pilat na to rekel? Kaj je spet ljudstvo odgovorilo? Ferdinandek, kako je cesarski namestnik ljubega Jezusa še tretjič zagovarjal? Ali je kaj pomagalo?

Čuditi se moramo, da je mili Jezus vse krive sodbe hudobnih Judov tolikanj tiho poslušal! Imel je krotko in dobro serce. Kdor je brez greha in ima toraj mirno vest, je srečen in dobremu Bogu dopadljiv, naj si ga hudobni ljudje še tolikanj preganjajo in krivo sodijo.

Dobro in čisto serce kdor ima,
Srečo najboljšo že tukaj pozná.

XXXIV.

Nedolžnega Jezusa bičajo in s ternjem kronajo.

Ko je cesarski namestnik Poncij Pilat vidil, da nedolžnega Jezusa ne more smerti oteti, poskusi še nekaj. Dal ga je strašno in grozovito s šibami pretepati ali bičati. Mislil je namreč, ako

bodo terdi Judje nedolžnega Jezusa vsega raztepenega in razmesarjenega videli, da se ga bodo gotovo usmili. Vzeli so hudobni beriči milega Jezusa in peljali na dvorišče Pilatove hiše. Na dvorišču je bil marmeljnast steber, h kateremu so hudodelnike privezovali, da so jih bičali. Ko so grozoviti beriči ljubega Jezusa k stebru pripeljali, slekli so mu belo norčevsko oblačilo. Potlej so mu ukazali, da naj sam sleče svojo nesešito suknjo. Ker se jim je pa zdelo, da se le prepočasno slači, zgrabili so sami suknjo in mu jo na vso moč ž njegovega svetega života potegnili. Ko je bil nedolžni Jezus do golega slečen, privezali so mu zdivjani beriči život in roke prav tesno k stebru; to ga je hudo bolelo. Ko je bil nedolžni Jezus kot krotko jagnje k stebru privezan, jeli so ga grozovitni beriči bičati. Najprej sta ga bičala dva beriča s ternjevimi šibami. Potem spet dva s tenjkimi vervmi (štriki), ki so imele veliko vozlov, v ktere so bili spletene železne zvezdice. Tretjič sta ga bičala dva druga beriča z železnimi verižicami (ketnicami), ki so imele na svojih koncih ostro železje. Predenj so beriči bičati jeli, slekli so svoja zgornja oblačila in rokave si zavihali, da bi jih med bičanjem nič ne motilo. Ubogi Jezus se je tresel od skelečih bolečin. Oh kolikanj je nedolžni Jezus terpel zavoljo naših grehov! Oj kolikanj gerd mora vendar greh biti! Kaj ne, ljubi otroci, da se boste zanaprej skerbno greha varovali? Da bi nikoli ne zabili, koliko je nedolžni Jezus za naše grehe prestal, molimo v žalostnem delu sv. rožnega kranca in sicer v drugem oddelku: „Jezus, kateri je za nas bičan bil.“

Rozika, zakaj ni Poncij Pilat milega Jezusa precej v smert obsodil? Da bi ga smerti otel, kaj je ukazal? Videk, kam so grozoviti beriči nedolžnega Jezusa peljali, da bi ga bičali? Ko so ga k stebru pripeljali, kaj so mu ukazali? Lenka, ko so zdivjani beriči ljubega Jezusa do golega slekli, k čemu so ga privezali? Kako so ga privezali? Florijanek, ko so neusmiljeni beriči nedolžnega Jezusa k stebru privezali, kaj so potem počeli? S čim so ga naj prej bičali? S čim v drugo? S čim v tretjič? Micika, kaj ne, da je mili Jezus strašne bolečine terpel, ko so ga zdivjani beriči tolikanj grozovito bičali? Zakaj pa je nedolžni Jezus bičan bil? Česar se moramo tedaj prav skerbno varovati? Da ne zabimo, da je nedolžni Jezus zavoljo naših grehov z groznimi šibami pretepen bil, kako molimo v žalostnem delu sv. roženkranca v drugem oddelku?

Ko so kervoželjni beriči nedolžnega Jezusa po vsem životu neusmiljeno raztepli, jeli so ga znova zasramovati in mučiti ali martrati. Mili Jezus je namreč rekel, da je kralj. Toda ne posveten kralj, marveč duhoven kralj, to je: poglavar sv. cerkve. Zdivjani beriči so toraj nedolžnega Jezusa kot smešnega kralja oblekli in kronali. Potem so se iz njega norca delali. Po bičevanji so ga bili oblekli. Ko so se jeli norca iz njega delati, slekli so ga spet. Jamejo ga zdaj smešno oblačiti. Veržejo mu obnošen in od moljev

zjeden škerlatast ali rudeč plajšč čez rame. Segal mu ne veliko čez pol života doli. Na to ga posadijo na merzel kamen. Spletejo nagloma iz terdega in ostrega ternja krono in jo nedolžnemu Jezusu na njegovo sveto glavo tako globoko potisnejo, da so ternji ne samo kožo, ampak tudi čelo in senci prebadali. Oh kako skeleče bolečine je ternjeva krona milemu Jezusu narejala! Iz ranjene glave je sv. kri curkoma tekla! Namesto žezla ali kraljeve palice mu dajo v desno roko terst. Jamejo zdaj strašno grozno ž njim ravnati, zasramovati ga in po glavi udrihati. Zdivjani beriči in vojaki so jemali terst in ga tolkli po glavi. V zasramovanje so pred njega poklekovali, rekoč: Pozdravljen bodi kralj judovski. Sv. evangelist Marka pravi, da so ga tudi nagnjusno opljuvali. V spomin, da so neusmiljeni beriči in vojaki nedolžnemu Jezusu na njegovo sveto glavo potisnili ternjevo krono, molimo v žalostnem delu svetega roženkranca v tretjem oddelku: Jezus, kateri je za nas s ternjem kronan bil.

Martinek, ko je cesarski namestnik vidil, da ne more nedolžnega Jezusa smerti oteti, kaj je še poskusil, da bi ga rešil? Čemu ga je dal bičati? Malica, kako so grozoviti beriči in vojaki milega Jezusa bičali? V kateri molitvi se spominjamo, da so zdivjani beriči in vojaki nedolžnega Jezusa pretepali s šibami? Kako molimo? Francek, kaj so neusmiljeni beriči in vojaki ljubemu Jezusu, še storili, potem ko so ga bičali? Čemu so ga kronali? Marička, kako so grozoviti beriči in vojaki milega Jezusa kronali? Kaj so mu na rame vergli? Kaj v desnico dali mesto žezla ali kraljeve palice? In kako nato ž njim ravnali? Tomaž, kdaj ali v kateri sveti molitvi se spominjamo, da so zdivjani beriči in vojščaki ljubemu Jezusu na njegovo sv. glavo ternjevo krono potisnili? Kako torej molimo? Andrejček, za česa delj je bil nedolžni Jezus tolikanj grozovito bičan, s ternjem kronan, po glavi tolčen in opljuvan? Kaj moramo tedaj sovražiti in česa se varovati? Res, ljubi otroci, sovražiti moramo greh in se ga nad vse varovati, da ostanemo dobremu Bogu dopadljivi otroci. Pri sv. kerstu smo postali božji otroci. Ako grešimo, nismo več božji otroci.

Greha se zmiraj varimo,

Kersta vredni ostanimo.

XXXV.

Poncij Pilat nedolžnega Jezusa v smert obsodi.

Ko so zdivjani beriči in vojaki nedolžnega Jezusa bičali, s ternjem kronali, zasramovali in nagnjusno opljuvali, peljejo ga pred cesarskega namestnika Poncija Pilata. Ko Pilat milega Jezusa v taki podobi vidi, stori se mu milo nad njim. Od nog do glave ga ogleduje in si misli: Ako ga ljudje v tako revnem stanu zagledajo,

gotovo se jim bo smilil in ga ne bodo tirjali v smert. Zato ga ljudem pokaže. Gre toraj ven in reče: Glejte, pripeljem vam ga ven, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice, to je: nič smerti vrednega. Mili Jezus zdaj ven pred ljudstvo pride, noseč ternjevo krono in škerlatasto oblačilo. In cesarski namestnik reče: Glejte, človek! ali latinsko: Ecce homo! kakor včasih pod s ternjem kronano glavo (božjo glavo) pisano vidite. Poncij Pilat je hotel reči: Glejte ubogega, bornega, že preveč izdelanega človeka! Imejte vendar usmiljenje ž njim in ne tirajte ga v smert. Ko starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni vidijo, da hoče Poncij Pilat nedolžnega Jezusa smerti rešiti, jamejo grozovito kričati: Križaj ga, križaj ga! Poncij Pilat jim reče: Vzemite in križajte ga vi; zakaj jaz ne najdem krivice nad njim. Judje cesarskemu namestniku odgovorijo: Mi imamo postavo in po naši postavi mora umreti; kajti pravi, da je Sin božji.

Nace, pred koga so zdvijani beriči in vojščaki peljali nedolžnega Jezusa, potem ko so ga bičali in s ternjem kronali? Kako je bilo Ponciju Pilatu pri sercu, ko je milega Jezusa tako izdelanega videl? Kaj je toraj mislil? Olga, komu je tedaj cesarski namestnik ljubega Jezusa pokazal? Kaj jim je rekel? Kaj se to veli: Glejte, človek, ali latinsko: Ecce homo? Ali so starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni nedolžnemu Jezusu prizanesli? Pavlek, kako so starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni kričali? Kaj jim je Poncij Pilat rekel? In kaj so starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni na to odgovorili?

Ko so starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni rekli, da mora nedolžni Jezus umreti, ker pravi, da je Sin božji; tedaj se je cesarski namestnik Poncij Pilat silno prestrašil, ko je te besede slišal. Zato gre spet v sodnjo hišo in vpraša milega Jezusa: Od kod si ti? Ljubi Jezus mu nič ne odgovori. Cesarski namestnik se čudi, da usmiljeni Jezus molči in mu reče: Meni ne odgovoriš? Ali ne veš, da imam oblast te križati, in imam oblast te spustiti? Ljubi Jezus Pilatu ponižno odgovori: Tvoja oblast do mene pride od Boga; zakaj božja in moja volja je, da umerjem na križu. Pri vsem tem vendar le nisi brez zadolženja, ker bi se moral krivičnim tožnikom zoperstaviti. Ti pa imajo veliko večji greh, kakor ti. Cesarski namestnik je hotel zdaj nedolžnega Jezusa spet spustiti. Ko Judje to vidijo, rečejo Ponciju Pilatu: Ako tega spustiš, nisi cesarjev prijatelj; zakaj vsak, kateri se kralja dela, cesarju zopergovori. Cesarski namestnik, ko to sliši, pripelje milega Jezusa iz sodnje hiše ven na terg, in sede na stol. Pri Judih in Rimljanih je bila navada, da so pod milim nebom hudodelnike obsojevali.

Genovefa, ko je Poncij Pilat slišal, da je mili Jezus božji Sin, kako mu je bilo pri sercu, ali je bil vesel ali se je bal? Kam je spet šel? Kaj je milega Jezusa vprašal? Pavlek, ali je ljubi Jezus Pilatu kaj odgovoril? Kaj je toraj cesarski namestnik rekel

milemu Jezusu, ker je molčal? Kaj mu je usmiljeni Jezus odgovoril? Nežika, ali ni skušal cesarski namestnik nedolžnega Jezusa spet spustiti? Kaj so pa starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni rekli? Kam je cesarski namestnik ljubega Jezusa iz sodnje hiše peljal? In kam je sedel? Kje so Judje in Rimljani hudodelnike obsojevali?

Ko je cesarski namestnik Poncij Pilat na sodnji stol sedel, skuša še nedolžnega Jezusa rešiti. Reče toraj Judom: Glejte, vaš kralj! To je: Zapuščen siromak je, ki se imenuje vašega kralja. Nič hudega vam ne more storiti. Čemu ga toraj v smert tirjate. Judje pa so vpili: Preč ž njim, križaj ga! Poncij Pilat jim reče: Vašega kralja bom križal? Starašini ljudstva, pismarji in veliki duhovni odgovorijo: Nimamo kralja, razun cesarja. Ko cesarski namestnik Poncij Pilat vidi, da nič ne opravi, marveč da večji hrup nastaja, vzame vode in si roke umije vpricho ljudstva, in reče: Jaz sem nedolžen nad kervjo tega pravičnega, vi glejte! Vse ljudstvo pa odgovori: Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke. Poncij Pilat prisodi zdaj, da naj bo nedolžni Jezus križan.

Tonek, ko Poncij Pilat na sodnji stol sede, kaj še poskuša? Kaj reče Judom? Kaj je to: Glejte, vaš kralj? Kako pa Judje vpijejo? Kaj pravi Poncij Pilat? Kaj odgovorijo starašini ljudstva, pismarji in viši duhovni? Ajte, ko Poncij Pilat vidi, da nič ne opravi, kaj stori? Zakaj si roke vmije? Kaj pa ljudstvo reče?

Boštjanek, pred koga so peljali hudobni beriči in vojščaki milega Jezusa, potem ko so ga bičali in s ternjem kronali? Komu je Poncij Pilat tako zdelanega Jezusa pokazal? Kako je rekel? Ali so se ga Judje usmilili? Micika, ko je Poncij Pilat slišal, da je mili Jezus božji Sin, kaj ga je v sodnji hiši vprašal? Ali mu je mili Jezus kaj odgovoril? Kaj mu je zato cesarski namestnik rekel? In kaj mu je ponižni Jezus odgovoril? Vincenc, ker so hudobni Judje nedolžnega Jezusa v smert tirjali, na kaj je Poncij Pilat sedel, da bi ga obsodil? Ali ga ni še zdaj iskal rešiti? Kako je tedaj Judom rekel? Kaj pa so Judje odgovorili? Rotija, cesarski namestnik vidi, da hrup večji ustaja in da nič ne opravi, kaj toraj stori? Zakaj si roke umije? Kako pa ljudstvo vpije?

Cesarski namestnik Poncij Pilat bi bil ljubega Jezusa lahko smerti rešil. Spoznal je, da je nedolžen. Poncij Pilat je imel oblast nedolžnega Jezusa križati in tudi spustiti. Pa bal se je, Judom in rimskemu cesarju se zameriti. Zato je raji nedolžnega Jezusa v križanje obsodil. Oh tako ravnanje Poncij Pilata je bilo zelo hudobno in pregrešno. V katerem koli stanu je človek, mora pravičen biti, posebno pa predpostavljeni. Bolje je ljudem se zameriti, kakor pa ljubemu Bogu.

Dobro delaj, kjer si bodi,
Pot čednosti vedno hodi.

XXXVI.

Jezus nosi težki križ na hrib Kalvarija ali Golgata.

Ko cesarski namestnik Poncij Pilat dovoli, da naj bo nedolžni Jezus križan, berž ga zdivjani beriči in vojščaki popadejo. Potegnejo ž njega rudeči ali škerlatasti plajšč in ga oblečejo v njegovo lastno oblačilo. Nato prinesejo težki križ, na katerem ima nedolžni Jezus umreti. Kteri so bili v križanje ali v smert na križu obsojeni, so morali sami križ na mesto križanja nositi. Milega Jezusa so prav blizu Jeruzalemskega mesta križali na hribu, ki se imenuje „Kalvarija in tudi Golgata.“ Obedve besedi pomenjate po naše „mesto mertvaških glav“, ker so namreč prej ko ne na tem griču trupla umorjenih pokopavali. Nedolžni Jezus je toraj moral težki križ nositi iz Jeruzalemskega mesta na hrib „Kalvarija ali Golgata.“ Z ljubim Jezusom sta bila tudi dva hudodelnika v križanje obsojena. Enemu hudodelniku je bilo ime Gismas, drugemu pa Dismas. Nedolžni Jezus je nosil težki križ med razbojnikoma, kakor da bi naj veči hudodelnik bil.

Barbika, ko je cesarski namestnik Poncij Pilat nedolžnega Jezusa v križanjn obsodil, kaj so ž njim sirovi beriči in vojščaki počeli? Kje so milega Jezusa križali? Silvester, ali je moral ljubi Jezus sam težki križ na mesto križanja nositi? Ali je bil le sam, ali še kdo drugi v križanje obsojen? Kako je bilo hudodelnikoma ime? Lucija, zakaj je nedolžni Jezus med razbojnikoma težki križ nosil? —

Ko je nedolžni Jezus med hudodelnikoma iz Jeruzalemskega mesta na hrib Kalvarijo ali Golgata nosil težki križ, šlo je za njim neizrečeno veliko ljudi. Kajti Judje so bili prišli od vseh krajev sveta, sv. velikonočne praznike v Jeruzalemsko mesto obhajati. Večidel ljudi je ubogega Jezusa zasramovalo. Nekterim se je pa prav milo nad njim storilo. Britko so se razjokali, ko so videli nedolžnega Jezusa med razbojnikoma težki križ nositi. Sosebno so nedolžnega Jezusa objokovale bogabóječe žene, ktere so bile v Jeruzalemskem mestu doma in za njim šle. To ljubemu Jezusu zelo dopada. Toraj se proti njim oberne in reče: Hčere jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, marveč jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci. Zakaj glejte! dnevi bodo prišli, ob kterih porekó: Srečne so nerodovitne, in telesa, ktera niso rodile, in persi, ktere niso dojile. Takrat bodo začeli reči goram: Padite na nas! in hribom: Pokrite nas! Če namreč nad sirovim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim. To je, objokujte svoje in svojih otrok pregrehe in hudobije bolj ko moje terpljenje. Glejte, ako jes, ki sem vendar ves nedolžen in brez vséga greha, tolikanj moram terpeti; kolikanj bote morale še le ve in vaši otroci terpeti, ako se

resnično ne poboljšate in k nebeškemu Očetu ne povernete. Križ je bil silno težek, mili Jezus pa že ves oslavljen. Zgubil je bil veliko veliko kervi in ni nič ne jedel ne pil. Jame torej pod križem omahovati. Tolikanj oslavljen postaja, da pade pod križem in ga ne more daleč nesti. Grozoviti beriči in vojščaki jamejo oslavljenega Jezusa neusmiljeno dregati in suvati, da bi vstal, težki križ na ramo vzel in daleč nesel. Toda dokaj oslavljeni Jezus ne more vstati in težki križ daleč nesti. Ravno gre s polja domu mož. Bilo mu je ime Simon. Bil je iz mesta Cirene in imel je dva sina, namreč Aleksandra in Rufa. Tega moža so beriči in vojščaki zgrabili in silili, naj milemu Jezusu pomaga težki križ nositi. Zdaj je ubogi Jezus težki križ nekoliko lagljeji nosil. Ko po neki ulici težki križ nosi, vidi ga pobožna žena. Bilo jej je ime Veronika. Bila je v serci vsa ginjena. Ker mu ne more nič drugače pomagati, vzame svojo ruto ali pečo z glave ter jo ubogemu Jezusu poda, naj si ž njo svoje ranjeno, kervavo obličje obriše. Milemu Jezusu to zelo dopade. Vzeme ruto v svojo roko, se ž njo obriše in v njo vtisne podobo svojega svetega obličja, popolnoma tako, kakor je bilo takrat, ter jej ruto nazaj poda.

Leopoldek, ali je bilo veliko ljudi v Jeruzalemu, ko so nedolžnega Jezusa v križanje obsodili? Zakaj jih je veliko bilo? Lizika, ali se je nedolžni Jezus vsem usmilil, ko je težki križ na hrib Kalvarijo nosil? Kterim se je naj bolj smilil? Kaj jim je rekel, ko so ga objokovale? Lenart, ali je ljubi Jezus lahko težki križ nesel? Koga so beriči in vojščaki silili, da naj milemu Jezusu pomaga težki križ nositi? Cilika, kateri ženi se je nedolžni Jezus sosebnostno usmilil ko je po neki ulici težki križ nesel? Kaj mu je podala? In kaj je on v ruto vtisnil?

Simon Cirenski je poslednji konec težkega križa nosil. Ljubi Jezus sicer ni imel več tolikih težav s težkim križem, kakor poprej. Ali pot iz Jeruzalemskega mesta na hrib Kalvarija ali Golgata ni bil raven in gladek, marveč oster in težaven. Bile so mlake in tudi kamenja je bilo. Zato je mili Jezus silno težavno težki križ nosil, kajti je čedalje bolj slab in zbegan postajal. Padel je še dvakrat pod križem, preden ga je na hrib Kalvarija ali Golgata prinesel. Padel je po tem takem trikrat pod križem.

Rozalka, ko je cesarski namestnik nedolžnega Jezusa v križanje obsodil, kaj so mu beriči na ramo naložili? Kam je moral nesti? Ali je bil sam v križanje obsojen? Vencelj, kam je moral mili Jezus težki križ med razbojnikoma nesti? Ali je veliko ljudi za njim šlo? Regina, kateri so nedolžnega Jezusa sosebnostno obžalovali? Kaj jim je rekel? Ignacij, ali je ljubi Jezus težki križ lahko nosil? Zakaj ne? Kolikokrat je pod križem padel? Kteri mož mu je pomagal težki križ nositi? In ktera pobožna žena mu je podala ruto, da si je vanjo svoje kervavo obličje obrisal?

Četerti oddelek žalostnega dela sv. roženkranca — Jezus, kateri je za nas težki križ nosil — nas spominja, kako težek je bil križ, katerega je nedolžni Jezus za naših grehov delj na hrib Kalvarijo nosil. Trikrat je pod njim padel. Glejte, tudi nedolžni Jezus je moral težki križ nositi. Pokazal nam je in nas učil, da moramo tudi mi kaj terpeti, ako hočemo v presrečna nebesa priti. Včasih vas glava boli, ali vas kdo zaničuje, ali kaj žalega reče, ali kaj hudega stori. Ako vse to tiho in poterpežljivo prenašate, nedolžnega Jezusa posnemate in svoj križ voljno nosite. Sam Bog pripušča, da nas zdaj ta, zdaj druga težava zadeva. Težave se nam sicer zoperne dozdevajo; ali one nam v vesela nebesa pomagajo. —

Kar Bog nam pošlje, slabo ni,

Čeravno se nam napak zdi.

XXXVII.

Jezus bo na križ pribit in moli za svoje sovražnike.

Ko je mili Jezus težki križ med razbojnikoma na hrib Kalvarijo prinesel, vzeli so mu ga rabeljni in vojščaki z rame in na tla položili. Predenj so v križanje obsojene križali ali na križ pribili, dali so jim vina z miro in žolčem mešanega piti. Vino z miro mešano je imelo tako moč, da, kdor ga je kupico izpil, skoraj nič ni čutil. Toraj so vino z miro in žolčem mešanega v križanje obsojenim zato dajali piti, da so strašno terpljenje tim ložej in stanovitniše prestajali. Tudi ljubemu Jezusu so dali to zmešavo piti. Toda dobri Jezus ni hotel piti. Iz ljubezni do nas je hotel popolnoma terpeti. Ni hotel toraj svojih bolečin zmanjševati. Nato milemu Jezusu oblačilo s trupla stergajo in mu vse rane ponovijo. Položijo ga na križ in mu roke in noge z žebli nanj pribijejo. Oh to je bila grozna grozna bolečina! Potem ko so bili ljubega Jezusa za roke in noge na križ pribili, postavili so križ po koncu v luknjo. Godilo se je to po naše okoli dvanaajste ure dopoldne. V ta spomin tudi po nekterih krajih v petek dopoldne z velikim zvonom zvonijo. Ko je Jezusov križ terdno po koncu stal, zgrabijo rabeljni dva razbojnika in ju križajo. Enega postavijo Jezusu na desno, drugega na levo. Desnemu razbojniku je bilo ime Dismas, levemu Gismas. Križali pa so hudobni Judje nedolžnega Jezusa v sredi med dvema razbojnikoma zato, da bi ga ljudje za prav velikega hudodelnika imeli. Kakor hitro so bili nečloveški rabeljni nedolžnega Jezusa in razbojnike križali, vzeli so njegova oblačila in obeh razbojnikov, ter so jih med seboj delili. Jezusovo obleko so razdelili na štiri dele, da je vsak rabelj svoj del dobil. Suknja pa je bila nesešita. Torej je niso razrezali na štiri kose, marveč so za njo vadjali, kdo da jo ima dobiti.

Marta, kolikokrat je nedolžni Jezus pod križem padel, preden ga je prinesel na hrib Kalvarijo? Zakaj je padel? Kteri mož mu je pomagal težki križ nositi? In ktera pobožna žena mu je dala ruto ali pečo, da si je ž njo svoje kervavo obličje obrisal? Viljem, kaj so počeli rabeljni, ko je mili Jezus na hrib Kalvarijo težki križ prinesel? Ali so mu kaj piti dali? Čemu so mu dali piti vina z miro in žolčem mešanega? Ali ga je pil? Zakaj ne? Helenika, kako so nečloveški rabeljni nedolžnega Jezusa križali? Ob kateri uri po naše so ga križali? Ali so njega samega križali? Zakaj so ga v sredi med dvema razbojnikoma križali? Pongrac, kaj so rabeljni z Jezusovo obleko storili, potem ko so ga križali? Kaj pa z nesešito suknjo?

Ko je nedolžni Jezus na križu za roke in noge pribit visel, terpel je neizrečene bolečine. Toda nečloveški Judje mu še zdaj ne dajo miru. Mesto da ga tolažijo, jamejo ga gerdo gerdo zasramovati. S svojimi glavami so zmajevali in rekli: Aha! kako tempelj božji podiraš in v treh dneh zopet sozidaš? S tim so ga za lažnika imeli. Ljubi Jezus je namreč rekel: Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bom postavil. To je: umorite me in tretji den bom od mertvih ustal. Ako si Sin božji, stopi s križa. To je: pomagal si drugim s čudeži, sam sebi pa ne moreš pomagati. Tvoji čudeži so bili le sleparija. Zasramovali so ga tudi veliki duhovni s pismarji in starašini vred, ter so rekli: Ako je kralj izraeljski, naj stopi zdaj s križa in verujemo vanj. S tim so se posmehovali njegovi kraljevi časti. Mili Jezus je namreč rekel, da je kralj; toda ne posveten kralj, da bi imel veliko kraljestvo, marveč kralj ali poglavar sv. cerkve in nebeškega kraljestva. V Boga je zaupal; naj ga zdaj reši, če ga rad ima. Saj je rekel: Sin božji sem. S temi besedami so hotli reči: Zvesto si Bogu služil in se celo Sina božjega delal, naj te zdaj reši. Zasramovali so ga tudi vojščaki. Pristopili so in mu kisa ali jesiha ponujali, rekoč: Ako si ti kralj judovski, pomagaj si. Kaj je pa poterpežljivi Jezus storil, ko so ga hudobni Judje tolikanj zasramovali? Lehko bi bil kot vsemogočni Bog vse svoje sovražnike pokončal, ali poslušajte, kaj je počel: prosil je za-nje svojega nebeškega Očeta in jih še zagovarjal, rekoč: „Oče, odpusti jim, saj ne vejó, kaj delajo.“

Urbanek, kje so hudobni Judje nedolžnega Jezusa križali? Ali je bil sam križan? Zakaj so ga v sredi med dvema razbojnikoma križali? Tonika, kaj so dajali obsojencem pred križanjem piti? Čemu? Ali je mili Jezus pil vino z miro in žolčem mešano? Zakaj ne? Feliks, ob kateri uri je nedolžni Jezus težki križ na goro Kalvarijo nesel? Čemu toraj po nekterih krajih vsaki petek dopoldne z velikim zvonom zvonijo? Ferdinand, ko je ubogi Jezus za roke in noge pribit na križu visel, ali so ga hudobni Judje v miru pustili? Kaj pa? Kteri so ga kaj zasramovali? Kako so ga

zasramovali? Ali je mili Jezus nejevoljen bil, ko so ga hudobni Judje zasramovali? Kaj pa? Kako je prosil za-nje?

Ljubi otroci, kedar vas glava boli, ali ste se v roko vrezali ali zbodli, oh kako dobro vam de, če vas kdo tolaži in vam bolečino polajša. Ali nedolžni Jezus je še vse več terpel. Njegove bolečine se popisati ne dajo. In vendar nihče mu ni kaj pomagati hotel. Mesto da bi ga tolažili, zasramovali so ga le. Poterpežljivi Jezus pa ni le molčal, temveč je celo svoje sovražnike še zagovarjal in za-nje molil, rekoč: „Oče, odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo.“ S tem nas je ljubi Jezus učil, da moramo odpustiti tudi mi svojim razžalnikom, to je, tistim, ki nam hudo želijo, škodo delajo, nam gerde priimke dajejo, nas po krivem tožijo i. t. d.

Odpusti, če je kdo razžalil te,
Sovražnikom bod' dober, Jezus tako če.

XXXVIII.

Usmiljeni Jezus odpusti desnemu razbojniku in izroči svojo mater Janezu.

Genovefa, dekla te je obdolžila, da si materi kruha in denarjev vzela; ali se boš jezila in deklo zmirjala? Zakaj ne? Kdo hoče, da odpustimo sovražnikom?

Odpusti, če je kdo razžalil te,
Sovražnikom bod' dober, Jezus tako če.

Zdaj vam bom povedal nekaj od razbojnikov, ktera sta bila z nedolžnim Jezusom križana. Tudi eden razbojnikov je milega Jezusa na križu visečega zasramoval; na desnici križanega Jezusa viseči razbojnik, Disma, se je spreobrn timer. Vidil je namreč, kako voljno in tiho je nedolžni Jezus na križu viseč prenašal strašne bolečine; slišal ga je celo za sovražnike preljubega Očeta nebeškega prositi. Vse to razbojnika gane; nedolžnega Jezusa ni zasramoval. Posvari še celo svojega tovarša na levici križanega Jezusa visečega, namreč Gisma, ki ni jenjal nedolžnega Jezusa zasramovati. Posvaril ga je pa tako-le: „Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenji? Midva terpiva po pravici, ker sva hudo delala. Ta — nedolžni Jezus — pa ni nič hudega storil.“ In zdaj se zgrevanega serca in s terdnim zaupanjem k ljubemu Jezusu oberne, in ga goreče prosi: „Gospod! spomni se me, kader prideš v svoje kraljestvo,“ k Bogu, svojemu Očetu. Mili Jezus se usmili zgrevanega in spokorjenega razbojnika, mu odpusti vse njegove hudobije, in mu reče: „Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raji“ ali v prelepih in veselih nebesih.

Pavel, ali sta razbojnika milega Jezusa tudi zasramovala? Ali se je kateri spreobrn timer? Kaj ga je tako ganilo, da se je spreobrn timer? Kako je svaril svojega tovarša, ki je še zmirom preklinjal

nedolžnega Jezusa? Malka, h komu se je zgrevani ali desni razbojnik obrnil po tem, ko je bil svojega terdovratnega tovarša posvaril? Kako je ljubega Jezusa prosil? In kaj mu je usmiljeni Jezus rekel?

Navada je bila, da je eden zmed vojakov pri v križanje obsojenih nosil belo tablico ali dilico, na kateri je bilo zapisano ime in hudodelstvo obsojenega. Tablico so na križ pribili in sicer nad glavo križanega. Tudi cesarski namestnik Poncij Pilat je napisal napis in ga djal verh križa. Napisal je bil na belo tablico ali dilico te-le besede: Jezus Nazareški, kralj Judov; ali okrajšano: J. N. R. I. kakor vidite na križih. Ta napis je veliko Judov bralo. Kraj namreč, kjer je bil nedolžni Jezus križan — Kalvarija ali Golgota — je bil blizo mesta. Bilo je pisano hebrejski ali judovski, gerški in latinski. Torej v treh jezikih v pomen, da ljubi Jezus ni le za Jude, marveč za vse ljudi umerl. Prišli so judovski duhovni k Pilatu in so mu rekli: Nikar ne piši: Kralj Judov; marveč da je on rekel: Kralj Judov sem. Pilat pa je odgovoril: kar sem pisal, pisal sem. Hudobne Jude je bilo sram, da so svojega — duhovnega — kralja ali božjega Sina križali. Zato so prosili Pilata, da naj na belo tablico ali dilico napiše: „kralja judovskega se je delal“, kar pa cesarski namestnik ni hotel storiti. Tako je z napisom J. N. R. J. poterdil, da je mili Jezus resnično Judovski kralj ali Sin božji.

Ančika, kaj je eden zmed vojakov pri v križanje obsojenih nosil? Kaj je bilo na beli tablici ali dilici zapisano? Kam so ta napis djali? Alojzij, ali je cesarski namestnik tudi za nedolžnega Jezusa tak napis napravil? Kaj je bil napisal? Ali je bil ta napis Judovskim duhovnom všeč? Zakaj ne? Kaj so toraj cesarskemu namestniku Poncij Pilatu rekli? Ali jim je storil tako? Kaj jim je rekel?

Poleg križa Jezusovega sta bila med bogaboječimi ženami tudi presveta mati božja Marija in Jezusov ljubljeni učenec Janez. Ko usmiljeni Jezus svojo preljubo mater, vso žalostno in objokano, poleg križa stati vidi, smili se mu v serce. Priporoči jo svojemu ljubljenu učenecu Janezu, rekoč: „Žena, glej, tvoj sin.“ To je: moja preljuba mati, ne bodi tolikanj žalostna. Akoravno moram zdaj umreti in ti nimam kaj zapustiti, vendar le te ne pozabim. Izročim te v varstvo in skerb svojega ljubljene učenca Janeza. On ti bo dober sin, in za te skerbel, kakor sem jaz za te skerbel. Potem se dobri Jezus k Janezu oberne, in mu reče: „Glej, tvoja mati.“ In od tiste ure je učenec Janez presveto Jezusovo mater k sebi vzel. Hotel je mili Jezus Janezu reči: Ljubi moj učenec Janez, bodi moji preljubi zapuščeni materi skerben sin. Sveti Janez je pa tudi za presveto Jezusovo mater skerbel ko za svojo lastno.

Viljem, kako je bilo razbojnikoma ime, ki sta bila z nedolžnim Jezusom križana? Kteri je na levici križan bil? Kteri na desnici?

Kteri zmed nju se je spreobernal? Emica, kako je desni razbojnik posvaril svojega tovarša, ker ni jenjal nedolžnega Jezusa preklinjati? Kako pa je k usmiljenemu Jezusu molil? In kaj mu je ljubi Jezus rekel? Ludvik, kaj so križanim verh križa djali? Ali so tudi Jezusu verh križa tablico ali dilico z napisom djali? Kaj je bilo na tablici napisano? Ali je ta napis Judovskim duhovnom dopadal? Zakaj ne? Kaj so toraj rekli Ponciju Pilatu? Ali je storil po njih volji? Kaj pa jim je rekel? Helena, kteri so stali poleg križa Jezusovega? Ko je mili Jezus svojo žalostno mater poleg križa stati vidil, kaj jej je rekel? Kaj je to: Žena, glej, tvoj sin? Kaj je pa Janezu rekel? Kaj pomenjajo besede: Glej tvoja mati?

Pač se milo človeku v sercu stori, ko sliši, kako ljubeznjivo je dobri Jezus še na križu viseč za svojo ubogo mater skerbil. Ni jej imel kaj zapustiti; kajti še tolikanj svojega ni imel, kamor bi bil glavo naslonil. Izročil je pa svojo preljubo mater svojemu ljubljenu učencu Janezu, da naj jej skerbi za vsakdajni živež in da jo naj varuje. Otroci, vi si zdaj sami nič ne morete prislужiti. Vaši dobri stariši vam oskerbujejo živež, obleko in ostale reči, kterih potrebujete. Oče, mati sami sebi pritergajo in stradajo, da vam morejo kaj dati. Oh bodite svojim ljubim starišem hvaležni, radi in veseli jih vbogajte in pridno učite se. Zdaj vaši stariši za vas skerbijo. Ali vaši dobri stariši se bodo s časoma postarali in oslabeledi. Oh, ljubi otroci, tedaj morate vi svojim oslabeledim starišem za živež in obleko skerbeti, ter svojim lastnim ustom pritergovati in jih dajati. Nikoli ne morejo otroci starišem vsega poverniti.

Otroci, kar vam stariši dadó,
Povernjeno nikdar zadosti ne bo.

XXXIX.

Nedolžni Jezus na križu umerje.

Že je nedolžni Jezus nekoliko časa na križu v neizrečenih bolečinah visel. Kar postane strašna tema in pokriva od dvanajste ure ali od opoldne do treh popoldne, toraj cele tri ure, vso zemljo. Tema je bila tolikanj gosta, da ni bilo moč človeka ali kaj družega viditi. Hudobni Judje namreč, kakor ste slišali, so nedolžnega Jezusa strašno zasmehovali in preklinjevali. Oče nebeški ni mogel več dalej te strašne krivice terpeti. Zato je hotel, da se je solnce po vsem svetu tako strašno stemnilo, kakor še nikoli, odkar svet stoji. Dobri Jezus je na križu viseč neizrečene bolečine terpel. Tožil je toraj svojemu nebeškemu Očetu. Okoli devete Judovske ure, po naše proti tretji uri popoldne, je toraj z velikim glasomupil, rekoč: „Eli, Eli, lama sabaktani?“ To je po naše: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil? To se pravi: zakaj mi odteguješ vso tolažbo? Nekteri poleg križa stoječih so ga še zdaj zasramovali. Rekli so:

Glejte, Elija — sv. moža, preroka — kliče. Pustite, glejmo, ali ga pride Elija snet in rešit.

Urbanek, ko je nedolžni Jezus že nekoliko časa na križu visel, kaj se je storilo po vsi zemlji? Kedaj, o kateri uri se je strašna tema začela? Kako dolgo je terpela? Zakaj je Oče nebeški hotel, da se je solnce po vsem svetu tako strašno stemnilo? Jerica, nedolžni Jezus je neizrečene bolečine na križu viseč terpel, ali je kaj tožil zato svojemu nebeškemu Očetu? Kako je z velikim glasom zavpil? Kaj se to pravi?

Mili Jezus je veliko veliko kervi prelil. Zdelo se je, da ne more biti več kapljice kervi v njegovem životu; vsa njegova moč je bila usušena. Potil se je na oljski gori in ko je težki križ na hrib Kalvarijo nosil. Potil se je tako, da ni bilo nič več vode v njem. Terpel je po tem takem naj hujšo žejo. Rekel je tedaj na glas, da so ga vsi okoli stoječi slišati mogli: „Žejen sem.“ Hotel je reči: Dajte mi vendar požirek vode, da si hudo žejo pogasim. Okoli stoječi so bili tolikanj usmiljeni, da so to prošnjo Jezusovo dopolnili; pomočili so gobo v kis ali jesiha, na hisop ali terst privezali in tako ubogemu Jezusu v usta pomolili. Mili Jezus je kisa ali jesiha okusil. Ljubi Jezus potem ni dolgo več živel. Jelo ga je grozovito žgati, skleti, zbadati in tergati. Zato pravi sv. pismo: Kadar je bil Jezus kisa ali jesiha vzel, rekel je: „Dopolnjeno je.“ To je, storil sem kar si mi ljubi moj nebeški Oče ukazal, odrešil sem ves pregrešni svet. Na to je zavpil — kar je velik čudež — z velikim glasom, in rekel: „Oče, v tvoje roke zročim svojo dušo.“ In ko je to izrekel, nagnil je glavo in dušo iz sebe dal.

Albert, ko je ljubi Jezus na križu visel, ali ni bil zelo žejen? Zakaj? Kako je toraj zavpil, kajti je bil zelo žejen? Olga, kaj so žejnemu Jezusu piti dali? Ali je žejni Jezus kisa pokusil? Kako mu je bilo potem? Ali je še dolgo živel? Kaj je torej rekel? Kaj se to pravi: Dopolnjeno je? Komu je svojo dušo izročil, preden je umerl? Kako je zavpil? Kaj se je potem zgodilo, ko je bil zavpil? Ali je to čudno, da je Jezus, ko tje že umiral, zaupal z velikim glasom?

Ko je bil ljubi Jezus na križu umerl, ločila se je njegova presveta duša od telesa. Šla je v predpekel, to je v kraj, kjer so čakale duše bogaboječih ljudi. Predenj je bil mili Jezus na križu umerl, ni nihče mogel v prelepa nebesa priti, če je še tolikanj pobožno živel. Zato je šla presveta duša Jezusova v predpekel, dušam pred Kristusovo smertjo umerlih ljudi veselje naznanit, da bodo kmalu z dobrim Jezusom šle v prevesela nebesa. Duša toraj ne umerje. Telo umerje in se pokoplje. Duša pa enomer živi in nikoli ne umerje. Zato je rekel mili Jezus, preden je na križu umerl: Oče, v tvoje roke zročim svojo dušo. Ljubi Jezus je pa tudi učil, da naša duša nikoli ne umerje; da je toraj neumerljiva ali neumerjoča. Nekdaj ga je poslušalo veliko ljudi, ko je učil. Naznanil

jim je, da jih bodo hudobni ljudje grozovito preganjali, mučili ali martrali in celo morili zavoljo tega, ker bodo vanj verovali in po njegovih sv. naukih živeli. Ali zavoljo tega naj nikar ne bodo žalostni, ker jim hudobni ljudje sicer morejo telo umoriti, ne pa tudi duše. Rekel jim je: „Ne bojte se jih, kateri telo umorijo, duše pa ne morejo umoriti; marveč bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.“ Mili Jezus tu razločno pravi, da se telo sicer more umoriti; nikoli pa nikar duša.

Gašper, komu je Jezus izročil svojo dušo, preden je umerl? Kako je rekel? Terezika, kam je šla presveta duša Jezusova, ko se je od telesa ločila? Kterih duše so bile v predpeklju? Zakaj niso mogle v vesela nebesa iti? Pokaj je tedaj presveta duša Jezusova šla v predpekel? Viljem, ali duša tudi umerje? Kdo nas je učil, da je naša duša neumerljiva ali neumerjoča? Kedaj? Kako je rekel? Kaj morejo hudobni ljudje umoriti? Kaj pa ne? Anika, komu je mili Jezus svojo presveto dušo izročil, preden je na križu umerl? Ali bi jo bil nebeškemu Očetu v roke izročil, ako bi ne bila neumerljiva ali neumerjoča? Videk, ali še znaš šest poglavitnih resnic? Moli jih glasno in počasno. Kaj nam peta poglavitna resnica pravi? Kdo nas je učil, da je naša duša neumerljiva ali neumerjoča? Kako je rekel?

Jurek, kaj je postalo po celi zemlji, ko je mili Jezus na križu visel? Ob kateri uri? Zakaj je strašna tema vso zemljo pokrivala? Jozefa, ali ni dobri Jezus nebeškemu Očetu svoje bolečine tožil? Kaj je rekel? Kaj so hudobni Judje rekli? Tonek, ljubi Jezus je veliko kervi pretil in se neizmerno potil, ali ni žejen bil? Kako je toraj zavpil? Kaj so mu dali piti? Ali mu je bilo potem lahko in dobro? Kaj pa? Kaj je rekel, ko se mu je smert bližala? In komu je izročil svojo presveto dušo, preden je umerl? Francek, kam je šla presveta duša Jezusova, ko se je na križu telesa ločila? Pokaj je šla v predpekel? Kje je pa Jezusovo telo ostalo? Duša toraj ne umerje; marveč le telo umerje. Lizika, kdo nas je učil, da naša duša ne umerje? In kako se glasi peta poglavitna resnica?

Ljubi Jezus je lahko in srečno umerl. Živel je lepo pobožno po volji svojega nebeškega Očeta. Ljudem je veliko dobrega storil. Njegovi sovražniki so mu strašno prizadevali. Toda Oče nebeški pa ga je rad imel. Tudi mi bomo morali umreti. Ako bomo tako živeli, kakor nas je ljubi Jezus učil, lahko in srečno bomo umerli. Kakor mili Jezus na križu, bomo tudi mi na smertni postelji lahko rekli: Oče nebeški, v tvoje roke izročim svojo dušo.

Kdor prav živi,
Se smerti ne boji.

XL.

Čudeži ob smerti Jezusovi.

Nedolžni Jezus je ravno v petek ob treh popoldne umerl. Ta petek imenujemo veliki petek. Ta dan je prav žalostno v cerkvi. Mašniki so černo oblečeni. Na tla se dene podoba križanega Jezusa. Poljubujejo jo mašniki in pobožni kristjani; s tem se zahvaljujejo milemu Jezusu, da je hotel za nas terpeti in umreti, ter nas tako odrešiti večnega pogubljenja. Zvonovi so tiho. Mesto zvonov se glasijo ropotci, in veliko žalost oznanujejo zavoljo britkega terpljenja in grenke smerti Jezusove. Kader ste veliki petek pri službi božji, le prav goreče hvalite milega Jezusa, da je hotel za nas terpeti in umreti. Pobožno poljubujte sveti križ, in recite: „Molimo te o Kriste in te hvalimo, ker si po svojem križu svet odrešil.“ V spomin, da je dobri Jezus ob treh popoldne na križu umerl ali križan bil, se po nekterih krajih zvoni ob petkih z velikim zvonom ob treh popoldne. Ko slišimo zvoniti, moramo se lepo prekrižati, in v spomin Kristusove smerti Oče naš, češčena si Marija in apostoljsko vero moliti. Ko smo obmolili oče naš, češčena si Marija in apostoljsko vero, moramo reči: „Molimo te Kriste in te hvalimo, ker si po svojem križu svet odrešil.“ Nato molimo čast bodi Bogu Očetu . . . in se prekrižamo. Molimo te Kriste in te hvalimo, ker si po svojem križu svet odrešil, moramo tudi reči, kader memo križa gremo. Da je nedolžni Jezus za naših grehov delj na križu umerl ali križan bil, spominja nas tudi žalostni del svetega rožnkranca, kajti v petem oddelku tako-le molimo: „Jezus, kateri je za nas križan bil.“

Jerica, kateri dan je nedolžni Jezus za nas na križu umerl? Ob kolikeri uri? Kako imenujemo petek, o katerem je ljubi Jezus na križu umerl? Friderik, kako je kaj veliki petek v cerkvi? Zakaj? Čemu mašnik in pobožni kristjani podobo križanega Jezusa poljubujejo? Kako moraš moliti, kader memo križa greš? Lucijka, zakaj se po nekterih krajih ob petkih ob treh popoldne z velikim zvonom zvoni? Kako moraš tačas moliti? V kateri molitvi se še spominjamo, da je dobri Jezus za nas na križu umerl in križan bil? Kako molimo?

Sedaj pa spet prav pazno poslušajte! Pravil vam bom, kaj vse se je godilo, ko je nedolžni Jezus na križu umerl. Ko je dobri Jezus na križu umerl, pretergalo se je zagrinjalo v tempelju na dvoje po sredi od verba do tal. — Jeruzalemski tempelj je imel tri dele. V prvem delu so pobožni neverniki ali ajdje pravega Boga molili. V drugem delu so pravega Boga molili Judje. Tudi so v tem delu daritve opravljali. Tretji se je imenoval Najsvetejši. V tem delu se je namreč sam gospod Bog višemu duhovnu

prikazoval. Drugi delj tempeljna je ločilo od tretjega dela ali od Najsvetejšega neizrečeno lepo in drago zagrinjalo. In glejte, to zagrinjalo se je samo ob sebi po sredi od verha do tal pretergalo v znamenje, da z Jezusovo smertjo Judovska služba božja za vselej odjenja in se začne kristjanska služba božja, kakoršno mi sedaj v svojih cerkvah obhajamo. — Zemlja se je potresla. Skale so pokale. Grobi so se odpirali in veliko teles svetnikov, kateri so spali, se je obudilo. Ti so tretji den, ko je namreč ljubi Jezus od mrtvih ustal, iz grobov šli in prišli v sv. mesto ali Jeruzalem in se mnogim ljudem prikazali. Stotnik (viših vojščakov eden) in vojščaki, ki so z njim ljubega Jezusa varovali, so se silno prestrašili in bali, ko so vidili potres in kar se je godilo. Rekli so: Resnično, ta človek je bil pravičen, bil je Sin božji! Stotnik in vojščaki so Boga častili. In vsi ljudje, kateri so se bili sošli to gledat, so terkali na svoje persi in se vernili, kader so vidili, kar se je zgodilo.

Cilka, kaj čudovitega se je godilo, ko je nedolžni Jezus na križu umerl? Čemu je bilo zagrinjalo v tempelju? Koliko delov je imel Jeruzalemski tempelj? Kteri ljudje so pravega Boga v prvem delu molili? Kteri v drugem? Kako se je tretji del imenoval? Zakaj Najsvetejše? Tomaž, kaj čudovitega se je godilo, ko je nedolžni Jezus na križu umerl? Kaj še? Kaj je rekel stotnik in vojščaki, ko so to videli? Kaj so ljudje počenjali, kateri so se bili sošli to gledat.

Vse je žalovalo, ko je nedolžni Jezus na križu umerl. Žalovali so seosebno njegovi prijatli in znanci. Vsi njegovi znanci in veliko pobožnih žen so od daleč stali in to gledali. Žene so bile od daleč, namreč iz Galileje, za ljubim Jezusom prišle, da so mu stregle ko je učil. Med njimi so bile Marija Magdalena, Marija, ki je bila Jakoba manjšega in Jožefova mati in Saloma, mati sv. aposteljnov Jakoba večega in Janeza.

Barbika, kateri dan je mili Jezus križan bil? Ob kateri uri je umerl? Filip, kako imenujemo petek, ob katerem je nedolžni Jezus na križu umerl? Kako je kaj veliki petek v cerkvi? Zakaj? Micka zakaj po nekterih krajih ob petkih ob treh popoldne z velikim zvonom zvonijo? Kaj moramo storiti, ko slišimo zvoniti? Peter, kaj čudovitega se je godilo, ko je nedolžni Jezus na križu umerl? Kaj še? Liza, kaj so stotnik in njegovi vojščaki rekli, ko so take čudne reči ob Jezusovi smerti videli? Kaj pa so ostali ljudje počeli? Matiček, kateri so seosebno žalovali ob Jezusovi smerti? Od kod so bile žene prišle? Zakaj?

Mili Jezus je bil vsem dobrim ljudem ljub in drag. Kajti je lepo in čedno živel, se je prikupil vsem poštenim ljudem. Zato so njegovi prijatli tolikanj žalovali ob njegovi smerti. Mili Jezus ni gledal na to, kaj hudobni ljudje o njem govorijo. Njegova edina skerb je bila, premilemu Bogu in poštenim ljudem dopasti. Čednost

ali lepo keršansko življenje tudi nas dobremu Bogu in bogaboječim ljudem dopadljive dela.

Le sveta čednost
Daje pravo vrednost.

XLI.

Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa pokopljeta.

Veliki petek ob treh popoldne je mili Jezus na križu umerl. To leto je bila velika noč dan po Jezusovi smerti; toraj ravno soboto. Kakor pri nas, je bila tudi pri Judih velika noč vesel in imeniten praznik. Da bi toraj trupla križanih tako veliko praznik na križu ne ostala, prosili so Judje cesarskega namestnika Poncija Pilata, naj bi se križanim kosti polomile in potem trupla s križa snela in pokopala. Križanim so za to kosti polomili ali sterli, da bi se njih smerti popolnoma prepričali. Cesarski namestnik Poncij Pilat to Judom privoli. Da jim vojščakov. Šli so toraj na hrib Kalvarijo ali Golgato, in seboj vzeli vojščake z lestvicami ali lojtrami in z železnimi bati. Ko pridejo na Kalvarijo ali Golgato, jamejo križanim kosti lomiti. Razbojnika sta še živela. Sterejo toraj jima kosti. Naj poprej začnejo pri desnem razbojniku. Dva vojščaka stopita po lestvicah gori. Eden maha z železnim batom po rokah in ramah, drugi pa po nogah, da mu kosti polomita. Bile so to grozopolne bolečine. Pobožni desni spokornik terpi to strašno muko ali martro z največo poterpežljivostjo. Tako je bil tedaj spokorni razbojnik Dismaz umorjen. Sveti angelji so nesli njegovo dušo k ljubemu Jezusu v predpekli. Potem levemu razbojniku ravno tako kosti polomijo. Ko rabeljni svoje delo z razbojnikoma dokončajo, nastavijo lestvico tudi na Kristusov križ. Toda ljubi Jezus je bil že mertev. Zato mu niso kosti sterli kakor razbojnikoma. Marveč vojščakov eden, Longin po imeni, zažene sulico v Jezusovo desno stran tako silno, da se na drugi strani telesa prikaže. Kri in voda teče iz serca v znamenje, da je mili Jezus res že mertev. Tako se je zgodilo, kar je bilo že dolgo dolgo poprej o njem prerokovano, da mu nobene kosti ne bodo sterli.

Tomaž, kateri dan je bil mili Jezus zavoljo naših grehov križan? Kak praznik je bil drugi den ali soboto? Česa so toraj Judje cesarskega namestnika Poncija Pilata prosili, da bi trupla križanih tako velik praznik na križu ne ostala? Čemu so se križanim trupla sterla? Micika, kako ali s čim so križanim kosti polomili? Komu so vojščaki naj poprej kosti polomili? Komu po tem? Kako? Henrik, ali so milemu Jezusu tudi kosti sterli ali polomili? Zakaj ne? Kaj pa mu je eden vojščakov storil? Francka, kako je bilo

ime vojščaku, ki je Jezusovo desno stan prebodel? Kaj je teklo iz prebodenega serca? Zakaj je tekla kri in voda?

Zdaj pa lepo pazno poslušajte, ktera dva pobožna moža sta presveto Jezusovo telo s križa snela in prav častno pokopala.

Trupla križanih visokosveti velikonočni praznik niso smela na križu ostati. Pri Judih pa se dan ni kakor pri nas začel o polnoči in jenjal tudi o polnoči. Pri Judih se je dan začel, ko je solnce vzhajalo, in tudi jenjal, ko je solnce za gore šlo. Po tem takem se je velika sobota — to leto velika noč — začela že petek na večer, ko je solnce zahajalo. Pri Judih v sobotah celo nič niso smeli delati, toraj tudi merličev ne pokopavati. Morali so toraj milega Jezusa že veliki petek pokopati in sicer preden je solnce zahajalo. Ko se je večer storil, gre Jožef, doma iz Arimateje, bogat in pobožen mož, serčno k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu. Prosi ga, da bi smel Jezusovo presveto telo s križa sneti in pokopati. Poncij Pilat se čudi, da bi ljubi Jezus že mertev bil. Pokliče toraj stotnika, ki je z vojščaki pri križanji bil, in ga vpraša, ali je Jezus že umerl. Ko Poncij Pilat od stotnika zve, da je ljubi Jezus že umerl, dovoli telo sneti in pokopati. Jožef Arimatejski je milega Jezusa prav rad imel, k njemu hodil skrivši in ga zvesto poslušal. Hotel ga je prav častno pokopati. Kupi toraj prav lepo tenčico ali tenko platno. Pridruži se mu še nek drugi bogat in imeniten mož, Nikodem imenovan. Tudi Nikodem je skrivši k ljubemu Jezusu hodil in ga poslušal. Nikodem pa kupi zmesi mire ali dišav in aloje okoli sto liber ali funtov. Aloje je drevo, ki ima lepo dišeč les, s katerim so Judje merliče kadili in obkladali. Jožef Arimatejski in Nikodem sta rahlo presveto Jezusovo telo s križa snela in umila. Potem sta ga v čisto tenčico z dišavami in alojo vred zavila. Pokopala sta ga tam blizo, kjer je križ stal. Bil je tam vert. Na vertu je bila skala, v ktero je bil dal Jožef Arimatejski za sé grob izsekati. V ta grob še nihče ni bil položen. V ta grob sta pobožna moža Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa položila. Pred duri tega groba sta zavalila velik kamen in po tem domu šla. Pri Judih so bili grobi navadno v skale vsekani. Grobi so bili kakor hrami za mertve trupla. Zunaj pred vrata so zavalili velike kamne, da niso mogle divje zveri blizo in trupel izkopovati in požerati.

Monika, kateri dan so Jezusa pokopali? Zakaj so ga že petek, pa ne soboto pokopali? Peter, ktera dva poštena moža sta pokopala Jezusa? Kdo je bil Jožef in od kod je bil? Kdo je bil Nikodem? Barbika, kateri izmed teh dveh mož je šel serčno Poncija Pilata prosit, da bi smel ljubega Jezusa pokopati? Ali mu je Poncij Pilat precej privolil? Kaj pa? Andrejček, kako sta Jožef Arimatejski in Nikodem milega Jezusa pokopala? Kam sta ga položila? Marta, kaj sta k durim groba zavalila? Zakaj?

Janez, kaj so križanim storili, predenj so jih s križa sneli? Zakaj? Kako so jim kosti polomili in sterli? Tekla, kateri dan so razbojnikoma kosti sterli? Zakaj še v petek? Ali so milemu Jezusu tudi kosti sterli? Zakaj ne? Matevžek, kaj je vojščak Longin ljubemu Jezusu storil, kajti je že bil umerl? Kaj je toraj teklo iz prebodenega serca? Jerica, ktera dva bogaboječa moža sta mertvega Jezusa pokopala? Kteri dan sta ga že pokopala? Zakaj že petek pred solnčnim zahodom? Ali sta ga častno pokopala? Avguštin, kje sta Jožef Arimatejski in Nikodem ljubega Jezusa pokopala?

Jezusova sveta mati Marija je zelo uboga bila. Ni mogla toraj svojega preljubega neusmiljeno umorjenega sina častno pokopati. Tudi mili Jezus ni nič premoženja zapustil; kajti je tudi reven bil. Usmilila sta se žalostne matere božje pobožna moža Jožef Arimatejski in Nikodem, ter jej v tolažbo njenega mertvega sina prav častno pokopala. Storila sta s tem Bogu zelo dopadljivo delo. Premili Bog ju je v prelepih nebesih obilno poplačal.

Dobra dela so
Naj boljše blagó
Za sveto nebo.

XLII.

Ljubi Jezus od mertvih vstane. Aleluja.

Petek še pred solnčnim zahodom sta bogaboječa moža Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa prav častno pokopala. O Jezusovi smerti so se mnogi grobi odperli in odperti ostali. Hudobni Judje so se bali, da bi se odperl tudi Jezusov grob in bi potem njegovi učenci njegovo mertvo truplo ukradli. Zato se zberejo drugi dan, to je soboto zjutraj, veliki Judovski duhovni in farizeji, in grejo k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu. Rečejo mu: Gospod, spomnili smo se, da je ta zapeljivec, — tako so gerdi hudobneži nedolžnega Jezusa imenovali — ko je še živ bil, rekel: Čez tri dni bom ustal. Ukaži toraj grob obvarovati do tretjega dne, da kje ne pridejo njegovi učenci in ga ne ukradejo in ne rečejo ljudstvu: Od mertvih je ustal. Tako bi bila poslednja zmota hujša od perve. To je: vsi ljudje bi potlej vanj verovali in za njim hodili, mi pa osramoteni bili. Cesarski namestnik jim reče: Imate stražo. Pojdite in obvarujte grob, kakor veste. Oni pa so šli, ter so grob obdali z varhi in kamen pred durmi groba zapečatili, da bi varhov ne mogli podkupiti in trupla ukrasti. Toda vse to jim nič pomagalo ni. Ljubi Jezus ja bil pravi Bog, toraj vse-mogočen. Tudi tu je pokazal, da vse premore. Ko je en del petka, vso soboto in en del nedelje v grobu mertev počival, ustal je tretji dan, to je nedeljo zgodaj od mertvih.

Čudovito je Jezus od mrtvih ustal, le poslušajte. Nedeljo zjutraj — to je tretji den po Jezusovi smerti — so vojščaki stali na straži in varovali Jezusov grob. Na enkrat se jame zemlja tresti in Jezus pride iz zapertega groba živ, ves lep in veličasten, pa tako je prišel iz groba, da pečata grobnega kamna raztergal ni. Potem priplava angelj z nebes, stopi k grobu, odvali kamen in nanj sede. Vojščaki, ki so grob varovali, so se tolikanj prestrašili, da so bili kakor mrtvi. Ko so se po strahu zavedli, so eni zmed njih v mesto — Jeruzalem — leteli. Šli so naravnost k velikim duhovnom, ter jim povedali vse, kar se je bilo zgodilo. Veliki Judovski duhovni in farizeji, ko to vidijo, se zelo prestrašijo. Hitro se v zbor zberejo, ter posvetujejo, kaj je storiti. Sklenejo, varhe podkupiti, da naj molčijo. Dajo jim veliko denarjev, rekoč: Recite, da so njegovi učenci po noči prišli in ga vkradli, ko smo spali. In če bo cesarski namestnik to slišal in zvedel, pregovorili ga bomo, in potolažili, da se vam nič žalega zgodilo ne bo. Vojščaki pa so denarje vzeli in storili, kakor so bili podučeni.

Vincencij, kateri dan sta pobožna moža Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa pokopala? Kaj se je bilo o Jezusovi smerti sosebno čudnega prigodilo? Kaj so toraj veliki Judovski duhovni in farizeji mislili? Otilija, da bi tedaj učenci Jezusovega mertvega trupla ne ukradli, kaj so izumeli veliki Judovski duhovni in farizeji in kam soboto zgodaj šli? Po kaj? Kako so rekli? Kaj jim je cesarski namestnik Poncij Pilat odgovoril? Pavlek, kako so tedaj veliki Judovski duhovni in farizeji Jezusov grob okovarili? Ali jim je vse to kaj pomagalo? Kaj pa? Apolonija, kako dolgo je mili Jezus v grobu mertev ležal? Kteri dan je po tem takem od mrtvih ustal? Kako je od mrtvih ustal, ali mu je kdo pomagal? Maksi, kaj se je varhom zgodilo, ko so videli vsemogočnega Jezusa od mrtvih ustati? Kam so bežali, potem ko so se po strahu zavedli? Po kaj? Agata, ali je velike duhovne in farizeje veselilo, da je mili Jezus od mrtvih ustal? Kaj so storili, da bi vojščaki nikomur ne povedali, da je ljubi Jezus od mrtvih ustal? Kaj so jim obljubili; kako jih naučili, naj govorijo?

Teden, v katerem je naš usmiljeni rešenik in zveličar Jezus Kristus terpel in na križu umerl, imenujemo veliki teden in sicer zatega delj, ker so se v tem tednu velike ali imenitne reči godile. V tem — velikem — tednu je namreč — veliki četertek — ljubi Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev presvete maše postavil. Petek — veliki — je neizmerno veliko terpel in na zadnje v strašnih bolečinah na sv. križu umerl. Dogotovil je usmiljeni Jezus veliko ali imenitno opravilo našega odrešenja in zveličanja. S križem, na katerem je veliki petek umerl, nam je spet odperl vrata nebeška, ktera so poprej vsem, celo najpobožnim, zaperta bila. Veliki teden je sosebno posvečen terpljenji in smerti

našega gospoda Jezusa Kristusa. Veliki četrtek moramo premišljevati, kako da je mili Jezus v Jeruzalemu na Sionskem hribu s svojimi učenci velikonočno jagnje jedel, jim ves ponižen noge umival, zakrament presvetega rešnjega Telesa postavil, da je na oljski gori kervavi pot potil in ves v presveto voljo nebeškega Očeta vdan molil, da so ga v vertu Getcemani zvezali in nazaj v Jeruzalem gnali k višima duhovnoma Anu in Kajfu. Veliki petek moramo premišljevati, kako so nedolžnega Jezusa v smert obsodili, ga gnali k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu, h kralju Herodu, da so ga bičali, kronali, mu naložili težki križ, pod katerim je trikrat padel, kako so ga križali in da je ob tretji uri popoldne v neizrečenih bolečinah umerl. Ob enem moramo pa tudi lepo pobožno moliti in hvaliti preusmiljenega Jezusa, da je hotel za naših gredih grehov delj tolikanj terpeti.

Rozalija, kako imenujemo teden, v katerem je naš ljubi zveličar Jezus Kristus terpel in umerl? Zakaj veliki teden? Ktere velike ali imenitne reči so se godile četrtek? Ktere petek? Rupert, kaj moramo veliki četrtek premišljevati? Kaj veliki petek? Ali je že zadosti, da le premišljujemo?

Dan, ob katerem je vsemogočni Jezus od mrtvih ustal, imenujemo veliko noč, kajti je Jezus nedeljo prav zgodaj pred solnčnim vzhodom iz groba ustal. Zato imenujemo tisti dan tudi velikonočno nedeljo. Veliko noč ali velikonočno nedeljo prav velečastno in slovesno obhajamo. Nedeljo zgodaj — po nekterih pa že v soboto zvečer, zato se imenuje velika sobota — obhajamo prav veselo in slovesno tako imenovano „ustajenje“. Mašnik grejo v naj lepši obleki k tihemu grobu. Odkrijejo presveto rešnje Telo, ki je stalo s tenčico pokrito v kazalnici ali monštranci, in zapojejo trikrat veselo „Aleluja“. Aleluja je Judovska beseda in pomenja po naše: Hvalite Gospoda — Boga —. Potem nesejo presveto rešnje Telo venkaj pod milo nebo v slovesni procesiji. Pevci pojejo prelepe pesmi. Zvonovi kaj milo zvonijo. Strela se, da se vse trese. S tem mi na znanje dajemo, da nas neizmerno veseli, da je vsemogočni Jezus častito od mrtvih ustal in da živo verujemo, da je pravi Sin božji in toraj resničen njegov presveti nauk. Ko mašnik presveto rešnje Telo nazaj v cerkev prinesó in na oltar postavijo, zapojó prelepo pesem „Te Deum laudamus“, po naše: Hvalimo te, o Bog! S to pesmijo hvalimo namreč Očeta nebeškega, da je ljubeznjivi Jezus častito od mrtvih ustal. Na altar se postavi častita podoba od mrtvih ustalega Zveličarja, ki ima v roci banderee, v pomembo, da je po težavnem terpljenji in grenki smerti na križu smert in pekel premagal in veličastno od mrtvih ustal, in da moramo tudi mi vse zasramovanje, preganjanje, bolečine in težave poterpežljivo nositi, da bomo, kakor ljubi Jezus častno in veselo kdaj od mrtvih ustali. Na strani oltarja, kjer mašnik latinsko sv. evangelje

pri sv. maši berejo in včasi pojejo, gori debela velikonočna sveča, ki ima pet kroglice stlačenih iz kadilnih zern. Sveča nam predstavlja od smerti ustalega Jezusa, ki je s svojimi zveličavnimi nauki svet razsvetil. Iz kadilnih zern stlačene kroglice nas spominjajo dišav — zmesi mire in aloje, — s katerimi sta bogaboječa moža Jožef Arimatejski in Nikodem presveto Jezusovo telo potrosila, ko sta ga pokopala.

Viljem, kako imenujemo dan, o katerim je vsemogočni Jezus od smerti ustal? Zakaj veliko noč? Tonika, kako obhajamo veliko noč? Kaj se pravi po naše „Aleluja“? Zakaj nesejo mašnik ven pod milo nebo presveto rešnje Telo v slovesni procesiji? Kaj zapojó, ko presveto rešnje Telo nazaj v cerkev prinesó? Zakaj? Simon, kaka podoba se velikonočno nedeljo na altar postavi? Kaj pomenja banderce? Veronika, kaj pa velikonočna sveča pomenja?

Jožek, koliko dni je ljubeznjivi Jezus v grobu bil? Ktere dni? Helena, ali niso bili veliki Judovski duhovni in farizeji k Jezusovemu grobu varhe postavili? Zakaj? Kteri dan je vsemogočni Jezus od mrtvih ustal? Kako je ustal? Urška, kako se kaj sveta velikonočna nedelja obhaja? Zakaj? Benedikt, kaj se velikočno nedeljo na oltar postavi? Zakaj? Kaj pa na evangelijsko stran oltarja? Hedvika, kateri teden imenujemo veliki teden? Si li že pozabila? Teden pred veliko nočjo ali pred vstajenjem Jezusovim imenujemo veliki teden. Zakaj imenujemo ta teden veliki teden? Kaj moramo v velikem tednu?

Ne da se dopovedati, koliko dobrot in milosti nam je premili Jezus pridobil s tem, da je častito od mrtvih ustal. Nebesa so nam bila zaperta, s svojim častnim vstajenjem nam jih je spet odperl. Zato sv. cerkev o svetem velikonočnem času neprenehoma prepeva „Aleluja“, to je, hvalite Boga. Oh ljubi otroci, hvalite in molite o veliki noči dobrega Jezusa, da je iz lastne moči od smerti ustal. To nam daje veselo upanje, da bomo tudi od smerti ustali. Celó živali so hvaležne svojim dobrotnikom. Kolikanj bolj moramo mi dobremu Jezusu hvaležni biti.

Celo divje zveri more hvaležnost vkrotiti,
Ne pusti se človek od žival' sramotiti.

XLIII.

Ljubeznjivi Jezus se prikaže pobožnim ženam.

Zavoljo velike sobote, ko je bila že nastopila, niso smeli presvetega Telesa Jezusovega do dobrega vmaziliti in prav pokopati. Zatoraj so ga berž le toliko časa, da bi sobota minula, v bližnji grob položili. Mislili so ga namreč po soboti še le prav popolnoma vmaziliti in pokopati. In res so žene prvi dan po soboti ali nedeljo presveto Jezusovo telo mazilit šle. Nekatere pobožne žene,

namreč Marija Magdalena, Marija, Jožefova in Jakobova mati, in Saloma, mati aposteljnov Jakoba in Janeza, so videle, kam sta bila pobožna moža Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa pokopala. Pripravile so lepih dišav in mazil, da bi po soboti, namreč nedeljo, presveto telo do dobrega vmazilile. Soboto pa so bile pri pokoju, kajti soboto Judje po postavi niso smeli nobenega dela opravljati. Pervi dan po soboti, toraj nedeljo, so šle prav zgodaj, še preden je solnce vzhajalo, k grobu, da bi ljubega Jezusa popolnoma vmazilile. Med potjo so rekle med seboj: Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba. Ko so k grobu prišle in se ozerle, vidile so kamen že odvaljen. Bil je namreč silno velik. Ko Marija Magdalena vidi, da je kamen že odvaljen, teče od groba, pride k Simonu Petru in k Janezu in jima reče: Vzeli so Gospoda iz groba in ne vemo, kam so ga položili. Une dve ženi, Marija, mati Jakoba in Jožefa, in Saloma, mati aposteljnov Jakoba in Janeza, pa ste šle v grob. V grobu vgledate dva angelja. Njuno obličje je bilo kakor blisk in oblačilo kakor sneg. Angeljev eden reče prijazno ženama: Nikar se ne bojte. Zakaj vem, da iščete Jezusa Nazareškega, kateri je bil križan. Ga ni tukaj. Ustal je namreč, kakor je rekel. Glejte kraj, kamor so ga bili položili. In berž pojdite in povejte njegovim učencem in Petru, da je ustal. Recite jim, da gre pred njimi v Galilejo. Tamkaj ga bodo videli. Ženi greste berž iz groba s svetim strahom in z velikim veseljem, in ste tekle povedat Jezusovim učencem, da je od mrtvih ustal.

Julika, zakaj niso Jezusovega mertvega telesa že v petek do dobrega ali popolnoma mazilili? Ktere pobožne žene so ga hotle popolnoma maziliti? Kedaj so ga šle mazilit? Kaj so med potjo med seboj rekle? Cirilek, kdo je od duri groba kamen odvalil? Kako je bilo njegovo obličje? In kako njegovo oblačilo? Lucika, ali so vse tri žene šle v grob? Ktera ni šla? Kam pa je tekla Marija Magdalena? Kaj ste vgledale une dne ženi v grobu? Ali se niste prestrašile? Kako jih je angeljev eden vtolažil? In kaj jima je še naročil?

Ko ste uni dve ženi grob zapustile, prideta aposteljna Peter in Janez k grobu. Tekla sta oba k grobu; toda Janez, kot mlajši, je pretekel Petra in pride prvi k grobu. Ko pride Janez k grobu, se pripogne in vidi rjuhe ali povoje. V grob pa ni šel kajti bila ga je groza obšla. Ko pa Peter pride, gre v grob. Vidi ležati rjuhe in pert, kateri je bil na njegovi glavi. Pert ni bil zraven rjuh položen, marveč posebej v enem kraji zavit. Pert in rjuhe so bile učencem v znamenje, da Jezusovega telesa nihče ni ukradel; marveč da je vsemogočni Jezus resnično od mrtvih ustal. Nato tudi Janez v grob gre. Ko sta grob ogledala, šla sta spet domu. Slednjič pride k grobu tudi Marija Magdalena, pa zunaj pri grobu stoji in milo joka. Ko se joka, pripogne se in pogleda v grob. V grobu vidi dva angelja v belo oblečena, enega pri glavi, in enega pri nogah, kjer

je bilo položeno Jezusovo telo. Angelja jej rečeta: Žena, kaj jokaš? Marija Magdalena angeljema reče: Ker so vzeli mojega Gospoda, in ne vem, kam so ga položili. Ko je Marija Magdalena to izgovorila, sliši neko šumenje, kakor da bi nekdo prišel, torej se nazaj oberne in vidi ljubega Jezusa. Toda ni vedla, da je mili Jezus. Ljubeznjivi Jezus Mariji Magdaleni reče: Žena, kaj jokaš? Koga iščeš? Marija Magdalena je menila, da je vertnar, toraj mu reče: Gospod, ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil. Jaz ga bom vzela. Mili Jezus Mariji Magdaleni reče: Marija! Ona se ozre, spozna prelubega Jezusa, mu kliče: Raboni, po naše učenik, od prevelikega veselja vsa sama iz sebe k njegovim nogam pade in se jih oklene, kakor da bi se ne hotla nič več od njega ločiti. Zato jej dobri Jezus reče: Nikar se me ne dotakni; zakaj še nisem šel k svojemu Očetu. To je: ne mudi se z objemanjem mojih nog. Dosti ti bodi, da si me vidila. Saj boš še večkrat priložnost imela, pri meni biti, kajti še ne grem tako kmali k svojemu Očetu. — Pojdi pa k mojim bratom ali učencem, in povej jim: Grem k svojemu Očetu in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu. In Marija Magdalena je šla, ter naznanila apostelnom, da je od smerti ustalega Jezusa vidila. Aposteljni so žalovali in jokali. Zdaj pa so se neizmerno oveselili, ko jim je Marija Magdalena povedala, da se jej je mili Jezus prikazal. Marija Magdalena je bila toraj izmed vseh učencev in učenic prva, kterej se je od smerti ustali Jezus naj poprej prikazal.

Tonček, komu se je naj prej od smerti ustali Jezus prikazal? Kako se je to godilo? Ali ne veš povedati? Ti bom pomagal? Ktere tri pobožne žene so šle dan po soboti ali nedeljo ljubega Jezusa mazilit? Kaj so med potjo med seboj rekle? Ali je že bil kamen odvaljen, ko so k grobu prišle? Kdo ga je bil odvalil? Kedaj? Kam je Marija Magdalena tekla, ko je vidila odpertí grob? Kaj pa ste une dve ženi počele? Ko ste ženi grob zapustile, kdo je prišel k grobu nazaj? Kteri apostelnov je prvi k grobu prišel? Zakaj Janez? Ali je šel v grob? Zakaj ne? Ali je Peter šel v grob? Kam sta se Peter in Jazez spet podala, ko sta grob ogledala? Kdo je za Petrom in Janezom prišel k grobu? Koga je Marija Magdalena vidila, ko je v grob pogledala? Kaj sta jej angelja rekla? Kaj ona njima? Koga je Marija Magdalena zagledala, ko se je nazaj obrnila? Ali ga je poznala? Kdo pa je menila, da je? Kako jo je dobri Jezus poklical? Ali ga je spoznala, ko jo je po imeni poklical? Kaj je počela od prevelikega veselja? Kaj jej je mili Jezus rekel? In kaj jej je še naročil? Vidiš, kako dobro da znaš.

Od smerti ustali Jezus se je naj prej Mariji Magdaleni prikazal. Prikazal se je potem unema dvema ženama, ktere ste ž njo ljubega Jezusa mazilit šle. Ko ste une dve ženi od groba šle, da bi po angeljevem povelji Jezusovo ustajenje učencem naznanile, nju

na poti mili Jezus sreča. Reče jima prav prijazno: Pozdravljene bodite! Ženi pa pristopite in objemate njegove nogi in ga molite. Dobri Jezus pa jima reče: Nikar se ne bojte! Pojdite in povejte mojim bratom — apostelnom —, da naj grejo v Galilejo. Onda me bodo videli. Ženi ste šle, ter vse to naznanile apostelnom in vsem drugim učencem.

Malika, komu se je od smerti ustali Jezus naj prej prikazal? Komu po Mariji Magdaleni? Ktere pobožne žene so šle prvi dan po soboti ali nedeljo še pred solnčnim svitom ljubega Jezusa mazilit? Kaj jih je med potjo skerbalo? Ludvik, ali je že bil odvaljen kamen, ko so žene k grobu prišle? Kdo ga je bi odvalil? Ko je Marija Magdalena kamen odvaljen vidila, kam je tekla? Kam pa ste une dve ženi šle? Kaj ste vidile? Kristina, ko ste se une dve ženi domu vernile, kdo je potem k grobu prišel? Kteri je prvi k grobu pritekel? Ali je šel Janez v grob? Ali je šel Peter? Kaj je v grobu videl? Kam sta šla Janez in Peter, ko sta grob ogledala? Jakec, ali je Marija Magdalena tudi domu se vernila? Kaj pa? Kaj je vidila v grobu? Kaj sta jej angelja rekla? Roza, ali je Magdalena precej milega Jezusa spoznala? Kdo pa, je menila, da je? Kdaj ga je še le spoznala? Kaj je počela, ko ga je spoznala? Kaj jej je pa ljubeznjivi Jezus rekel? Štefan, komu se je toraj mili Jezus naj prej prikazal? Komu pa po Mariji Magdaleni? Kako se je unema dvema ženama prikazal?

O Mariji Magdaleni bote, ljubi otroci, še veliko slišali. Bila je gerda grešnica. Imela je pobožno sestro Marto in bogaboječega brata Lazarja, katerega je bil vsemogočni Jezus zopet oživil. Pridna sestra Marta in brumni brat Lazar sta svojo malopridno sestro Marijo Magdaleno v enomer opominjevala, naj se poboljša. Marija Magdalena gre enkrat poslušat ljubega Jezusa. Ko ga sliši, spozna, da je velika grešnica. Vsem grehom se odpové, le za ljubim Jezusom hodi. Zvesto ga posluša, ter živi po njegovih svetih naukih. Ker se je Marija Magdalena resnično poboljšala, jo je usmiljeni Jezus tolikanj rad imel, da se jej je naj poprej prikazal. Kakor Marija Magdalena, zamore se vsak grešni človek z božjo milostjo poboljšati. Oh kako zelo milemu Jezusu dopada grešnik, ako se resnično poboljša! Sreče mu da, da se mu že na tem svetu prav dobro godi.

Kdor se napak počasi odvaduje,
Življenje si popravlja in zboljšuje.

XLIV.

Dobri Jezus se prikaže učencem.

Hitro ko je vsemogočni Jezus — nedeljo prav zgodaj še pred solnčnim vzhodom — od mertvih ustal, prikazal se je naj poprej

Mariji Magdaleni in unema dvema ženama. Prikazal se je pa tudi še nedeljo dvema učencema, Kleofu in Lukežu, ki sta od veliko-nočnega praznika domu šla, namreč iz Jeruzalema v terg Emavs. Bil je terg Emavs okoli dve uri hoda od Jeruzalema daleč. Ko se iz Jeruzalema na pot napravita, jameta se pogovarjati o vsem tem, kar se je te dni — namreč veliki teden, v mestu Jeruzalemu ugodilo. Ko se gredé pogovarjata in izprašujeta, približa se jima ljubi Jezus in gre z njima. Bila sta pa učenca tolikanj zmočena in zamišljena, da dobrega Jezusa nista spoznala. Mili Jezus ju vpraša: Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj in sta žalostna? Učenec eden, namreč Kleofa, mu odgovori: Si ti sam tujec v Jeruzalemu, in ne veš, kaj se je godilo v njem te dni? Dobri Jezus ju vpraša: Kaj? Mu rečeta: Od Jezusa Nazareškega, kateri je bil prerok, mogočen v dejanji in besedi, pred Bogom in vsem ljudem. Kako so ga izdali naši veliki duhovni in oblastniki, da je bil v smert obsojen in križan. Mi pa smo upanje imeli, da bo nas — Jude ali Izraelce — oblasti Rimljanov rešil in nekdanj tolikanj mogočno judejsko kraljestvo zopet postavil. Ker je pa zdaj mrtov, ne vemo, pri čem da smo. Tudi nam skerb dela, kajti je danes že tretji dan, kar se je vse to godilo. Zakaj tretji dan, je rekel, da bo vstal. Pa tudi ene žene izmed naših so nas vstrašile in zbegale, da toraj ne vemo, kaj bi mislili. Bile so namreč danes pred dnevom pri grobu. Njegovega Telesa niso našle. Prišle so in rekle, da so tudi prikazen angeljev vidile, kateri pravijo, da je ustal in živi. In nekaj naših — Janez in Peter — je šlo k grobu in so ravno tako našli, kakor so žene pravile; njega — ljubega Jezusa — pa niso našli. Mili Jezus učenca prijazno posvari, ter jima reče: O vi nespetni in kesnega serca, verovati vse, kar so govorili preroki — o Jezusu. — Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel in tako v svojo čast šel? In zdaj začne dobri Jezus od Mojzesa in vseh prerokov, ter jima razlaga, kar je bilo od njega v vseh pismih. Bližajo se zdaj tergu Emavs, kamur so šli. Mili Jezus se dela, kakor da bi hotel dalje iti. Učenca pa ga silita, rekoč: Ostani z nama, ker se mrači, in se je dan že nagnil. Dobri Jezus gre z učencema v hram ali hišo. Vsedejo se vsi k mizi. Mili Jezus vzeme, kakor veliki četertek pri zadnji večerji, kruh, ga posveti, zlomi in učencema poda. In v tem se jima oči odprejo in ga spoznata. Ali vsemogočni Jezus jima zgine spred oči. Oveseljena rečeta med seboj: Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je po poti govoril in nama pisma razlagal?

Alojzija, komu se je od mertvih ustali Jezus najprej prikazal? Komu še? Komu pa v nedeljo popoldne? Filip, kam sta šla učenca Kleofa in Lukež? O čem sta se po poti pogovarjala? Kdo se jima je približal in z njima šel? Ali sta ga spoznala? Zakaj ne? Nežika, kaj je mili Jezus učenca vprašal? Kaj sta mu odgovorila? Kaj jima

je usmiljeni Jezus rekel? Dominik, ali sta učenca milega Jezusa spoznala? Kako?

Učencema Kleofu in Lukežu, ki sta iz Jeruzalema v terg Emavs potovala, se je od mertvih ustali Jezus prikazal in sicer še tisti dan popoldne, ko je od mertvih ustal, namreč nedeljo. Ravno to nedeljo se je pa tudi od mertvih ustali Jezus in sicer zvečer prikazal apostelnom, ki so bili zaperti v mestu Jeruzalemu na Sionskem hribu v nekej hiši. Godilo se je pa tako-le. Aposteljni so se tolikanj hudobnih Judov bali, da so se zaperli v hramu ali v hiši na Sionskem hribu. Ko sta učenca Kleofa in Lukež v tergu Emavs od smerti ustalega Jezusa v lomljenji kruha spoznala, bila sta neizrečeno vesela. Nista mogla dalje v tergu Emavs ostati. Akoravno je že noč bila, vendar le ustaneta in gresta naglo v Jeruzalem nazaj. Naravnost se podata na Sionski hrib v hišo ali hram, kjer so bili enajsteri aposteljni zaperti. Ko v hišo stopita, hočeta povedati, da se jima je bil od smerti ustali Jezus prikazal. Ali enajsteri aposteljni so ju prestregli, ter jima z veseljem pravili, da je Gospod zares ustal in se prikazal Petru. Preden se je bil namreč učencema Kleofu in Lukežu v tergu Emavs od smerti ustali Jezus prikazal, se je bil poprej prikazal Petru. Zato so bili aposteljni vsi veseli. Ko pa še učenca Kleofa in Lukež na drobno pripovedujeta, kako se je bil jima preljubi Jezus prikazal, tu je bilo veselje, da se do-povedati ne da. V hiši so bili vsi aposteljni razun Tomaža. Akoravno so bile duri zaklenjene, vendar je vsemogočni Jezus skozi zaperte vrata k apostelnom prišel in v sredo med nje stopil, in jim rekel: Mir vam bodi! Jaz sem, ne bojte se! Aposteljni so se prestrašili in zbalii nad naglo prikaznijo pri zapertih durih in mislili, da je to le čistim duhom mogoče. Mili Jezus jim reče: Kaj ste prestrašeni in take misli obhajajo vaše serca, da bi bil le moj duh, ne pa jes sam, ki sem z vami hodil. Poglejte moje roke in moje noge, da sem jaz sam, ne pa mesto mene moj duh. Potipajte in pogledajte. Saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jes imam. Zdaj jim pokaže roke in noge. Ker pa še od veselja niso verovali in so se čudili, jim reče: Imate kaj jesti tukaj? Ponudijo mu kos pečene ribe in sad medu ali sterdi. Mili Jezus vpričo njih jé, ter vzeme ostanke in jim da. Sedaj se nekoliko pomirijo in verujejo, da je zares preljubi Jezus sam pri njih, nikakor pa le njegov duh. Neizmerno se tedaj obveselijo, ker so milega Jezusa videli. Na to jim spet ljubeznjivi Jezus reče: Mir vam bodi. Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. S temi besedami jim je rečel: Ravno tisto oblast, katero mi je moj Oče dal, tudi vam dam, namreč oblast: ljudi grehov očiščevati; sveto cerkev vstanoviti in vladati. In ko to izreče, v nje dihne, rekoč: Prejmite svetega Duha. Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni. In katerim jih bote zaderžali — ne odpustili —, so jim zaderžani — ne odpuščeni. — S temi besedami — prejmite svetega Duha. Kterim bote grehe odpustili, itd.

— je usmiljeni Jezus zakrament svete pokore ali spoved postavil. Na to mili Jezus zgine. Aposteljna Tomaža pa ni bilo zraven. Ko pozneje k njim pride, mu rečejo: Gospod je bil pri nas. Tomaž pa jim odgovori: Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebeljev, in ne denem svojega persta v rane žebeljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.

Karolina, ali sta učenca Kleofa in Lukež v tergu Emavs ostala, ko sta v lomljenji kruha dobrega Jezusa spoznala? Kam pa sta naglo šla? Pokaj? Ali še aposteljni niso vedli, da je ljubi Jezus od mertvih ustal? Kteremu izmed njih se je že bil prikazal? Gabriel, ali se niso bili aposteljni prestrašili, ko je vsemogočni Jezus pri zapertih durih k njim prišel? Kdo, so mislili, da je? Ali so zdaj verovali, da je on? Kaj je hotel od njih imeti, da bi se do dobrega prepričali, da je on? Katra, kateri zakrament je usmiljeni Jezus, postavil, ko se je svojim učencem pri zapertih durih prikazal? Kako jim je rekel? Ali veš, kdaj je mili Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa postavil? Dobro! Leopold, ali so bili vsi aposteljni skupaj, ko se jim je vsegamogočni Jezus pri zapertih durih prikazal? Kterega ni bilo zraven? Kaj so mu ostali rekli, ko je k njim prišel? Ali jim je verjel? Kaj je rekel?

Aleksander, komu se je od mertvih ustali Jezus najprej prikazal? Kdaj? Komu še tisti dan popoldne? Kam sta šla učenca Kleofa in Lukež? Kdo se jima je pridružil? Ali sta ga spoznala? Zakaj ne? Liza, kako ali na čem sta Kleofa in Lukež ljubega Jezusa spoznala? Ali sta v tergu Emavs preročila? Kam pa sta hitro šla? Pokaj? Ali so aposteljni že vedli, da je vsegamogočni Jezus že od mertvih ustal? Gregor, kdo, so mislili aposteljni, da je dobri Jezus ko je pri zapertih durih k njim prišel? Kako jih je prepričal, da je on sam, nikakor pa njegov duh? Kteri zakrament je postavil, ko je pri zapertih durih k aposteljnemu prišel? Kako jim je rekel? Klara, kdaj je pa ljubi Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa in presveto mašo postavil? Kako? Kterega aposteljna ni bilo zraven, ko se je vsegamogočni Jezus pri zapertih durih prikazal?

Oj kako radi so aposteljni dobrega Jezusa imeli. Njega spet videti, ž njim se zopet pogovarjati, bila jim je nebeška sladkost. Pač res, ni ne boljšega prijatelja od milega Jezusa. Imejmo tudi mi radi predobrega Jezusa. V cerkvi v tabernakeljnu v zakramentu presvetega rešnjega Telesa nas on goreče pričakuje, in nam ponuja svojih obilnih milost. Ljubi otroci, kedar greste memo farne cerkve, le vselej se lepo odkrite, čedno prekrižajte in pozdravite presvetega Jezusa z besedami: Bodi pozdravljen, počeščen in moljen Jezus v presvetem zakramentu. Oh vesel vas bode usmiljeni Jezus! Pripravil vam bo v presrečnih nebesih lepo hišico.

Časti Jezusa vse žive dni,
Pa boš srečen v večnosti.

Od mrtvih ustali Jezus se prikaže apostelnom drugokrat pri zapertih durih.

Nedeljo zvečer se je vsemogočni Jezus prikazal apostelnom pri zapertih durih. Postavil je zakrament svete pokore ali spoved. Bili so vsi enajsteri apostelni skupaj, le Tomaža ni bilo zraven. Ko pozneje k njim pride, rečejo mu oveseljeni: Gospod je od mrtvih ustal in je bil pri nas. Tomaž ni hotel verovati, marveč je rekel: Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebljev, in ne denem svojega persta v rane žebljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval. Čez osem dni so bili apostelni spet v tisti hiši. Bil je tudi Tomaž z njimi. Vsegamogočni Jezus pride spet pri zaklenjenih durih v hišo. Vstopi se v sredo med nje, ter jim reče: Mir vam bodi. Zdaj se oberne k Tomažu, in mu reče: Vloži svoj perst semkaj in poglej moje roke. Podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran in ne bodi neveren, marveč veren. Tomaž ves ginjen in skesan odgovori: Moj Gospod in moj Bog. Tomaž je hotel reči: Serčno me greva, kajti nisem koj veroval, da si res od mrtvih ustal. Toda zdaj očitno spoznam, da si resnično od mrtvih ustal in da si toraj pravi, vsemogočni Bog. Ljubeznjivi Jezus Tomažu reče: Tomaž, ker si me videl, si veroval. Pa blagor jim, kateri niso videli in so verovali.

Ana, ali še veš, komu se je od mrtvih ustali Jezus najprej prikazal? Kdaj ali kateri dan že? Komu še? Ali sta učenca Kleofa in Lukež v tergu Emavs prenočila? Kam pa sta hitro šla? Pokaj? Lorenc, ali so bili vsi apostelni skupaj, ko se jim je vsemogočni Jezus pri zapertih durih prikazal? Kaj so mu tovarši rekli, ko je pozneji k njim prišel? Ali je veroval? Kaj je rekel? Marjetka, kdaj se je spet vsemogočni Jezus apostelnom pri zaklenjenih durih prikazal? Je li bil Tomaž tudi zraven? Kaj mu je mili Jezus rekel? Kaj je Tomaž odgovoril? Kaj se to pravi: Moj Gospod in moj Bog? Kaj mu je ljubi Jezus na to rekel?

Sedaj pa spet lepo pazno poslušajte, kajti vam bom pravil nekaj prav lepega in imenitnega ali podučnega.

Do sedaj se je od mrtvih ustali Jezus brumnim ženam in apostelnom v judejski deželi — v Jeruzalemu in v tergu Emavs — prikazoval. Slišali ste, da je bil Mariji Magdaleni in unima dvema ženama naročil, — tudi angelj je bil unima dvema ženama naročil, da naj povejo apostelnom, da grejo v Galilejo; ondi ga bodo videli. Judje so sveti velikonočni praznik obhajali celih osem dni. Ko so apostelni praznovanje velike noči dokončali in še nekoliko dni v Jeruzalemu ostali, podali so se po tem po Gospodovem povelji v Galilejo. Ko so že na Galilejskem bili, sšli so se nekteri izmed njih pri tiberijaškem miorji. Imenuje se tudi Galilejsko ali geneza-

reško morje. Ššli so se pa bili Simon Peter, Tomaž, Jernej, Jakob stareji in njegov brat Janez, in še dva druga. Bilo jih je tedaj sedem. Simon Peter reče tovaršem: Ribe grem lovit. Tovarši mu odgovorijo: Gremo tudi s teboj. Berž stopijo v čoln. Toda celo noč niso niti ene ribe vjeli. Ko se pa jutro stori, stoji ljubi Jezus na bregu morja. Aposteljni ga ne spoznajo. Dobri Jezus jih prav milo in prijazno popraša: Otroci, imate kaj jesti? Odgovorijo mu: Nič. Vsemogočni Jezus jim veli: Veržite mrežo na desno stran čolna in bote veliko veliko rib vjeli. Veržejo tedaj mrežo na desno stran čolna in vjamejo tolikanj rib, da niso mogli mreže vleči zaveljo obilnosti rib. Janez prvi spozna predobrega Jezusa. Reče Simonu Petru: Gospod je. Simon Peter je bil samo v ribški srajci. Ko pa sliši, da ljubi Jezus na bregu morja stoji, hitro suknjo obleče in se opaše. Potem se v morje spusti in k ljubemu Jezusu plava. Ostali aposteljni pa so se v čolnu peljali. Niso bili namreč daleč od brega, ampak okoli dve sto komolcev. Vlekli so tudi mrežo z ribami. Ko na breg stopijo, vgledata žerjavico pripravljeno, na žerjavici ribo in kruh zraven. Prijazni Jezus jim reče: Prinesite rib, ki ste jih vjeli. Simon Peter hitro stopi v čoln in potegne mrežo na breg polno velikih rib. Dasiravno je bilo veliko rib, mreža se vendar le ni stergala. Mili Jezus reče aposteljnomo: Pridite in jejte. Nobeden zmed aposteljnov ga ne vpraša: Kdo si ti? Vedeli so namreč, da je res on. Ljubi Jezus vzame zdaj kruh in jim ga da. Ravno tako ribo.

Zefka, se je od mrtvih ustali Jezus aposteljnomo le na judejskem — v Jeruzalemu in v tergu Emavs — prikazoval? Zakaj se jim je tudi na Galilejskem prikazal? Karl, kje se je dobri Jezus aposteljnomo na Galilejskem prikazal? Kaj so delali aposteljni pri tiberijaškem morji? Koliko jih je bilo? Kteri so bili kaj? Magdalena, ali nam moreš to res prav lepo dogodbo povedati? Povej jo! Si zelo pridna, kajti si dogodbo tolikanj popolnoma povedala.

Ko so odjedli, oberne se premili Jezus k Simonu Petru, in ga vpraša: Simon Janezov — tudi Jonov — sin, me ljubiš bolj, kakor ti-le — tvoji tovarši? — Simon Peter dobremu Jezusu odgovori: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Ljubi Jezus reče Simonu Petru: Pasi moje jagnjeta. Priserčni Jezus vpraša vdrugeč Simona Petra: Simon Janezov sin, me ljubiš? Simon Peter spet odgovori: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Ljubeznjivi Jezus mu spet rače: Pasi moje jagnjeta. Prijazni Jezus vpraša v tretjič Simona Petra: Simon Janezov sin, me ljubiš? Peter zdaj zelo žalosten postane. Misli je namreč, da ga usmiljeni Jezus zato trikrat vpraša, ako ga ljubi; ker ga je bil trikrat zatajil. Odgovori toraj milemu Jezusu: Gospod, ti vse veš; ti veš tudi, da te ljubim. Priserčni Jezus mu reče: Pasi moje ovce. Z besedami: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce,“ je preljubi Jezus Simona Petra postavil poglavarja čez vse verne, tudi čez aposteljne. Izročil mu je najvišjo pastirsko

službo in najvišo oblast čez vse verne. Z besedami: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce“, je pa usmiljeni Jezus najvišo pastirsko službo in najvišo oblast čez vse kristjane po vsem svetu izročil tudi nastopniku ali nasledniku svetega Petra. Sveti Peter je pa v Rimu prebival in tudi ondi umerl, — bil je ondi križan, — zato je pravi naslednik ali nastopnik svetega Petra rimski škof, katerega „papež“ imenujemo. Sedajni rimski škof ali papež so Pij IX. Oni so najviši pastir vseh pravovernih kristjanov po vsem svetu, so najviši poglavar svete cerkve, so vidni namestnik Jezusa Kristusa. Piju IX. morajo biti pokorni, kakor ljubemu Jezusu Kristusu, vsi pravoverni kristjani, naj si bodo mešniki ali ne. Celo škofje jim morajo pokorni biti. — Johana, kaj je prijazni Jezus Simona Petra vprašal, po tem ko so bili odjedli? Kolikrat ga je vprašal? Kaj mu je Simon Peter odgovoril? Kaj mu je mili Jezus rekel? Ali je bil Simon Peter žalosten, ker ga je ljubeznjivi Jezus trikrat vprašal, ali ga ljubi? Kaj si je mislil? Urh, kaj je dobri Jezus z besedami: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce“ svetemu Petru podelil? Kteri škof imajo zdaj najvišo oblast čez vse kristjane? Zakaj ravno rimski škof? Kako imenujemo rimskega škofa? Kaj pomenja beseda „papež“? Kako je sedajnemu rimskemu škofu ali papežu ime?

Terezika, kateri den je vsemogočni Jezus od mertvih ustal? Komu se je že nedeljo prikazal? Komu še? Ali je bil Tomaž zraven? Kaj so mu rekli tovarši, ko je k njim prišel? Kaj jim je Tomaž odgovoril? Ferdinand, kdaj ali čez koliko dni se je mili Jezus apostelnom spet prikazal? Ali je bil Tomaž zraven? Kaj je rekel usmiljeni Jezus Tomažu? Kaj je Tomaž odgovoril? Micka, ali se je mili Jezus apostelnom tudi na Galilejskem prikazal? Kje? Pripoveduj nam to prav lepo?

Še enkrat se je mili Jezus na Galilejskem apostelnom in učencem prikazal in sicer na gori blagrov, ki je bila blizu Genezareškega morja. Bilo jih je vseh skupaj okoli 500. Nekteri izmed učencev od veselja niso mogli verjeti, da je resnično ljubi Jezus. Vsi pa so ga molili. Štirideset dni se je mili Jezus na zemlji mudil, ko je od mertvih ustal. V teh štiridesetih dneh se je prikazal pobožnim ženam in apostelnom na Judejskem, prikazal se je pa tudi apostelnom in učencem na Galilejskem pri tiberijaškem morji in na gori blagrov blizu ravno tega morja. Vsega tega se spominjamo, kader molimo častiti del svetega rožnikranca in sicer v prvem oddelku, kateri se tako le glasi: Jezus, kateri je od mertvih ustal.

Blažek, koliko dni se je preserčni Jezus na zemlji mudil, ko je od mertvih ustal? Komu se je v teh štiridesetih dneh na Judejskem prikazal? In komu na Galilejskem? Kje? Koliko jih je bilo na gori blagrov? V katerem delu sv. roženkranca se spominjamo, da je vsegamogočni Jezus od mertvih ustal in se štirideset dni na zemlji mudil? Kako molimo v prvem oddelku?

Mili Jezus je brumne žene, aposteljne in učence neizmerno

rad imel. Iz ljubezni do njih se jim je prikazoval. Zakaj jih je tolikanj rad imel? Zato, kajti so si prizadevali, prav sveto živeti. Hočete, ljubi otroci, da bo mili Jezus tudi vas rad imel, truditi se morate, po njegovih zveličavnih naukah prav lepo živeti.

Perva tvoja skerb naj bo,
Da živiš pobožno in lepo.

XLVI.

Mili Jezus postavi zakrament sv. kersta in gre v nebó.

Ko se je ljubi Jezus po odsmertivstajenji štirideset dni na zemlji mudil, šel je po tem v prevesele nebese. Zato molimo v častitem delu sv. roženkranca v drugem oddelku: Jezus, kateri je v nebese šel. Na povelje Jezusovo so apostelnjani iz Galileje spet v Jeruzalem prišli. Sošli so se bili na Sionskem hribu v hiši, kjer je ljubi Jezus zadnjo večerjo imel. Ravno so bili pri mizi, ko se jim prikaže. Posvari prijazno tiste, kateri niso verovali tistim, kateri so vidili, da je ustal. Ukaže jim, da naj v Jeruzalemu ostanejo po njegovem vneboodu tako dolgo, da bodo svetega Duha prejeli. Na to jih pelje v Betanijo in iz Betanije na Oljsko goro ravno na tisto goro, kjer je veliki četertek po noči krvavi pot potil. Ko ljubeznjivi Jezus z apostelnjani na Oljsko goro pride, reče jim: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Toraj pojdite in učite vse narode in kerščujte jih v imeni Očeta, in Sina in svetega Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta. Z besedami: Toraj pojdite in kerščujte jih — narode — v imeni Očeta, in Sina in svetega Duha, je usmiljeni Jezus zakrament svetega kersta postavil, v katerem tretja Božja oseba — Bog sveti Duh — vrojeni, podedovani ali izvirni greh izbriše.

Francka, koliko dni se je priserčni Jezus po svojem odsmertivstajenji na zemlji mudil? Kam je potem šel? Ktera molitev nas spominja, da je mili Jezus v nebese šel? Kako molimo v drugem oddelku? Rudolf, kam je rekel usmiljeni Jezus apostelnjnom priti, preden je v nebese šel? Kam jih je iz Jeruzalema peljal? In kam iz Betanije? Monika, kaj je rekel priserčni Jezus apostelnjnom, ko je z njimi na Oljsko goro prišel? Kteri greh se zbriše v zakramentu sv. kersta? ktera Božja oseba ga zbriše? Alojzij, svete zakramente smo že večkrat molili, ali veš, koliko jih je? Moli jih glasno in počasno.

1. Sveti kerst.
2. Sveta birma.
3. Presveto rešnje Telo.
4. Sveta pokora.

5. Sveto poslednje olje.
6. Sveto mašnikovo posvečenje.
7. Sveti zakon.

Zdaj jih pa vkup molimo! Koliko je svetih zakramentov? Kteri so? Ko je priserčni Jezus apostelnom zaukazal, da morajo — potem ko bodo svetega Duha prejeli — po svetu iti, vse narode učiti in jih kerščevati v imeni Očeta in Sina in svetega Duha, razprosterl je svoje roke nad aposteljne in jih blagoslovil. Potem se vpričo njih jame naviš vzdigovati više in više, in oblak ga vzame spred njih oči. Aposteljni ga milo gledajo v nebo iti. Glej! naenkrat dva moža, to je dva angelja, stojita pri njih v belih oblačilih. Rečeta jim: Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, kteri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel — k sodbi —, kakor ste ga vidili iti v nebo. Na to se vernejo z velikim veseljem iz Oljske gore v Jeruzalem na Sionski hrib v tisto hišo, kjer so poprej bivali. Dostikrat so v tempelj hodili in premilega Boga hvalili in čistili. Dan, ob katerem je ljubi Jezus v nebo šel, imenujemo praznik vnebohoda našega Gospoda Jezusa Kristusa. Praznik vnebohoda se podoba od smerti ustalega Kristusa z oltarja odnese in shrani. Velikonočna ali kerstna sveča se po odpetem evangeliju pogasi in tudi shrani: oboje v pomen, da je ljubeznjivi Jezus, ko se je štirideset dni po odsmertivstajenji na zemlji mudil, se vernil v prelepe nebesa.

Barbika, koliko je svetih zakramentov? Moli jih prav lepo. Kedaj je mili Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa postavil? Kdaj pa zakrament svetega kersta? Koliko dni po svojem odsmertivstajenji je dobri Jezus v presrečne nebesa šel? Urban, kje je ljubeznjivi Jezus v prelepe nebesa šel? Kdo je stal pri apostelnih, ko je oblak milega Jezusa spred njih oči vzel? Kaj sta njim angelja rekla? Kedaj bo priserčni Jezus spet prišel? Marta, kteri praznik se spominjamo, da je premili Jezus v svete nebesa šel? Kaj se v praznik vnebohoda Kristusovega z oltarja vzeme in shrani? Kaj še po odpetem evangeliju? Zakaj?

Ko sta angelja v belih oblačilih aposteljne utolažila, odšla sta v prelepe nebesa. Aposteljni pa so se vernili z Oljske gore v Jeruzalem. Oljska gora je bila kako čertertinko ure od Jeruzalema. Šli so zopet na Sionski hrib v hišo, v kteri so poprej bivali. Podali so se v zgornje nadstropje, kamur so hodili molit. Bili so vsi enega duha in stanovitni v molitvi z ženami in z Marijo, materjo Jezusovo in z njegovimi brati — bratranci. — Bilo je vseh ukup okoli sto in dvajset. Znano vam je, da je bil premodri Jezus dvanajst apostelnov izvolil. Eden zmed njih se je bil obesil, namreč hudobni Judež Iškarijot. Da bi bilo spet dvanajst apostelnov, volili so na mesto nesrečnega Judeža Iškarijota drugega aposteljna, namreč Matija. Volili so pa tako le. Sveti Peter kot poglavar apostelnov in vseh v Kristusa verujočih ustane in reče, da morajo na mesto

nesrečnega Judeža Iškarijota voliti drugega aposteljna in sicer takega moža, ki je eden zmed tistih, ki so z ljubim Jezusom živeli od Janezovega kersta sem, ki toraj dobro ve, kaj je premili Jezus, da je čudeže delal, umerl, in resnično od mrtvih ustal. Aposteljni in učenci svetega Petra ubogajo in postavijo dva moža, namreč Jožefa in Matija. Mož Jožef ni bil Marijin ženin in Jezusov krušni oča. Ta Jožef je bil že prej umerl, ko je nedolžni Jezus križan bil. Jožef, kterega so aposteljni in učenci postavili, je bil pa sicer z Jezusom v žlahti in je imel dve imeni, Barzaba in Pravični. Preden so aposteljni in učenci novega aposteljna volili, molili so tako-le: Ti Gospod! ko poznaš vseh serca, pokaži, kterega si izvolil zmed teh dveh, da prejme službo in aposteljstvo, od kterega je Judež Iškarijot odpadel. Potem so vadljali za nju. Po Božji volji je vadljeje zadel moža Matija. Bilo je spet dvanajst aposteljnov.

Egidek, kam so šli aposteljni z Oljske gore, ko se je mili Jezus spred njih oči v prelepe nebesa vernil? Pokaj v zgornje nadstropje? Kateri so bili ž njimi? Koliko jih je vseh vkup bilo? Tekla, koliko aposteljnov je bil priserčni Jezus izvolil? Ali jih je bilo še dvanajst? Zakaj jih ni bilo dvanajst? Kaj je toraj poglavar cerkve, sveti Peter, aposteljnem in učencem rekel? Koliko mož so postavili? Ktera dva? Matiček, h komu so se aposteljni in učenci ober-nili, predenj so novega aposteljna volili? Kako so molili? Kako so potem volili? Kterega postavljenih mož je vadljeje zadel?

Jerica, kolikeri dan po veliki noči obhajamo sveti praznik vnebohoda Kristusovega? Zakaj štirideseti dan po veliki noči? Kteri sveti zakrament je ljubeznjivi Jezus postavil, ko je v nebesa šel? Kako je rekel aposteljnem? Nacel, kako je vsemogočni Jezus v nebesa šel? Kdo se je aposteljnem prikazal, ko je mili Jezus v nebesa odšel? Kaj sta jim rekla? Jerica, kam so se aposteljni z Oljske gore podali? Koliko jih je vseh vkup bilo? V čem so bili stano-vitni? Kterega aposteljna so na mesto nesrečnega Judeža Iskarijota volili?

Predenj so aposteljni in učenci novega aposteljna volili, prosili so predobrega Boga, naj jih razsvetli, da bi pravega moža izvolili. Ljubi Bog jih je tudi razsvetlil, da so izvolili svetega Matja, ki je tolikanj goreče presveti Jezusov nauk po daljnih krajih oznanoval, da se je prav veliko malikovavcev spreobrnilo. Ljubi otroci, tudi vi morate moliti, predenj se kakega dela lotite ali podstopite. Predenj se, na primer, učiti začnete, zdihnite prav serčno k dobremu Jezusu: Oh ljubi moj Jezus! podpiraj me, da se bom dobro naučil.

Z Bogom začni vsako delo,

Da bo dober tek imelo.

Tretje poglavje.

Bog sveti Duh, tretja Božja oseba.

I.

Sveti Duh pride nad aposteljne in učence. Binkošti.

Ljubi Jezus je apostoljnom in učencem večkrat obljubil, svetega Duha poslati. Še tisti dan, ko je v prelepe nebesa šel, jim je rekel, da naj po njegovem vnebohodu v Jeruzalemu ostanejo, dokler ne bodo prejeli sv. Duha. Kar je mili Jezus obljubil, dopolnil je tudi. Ko je v presrečne nebesa šel, podali so se z Oljske gore spet v Jeruzalemsko mesto na Sijonski hrib v hišo, kjer so navadno bivali in molili. Deset dni so se pripravljali, da bi svetega Duha vredno prejeli. Bili so, pravi sveto pismo, vsi enega duha in stanovitni v molitvi. Ravno je bilo prav veliko Judov iz vseh krajev sveta v Jeruzalemskem mestu; kajti so bili prišli, svete binkoštné praznike obhajati. Judje so obhajali svete binkoštné praznike v zahvalo za žetev, ki se je že o sveti veliki noči pričela in o Binkoštih končala. Obhajali so svete Binkošti tudi v spomin, da jim je bil dobri Bog na Sinajski gori zapovedi — deset Božjih zapoved — dal. Prišel je pa sveti Duh nad aposteljne in učence tako le. Ko je bilo po Kristusovem vnebohodu deset dni — po veliki noči pa petdeset dni — poteklo, bili so vsi aposteljni in učenci — vsa nova kerščanska cerkev — na Sijonskem hribu v ravno tisti hiši, kjer je bil mili Jezus postavil zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev svete maše in kjer so bili Matija aposteljua izvolili. Kar ustane na nagloma z neba šum, kakor prihajočega silnega piša ali vetra, in napolni vso hišo, kjer so aposteljni in učenci — vsa nova kerščanska cerkev — bivali. Vidi se ogenj, ki se razdeli po hiši v goreče, zgoraj razklane, jeziku podobne plamene in se usadijo nad glave aposteljnov in učencev. Vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom. Komaj so svetega Duha prejeli, jamejo govoriti mnogotere jezike. Niso se le med seboj umeli, ampak tudi drugi so jih razumeli. Ko Judje šum piša in glasno, vneto govorjenje v mnogoterih jezikih zaslišijo, čudijo in zavzamejo se, kajti jih sliši vsak v svojem jeziku govoriti. Vsi stermijo in se čudijo, rekoč: Glejte, niso li vsi ti, kateri govorijo, Galilejci? In vsi jih slišimo govoriti v naših jezikih velike dela Božje.

Florijanek, koga je mili Jezus večkrat obljubil apostelnom poslati? Kaj jim je rekel še tisti dan, ko je v nebesa šel? Kam so se aposteljni podali z Olske gore, ko je ljubi Jezus v nebesa šel? Cilika, kolikeri dan po svojem vnebohodu je dobri Jezus svetega Duha poslal? In kolikeri dan po svojem odsmeritvstajenji ali po veliki noči? Ali je bilo takrat veliko Judov v Jeruzalemu, ko je ljubeznjivi Jezus svetega Duha poslal? Čemu so bili prišli v Jeruzalem? V kak spomin ali pokaj so Judje binkoštna praznike obhajali? Rajmund, v-keri hiši so aposteljni in učenci bivali, ko je dobri Jezus jim svetega Duha poslal? Kako so se pripravljali, da bi ga vredno prejeli? Koliko dni so se pripravljali? Otilija, pri-poveduj nam, kako ali v kakih podobah je sveti Duh nad aposteljne in učence prišel? Ko se je šum piša in vneto govorjenje v mnogo-terih jezikih zaslišalo, kam so Judje hiteli? Kako in kaj so jih slišali govoriti?

Ko so Judje aposteljne, vsak v svojem jeziku, velike dela Božje govoriti slišali, stermeli so in se čudili. Eden drugemu so rekali: Kaj hoče to biti? Nekteri, ki so hudobni bili, so se pa po-smehovali, rekoč: Sladkega vina so ti polni. Sveti apostelj Peter kot poglavar apostelnov in vseh učencev, se za nje poskusi, ter jih zagovarja. Ustane in vzdigne svoj glas, ter množicam reče: „Možje Judje, in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu, zaslišite z ušesmi moje besede: Ti — namreč moji tovariši — niso pijani, kakor vi menite, ker je še le tretja ura dneva — po naše deveta ura zjutraj. — Marveč začenja se spolnovati, kar je že pred mnogo leti sveti mož Joel prerokoval, da se bo namreč o Mesijevem času sveti Duh s posebnimi milostmi vsem ljudem delil. Zdaj jame sveti Peter govoriti o ljubem Jezusu Nazareškem, da je delal veliko čudežev, da ga je hudobni apostelj Judež Iškarijot izdal, da so ga po krivici na križ pribili, da je pa tretji dan od mrtvih ustal. Poslušajte, jim reče, prav gotovo resnico, da je Bog ljubega Jezusa, katerega ste križali, postavil Mesija — odrešenika — in sovladarja sveta. Ko so Judje te Petrove besede slišali, zbadlo jih je v serce. Rekli so Petru in unim apostelnom: Kaj nam je storiti, možje, bratje? Peter jim od-govori: Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imeni Jezusa Kristusa v odpuščanje svojih grehov, in bote. prijeli dar svetega Duha. Kteri so tedaj Petrov nauk sprejeli, bili so kerščeni. In še tisti dan se je v keršansko cerkev okoli tri tisuč duš pridru-žilo. Bili so pa vsi stanovitni pri poduku apostelnov, v poslušanji in spolnovanji njih naukov. Bili so tudi združeni v lomljenji kruha — pri sveti maši — in v molitvah.

Feliks, ali so se vsi čudili, ko so slišali, vsak v svojem jeziku, aposteljne velike dela Božje govoriti? Kaj so hudobni rekli? Kdo se je za-nje poskusil? Kako je govoril? Apolonija, ali so Petrove besede Jude v serce zbadle? Kaj so njega in une aposteljne vprašali? Kaj jim je sveti Peter odgovoril? Koliko jih je bilo kerščenih?

Koliko duš se je še isti dan v keršansko cerkev pridružilo? V katerem imeni so morali kerščeni biti, predenj so postali udje svete keršanske cerkve?

Praznik, ob katerem je sveti Duh čez aposteljne in perve verne prišel, imenujemo „Binkošti“. Binkošti nas toraj spominjajo na prihod svetega Duha. Beseda „Binkošti“ je tuja in sicer gerška beseda in se pravi po naše: petdeset, to je petdeseti dan po veliki noči ali po svojem odsmertivstajenji je namreč dobri Jezus poslal apostelnom in pervim vernim svetega Duha.

Markec, kako imenujemo praznik, ob katerem je sveti Duh čez aposteljne in perve verne prišel? Kaj pomenja beseda „Binkošti“ po naše? Zakaj „petdeset“? Na kaj nas toraj „Binkošti“ spominjajo?

Agata, ali je večkrat obljubil miii Jezus apostelnom svetega Duha poslati? Kako jim je rekel še tisti dan, ko je v nebesa šel? Kje so bili aposteljni in učenci, ko jim je dobri Jezus svetega Duha poslal? Tomaž, kako je sveti Duh nad aposteljne in perve verne prišel? Ali je bilo ta čas veliko Judov v Jeruzalemu? Pokaj so bili prišli? Kam so šli, ko so slišali šum piša in vneto govorjenje v mnogoterih jezikih? Rozalija, čemu so se Judje tolikanj čudili? Kako so rekali? Kaj so pa nekteri hudobneži počenjali? Kdo se je za aposteljne in učence potegnil? Kaj in kako jih je zagovarjal? Henrik, ali so Petrove besede Judom v serce segle? Kaj so ga vprašali? Kaj jim je sveti Peter odgovoril? Koliko jih je bilo še tisti dan v keršansko cerkev stopilo? Kteri sveti zakrament so morali še prej prejeti? Tončka, kako imenujemo praznik, ki nas spominja, da je sveti Duh čez aposteljne in perve verne prišel? Kaj pomenja beseda „Binkošti“ po naše? Zakaj nek petdeset?

Oh kolikanj goreče so aposteljni in prvi verni molili! Kako radi in pazno so poslušali Božje nauke, ktere so jim sveti aposteljni oznanovali in razlagali. Zato pravi sveto pismo o pervih kristjanih, da so bili stanovitni pri poduku aposteljnov, v poslušanji in spolnovanji njih naukov. Bili so tudi združeni v lomljenji kruha ali pri sveti meši in molitvah. Res, lepo pobožno svoje molitve opravljati, z veseljem v hišo božjo ali v cerkev hoditi, zvesto nauke božje poslušati in po njih se ravnati, pravi se za svete nebesa skerbeti.

Obračaj v dobro svoje dni,

Dokler življenja luč svetli.

II.

Sveti Duh je pravi, živi Bog.

Tri so Božje osebe, namreč: prva je Oče, druga Sin in tretja sveti Duh. Vsaka oseba je pravi, živi Bog. Oče je Bog, Sin je Bog in sveti Duh je Bog. Vkup so pa vse tri Božje osebe le en Bog. Vse

tri Božje osebe se vkup imenujejo: presveta Trojica. Tako bote lahko umeli, kar se že precej dolgo učimo, namreč: Kdo je sveti Duh? Odgovarjali ste: Sveti Duh je tretja Božja oseba v presveti Trojici; on je pravi, živi Bog. Oča je pravi, živi Bog, kajti je nebo in zemljo iz nič stvaril. Sin je pravi, živi Bog, kajti je čudeže delal. Da je tudi sveti Duh pravi, živi Bog, vam bom danes razlagal.

Peter, koliko je Božjih oseb? Kako se imenuje tretja Božja oseba? Kako druga? Kako prva? Ker je vsaka Božja oseba pravi, živi Bog, je li več kakor en sam Bog? Veronika, kako se vse tri Božje osebe ukup imenujejo? Ali znaš povedati, kdo je sveti Duh? Zakaj je prva Božja oseba: Oče, pravi, živi Bog? Zakaj druga: Sin? Zakaj tretja: sveti Duh? Tega še ne veš. Zato le zdaj prav pazno poslušajte. — Da je sveti Duh, kakor Oče in Sin, pravi, živi Bog, bomo se do dobrega prepričali, ako pomislimo, kakošni so bili aposteljni, preden še niso svetega Duha prejeli. Njih um je bil stemenjen. Niso vedeli, da je ljubi Jezus na svet prišel, postaviti duhovno kraljestvo ali sveto keršansko cerkev. Menili so, da bodo imeli prav imenitne in bogate službe. Tudi niso prav umeli naukov in resnic, ktere jim je mili Jezus razlagal. On sam jim je rekel, da jim ima še veliko povedati; toda zdaj — ko še niso svetega Duha prejeli — ne morejo nositi — zapopasti. Ko so pa svetega Duha prejeli, bil je njih um tolikanj razsvitljen, da so do dobrega spoznali, pokaj da je usmiljeni Jezus na zemljo prišel, namreč postaviti ne posvetnega kraljestva, marveč duhovno kraljestvo ali sveto keršansko cerkev. Tudi so popolnoma razumeli vse nauke in resnice, ktere jih je ljubeznjivi Jezus učil. Um naenkrat tako razsvetliti more le vsemogočni Bog. Sveti Duh je pa to storil, toraj je tudi pravi, živi Bog. Ravno zato se je Bog sveti Duh aposteljnem v podobi ognja prikazal. Ogenj namreč lepo svitlobo od sebe daje, da vidimo in razločujemo reč od reči; ravno tako je tudi Bog sveti Duh razsvetlil aposteljne, da so Jezusove nauke na tanjko spoznali in do dobrega umeli.

Andrejček, kako se imenuje tretja Božja oseba? Ali je sveti Duh tudi pravi, živi Bog? Od kod vemo in se do dobrega prepričamo, da je sveti Duh pravi živi Bog? Kak je bil um aposteljnov, ko še ni bil sveti Duh čez nje prišel? Pokaj so menili, je mili Jezus na svet prišel? Ali so znabiti njegove svete nauke in resnice umeli? Kak je bil njihov um, ko je sveti Duh čez nje prišel? Ali so zdaj vedli, pokaj je usmiljeni Jezus na zemljo prišel? So li tudi razumeli njegove nauke in resnice? Kdo zamore um naenkrat tako razsvetliti? Sveti Duh je pa to storil? Kdo je tedaj? Zakaj se je toraj Bog sveti Duh aposteljnem v podobi ognja prikazal?

Preden je sveti Duh čez aposteljne prišel, bila je njihova volja oslabljená ali nagnjena bolj v hudo ko v dobro. Sovražnikov niso ljubili, marveč jim celo hudo želeli. Mili Jezus je šel nekđaj z aposteljni skoz Samarijo v Jeruzalem. Samarijani pa Judov niso radi imeli. Ko je hotel ljubi Jezus z aposteljni v mestu Samarijanov

nekoliko odpočiti, glejte! Samarijani ga niso hotli sprejeti. Aposteljna Jakob in Janez, ko to vidita, sta zelo nevoljna postala, ter rečeta: Gospod, hočeš, da rečeva, da naj ogenj pride z neba, in jih pokonča? To gotovo ni bilo prav in ljubemu Jezusu ni dopadlo. Ko pa sveti Duh v podobi ognja pride, očistil jih je hude volje in sovraštva, kakor ogenj zlato očisti žlindre. Posihmalo so za svoje sovražnike celo molili. Voljo naenkrat v dobro nagniti le vsemo-gočni Bog zamore. Sveti Duh je pa to storil, torej je tudi pravi, živi Bog.

Helena, kaka je bila volja aposteljnov, ko še niso bili svetega Duha prejeli? Kaj so hotli z neba poklicati, ko Samarijani usmiljenega Jezusa in njih sprejeti niso hotli? Ali je to bilo prav in Jezusu ljubo? Zakaj da nek? Kaka je pa njihova volja postala, ko so svetega Duha prejeli? Kdo zamore voljo človekovo naenkrat tako dobro storiti? Sveti Duh je pa to storil. Kdo je toraj?

Aposteljni so bili plahi in boječi, ko še niso bili svetega Duha prejeli? Iz strahu pred Judi so se zapirali. Ko je pa sveti Duh čez nje prišel, pri tej priči so tolikanj serčni postali, da so jeli presvete Jezusove nauke očitno vpičo vseh judov oznanovati. Veliki četertek zvečer so ga bili vsi zapustili, ter vsi se poskrili. Peter ga je bil zavoljo strahu celo trikrat zatajil. Ko je pa sveti Duh čez nje prišel, nikogar se niso več bali. Peter je že binkošno nedeljo križanega Jezusa vpričo Judov neprestrašeno oznanoval in tako navdušeno govoril, da se je še tisti dan pustilo 3000 Judov kerstiti. Ravno tako neprestrašeno in serčno so tudi uni aposteljni križanega Jezusa oznanovali. Judje so jih pretepali in v ječe zapirali; ali vsega tega se niso prestrašili, marveč brez straha so sveto evangelje oznanovali. Še veseli so bili, da so zavoljo Jezusovega imena zasramovanje terpeli. Plahe, boječe ljudi na enkrat tako serčne storiti zamore le vsegamogočni Bog. Sveti Duh je pa storil, toraj je tudi pravi, živi Bog. Ravno zato je Bog sveti Duh nad aposteljne prišel kot šum sila prihajočega piša ali vetra. Piš ali veter je sila močen. Včasih strašno tuli: Izdere močno drevo s koreninami vred, razruši hrame, hiše itd. Tako močne in serčne je tudi Bog sveti Duh aposteljne storil. Akoravno so jih Judje in nezabogi ali ajdje grozovito preganjali, vendar le niso odjenjali, križanega Jezusa oznanovati.

Janez, ali niso bili aposteljni plahi in boječi, ko še sveti Duh nad nje ni bil prišel? Kaki so postali, ko je sveti Duh prišel? Kdo zamore plahe in boječe ljudi precej tako neprestrašene in serčne storiti? Sveti Duh je pa to storil, kdo je toraj? Zakaj je tedaj Bog sveti Duh kot šum sila prihajočega piša prišel?

Aposteljni so bili sila neučeni, ko še sveti Duh ni bil prišel? Niso znali nobenega drugega jezika govoriti, kot svojega — Galijskega; — pa še tega ne prav dobro. Ko je pa sveti Duh prišel, mogli so precej tako govoriti, da so jih razumeli ljudje mnogoterih

jezikov. Storiti pa, da kdo govori v svojem domačem jeziku, pa tako, da ga zastopijo vsi ljudje mnogoterih jezikov, — to storiti, zamore le vsemogočni Bog. Sveti Duh je pa to storil, toraj je tudi pravi, živi Bog. Ravno zato je prišel Bog sveti Duh nad aposteljne v gorečih jezikih, da bodo mogli tako čudovitno govoriti.

Julika, ali so znali aposteljni tako govoriti, da so jih razumeli ljudje mnogoterih jezikov, ko še sveti Duh ni bil prišel? Koliko jezikov so znali govoriti? Kako pa potem, ko je sveti Duh prišel? Kdo zamore tako napraviti? Sveti Duh je pa to storil, kdo je tedaj? Zakaj je tedaj Bog sveti Duh v gorečih jezikih čez aposteljne prišel?

Matvezek, kdo je sveti Duh? Od kod vemo, da je sveti Duh pravi Bog? Kak je bil um apostelnov, ko še sveti Duh ni bil prišel? Kakošen je pa bil, ko so svetega Duha prijeli? Kdo more um precej tako razsvetliti? Sveti Duh je pa to storil, kdo je toraj? Čemu se je tedaj Bog sveti Duh v podobi ognja prikazal? Lucika, kaka je bila volja apostelnov, ko še svetega Duha niso bili prejeli? Kakošna pa potem? Kdo more voljo naenkrat tako v dobro nagniti? Sveti Duh je pa storil, kdo je toraj? Avguštín, ali so bili aposteljni boječi ali serčni, ko še sveti Duh ni bil prišel? Kakošni so potem postali? Kdo zamore plahega človeka precej tako serčnega storiti? Sveti Duh je pa to storil, kdo je toraj? Zakaj je tedaj Bog sveti Duh kot šum sila prihajóčega piša prišel? Malika ali so aposteljni mogli v mnogoterih jezikih govoriti? ko še niso bili svetega Duha prejeli? Kako pa potem? Kdo zamore to napraviti? Sveti Duh je pa to storil, kdo je toraj? Zakaj se je tedaj Bog sveti Duh v gorečih jezikih prikazal?

Neprestrašeno so aposteljni križanega Jezusa oznanovali. Bog sveti Duh jih je razsvetlil, da so vsakemu resnico povedali brez straha. Tudi mi moramo, kakor aposteljni, Boga svetega Duha prositi, naj nam pomaga, vselej in povsod resnico govoriti. Ako vselej in povsod resnico govorimo, dopadamo neskončno resničnemu Bogu in ni se nam nikogar bati.

Kdor resnico govori,
Se mu Boga bati ni.

III.

Bog sveti Duh nam deluje milost Božjo. Sedem Darov svetega Duha.

Bog sveti Duh je apostelnom um razsvetlil, da so vse prelepe nauke Jezusove jasno razumeli. Poterdil jim je voljo v dobrem, da so le to radi storili, kar je dobremu Bogu dopadalo. Storil jih je serčne in navdušene, da se zavoljo Jezusovega imena niso pre-

ganjanja bali, marveč ga neprestrašeno oznanovali. Dal jim je v mnogoterih jezikih govoriti, da so mogli vsem narodom vspešno sveto evangelje oznanovati. Sveti Duh pa tudi nam mnogo dobrega stori. Komaj smo bili rojeni, nesli so nas k svetemu kerstu. Tu nam je Bog sveti Duh izbrisal vrojeni ali izvirni greh in nas posvetil ali svete storil, da smo bili lepi ko angelji nebeški. Ljubi Bog in vsi nebeški duhovi so nas bili veseli. Ko smo nekoliko odrasli, nas je Bog sveti Duh v zakramentu svete birme s svojo milostjo poterdil, da zamoremo po sveti Jezusovi veri stanovitno živeti in se zveličati. Bog sveti Duh nas vedno s svojo milostjo podpira in nam sveže darove deli. Če smo tolikanj nesrečni bili, da smo grešili, da smo preljubega Očeta gerdo žalili, da nas nima več rad; zopet nam Bog sveti Duh pomaga, da svoje grehe spoznamo in se k dobremu Bogu povernemo. Zbriše nam v zakramentu svete pokore vse grehe, ktere po kerstu storimo. Posvečuje nas ne le s svetim kerstom, ampak z vsemi ostalimi zakramenti. Hočemo pa, da nam bodo po svetem kerstu storjeni grehi odpuščeni, moramo pet reči storiti, namreč vest izpraševati ali pomisliti, kaj smo hudega — grešnega — storili in dobrega opustili, grehov se zgrevati, terdno skleniti popoljšati se, svojih grehov se postavljenemu mešniku obtožiti in za storjene grehe se pokoriti. K zakramentu sv. pokore je toraj pet reči potrebnih, kakor ste večkrat slišali, namreč:

1. izpraševanje vesti,
2. grevenga ali kes,
3. terdni sklep,
4. spoved, in
5. zadostilo ali naložena pokora.

Vincencij, kaj je Bog sveti Duh apostelnom dobrega storil? Kaj še? Dobro. Ali je sveti Duh tudi nam kaj dobrega storil? Kaj je izvirni greh? V katerem zakramentu nas pa Bog sveti Duh poterdil, da zamoremo po presveti Jezusovi veri stanovitno živeti in se zveličati? Kdo je tudi aposteljne v dobrem poterdil, da so neprestrašeno sveto evangelije oznanovali? Ludovika, ako smo po svetem kerstu dobrega Boga hudo žalili, v katerem zakramentu nam Bog sveti Duh ta greh izbriše in odpusti? Koliko reči pa moramo storiti, da nam Bog sveti Duh po kerstu storjeni greh spet zbriše? Povej jih. — Oh to je velika milost ali gnada, da nam sv. Duh naše grehe odpusti in nas Bogu spet ljube stori. Pred svetim kerstom imamo vrojeni greh na sebi in nismo Bogu več ljubi in dopadljivi. Pred zakramentom sv. pokore imamo na sebi grehe, ki smo jih storili sami po sv. kerstu ali po zadnji spovedi. Glejte! pri zakramentu sv. kersta nam sv. Duh izbriše in odpusti vrojeni greh, pri zakramentu sv. pokore nam sv. Duh izbriše in odpusti vse od nas storjene grehe; stori tudi, da smo Bogu spet dopadljivi in ljubi. Alite, da je to velika dobrota, milost ali gnada. Ta milost božja ima pa tudi svoje ime, — le poslušajte, da njeno ime

zamerka: Ta božja milost se pravi posvečujoča milost božja, ja! posvečujoča! Zakaj da pa tako? Ker nas grehov očisti, nas Bogu ljube, nas svete stori, nas posvečuje. Tonček: Kteri greh vsi seboj na svet prinesemo? Zakaj se pravi vrojeni greh? Kje se nam pa ta greh izbriše in odpusti? Res pri zakramentu sv. kersta. Milica: kdo ga pa izbriše in odpusti? Ali je to velika dobrota ali milost? Kakošne nas dela ta milost? Kako se toraj imenuje? — Pa tudi po sv. kerstu, ko odrastemo, velikokrat grešimo, ali nam Bog te grehe tudi odpusti? Kje? Kdo? Kaj stori sveti Duh v zakramentu sv. pokore? Res nas grehov očisti in stori Bogu ljube, pred Bogom svete, nas posvečuje. Valtej: Ali je to velika dobrota ali milost? Kako se imenuje? Kdo nam jo deli?

Zdaj veste, kaj je posvečujoča milost božja. Pa še druge milosti potrebujemo, da v stare grehe nazaj ne pademo, da Bogu ljubimo ostanemo, da dobro delamo, greha se varujemo. To dela sv. Duh. Sveti Duh nam um razsvitljuje, da spoznamo, kaj je dobro ali ljubemu Bogu dopadljivo, in kaj je hudo ali kaj neskončno sveti Bog sovraži. Sv. Duh omeči ali stori našo voljo pripravno in močno, da dobro tudi storimo, hudo pa opuščamo. Bog sveti Duh nam tudi to deli. Oh tudi to je velika dobrota in milost božja! Tudi ta milost božja ima svoje ime; kaj mislite, kako se kaj ta milost imenuje? Le pomislite, kaj dela v nas? Ona nam pomaga dobro djati, to je, greha se varovati in dobro delati, to se pravi: dobro djati. Zatorej se ta milost imenuje d j a n s k a milost, ja, djanska! Nam pomaga dobro djati. — Lonica, ali je že zadosti, da nam Bog le grehe odpusti? Kaj je treba? Prav; moramo se znanprej greha varovati in dobro djati. Pavlek, kdo nam um razsvetli, da spoznamo, kar je dobro in hudo? Kaj imamo storiti, dobro ali hudo, da dobremu Bogu dopadamo? Da pa dobro storimo, kdo nam v to voljo omeči ali pripravno stori? Kdo nam toraj to milost Božjo podeljuje? Kristina, kako se imenuje ta milost Božja? Prav: d j a n s k a. Nežica, zakaj pa djanska? Res, ker nam pomaga dobro djati.

Posvečujočo in djansko milost božjo deli nam sv. Duh. Te dve milosti se pa posebno kažejo v sedmerih darovih; zatorej tudi pravimo, da nam sv. Duh sedem darov deli. In ti sedmeri darovi svetega Duha so:

1. Dar modrosti,
2. Dar umnosti,
3. Dar sveta,
4. Dar moči,
5. Dar učenosti,
6. Dar pobožnosti, in
7. Dar straha božjega.

Ker navadno pri vsakem keršanskem podučevanju molimo sedem darov svetega Duha, vem, da jih marsikteri zmed vas more lepo

moliti. Vseh dobrot, ki jih je Bog sveti Duh apostelnom in nam skazal, vseh darov, ki jih je Bog sveti Duh apostelnom in nam podelil in jih še nam deli, spominjamo se živo, ko obhajamo svete „Binkošne“ praznike in kedar v častitljivem delu svetega rožnkranca in sicer v tretjem oddelku molimo: Jezus, kateri je svetega Duha poslal.

Maksl, ali nam sveti Duh veliko dobrot ali darov deli? Koliko darov, pravimo, da nam sešebno deli? Ali jih moreš prav lepo moliti? Moli jih. Si res priden. Roza, kedaj se moramo sešebno prav živo spominjati dobrot in darov, katere nam sveti Duh deli?

Oh kako milosten je vendar Bog sveti Duh! Um nam razsvitljuje, da ločej spoznamo, kar ljubemu Bogu dopada. Ker pa le spoznati dobro nam nič ne pomaga, ako dobro tudi ne storimo, nam voljo tudi pripravno dela, da dobro tudi radi doprinašamo. Zatoraj moramo Boga svetega Duha vsaki dan goreče prositi, rekoč: Bog sveti Duh! razsvitluj mi um, da dobro spoznam, stori mi pripravno tudi voljo, da dobro vselej rad storim.

Zvesto spolnuj, kar Bog uči,

Boš srečen na zemlji in v večnosti.

Sveta keršanska cerkev.

II.

Pričetek svete keršanske cerkve. O sveti meši.

Dostikrat ste slišali besedo „cerkev“. V sveti apostoljski veri tudi molimo: Verujem v sveto katoliško cerkev. Veste tudi, da je pet cerkvenih zapoved. Kaj je sveta keršanska cerkev? Božji Sin Jezus Kristus je iz nebes na zemljo prišel. Tri leta je učil, kaj imajo ljudje storiti, kako živeti, da pridejo v presrečne nebesa. Veliko ljudi ga je rado poslušalo. Sprejeli so njegove zveličavne nauke, ter vanj verovali. Imenovali so se naprej učenci, potem pa kristjani. Izmed učencev si je ljubi Jezus izvolil dvanajst apostelnov. Vsi, učenci in apostelni, so milega Jezusa za svojega poglavarja ali najvišega imeli. Kar jim je rekel, so na tanjko spolnovali. Ljubeznjivi Jezus je apostelnom oblast dal v njegovem imenu učiti, in vse naravnovati, kar bi v časni in večni prid bilo onim, ki vanj verujejo. Vsem apostelnom in vernim poglavarja ali najvišega pa je Petra postavil. Dokler je usmiljeni Jezus na zemlji vidno kot Bog in človek se mudil, bil je sam poglavar ali najviši apostelnom in vernim. Tako je postala družba, katere udje so bili apostelni in učenci, poglavar tej družbi pa je bil sperva sam ljubi Jezus Kristus.

In ta družba se imenuje „cerkev“ ali po naše „zbirališče“. Sveta keršanska cerkev so toraj vsi, ki v Jezusa verujejo, so kerščeni in rimskega papeža za pravega naslednika svetega Petra in škofo za prave nastopnike aposteljnov imajo. Pričetnik svete cerkve je toraj sam Jezus Kristus, Sin Božji.

Roport, pokaj je ljubi Jezus iz nebes na zemljo prišel? Koliko let je učil? Ali so ga ljudje radi poslušali? Kako so se imenovali tisti, ki so njegove svete nauke sprejeli? Koliko aposteljnov si je izmed njih izvolil? Kdo je bil aposteljnomo in učencem poglavar ali najviši? Kako dolgo je bil dobri Jezus aposteljnomo in učencem poglavar ali najviši? Koga je mili Jezus na svoje mesto poglavarja ali najvišega aposteljnomo in učencem postavil? Kaj je toraj sveta cerkev? Kdo je pričetnik svete cerkve? Kaj se pravi „cerkev“ po naše?

Cerkev se imenuje „sveta,“ kajti je njih pričetnik sam Jezus Kristus, ki je Sin božji, toraj Najsvetejši. Imenuje se „keršanska“ ali kristjanska, ker nje udje v Kristusa verujejo. Imenuje se še tudi „katoliška“ ali vesoljna, kajti je od Jezusa postavljena in namenjena za vse čase, vse narode in kraje. Zato molimo: Verujem sveto katoliško cerkev. Pravimo katoliški cerkvi: „rimsko-katoliška“, kajti kristjani rimskega škofa ali papeža, ki je pravi naslednik svetega Petra, za namestnika Kristusovega in vidnega poglavarja svete cerkve imajo. Sveta Jezusova cerkev je vedno naraščala. Ko je ljubi Jezus v svete nebesa šel, imela je njegova sveta cerkev sto in dvajset udov z aposteljni vred. Ko je sveti Peter, poglavar aposteljnov, na binkoštno nedeljo pridigoval, bilo jih je tri tisuč kerščenih in v sveto keršansko cerkev pridruženih. Neizrečeno pobožno so prvi kristjani živeli. Kteri so premoženja imeli, mislili so, da je vse, kar je vsak imel, lastnina tudi drugih. Prav radi so ubogim delili po potrebi, tako da bogati ni bil prezeten, ubogi pa ne osramoten. Vsi pa so bili polni ljubezni. Sosebno so radi k lomljenju svetega kruha, to je, k sveti meši hodili. Od začetka so se k lomljenju svetega kruha ali k sveti meši shajali v hiši na Sijon-skem hribu, kjer je ljubi Jezus zakrament presvetega rešnjega Telesa in daritev presvete meše postavil. Ko se je pa število kristjanov vedno naraščalo, shajali so se v večih hišah. Po lomljenji svetega kruha ali po sveti meši pa so imeli vsi skupaj kosilo. Bogati namreč so uboge povabili, ter se niso sramovali, ž njimi pri eni mizi sedeti.

Alojzija, ali veš, ktere ljudi imenujemo sveto keršansko cerkev? Zakaj imenujemo cerkev „sveto“? Zakaj „keršansko ali kristjansko“? Viljem, ali ne pravimo sveti keršanski cerkvi, da je katoliška ali vesoljna? Zakaj? Pravimo pa tudi: sveta rimsko-katoliška cerkev, zakaj „rimska“? Nežika, koliko udov je imela sveta keršanska cerkev, ko je ljubi Jezus v nebesa šel? Ali je kaj naraščala? Kedaj že? Koliko duš se je binkoštno nedeljo na Petrovo pridigo v keršansko

cerkev pridružilo? Simon ali so prvi kristjani pobožno živeli? Kterim ljudem so se posebno radi delili? Kam so se radi shajali? V kateri hiši so se sperva k lomljenji svetega kruha ali k sveti meši shajali? Kaj so po sveti meši imeli?

Radi so prvi kristjani k sveti meši hodili. Tudi mi hodimo ob nedeljah in zapovedanih praznikih k sveti meši. Ni še pa zadosti, da smo pri sveti meši. Kedar smo pri sveti meši, moramo paziti na najimenitnejše ali poglobitne dele svete meše. Najimenitnejši ali poglobitni deli svete meše so pa štiri, namreč:

1. sveto evangelje;
2. sveto darovanje;
3. sveto povzdigovanje, in
4. sveto povživanje ali obhajilo.

Pervi najimenitnejši ali poglobitni del svete meše je sveto evangelje. Kedaj pa je sveto evangelje? Sveto evangelje je takrat, ko strežnik ali ministrant pervikrat svete mešne bukve od leve strani na desno oltarja prenese. K svetemu evangelju ustanemo in sicer, ker smo pripravi, Božjo besedo častljivo in pazno poslušati. Potem se prekrizamo v spomin, da je ljubi Jezus zavoljo Božje besede ali svetega evangelija na križu umrl, — in v pomen, da se Jezusove sv. vere ne sramujemo in da hočemo po svetih Jezusovih naukih stanovito živeti, če bi nas hudobni ljudje zavoljo tega tudi zasmehovali in preganjali. Kedar je toraj sveto evangelje, morate ustati in se prekrizati, rekoč: V imeni Boga Očeta, in Sina in svetega Duha ustanem k svetemu evangeliju in vse terdno verujem, kar nas je ljubi Jezus učil. V Jezusovi presveti veri hočem živeti in umreti. Amen.

Karolina, koliko najimenitnejših ali poglobitnih delov ima sveta meša? Kteri so? Ali veš, kdaj je sveto evangelje? Kaj imamo k svetemu evangelju storiti? Pokaj ustanemo k svetemu evangelju? Pokaj se pokrizamo? Kako imamo moliti k svetemu evangelju?

Pravega kristana dve poglobitni dolžnosti ste: moliti in delati. Zato namreč nas je ljubi Oče nebeški stvaril, da ga spoznamo in molimo kot najvišega Gospoda nebes in zemlje, in da pridno delamo, vsak v svojem stanu. Ako te dve dolžnosti vestno dopolnujemo, ljubi Bog bo kakor s prvimi kristjani tudi z nami vedno in njegov presveti blagoslov nas bode povsod spremljal.

Kdor rad moli, pridno dela,

Sreča bode mu cvetela.

II.

Dalje o sveti meši.

Jožek, ali še veš, kdaj je mili Jezus daritev presvete meše postavil? Kako? Ali je že zadosti, da smo pri sveti meši? Na kaj moramo pri sveti meši se posebno paziti? Kteri so štiri poglobitni deli svete meše? Katra, kedaj je sveto evangelje? Kaj moramo k svetemu evangelju storiti? Pokaj ustanemo k svetemu evangelju? Čemu se pokrižamo? Kako moliš, ko k svetemu evangelju ustaneš?

Sedaj pa spet pazno poslušajte? Razlagal vam bom drugi, tretji in četrti poglobitni del svete meše? Drugi najimenitnejši ali poglobitni del svete meše se imenuje sveto darovanje. Sveto darovanje je kmalu po svetem evangelju. Mešnik namreč kelih na stran denejo in odkrijejo; strežnik pa pozvončka. Potem mešnik v roke vzamejo zlato skledico, na kateri je bela hostija, in jo — hostijo predobremu Bogu darujejo. Na to stopijo v stran in v kelih vlijejo vina in za tem nekoliko kaplic vode. Stopijo zopet v sredo oltarja, kelih v roke vzamejo in Bogu darujejo. Kedar mašnik ljubemu Gospod Bogu belo hostijo ali kruh in vino darujejo, moramo tako le moliti: Ljubeznjivi Oče nebeški, darujem ti samega sebe, svojo dušo in telo. Vedno te hočem v mislih imeti in vse iz ljubezni do Tebe storiti.

Lizika, kako se imenuje drugi najimenitnejši ali poglobitni del svete meše? Kdaj je sveto darovanje? Kaj darujejo mešnik preljubemu Bogu? Kako imaš moliti, ko mešnik Gospod Bogu kruh in vino darujejo?

Tretji najimenitnejši ali poglobitni del svete meše je sveto povzdigovanje. Kedaj je povzdigovanje? Kedar mešnik povzdigujejo in sicer najprej presveto rešnje Telo Jezusovo in potem njegovo presveto rešnjo Kri v kelhu. Kedaj se spremeni kruh — bela hostija — v presveto rešnje Telo Jezusovo, in vino v njegovo presveto rešnjo Kri? Malo pred svetim povzdigovanjem. Mešnik delajo ravno to, kar je usmiljeni Jezus veliki četertek storil, ko je postavil daritev presvete meše. Vzamejo namreč v svoje roke beli kruh ali hostijo, pogledajo proti nebesom, zahvalijo nebeškega Očeta, posvetijo ali blagoslovijo hostijo ali beli kruh, rekoč: „To je moje Telo.“ Ko rečejo mešnik čez kruh besede: To je moje Telo, spremeni se kruh v Jezusovo presveto rešnje Telo. Zato mešnik pokleknejo z desnim kolenom do tal, na to povzdignejo presveto Jezusovo rešnje Telo na viš. Mi moramo pri povzdigovanju na obe kolena poklekniti, se lepo pokrižati, in ko mešnik presveto Jezusovo rešnje Telo na viš povzdignejo, zgrevano na persi ter kati in tako le moliti: „Molim te v podobi kruha kot pravega Boga in človeka. Oh, pri sercu me peče, da sem te tolikrat žalil.“ — Ko so mešnik presveto Jezusovo rešnje Telo na oltar pobožno

položili, in pokleknili, vzamejo v roke kelih. V kelhu je še vino in voda. Zdaj mešnik spet nebeškega Očeta zahvalijo in posvetijo ali blagoslovijo vino v kelhu, rekoč: „To je kelih moje kervi, ktera bo za vas in njih veliko prelita v odpuščanje grehov. Storite v moj spomin.“ Ko mešnik rečejo čez vino v kelhu besede: „To je kelih moje kervi,“ spremeni se vino v Jezusovo presveto rešnjo Kri. Zato pokleknejo z desnim kolenom do tal, spet ustanejo, povzdignejo presveto rešnjo Kri v kelihu. Na kolenih klečé moramo se spet lepo prekrižati, zgrevano na persi terkati in moliti, rekoč: „Oh presveta rešnja kri Jezusova, umij in očisti me vseh mojih grehov in usmili se vernih duš v vicah. Amen.“

Benedikt, kako se imenuje tretji najimenitnejši ali poglavitni del svete meše? Kdaj se spremeni beli kruh v Jezusovo presveto Telo? Kdaj vino v njegovo presveto rešnjo Kri? Kaj vzamejo mešnik najprej v svoje roke? Kaj rečejo čez kruh? Kdaj ali pri katerih besedah se spremeni beli kruh v Jezusovo presveto rešnje Telo? Kaj imamo storiti pri povzdigovanji presvetega Jezusovega rešnjega Telesa? In kako moliti? Jernejček, ko so mašnik presveto Jezusovo rešnje Telo na oltar položili, kaj vzamejo v roke? Kdaj ali pri katerih besedah se spremeni vino v kelihu v Jezusovo presveto rešnjo Kri? Kaj imamo storiti pri povzdigovanji presvete Jezusove rešnje Kervi? In kako moliti?

Četrti in poslednji najimenitnejši ali poglavitni del svete meše je povživanje ali obhajilo. Kdaj je povživanje? Ko mešnik povživljejo Jezusovo presveto rešnje Telo in rešnjo Kri. Preden mešnik povživljejo Jezusovo presveto rešnjo Kri, vzamejo razlomljeno Jezusovo presveto rešnje Telo v levo roko, z desno pa na persi trikrat udarijo, rekoč: „Gospod, nisem vreden Ko mašnik na persi udarijo, moramo tudi mi — strežnik trikrat pozvončka — trikrat na persi pobožno udariti in ponižno moliti: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in moja duša bo ozdravljena. Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša. Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in ozdravljena bo moja duša.“ Ko pa mešnik zauživljejo Jezusovo presveto rešnjo Telo in rešnjo Kri, moramo tudi priserčno poželeti, predobrega Jezusa v podobi belega kruha prejeti in ga prositi, da naj s svojo milostjo v naše serce pride, — to se pravi: Mi se moramo po duhovno obhajati, — to je duhovno obhajilo. — V ta namen moramo moliti: „O Jezus, tebe sem potreben. Pridi v serce moje in pri meni ostani vekomaj. Amen.“

Anika, kako se imenuje četrti najimenitnejši ali poglavitni del svete meše? Kdaj je sveto povživanje? Kaj mešnik storijo, preden zavživljajo Jezusovo presveto Telo in Kri? In kaj strežnik? Kaj imamo mi storiti, ko mešnik trikrat na persi udarijo in strežnik trikrat pozvončka? Kaj moramo priserčno poželeti, ko mešnik za-

uživljajo Jezusovo presveto Telo in Kri? Kako moramo toraj moliti? Francek, koliko najimenitnejih ali poglavitnih delov ima sveta meša? Kteri so? Kedaj je sv. evangelje? Kaj imamo k svetemu evangelju storiti? Zakaj ustati? Čemu prekrižati se? In kako moliti? Marjetka, kako se drugi najimenitnejši ali poglavitni del svete meše imenuje? Kedaj je sveto darovanje? Kako moramo pri darovanji moliti? Cirilek, kako se imenuje tretji najimenitnejši ali poglavitni del svete meše? Kedaj je sveto povzdigovanje? Kdaj se spremeni kruh in vino v Jezusovo presveto Telo in Kri? Kaj nam je storiti pri povzdigovanji presvetega rešnjega Telesa? In kako moliti? Kaj nam je storiti pri pozdigovanji presvete rešnje Kervi? In kako moliti? Jozefa, kako se imenuje četrti najimenitnejši ali poglavitni del svete meše? Kdaj je povživanje? Kaj mešnik storijo, preden zavživljejo Jezusovo presveto Telo in Kri? In kaj imamo mi storiti? Kaj moramo priserčno poželeti, ko mešnik Jezusovo presveto Telo in Kri zavživljejo? Kako toraj moliti?

Ljubi otroci, pravil sem vam, kako radi so prvi kristjani k sveti meši hodili. Razlagal sem vam tudi, na kaj imamo pri sveti meši sosebno paziti, na štiri poglavitne dele. Povedal sam vam, kaj imamo pri vsakem delu svete meše storiti in kako moliti. Sedaj toraj veste, kako se imate pri sveti meši obnašati. Kar pa zunajno delate in ustmi molite, morate tudi v srcu čutiti in v glavi misliti. Oh Bog ne daj, da bi v hiši Božji ali v cerkvi kaj hudobnega mislili! Saj veste, da Gospod Bog vse ve. Ve toraj tudi, kaj mi v glavi mislimo in v srcu poželujemo in čutimo. Pred očetom in materjo, pred ljudmi zamorete sicer prikriti, kedar kaj hudobnega mislite in poželujete, nikakor pa ne pred vsevednim Bogom. Sodnji dan bojo razkrite vse naše misli in želje.

Karkoli zdaj je skrito,
Bo sodnji dan očito.

III.

Sveta keršanska cerkev narašča.

Bog sveti Duh je prej plahe in boječe aposteljne oserčil, da so Jezusove presvete nauke ali sveto evangelje neprestrašeno oznanovali. Sveta gorečnost je gnala svetega Petra iz hiše na Sijonskem hribu na binkoštno nedeljo ven med Jude, da jim je križanega Jezusa serčno oznanoval. Koj binkoštno nedeljo se sveti keršanski cerkvi okoli tri tisuče duš pridruži. Bog sveti Duh je pa aposteljnem tudi moč dal, čudeže delati. Nekega dne gresta aposteljna Peter in Janez ob treh popoldne v tempelj — Jeruzalemski — molit. Tempelj Jeruzalemski je bil sila lep. Imel je več vrat. Sosebno lepe so bile vrata, skozi ktere se je hodilo v dolino Cedron. Bile so te vrata z debelimi zlatimi in srebrnimi ploščami obite. Bile so najlepše zmed

vseh tempeljniovih vrat. Imenovale so se zato „lepe vrata“. Pred te lepe vrata so posajali vsak dan ubogega človeka, ki je od rojstva sem že hrom bil. Prosil je revež ubogajme, kateri so hodili v tempelj molit. Ko vidi revež Petra in Janeza v tempelj molit iti, tudi nju prosi, da bi mu kaj ubogajme dala. Pogleda pa v reveža Peter z Janezom in reče: Poglej v naju! Hromi pogleda v nju, ter misli, da bo od nju kaj dobil. Peter pa mu reče: Srebra in zlata nimam; kar pa imam, to ti dam. V imeni Jezusa Kristusa Nazareškega ustani in hodi. Zdaj ga prime za desno roko in ga vzdigne. Berž so se uterdile njegove noge in gležnji. Skoči, stoji in hodi. Gre s Petrom in Janezom v tempelj, se sprehaja, poskakuje in premilega Boga hvali. Vse ljudstvo ga vidi hoditi in Boga hvaliti. Vsi so stermeli nad tem, kar se je prigodilo. Ker se je ozdravljeni Petra in Janeza deržal, tekli so vsi k njim v lopo, ki se Salomonova imenuje in so stermeli. Ko Peter to vidi, reče ljudstvu: Možje Izraelci, kaj se čudite nad tem, ali kaj gledate naju, kakor da bi bila iz svoje moči ali oblasti storila, da hodi. V imeni Gospoda našega Jezusa Kristusa Nazareškega stoji ta zdrav pred vami. Nato ljudstvo opominja, naj se spokorijo in spreobernejo. Stopi jih zdaj okoli pet tisučev v sveto keršansko cerkev.

Tonek, ko je sveti Peter binkoštno nedeljo Judom križanega Jezusa oznanoval, koliko jih je v sveto keršansko cerkev stopilo? Kdo je Petra oserčil, da je neprestrašeno sveto evangelje oznanoval? Kaj ali kako moč in oblast je še Bog sveti Duh aposteljnem dodelil? Terezika, ktera aposteljna sta čudež storila? Povej to prav lepo. Ludevik, ali sta Peter in Janez iz svoje moči ali oblasti od rojstva hromega ozdravila? Kako je rekel Peter ljudstvu, ko je mislilo, da sta on in Janez hromega ozdravila iz svoje moči ali oblasti? K čemu je o tej priliki ljudstvo opominjal? Koliko jih je v sveto keršansko cerkev stopilo? Glejte, tako je sveta keršanska cerkev naraščala.

Ker sta Peter in Janez v tempeljnu ljudi učila in jih je okoli pet tisučev v sveto keršansko cerkev stopilo. bili so tempeljniov poglavar, judejski duhovni in Saduceji nejevoljni. Zgrabili so ju tisti dan zvečer in so ju zaperli v ječo do jutra. Drugi dan so ju postavili pred veliki zbor. Pred velikim zborom Peter neprestrašeno govori o križanem Jezusu, ter terdi, da je v imeni Gospoda našega Jezusa Kristusa Nazareškega od svojega rojstva hromi ozdravljen. Tudi pred velikim zborom je naravnost terdil, da se ljudje le po Jezusu Kristusu zveličati zamorejo. Vsi se čudijo Petrovi in Janezovi serčnosti. Ozdravljeni, ki je čez štirideset let star bil, je tudi ž njima bil. Toraj jim niso mogli nič odgovoriti. Rečejo jim iz zbora odstopiti. Med tem se med seboj posvetujejo, kaj je storiti. Pokličejo jih, ter jim ukažejo, da ne smejo več o dobrem Jezusu govoriti. Peter in Janez velikemu zboru odgovorita: Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati, kakor Boga. Ne moremo namreč, da bi ne

govorili, kar smo videli in slišali. Veliki zbor Petra in Janeza vendar le spusti. Gresta k svojim tovaršem, ter jim pripovedujeta, kar se jima je bilo prigodilo. Ko so to slišali, vsi skupaj so Gospod Boga hvalili. Ko so molili, pomnožila se je milost svetega Duha v njih in so bili s sosebno serčnostjo napolnjeni, da so brez straha besedo Božjo oznanovali in povsod od nje pričevali.

Johana, koliko ljudi je stopilo v sveto keršansko cerkev, ko je Peter drugikrat in sicer v tempeljau pridigoval? Koliko pa, ko je binkoštno nedeljo križanega Jezusa oznanoval? Ali je bilo judejskim duhovnom in Saducejem všeč, da sta Peter in Janez v tempeljnu učila? Kaj pa so storili z aposteljni? Pred koga so ju drugi dan postavili? Markec, o čem je Peter pred velikim zborom govoril? Kaj je rekel? Kaj je veliki zbor storil? Ali sta ubogala? Kaj sta rekla? Kam so šli aposteljni, ko jih je vendar le veliki zbor spustil? Kaj so vsi skupaj storili? Kaj se je zgodilo, ko so molili? Ludovika, kdo je aposteljne tolikanj serčne storil, da so brez straha križanega Jezusa oznanovali? Kaj jim je še dodelil Bog sveti Duh? Ktera dva aposteljna sta prva storila čudež? Kje? Povej mi vse. Feliks, ali sta Peter in Janez iz svoje moči in oblasti od rojstva hromega ozdravila? Kaj pa? Kako je toraj Peter rekel ljudem? Kdo pa more iz svoje moči ali oblasti čudež storiti? Kaj je Peter potem ljudstvu govoril? Koliko jih je stopilo v sveto keršansko cerkev? Urška, ali sta smela Peter in Janez v tempeljnu učiti? Kaj pa? Kako je Peter vpričo velikega zbora govoril? Kaj jima je veliki zbor prepovedal? Ali sta ubogala? Kako sta odgovorila? Kdo je spet aposteljnóm sosebno serčnost dal, ko so dobrega Boga hvalili in molili?

Aposteljni so vse, kar so imeli, zapustili, ter se preljubega Jezusa stanovitno deržali. Vedeli so namreč, koliko veselje jih v prelepih nebesih čaka, ako svojemu predobremu učeniku Jezusu Kristusu zvesti ostanejo. Ravno zato, ker so jim vesele nebesa nad vse bile, imeli so vse posvetno kot blato.

Če serce po nebeškem hrepeni,

Prav lahko vse posvetno zapusti.

IV.

Sveta keršanska cerkev se razširja; Ananija in Safira.

Sveta keršanska cerkev se je čedalje bolj razširjala. Udje prve svete keršanske cerkve so bili vsi enega serca in enega duha, kajti sta vse en duh ljubezni in ena vera navdajala. Radi so ubogim in revežem pomagali. Kteri so imeli hiše ali njive, prodali so jih in denarje dali aposteljnóm. Aposteljni so pa denarje ubogim in revežem podelili, kolikor so potrebovali. Tako ni bilo ubogega med prvimi kristjani. Jožef, imenovan Barnaba ali po naše sin oveseljenja, je bil

pervi, ki je svojo njivo prodal in denarje položil k nogam apostelnov, da so jih ubogim in revežem podelili. Tudi zakonska Ananija in Safira sta prodala svojo njivo. Toda le nekoliko njivine cene mož Ananija k nogam apostelnov položi. Ananija in Safira sta se bila namreč pogovorila, da bota le nekoliko njivine cene apostelnom za uboge dala, ostalo pa sebi prideržala. Ko mož Ananija apostelnom nekoliko njivine cene donese, ni povedal, da si je en del njivine cene iz lakomnosti prideržal. Še celo legal se je in tako obnašal, kakor da bi bil vso njivino ceno dal. Peter od svetega Duha razsvitljen koj spozna, da se Ananija laže. Posvari ga toraj in terdo pokrega rekoč: Ananija, zakaj je napolnil satan tvoje serce, da si lagal svetemu Duhu in si prideržal nekoliko njivine cene? Glej, nihče te ni silil, njivo prodati in skupljeni denar nam — apostelnom — v oblast dati: Kako si zamogel prostovoljno privoliti v hudičevo skušnjavo k temu lažnjivemu djanju? Nisi lagal ljudem, marveč Bogu. Ko mož Ananija te Petrove besede sliši, zgrudi se mertev na tla. Velik strah je obšel vse, kateri so to slišali. Naglo pridejo mladenči, nesejo mertvega Ananija ven, ter ga pokopljejo. Čez kake tri ure pride Ananijeva žena Safira, k Petru. Ni pa vedla, kaj se je bilo ž njenim možem zgodilo. Peter ženo vpraša: Povej mi, žena, ali sta res za toliko njivo prodala? Lažnjiva žena odgovori: Res, da za toliko. Peter lažnjivko pokrega: Zakaj sta se — ti in tvoj mož — vendar pogovorila na poskušnjo djati, če sveti Duh, ki v nas prebiva, to ve ali ne? Glej, noge tistih, ki so pokopali tvojega moža, že pred durmi stojijo. Precej te ven ponesó. Pri tej priči pade Safira Petru mrtva pred noge. Mladenči stopijo noter, jo ven nesejo in pokopljejo pri njenem možu. Zopet je velik strah obšel vso sveto keršansko cerkev, to je, vse njene ude. Množilo se je pa bolj in bolj število mož in žen, ki so verovali v Gospoda Jezusa Kristusa.

Veronika, do katerih ljudi so prvi kristjani sešebno usmiljenega serca bili? Kako so jim pomagali? Kteri sveti mož je prvi prodal svojo njivo in njivino ceno apostelnom k nogam položil? Gregor, ali je pa vsak iz dobrega serca njivo ali hišo prodal in vso ceno apostelnom k nogam položil? Ktera zakonska sta lažnjivo ravnala? Pripoveduj nam to? Komu sta Ananija in Safira lagala? Kako je rekel Peter možu Ananiju? Vidiš, tudi Peter svetega Duha Boga imenuje.

Apostelni so bili skupaj vsi enega Duha v Salamonovi lopi, da so zamogli v tempelj prihajóim Judom križanega Jezusa označevati. Po njihovih rokah se je godilo znamenj in čudežev med ljudstvom. Nosili so bolnike celo na ceste in pokladali na postelje in ležišča, da bi vsaj senca memogredočega Petra koga zmed njih obsenčila, in bi bili rešeni svojih bolezni. Tudi iz bližnjih mest so v Jeruzalem prinašali bolnikov in nadleževanih od nečistih duhov. Vsi so bili ozdravljeni. Zavoljo tega so bili veliki

judejski duhovni in Saduceji polni jeze. Ukažejo vse aposteljne v ječo djati. Pa oh čuda! angelj Gospodov odpre po noči vrata v ječo in pelje aposteljne iz nje, ter jim reče: Idite, stopite in oznanujte v tempeljnu ljudstvu sveto evangelje. Aposteljni so toraj zjutraj šli v tempelj in ljudstvo učili. Med tem veliki judejski duhoven zbor skliče in pošlje v ječo po aposteljne. Služabniki grejo, odprejo ječo, aposteljnove pa ne najdejo. Sporočijo toraj: Ječo smo sicer našli z vso skerbjo zaperto in varhe stoječe pred vratmi. Ko smo pa odperli, nismo nikogar našli. Pride pa nekdo in jim pove: Glejte, možje, ki ste jih v ječo djali, v tempeljnu ljudstvo učijo. Tedaj gre poglavar tempeljna s služabniki in pripelje aposteljne. Postavijo jih pred zbor. Veliki judejski duhoven jih jezno posvari, rekoč: Terno smo vam zapovedali, da ne učite križanega Jezusa. In glejte, napolnili ste ves Jeruzalem s svojim ukom in nas hočete njegove smerti krive obdolžiti. Peter pa in aposteljni neprestrašeno odgovorijo: Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi. Bog naših očakov je obudil Jezusa, kterege ste vi križali. Ko so udje zbora to slišali, so se tolikanj razserdili, da so mislili aposteljne umoriti. In gotovo bi jih bili umorili, ako bi se poštene in pravični mož Gamalijel za nje ne bil poskusil. Dali so jih pretepsti in so jim zapovedali, da naj nikakor ne govorijo o križanem Jezusu. Po tem pa so jih spustili. Oni pa so šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje terpeti. Niso pa nehali v tempeljnu in po vseh hišah vsak dan učiti in oznanovati Kristusa Jezusa.

Kristina, kje so bili aposteljni skupaj? Zakaj pa da? Kaj se je po njihovih rokah godilo? Ali je bilo to velikemu judejskemu duhovnu in Saducejem vseč? Kaj so toraj ukazali? Pripoveduj nam, kako se je godilo? Jakec, kdo je aposteljne zagovarjal, da jih niso udje zbora umorili? Kaj pa so jim storiti zaukazali? Ali so bili aposteljni za tega del nevoljni? Ali so nehali Kristusa Jezusa oznanovati?

Lepo so ravnali aposteljni, kajti so Kristusa Jezusa tolikanj serčno oznanovali. Gerdo, grešno pa sta ravnala Ananija in Safira, ker sta svetemu Petru lagala. Zato je nju neskončno pravični Bog precej kaznil. Oh, ljubi otroci, Bog ne daj, da bi kdaj lagali. Bog strahuje vsako pregreho.

Hudodelnik se ne skrije,
Roka Božja ga ubije.

Svetega Štefana hudobni judje s kamnjem pobijejo. Sveti Filip v Samariji podučuje in kerščuje.

Sperva so aposteljni ubogim sami delili darove, ktere so jim pridni verni k nogam polagali. Število vernih je vedno naraščalo. Aposteljni so morali nepretergano pridigovati in učiti; toraj niso imeli časa, deliti denarjev ubogim, kterih je tudi prav veliko bilo. Aposteljni so tedaj vernim svetovali, naj zmed sebe izvolijo sedem mož, ki so modri in polni svetega Duha. Verni so toraj volili sedem mož, aposteljni pa so nad njimi molili, na nje roke položili, in jih tako posvečili in poterdili. Ti možje so zdaj mesto aposteljnov ubogim denarje delili, ktere so usmiljeni verni donašali. Med temi sedmerimi moževi je bil sveti Štefan. Bil je poln vere in svetega Duha. In glejte, tega svetega moža - so hudobni Judje s kamnjem pobili. Zakaj? Poslušajte! Nekteri Judje niso hotli verovati, da je ljubi Jezus Kristus pravi Božji sin in obljubljeni rešenik. Sveti Štefan, poln milosti in moči, pa jim je iz svetega pisma spričal, da je mili Jezus Kristus resnično obljubljeni rešenik sveta. Govoril je tolikanj goreče, da niso mogli zoperstati modrosti in Duhu, ki je iz njega govoril. Podkupijo toraj možev, krivih prič, ki ga po krivem tožijo, da je zoper Boga in postavo govoril. Pismarji in starašini ljudstva svetega Štefana zgrabijo in vlečejo pred veliki zbor. Pred velikim zborom se sveti Štefan dolgo zagovarja. Naposled pa jim še reče: Terdovratni in neobrezani na sereih in ušesih, ker nimate pripravnega, voljnega serca, in zato tudi ne morete slišati resnice. Vi se vedno svetemu Duhu vstavljate, ker ste že od nekda vsem Božjim naredbam nehvaležni nasprotovali, ter jih zaničevali. Kakoršni so bili vaši očetje, taki ste tudi vi! Kterega prerokov niso preganjali vaši očetje? Morili so nje, ki so prerokovali Kristusov prihod, ktere ga ste vi Rimljanom izdali in na križu umorili.

Urh, ali so aposteljni zmirom sami ubogim denarje delili? Zakaj ne? Kaj so toraj vernim svetovali? Kako so jih volili? Kaj so jim aposteljni storili? Karolina, ktere ga zmed sedmerimi moževi mi moreš imenovati? Kaj so hudobni Judje s sv. Štefanom storili? Zakaj? Kam so ga peljali? Kaj je pred velikim zborom naposled rekel?

Ker je sveti Štefan pred velikim zborom Judom neprestrašeno resnico povedal, razjezili so se tolikanj v svojih sereih, da so zoper svetega Štefana z zobmi škripali. Sveti Štefan spozna, da mu bo umreti. Išče toraj pomoči pri dobrem Jezusu. Poln svetega Duha se ozre v nebo. Vidi nebeško svitlobo in ljubega Jezusa stati ob desnici Božji. Zato reče Judom: Glejte, vidim nebesa odperete in Sina človekovega stati ob desnici Božji. Judje, ko to slišijo, upijejo z velikim glasom, zatlisnejo svoje ušesa in planejo vsi na svetega

Štefana. Vlečejo ga iz mesta in s kamnjem pobijejo. Ko so ga s kamnjem pobijali, molil je: Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo. Nato poklekne in z velikim glasom zaupije: Gospod, ne prištevaj jim tega v greh. Ko je to izrekel, zaspal je v Gospodu. Bogaboječi možje so svetega Štefana pokopali in so močno po njem žalovali. Tako je sveti Štefan izmed vseh vernih prvi svojo kri in življenje daroval za ljubega Jezusa. Imenuje se zato prvi mučenec ali marternik in se njegov praznik prvi dan po Božiču obhaja.

Julika, ali je Judom dopadlo kar jim je sveti Štefan pravil? Kaj so počeli? Kam se je sveti Štefan ozerl, ko je spoznal, da mu za življenje gre? Kaj je videl? Kako je toraj Judom rekel? Kaj so Judje počeli? Tonek, komu je sveti Štefan izročil svojo dušo? Kako je rekel? Ali se je hudoval nad tistimi, ki so ga kamujali? Kdo je prvi zmed vernih daroval svojo kri in življenje za ljubega Jezusa? Kako se toraj pravi? Kdaj obhajamo njegov god?

Hudobni Judje so hotli presveto Jezusovo vero zatreti. Jeli so toraj sveto keršansko cerkev preganjati. Ali ravno s tem, da so sveto keršansko cerkev preganjati jeli, pripomogli so zoper svojo voljo nezmerno veliko, da se je čedalje bolj razširjala. Kristjani namreč so iz Jeruzalema pobegnili v daljne, tuje kraje, kjer so križanega Jezusa oznanovali. Tako je Filip — eden izmed sedmerih mož, ki so premoženje za uboge oskerbovali — prišel v Samarijansko deželo in ondoli presveto Jezusovo vero pridigoval. Prav veliko Samarijanov je sveto evangelje sprejelo. Sveti Filip je vse kerstil, potem pa to naznanil aposteljnemu v Jeruzalemu, naj pridejo, na kerščene roke položijo in jim sv. Duha delijo. Sveta aposteljna Peter in Janez sta prišla iz Jeruzalema v Samarijo in na nje roke položila, da so svetega Duha prejeli. Poterdila sta jih v dobrem ali birmala. Po tem takem so že aposteljni birmovali ali verne v dobrem poterjevali, kar bi gotovo ne bili storili, ako bi jim dobri Jezus ne bil birmovati zapovedal.

Viljem, zakaj so jeli hudobni Judje sveto keršansko cerkev preganjati? Ali so pa res presveto Jezusovo vero zaterli? Kaj pa? Kako so ravno s preganjanjem sveto keršansko cerkev le razširjevati pomagali? Kam je sveti Filip iz Jeruzalema pobegnil? Kaj je sv. Filip delal v Samariji? Ali jih je samo le učil? Zakaj je aposteljne poklical. Ktera dva aposteljna sta Samarijane birmala ali v dobrem poterdila? Zakaj jih pa Filip ni birmal ali v dobrem poterdil? Prav dobro si povedal. Filip namreč zato ni Samarijane birmal ali v dobrem poterdil, kajti ni bil apostelj. Tudi mi mešniki ne smemo birmovati, marveč le prečastiti škofje, ker so le oni pravi nasledniki aposteljniov.

Še nekaj čudovitega vam moram povedati o svetem Filipu. Po cesti, ki derži iz Jeruzalema v mesto Gazo, se pelje imeniten sluzabnik. Bil je v Jeruzalemu, veliko noč obhajati. Molil je v Jeruzalemskem tempeljnu pravega Boga. Domu gredé je na svojem vozu

sedé bral sveto pismo. Angelj Gospodov reče Filipu: Ustani, pristopi in pridruži se temu vozu. Sveti Filip se pridruži h kraljičnemu služabniku, in ga je učil, da je Jezus božji sin in obljubljeni rešenik, ki je bil zavoljo naših grehov zaklan kot nedolžno jagnje. Ker je kraljičini služabnik rekel, da terdno veruje, da je Jezus Kristus Sin Božji in obljubljeni rešenik, kerstil ga je sveti Filip. Na to je sv. Filip zginil; Duh Gospodov ga je postavil v mesto Azot, da je s tem čudovitnim zginjenjem kraljičnega služabnika v veri še bolj poterdil. Kraljičini služabnik je šel vesel domu. Sveti Filip je gredé sveto evangelje oznanoval vsem mestom, dokler ni prišel v primorsko mesto Cezarejo, kjer je stanoval. Tako se je sveta keršanska cerkev čedalje bolj razširjevala.

Cirilek, kje je sveti Filip narprej pridigoval in kerščeval? Kdo pa je Samarijane birmal ali v dobrem poterdil? Kterega imenitnega služabnika še je sveti Filip v presveti Jezusovi veri podučil in kerstil? Povej vse prav lepo.

Sveti Štefan nam je lep izgled, da imamo dobrega Jezusa v terpljenji posnemati. Slišali ste, kolikanj je usmiljeni Jezus preterpel. Veliko je pa tudi sveti Štefan prestal. Zato je videl milega Jezusa stati ob desnici Očeta nebeškega. Ja, ljubi otroci, vsi moramo po lepem zgledu ljubega Jezusa terpeti, ako hočemo v vesele nebesa kdaj priti. Kdor pa voljno ne terpi, nesrečen bo na unem svetu.

Kdor na svetu ne terpi,

Naj se večnosti boji.

VI.

Savelj se spreoberne.

Sveti Štefan je prvi za presveto Jezusovo vero umerl. Zato se imenuje prvi mučenec in se njegov praznik prvi dan za Božičem obhaja. Ime „Štefan“ se pravi po naše venec ali krona. Ko so hudobni judje svetega Štefana v Jeruzalemu kamnjali, jeli so kristjane preganjati tudi po drugih krajih. Najhujši med njimi je bil Savelj, nek mladeneč judovske vere. Prosi velikega duhovna, naj mu privoli iti v mesto Damask. Hotel je namreč ondi vse kristjane poloviti in zvezane v Jeruzalem pripeljati. Veliki judejski duhoven v to dovoli. Hudobni Savelj se na pot poda. Ko se pa bliža mestu Damask, nanagloma ga obsveti nebeška svitloba. Savelj pade na tla ter sliši glas, kateri ga vpraša: Savelj, Savelj, kaj me preganjaš? Savelj pa odgovori: Kdo si Gospod? In Gospod Saveljnu reče: Jaz sem Jezus, kterega ti preganjaš; ne vpiraj se mi, kajti bi tebi v škodo bilo. Savelj strahu trepeta in vpraša, Gospod, kaj hočeš, da naj storim? In ljubi Jezus mu odgovori: Ustani in pojdi v mesto Damask, tam boš čul, kaj ti je storiti. Može, kateri so ž njim bili, so stermeli in stali. Glas so sicer slišali, pa nikogar niso videli

Savelj ustane od tal, odpre oči in nič ne vidi. Primejo ga toraj možje za roke in peljejo v mesto Damask. Ko Savelj v mesto Damask pride, se sila pokori. Tri dni ne je in ne pije. V mestu Damask je bival nek Jezusov učenec, Ananija po imeni. Temu se Gospod Jezus sam prikaže, ter mu reče: Ustani in pojdi v ulice, ki se imenujejo ravne. Vprašaj po Savlju, ki v Judovi hiši biva. Pa nikar se ne boj iti k Savlju, kajti ne preganja več onih, ki v me verujejo. On moli in se pripravlja, da bo tudi kristjan.

Apolonija ali še več, kateri učenec je prvi življenje dal za presveto Jezusovo vero? Ali so hudobni Judje le samo v Jeruzalemu kristjane preganjali? Kteri izmed hudobnih Judov je bil najhujši? Kaj je prosil velikega duhovnega? Simon, kaj se je prigodilo Savlju, ko se je bližal mestu Damasku? Le dalej pravi. Prav pridno si poslušal?

Učenec Ananija uboga. Gre v ravne ulice. Ko stopi v Judovo hišo, položi na Savlja roke ter mu reče: Savelj, brat! Gospod Jezus, kateri se ti je na potu prikazal, me je poslal, da spregledaš in bodeš napolnjen s svetim Duhom. Berž padejo od Savljevih oči kakor luskinje. Savelj spregleda in ustane. Potem je bil kerščen in Pavelj imenovan. Savelj prej serdit sovražnik in preganjavec kristjanov, postane goreč oznanovavec preljubega Jezusa Kristusa. Neprestrašeno oznanuje Judom in neznabogom ali ajdom križanega Jezusa. Zavaljo tega so ga povsodi zalezovali, ter hotli umoriti. Že v mestu Damasku, kjer je kristan postal, so ga hotli hudobni Judje umoriti. Čakali so ga pri mestnih vratih noč in dan, da bi iz mesta gredočega umorili. Ali kristjani so Savlja po noči v košu po zidu doli spustili. Tako je odšel zalezovanji malopridih Judov v Damasku. Kmalu po tem se je podal v daljne kraje seosebno k neznabogom ali ajdom, sveto evangelje oznanovat. Ne da se dopovedati, koliko je za ljubega Jezusa del preterpel. Celo blizo naših krajev je sveto Kristjansko vero učil. Umerl je 67 let po Kristusovem rojstvu v Rimu tisti dan, ko sveti Peter. Svetemu Pavlu so z mečem glavo odsekali, svetega Petra pa križali.

Micka, kdo je hotel najhujši kristjane preganjati? V katero mesto je hotel iti kristjane lovit? Pongracij, ali je Savelj v Damasku kristjane res polovil? Zakaj ne? Anika, kateri Jezusov učenec je v Damasku bival? Kaj mu je Gospod Jezus v prikazni rekel? Kaj je storil Ananija, ko je v Judovo hišo k Savlju prišel? Kaj je Savelj po tem počel, ko je bil kerščen? Ktero ime je dobil pri kers'u? Markec, ali je bilo všeč hudobnim judom, ker je Savelj križanega Jezusa oznanoval? Kako so ga kristjani v mestu Damasku rešili? Kterim je seosebno sveto evangelje pridigoval? Ali je tudi blizo naših krajev pridigoval? Kje je naposled umerl? Kdo je še tisti dan v Rimu umerl? Kako pa sveti Pavelj?

Po zimi in sicer tri tedne po novem letu obhajamo spomin spreobrnjenja Savlja. Res neskončno mogočen in moder je Bog.

Strahovitega preganjavca svete kristjanske vere prevstvari v najbolj vnetega oznanovavca. Šibali so ga in kamnovali. Toda nič se ne boji. Trdno je v vsegamogočnega Boga zaupal, in povsod neprestrašeno oznanoval sveto resnico. Glejte, dragi otroci, po Paveljнем zgledu moramo tudi mi resnico povsod neprestrašeno oznanovati.

Bog dal nam je življenje v svoji milosti,
Zato nas bo tudi varoval nevarnosti.

VII.

Sveti Peter obiskuje kristjanske občine in dela čudeže.

Sveta kristjanska cerkev se je čedalje razširjevala. Sveti aposteljni so sperva le po judejski deželi križanega Jezusa oznanovali. Ne le samo v Jeruzalemu, temveč po vsej judejski deželi so postale in lepo cvetele kristjanske občine ali družbe. Sveti Peter je kot poglavar vesoljne svete kristjanske cerkve vse obiskoval in v svetej Jezusovej veri poterjeval. Obiskal je kristjansko občino v mestu Lidi. Ondi je bival človek, po imeni Eneja. Ta je že osem let v postelji mertvouden ležal. Sveti Peter siromaka z Jezusovo pomočjo ozdravi. Reče mu: Eneja, ozdravi te Gospod Jezus Kristus. Ustani in si postelji. Mertvoudni je ves ozdravljen ustal. Vsi, ki so to videli, so se spreobrnili, ter postali kristjani.

Janez, kje so sveti aposteljni najpred križanega Jezusa pridigovali? Ali je bilo že mnogo kristjanskih občin ali družeb? Kteri apostelj je te kristjanske občine obiskoval in v presvetej Jezusovi veri poterjeval? Zakaj ravno Peter? Francka, v katero mesto je šel sveti Peter kristjansko občino obiskovat? Ali ni v tem mestu čudež storil? Kak čudež?

Iz mesta Lide je prišel sveti Peter v primorsko mesto Jope. Dogodilo se je pa tako le. V primorskem mestu Jopi je bivala Jezusova učenka, Tabita po imeni. Imenovali so jo tudi Dorko. Bila je prav dobrotljiva, ter revežem rada pomagala. Ko je sveti Peter še v mestu Lidi bil, zbolela je Tabita ali Dorka hudo in tudi umerla. Umijejo jo in zanesejo v zgornjo hišo, to je v hišo, ki je bila na plani strehi. Kristjani so zvedeli, da je sveti Peter v mestu Lidi. Pošljejo toraj dva moža v mesto Lida, katero ni bilo daleč od mesta Jope. Moža prosita svetega Petra, da naj hitro pride v mesto Jope. Sveti Peter gre koj ž njima. Ko pride, peljejo ga v zgornjo hišo. Obstopijo ga vdove. Jokajo se, ter mu kažejo suknje in oblačila, ktere jim je bila Tabita ali Dorka naredila. Svetemu Petru se uboge vdove v serce usmilijo. Reče vsem iz hiše iti, da je bil sam z Bogom, ktereга je hotel priserčno na samotnem prositi. Na to poklekne in moli. Oberne se proti merliču in reče: Tabita, ustani! Tabita odpre oči. Ko ugleda Petra, vsede se. Zdaj jej poda roko in jo vzdigne. Pokliče verne in vdove, ter jim jo živo pokaže.

Precej se je to po vsem mestu Jope razglasilo; veliko jih je tudi tu v ljubega Jezusa Kristusa verovalo. Sveti Peter v mestu Jope veliko dni ostane. Bival je pri mestjanu Simonu, ki je strojar bil.

Alojzija, v katero mesto je sveti Peter iz mesta Lide šel? Pokaj je šel v primorsko mesto Jope? Pripoveduj to prav počasno in gladko. Tonek, kaj misliš, je li neki iz lastne moči sveti Peter mertvo Tabito ali Dorko obudil? Kdo more iz lastne moči kaj takega storiti? Je li sveti Peter v primorskem mestu Jope veliko dni ostal? Kje je bival?

Aposteljni so mislili, da smejo le samo Judom presveto Jezusovo veró oznanovati; nikakor pa ne tudi neznabogom ali ajdom. Ljubi Jezus je za vse narode in ljudstva terpel in umerl. On je hotel, da bi se tudi vsem narodom in ljudstvom njegov presveti nauk oznanoval. Zakaj vsi narodi in vse ljudstva se imajo zveličati. „Pred svojim vnebohodom je ljubi Jezus aposteljnomo razločno ukazal, iti po vsem svetu in učiti vse narode.“ Toda aposteljni, sosebno pa Peter, so še vendar le menili, da imajo le samim Judom sveto evangelije oznanovati. Predobri Gospod Bog je Petru v naslednji prikazni naznanil, da ima v sveto kristjansko cerkev tudi neznaboge ali ajde sprejemati. To se je tako le zgodilo. Peter je bival v primorskem mestu Jope v hiši Simona strojarja. Bilo je ravno opoldne. Peter gre na — plano — streho molit. Po molitvi je hotel jesti. Ko mu jed pripravljajo, zamaknil se je. Vidi namreč odperto nebo in doli priti nekako posodo. Posoda je bila kakor velika rjuha, ki se je za čveterere vogle spuščala z neba na zemljo. V rjuhi so bile vse čveteronogate in lazeče živali zemlje in ptice neba. Slišal se je glas: Vstani Peter! zakolji in jej. Peter pa odgovori: Tega ne; Gospod, kajti nisem nikoli nič nagnjusnega in nečistega jedel. Bog je bil namreč Judom nektore živali jesti prepovedal, sosebno take, ki ne prežvekujejo in nimajo preklanih parkljev, na primero svinje, zajce, itd. Te živali so imenovali nečiste. Pravi Judje še dandanes svinjetinje ne uživljajo. — Glas Petru vdruči reče: Kar je Bog očistil, ti nagnjusnega ne imenuj, to je, Jezus Kristus je s svojo smertjo na križu ne le samo ljudi, ampak tudi vse stvari očistil. Kristjanom toraj ni več kaj nečistega. Glas se trikrat ponavlja. Potem je bila rjuha nazaj vzeta v nebo. Ko Peter pri sebi premišljuje, kaj neki prikazen pomenja; glej, stojijo trije možje pred Simonovo hišo, ter vprašajo, ali Peter tukaj stanuje? Sveti Duh reče Petru: Glej, trije možje te iščejo. Vstani tedaj, stopi doli in pojdi brez pomišljanja ž njimi; zakaj jes sem jih poslal.

Matiček, ali so imeli aposteljni le samo Judom sveto evangelije oznanovati? Zakaj tudi vsem narodom in ljudstvom? Je li so aposteljni tudi tako menili? Kako je predobri Bog Petru jasno naznanil, da ima v sveto kristjansko cerkev ne le samo Judov, ampak vse narode in ljudstva sprejemati? Jerica, ali moreš prikazen povedati? Tako, pa lepo pripoveduj.

Trije možje so bili k Petru v mesto Jope prišli iz primorskega mesta Cezareje. Ondi je bival neverski ali ajdovski stotnik po imeni Kornelij. Bil je stotnik, akoravno še nevernik ali ajd, vendar le pobožen in bogaboječ z vso svojo hišo. Ljudem je veliko ubogaime dajal in vedno k Bogu molil. Ljubi Bog se je milostivo na Kornelija ozerl. Poklical ga je v sveto kristjansko cerkev. Po angelju mu naznani, da so njegove molitve in dobre dela Bogu znane, ljube in dopadljive. Naj toraj pošlje v mesto Jope po Petra, da ga v presveti Jezusovi veri podučí in kersti. Ko Peter v mesto Cezarejo pride, veliko govori o križanem Jezusu. Sveti Duh pride na vse, ki so poslušali. Peter jih ukaže kerstiti po naredbi Gospoda Jezusa Kristusa. Prosijo Petra, da nekoliko dni pri njih ostane.

Emica, iz katerega mesta so bili trije možje k Petru v mesto Jope prišli? Kdo jih je poslal iz Cezareje? Kaj veš lepega od neverškega stotnika Kornelija povedati?

Neskončno usmiljen je Bog. Nja sveta volja je, da bi ga vsi ljudje spoznali, čistili in ljubili. V plačilo dal jim bo večno srečno življenje v prelepih nebesih. Ravno tiste nauke, ktere so aposteljni oznanovali, učimo mi duhovni vas v šoli in cerkvi. Oh le zvesto jih poslušajte in pridno učite se jih. Po njih boste preljubega Boga prav spoznali. Kdër pa Gospod Boga prav spozna, srečen bo v sedajnem in prihodnjem življenji.

Oj srečen je ta, ki Boga prav spozna;
Narboljšega Očeta v nebesih ima.

VIII.

Sveti Jakob bo z mečem umorjen. Sveti Peter je ječe čudovito rešen. Strašna smert Heroda Agripe.

Hudobnim Judom nikakor ni dopadalo, da so aposteljni presveto Jezusovo vero učili. O tem času je z dovoljenjem Rimljanov čez judejsko deželo kraljevo oblast imel Herod, s priimkom Agripa. Ta Herod je bil vnuk Heroda grozovitneža, ki je dal nedolžne otročiče pomoriti. Herod Agripa je tudi čertil kristjane sosebno pa aposteljne, kajti so serčno križanega Jezusa oznanovali. Dal je Jakoba, Janezovega brata, z mečem umoriti. Ko vidi, da to Judom dopada, ukaže tudi svetega Petra vjeti. Bila je ravno velika noč. Herod je dal svetega Petra v ječo zapreti. Varovali so ga vedno po štirje vojaki. Hotel je malopridni Herod svetega Petra po veliki noči očitno umoriti, da bi Judom veselje napravil. Toda vsemogočni Gospod Bog je svetega Petra čudovito rešil. Ko je ubogi Peter v ječi zapert bil, neprenehoma so kristjani k predobremu Bogu molili, da bi ubogega Petra rešil. Tisto noč, po kateri so hotli Petra umoriti, varovali so ga še bolj ostro. Bil je k dvema vojakoma v dve verigi ali ketni vklenjen. Ali sveti Peter je preljubemu

Gospod Bogu življenje in smert izročil in v naročji Božjega varstva sladko spal. In glej, Gospodov angelj pride v temno ječo in jo nebeški razsvetli. Potem udari Petra v bok ter ga zbudi rekoč: Ustani hitro! Verigi padete samo od njegovih rok. Dalje mu angelj veli: Opaši se in obuj svoje čevlje. Peter stori. Angelj mu spet reče: Ogerni svoj plašč in pojdi za menoj. Peter gre za angeljem. Petru je, kakor da bi se mu vse to le sanjalo. Odideta memo perve in druge straže, ki ste stali pred prvimi in drugimi vratmi. Prideta do unanjih vrat ječe, ki so bile železne in peljejo v mesto. Odprejo se jima same od sebe. Gresta tedaj skoz železne vrata in prideta na ulico. Zdaj angelj Petra zapusti ter se poda spet v svete nebesa. Tu se Peter zavé in reče: Zdaj vem res, da je poslal Gospod Bog svojega angelja, da me je otel Herodove roke in vseh Judov, ki so moje smerti čakali. Ko premišljuje, koliko dobroto mu je neskončno usmiljeni Bog skazal, pride do hiše Marijine. Ta Marija je bila mati svetega Marka, ki je drugo evangelje spisal. V hiši Marijini je bilo veliko veliko kristjanov zbranih, ki so molili. Peter poterka na vežne vrata. Deklica po imeni Rode, po naše rožni germ, gre poslušat. Ko spozna Petrov glas, veselja omamljena ne odpre vrat, marveč teče noter oznanit, da Peter pred vratmi stoji. Ali oni jej rečejo: Se ti meša. Deklica pa le terdi, da je Peter. Oni pa rečejo: Ni ne Peter, marveč njegov angelj varh je. Peter pa neprenehoma terka. Naposled odprejo. Ko vidijo Petra, ostermijo. Peter pa jim z roko migne, da naj ne zaropotajo in ga ne izdajo. Po tem jim pripoveduje, kako ga je Gospod Bog izpeljal iz ječe, ter jim reče, da naj vse to povejo ostalim kristjanom in Jakobu, imenovanemu mlajšemu, ki je bil jeruzalemski škof. Na to je sveti Peter v Rim šel.

Francka, ali je hudobnim Judom povoljno bilo, da so aposteljni sveto evangelije neprestrašeno oznanovali? Kdo je bil o tem času judejski kralj? Ali je bil ta Herod tisti, ki je dal nedolžne otročiče umoriti? Friderik, ktereга aposteljna je ta Herod ukazal z mečem umoriti? Ktereга je še ukazal zgrabiti in vječiti, da bi ga po veliki noči vpričo Judov dal umoriti? Ali je sveti Peter res zdaj po veliki noči v Jeruzalemu umorjen bil? Kje pa je umorjen bil? Kako ga je vsemogočni Gospod Bog zdaj v Jeruzalemu smerti otel? Pripoveduj nam prav lepo. Jerica, kam je šel sveti Peter, potem, ko ga je angelj Gospodov tolikanj čudovito iz ječe izpeljal?

Ker je Herod Agripa tako grozovito kristjane preganjal in se poboljšati nikakor ni hotel, kaznil ga je neskončno pravični Bog tudi strahovito. Prišli so k njemu prebivavci imenitnih in bogatih mest Tira in Sidona. Prosili so ga, da bi dovolil, žito iz svoje dežele zopet voziti v njih kraje, kajti so ga premalo imeli. Odločeni dan se Herod kraljevo obleče, sedé na sodnjem stolu in jim govori. Ljudje pa vpijejo: Božji glas je to, in ne človeški. Napuhnjenemu Herodu je po volji, da ga po Božje častijo. Toda neskončno sveti

Bog sovraži vsak greh, vzlasti pa gerdi napuh. Precej ga angelj Gospodov udari in červi ga snejo.

Mihec, ali je neskončno pravični Bog grozovitega Heroda kaznil, ker je svetega Jakoka umoriti in Petra vječiti dal? Kako se je to prigodilo? Kaj ne, ljubi otroci, da se vam mora smešno zdevati, ker je kralj Herod mislil, da je res Bog. Glejte, tako gerdi napuh človeka slepi, da sam sebe ne pozna, da je le reven. Nikoli nikdar ne smemo pozabiti, da je le en sam Bog, ki je vsemogočen; mi smo pa le reveži. Vse, karkoli smo in imamo, vse od Boga pride. Bodimo toraj lepo ponižni, ter goreče hvalimo Boga za vse, kar imamo. Kdor se čez druge povzdiguje, večkrat stori kaj nepremišljenega in neumnega, da ga ljudje zasmehujejo, pravični Bog pa kazni.

Čez druge kdor se povzdiguje,
Prazno glavo oznanuje.

IX.

Sveti Peter ima z aposteljni in ostalimi cerkvenimi glavarji v Jeruzalemu zbor.

V Sirskem mestu Antijohiji so se narprej jeli imenovati kristjane oni, ki so v Kristusa Jezusa verovali in njegove presvete nauke sprejeli. Tukaj sta sosebno sveta aposteljna Pavelj — prej Savelj — in Barnaba veliko veliko neznabogov ali ajdov k svetej kristjanski cerkvi spreobernila. Sprejeli so pa tudi v Antijohiji mnogi Judje presveto Kristusovo vero. Prav čversto je sveta kristjanska cerkev tu cvetela in se razširjevala. Kmali pa se vname hud prepir med kristjani iz Judov in med kristjani iz neznabogov ali ajdov. Kristjani iz Judov so namreč terdili in učili, da kristjani iz neznabogov ne morejo zveličani biti, ako ne dopolnujejo nekih šeg, ktere judovska vera zapoveduje. Zoper ta nauk se močno vzdigneta sveta aposteljna Pavelj in Barnaba. Da bi se ta stvar za gotovo določila, pošlje kristjanska občina v Antijohiji sveta aposteljna Pavlja in Barnaba v Jeruzalem, kjer je tačas poglavar vseh apostelnov in svete kristjanske cerkve, sveti Peter, bival. Pavlja in Barnaba so spremljali v Jeruzalem tudi nekteri Antijohijski kristjani. Ko pridejo v Jeruzalem, sprejmejo jih prav slovesno aposteljni in vsa kristjanska cerkev. Pavelj in Barnaba pripovedujeta jeruzalemskim kristjanom, kako veliko neznabogov ali ajdov je sprejelo sveto Kristusovo vero. Vsi jeruzalemski kristjani so tega neizrečeno veseli. Tudi v Jeruzalemu so nekteri kristjani iz Judov učili, da morajo kristjani iz neznabogov ali ajdov šege judovske vere dopolnovati, če hočejo v nebesa priti. Aposteljni in ostali glavarji svete kristjanske cerkve se torej zberó in posvetujejo.

Amalija, v katerem mestu so se najprej imenovali kristjani oni, ki so v Kristusa Jezusa verovali? Ktera aposteljna sosebno sta presveto Kristusovo vero v Antijohiji oznanovala? Videk, ali se ni med kristjani iz judov in med kristjani iz neznabogov v Antijohiji prepir vnel? Za česa delj? Kaj je kristjanska občina Antijohijska storila, da bi se reč za gotovo določila? Zakaj v Jeruzalem? Genovefa, ali sta Pavelj in Barnaba sama v Jeruzalem popotovala? Ali so jih jeruzalemski kristjani prijazno sprejeli? Kaj sta Pavelj in Barnaba jeruzalemskim kristjanom pripovedovala? Morebiti so tudi v Jeruzalemu nekteri kristjani iz judov učili, da imajo kristjani iz neznabogov ali ajdov dopolnovati šege judovske vere, ako hočejo zveličani biti? Kaj so aposteljni in ostali glavarji svete kristjanske cerkve storili, da bi stvar do gotovega določili?

Ko so se aposteljni in ostali glavarji svete kristjanske cerkve zbrali, jame prvi govoriti sveti Peter kot poglavar vse svete kristjanske cerkve. Govoril pa je tako le: Možje, bratje! vi veste, da je že dolgo časa, odkar je Bog mene izvolil, da sem neznabogom ali ajdom evangelijsko besedo govoril in so verovali. — Oznanoval je namreč evangelijsko besedo neznabožnemu ali ajdovskemu stotniku Korneliju in vsej njegovej hiši. Vsi so verovali in so bili kerščeni. — Bog pozna serca in je jasno pokazal, da so neznabogi ali ajdi vredni stopiti v sveto kristjansko cerkev, tako da jim ni treba dopolnovati šeg judovske vere. Kakor judom, tako je tudi neznabogom ali ajdom podelil dar prave vere v Kristusa Jezusa. Čemu hočete še več dokazov od Boga zavoljo tega, da judovska vera nič več ne veže? Nikar ne nakladajte toraj kristjanom iz neznabogov jarma, katerega naši očetje in mi nositi smo komaj zamogli. Za Petrom sta govorila Pavelj in Barnaba. Pripovedovala sta, kolike čudeže je vsemogočni Bog po njima storil med neznabogi ali ajdi. Za njima govori sveti Jakob, jeruzalemski škof, to le: Možje, bratje! poslušajte me. Peter je pravil, kako je Bog tudi neznaboge v sveto kristjansko cerkev poklical, da bi iz njih zbral svoje ljudstvo. Kar je Peter povedal, že davno prej so tudi preroki govorili, da ni treba spolnovati šeg judovske vere neznabogom ali ajdom, ki sveto Kristusovo vero sprejmejo. Za tega voljo jes sodim, da ne nadlegujmo, da imajo spolnovati judovske šege oni, ki iz neznabogov ali ajdov sveto Kristusovo vero sprejmejo. Samo to le naj se jim prepove, namreč zavživati jedil, ki se malikom darujejo, nečisto djanje, jesti meso zadušenih žival in zavživati kri. To je dopadlo aposteljnem, poglavarjem cerkvenim in vsej svetej kristjanskej cerkvi. Izvolili so izmed sebe može, ter jih poslali s Pavljem in Barnabom v Antijohijo. Pisali so Antijohijskim kristjanom to le: Aposteljni in cerkveni poglavarji, vaši bratje, pozdravljamo vas vse. Slišali smo, da so nekteri kristjani iz judov med vami nemir delali, ter vas, kristjane iz neznabogov ali ajdov, učili, da morate spolnovati judovske šege. Dopadlo je svetemu Duhu in nam, vam nobenega

drugega bremena ne nakladati, kakor da se zderžite malikom darovanih jedil, zadušenega mesa, nesramnega djanja in kervi. Ako se vsega tega zderžite, boste prav storili. Zdravi bodite.

Ferdinandek, po čemu so se aposteljni in glavarji svete kristjanske cerkve v Jeruzalemu zbrali? Kteri apostelnov je v zboru prvi govoril? Zakaj ravno Peter? Kaj je zbranim apostelnom in glavarjem svete kristjanske cerkve pravil? Antonija, ktera dva aposteljna sta za Petrom v zboru govorila? Kaj sta Pavelj in Barnaba pripovedovala? Kteri apostelnov je za Pavljem in Barnabom v zboru še govoril? Kaj je Jakob govoril? In kaj je nasvetoval? Kaj je toraj cerkveni zbor, — Peter in ostali glavarji svete kristjanske cerkve — sklenil ali določil? Kako ali kaj je cerkveni zbor Antijohijskim kristjanom ali Antijohijskej kristjanskej občini dopisal?

Antijohijski kristjani so bili skoraj zgolj iz neznabogov ali ajdov. Ko so presveto Kristusovo vero sprejeli, hotli so kristjani iz judov ali judovski kristjani, da bi — kristjani iz neznabogov — morali spolnovati nektore judovske šege. Prederznili so se celó terditi, da se ne morejo zveličati, ako ne spolnujejo nekterih judovskih šeg. Kristjani iz neznabogov niso hotli svojevoljno ravnati. Obegnili so se do poglavarja svete kristjanske cerkve, do svetega Petra, ki je tačas v Jeruzalemu bival. Tako je prav in modro. Ako sami kaj prav ne vemo, ne smemo se ravnati po svoji volji; marveč popraševati moramo za svet predpostavljene: otroci očeta ali mater, hlapei, dekle in ostali hišni podložniki gospodarja ali gospodinjo. Kar ti naročijo, moramo zvesto storiti. Ako se pa upiramo, izhaja potem prepir in kreg. Iz prepira in krega izvira pa zlo ali hudo.

Upor in ošabnost dost' zlega stori,

Le tisti je srečen, kdor to popusti.

X.

Sveta kristjanska cerkev hrani čisti in nepopačeni Jezusov nauk, in ima oblast zapovedi dajati.

Kar je cerkveni zbor jeruzalemski — sveti Peter z ostalimi aposteljni in cerkvenimi glavarji določil, imeli so vsi kristjani iz judov in neznabogov — vsa sveta kristjanska cerkev — kakor določbo božjo, to je, kakor da bi bil Bog sam razsodil, da kristjanom iz neznabogov ni treba spolnovati šeg judovske vere. Zveličani bodo brez spolnovanja judovskih šeg, ako le storijo, kar ljubi Kristus po svoji sveti cerkvi — po svetem Petru, po apostelnih in ostalih cerkvenih glavarjih — uči. Ljubi Jezus sam čuje nad sveto cerkvijo, da se ne moti, kedar razsojuje in določuje, kaj imamo verovati in kako ravnati po božjih zapovedih, da se večno zveličamo. Rekel je Petru in ostalim apostelnom in njihovim naslednikom: „Glejte, jes sem z vami vse dni do konca sveta.“ Matevž 28, 20. S temi be-

sedami je hotel mili Jezus reči: Dasiravno vas zdaj — govoril je imenovane besede, ko je v nebesa šel — vidno zapustim in v nebesa grem; vendar vas ne pustim samih, marveč ostanem med vami nevidno pričujoč, in vam bom delil svoje pomoči do konca sveta. V sveti cerkvi živi vedno učenik Kristus Jezus na zemlji; njen nauk je Kristusov nauk. Usmiljeni Jezus je Petra in ostale aposteljne v mnogih mnogih rečeh podučil; toda vsega niso mogli prav razumeti in prenesti, kajti so bili še preslabega uma. Zato jim je obljubil poslati svetega Duha, ki jih bo v vseh rečeh na tanko in popolnoma podučil in vso resnico učil. Pri zadnji večerji jim je rekel: „Še veliko vam imam povedati; toda zdaj ne morete nositi. Kedar pa pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico.“ Jan. 16, 12—13. Sveti Duh pa je prišel nad svetega Petra in ostale aposteljne — nad sveto kristjansko cerkev — na binkoštno nedeljo. Bog sveti Duh toraj dela, da se presveti Jezusov nauk čist in nepopačen v sveti kristjanski cerkvi hrani in med ljudi razširja. Kar po tem takem sveta kristjanska cerkev uči, to je Jezusova beseda. Ako sveto kristjansko cerkev poslušamo, ljubega Jezusa samega poslušamo. Mili Jezus je rekel svojim učencem: „Kdor vas posluša, mene posluša.“ Luk. 10, 16. To je: kdor posluša, kar učijo sveti Oče papež — sedajni Pij IX. — škofje in njihovi pomagavci, mešniki, posluša samega Jezusa.

Jerica, kako so Antijohijski kristjani sprejeli, kar je v Jeruzalemu določil sveti Peter z ostalimi aposteljni in cerkvenimi glavarji? Kdo čuje nad sveto kristjansko cerkvijo, da se ne zmoti, kedar uči? Kako je rekel svetemu Petru in ostalim aposteljnem, ko je v nebesa šel? Kaj pomenjajo besede: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“? Kdo živi toraj v sveti kristjanski cerkvi na zemlji? Čegav nauk je tedaj, katerega sveta kristjanska cerkev oznanuje? Valentek, usmiljeni Jezus je Petra in ostale aposteljne v mnogih-mnogih rečeh podučil; ali so ga tudi prav razumeli? Zakaj ne? Koga jim je toraj poslati obljubil, da bi jih na tanko in popolnoma podučil? Kaj jim je rekel pri zadnji večerji? Rozika, kdaj je Bog sveti Duh nad Petra in ostale aposteljne ali nad sveto kristjansko cerkvo prišel? Kdo tedaj dela, da se presveti Jezusov nauk v sveti kristjanski cerkvi čist in nepopačen ohranjuje in med ljudi razširja? Čegava beseda je, kar sveta kristjanska cerkev uči? Ako toraj sveto kristjansko cerkev poslušamo, koga poslušamo? Kako je rekel ljubeznjivi Jezus svojim učencem?

Usmiljeni Jezus pa svoji sveti cerkvi ni le samo oblasti dal, učiti; temveč podelil jej je tudi oblast, zapovedovati vse, kar je vernim kristjanom v večno srečo treba: dal je svoji cerkvi oblast, zapovedi dajati. Rekel je namreč Petru in ostalim aposteljnem: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.“ Mat. 28, 18. To je: Jes imam oblast zapovedovati v nebesih in na zemlji. To oblast dam tudi vam. Karkoli bote od svetega Duha razsvitljeni vernim

kristjanom na zemlji spolnovati zapovedovali, je ravno tako, kakor da bi jes v nebesih zapovedal. Sveta kristjanska cerkev ima torej od samega Jezusa oblast, na zemlji zapovedovati ali zapovedi dajati. Cerkvene zapovedi moramo ravno tako vestno spolnovati, kakor božje zapovedi. Kdor toraj prelomi cerkveno zapoved, prelomi božjo zapoved. Tak pa ne more priti v nebeško kraljestvo, marveč bo večno pogubljen. Zakaj mili Jezus sam pravi: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik ali ajd in očitni grešnik.“ Mat. 18, 17. Zapovedi pa, ki jih je sveta kristjanska cerkev od svetega Duha razsvitljena z Jezusovo oblastjo dala, je pet. Te-le so:

1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti meši.
3. Posti se zapovedane postne dni, namreč štiridesetdanski post, kvaterne in druge zapovedane postne dni; zderžuj se tudi ob petkih in sobotah mesnih jedi.
4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku k najmanjšemu — vsaj — enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi presveto rešnje Telo.
5. Ne obhajaj ženitbe ali svatovščine v prepovedanih časih.

Gregor, kateri dan je danes? Ko bi ti kdo mesa jesti dal, ali bi ga jedel? Kaj pa, ko bi ga jedel? Zakaj bi greh storil? Ali ima sveta kristjanska cerkev oblast, zapovedi dajati? Od koga ima oblast? Anika, od koga ima sveta kristjanska cerkev oblast, zapovedi dajati? S katerimi besedami je dal ljubi Jezus svoji cerkvi oblast, zapovedi dajati? Jurček, kateri ima večji greh, oni ki božjo zapoved prelomi, ali oni, ki prelomi cerkveno zapoved? Kaj pravi mili Jezus od onih, ki svete kristjanske cerkve nočejo poslušati? Ali neverniki in očitni grešniki morejo priti v nebeško kraljestvo? Zefka, koliko je cerkvenih zapoved? Moli jih lepo.

Ljubi otroci, poslušajte naslednjo prelepo dogodbo. Nek fantič je bil pervikrat pri svetem obhajilu. Nek znanec povabi njega in njegove starše na obed. Bila je kvaterna sreda. Na mizi so le mesne jedi. Pridni fantiček se nobene jedi ne dotakne. V živem spominu je imel tretjo cerkveno zapoved. Gostov eden jame pridnega fantička zmirjati, rekoč: Cerkvene zapovedi so le ljudje dali. Pobožni fantiček je bil v kristjanskem nauku zeló dobro podučen. Precej zasmehovavca cerkvene zapovedi verlo zaverne. Res je, reče bogaboječi fantiček, da so cerkvene zapovedi le ljudje dali; toda taki ljudje, katerim je sam Jezus oblast dal, zapovedi dajati, z besedami: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jes vas pošljem. Jan. 20, 21. Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ Luk. 10, 16. Sveta cerkev mi prepoveduje danes meso jesti. Ako to prepoved zaničujem, sveto cerkev zaničujem. Če pa sveto cerkev zaničujem, samega Jezusa zaničujem. Ako pa tak greh storim, nisem več otrok božji. Zasmehovavec obmolkne. Ostali gostje pa so

vsi občudovali, kako moder in serčen da je brumni fantiček. (Guillois II. B. S. 218.) Res živo moramo verovati in spolnovati, kar nas sam Jezus po sveti cerkvi uči in nam storiti zapoveduje.

Sveta, prava vera je nebeški ključ:

Kdor jo zataji, si ugasne večno luč.

XI.

Sveta kristjanska cerkev nam je skerbna, mila mati. a) sveti kerst, sveta birma, presveto rešnje Telo.

Kar nas sveta kristjanska cerkev uči, je Jezusov nauk. Kar sveta kristjanska cerkev zapoveduje, je Jezusova zapoved. Kdor toraj ne veruje, kar sveta kristjanska cerkev uči. Jezusu ne veruje. In kdor ne spolnuje, kar sveta kristjanska cerkev zapoveduje, je samemu Jezusu nepokoren. Sveto kristjansko cerkev moramo ubogati radi in veseli, kakor uboga pridni otrok svojo dobro mater. Kdor cerkve ne uboga, tudi ljubi Oče nebeški nima ga rad. Sveti Ciprijan pravi: „Kdor cerkve noče spoznati za mater, tudi Boga ne bo imel za očeta.“ Zakaj pa imenujemo sveto kristjansko cerkev svojo mater? Nihče ne more došteti, koliko dobrega skerbna mati otroku stori. Skerbna mati čedi in umiva svojega deteta, prečuje cele noči pri njegovi zibelki in se britko joka, kedar dete oboli. Svojim ustom priterga kruha, da ga lačnemu detetu podeli. Težavno dela, da svojemu detetu oblačila kupi. Veliko-veliko dobrega stori skerbna mati svojemu detetu; pa še vse več dobrega deli nam sveta kristjanska cerkev.

Ignacij, čegav nauk je, ktereга nas uči sveta kristjanska cerkev? Čegava zapoved je, kar nam zapoveduje sveta kristjanska cerkev? Ako kdo noče verovati, kar nas sveta kristjanska cerkev uči, komu ne veruje? In če ne spolnuje, kar sveta kristjanska cerkev zapoveduje, komu je nepokoren? Helena, ali ima ljubi Oče nebeški rad onega, ki sveti kristjanski cerkvi ne veruje in jej pokoren ni? Kaj pravi sveti Ciprijan? Tomaž, zakaj imenujemo sveto kristjansko cerkev mater? Kaj storijo dobra mati svojemu detetu?

Zdaj pa pazljivo poslušajte, kaj vse dobrega nam stori sveta kristjanska cerkev. Kedar otrok na svet pride, ima vrojeni ali podedovani greh. Najsvetejšemu Očetu nebeškemu ne dopada, kajti nima milosti božje na duši. Brez milosti božje noben človek ne more Bogu dopadati, ne more v nebеса priti. Zato nesejo otroka precej po rojstvu v cerkev. V cerkvi mešnik nad otrokom lepe molitve molijo, večkrat nad njim sveti križ storijo, in z blagoslovljeno vodo na glavicu trikrat oblijejo, ter med oblivanjem rečejo besede: „Kerstim te — Marija, Franc — v imeni Očeta, in Sina, in svetega Duha.“ Ko mešnik otroka z blagoslovljeno vodo oblijejo in besede: Kerstim te v imeni Očeta . . . izrečejo, je vrojeni ali po-

dedovani greh izbrisan. Dete, prej sovražnik božji, postane lepo in čisto, ko angeljček nebeški. Neskončno sveti Oče nebeški novokerščeno dete neizmerno rad ima. Res, sveta kristjanska cerkev nam je skerbna mati.

Gašpar, kaj ima v sebi na duši otrok, kedar na svet pride? Ali dopada najsvetejšemu Očetu nebeškemu? Kam bi prišel, ko bi v vrojenem grehu umerl? Kam nesejo torej otroka hitro po rojstvu? Pokaj? Kako ga mešnik kerstijo? Kaj postane?

Vsak otrok pri svetem kerstu obljubi, keršansko živeti, ter greha se varovati in storiti, kar dobremu Bogu dopada. Ko pa otrok odraste in k pameti pride, vidi in spoznavlja, kako da ljudje večidel slabo živijo, ter prelubega Gospod Boga hudo-hudo žalijo. Tudi je sam od sebe že od rojstva zavoljo vrojenega greha k hudemu nagnjen. Da torej po slabih zgledih hudobnih ljudi ne ravna; marveč prelubemu Očetu nebeškemu zvest ostane, kakor je pri svetem kerstu obljubil, peljejo nekoliko že odraslega otroka v cerkev k sveti birmi. Prečastiti škof sam kakor naslednik aposteljnov mu svoje posvečene roke na glavo položijo, ga s sveto križmo na čelu pomazilijo in s svetim križem zaznamnujejo. Otrok prejme sosebno pomoč od Boga svetega Duha, da zamore vse skušnjave premagati in v dobrem stanoviten ostati. Tako se torej pri svetelj birmi v dobrem poterdi.

Jernejček, kaj obljubi otrok pri svetem kerstu? Kaj pa vidi, ko nekoliko odraste in k pameti pride? Kam je bolj nagnjen, k dobremu ali pa k hudemu? Da otrok po slabih zgledih ne ravna, kam ga peljejo? Pokaj? Kdo ga v dobrem poterdi? Kako? Da, sveta kristjanska cerkev nam je dobra mati!

Človek ima telo in neumerljivo dušo. Da telo in duša živeti moreta, potrebujeta vsak svojega živeža. Telo je vsemogočni Bog iz zemlje naredil. Telo toraj potrebuje pozemeljskega živeža, na primer, kruha, repe, itd. Duša je pa duh. Potrebuje toraj duhovnega kruha, na primer molitve, božje besede; najjemenitnejši živež za dušo je pa presveto rešnje Telo. Glejte, ljubi otroci, vsega tega kruha za dušo nam daje mila mati, sveta kristjanska cerkev. Ona naročuje starejšim, da svoje otroke domu lepo moliti učijo. Vsako nedeljo in vsak praznik mešniki oznanujejo besedo božjo v pridigi in v keršanskem nauku. Pa še več: saj ste že videli, kako ljudje po sv. meši k božjej mizi stopijo in mešnik jim delijo sv. hostijo. V presvetem obhajilu pa delijo mešniki zgrevanim vernim nebeški kruh, namreč najsvetejše rešnje Telo in Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki dušo hrani za večno srečno življenje. Res, sveta kristjanska cerkev nam je dobra mati!

Julika, iz česa obstoji človek, kaj ima? Česa potrebuje telo in duša, da moreta živeti? Kakega živeža potrebuje telo? Kakega pa duša? Kteri živež ali ktera hrana je najjemenitnejša za dušo? Valentek, kdo nam daje vsega tega živeža za dušo? Kaj naročuje

sveta kristjanska cerkev starejšem? Kdo pa v cerkvi in šoli otroke lepih, pobožnih molitev uči? Kaj oznanjujejo mešniki v cerkvi, v pridigah in keršanskih nauk? Kje pa delijo najmenitnejši kruh za dušo?

Sveta kristjanska cerkev je pač mila, dobra mati, ki za nas, svoje duhovne otroke, bolj skerbi, kakor telesna mati za svoje otroke. Pridni otroci ubogajo svojo mater že na miglej. Taki otroci so pa tudi srečni. Pa tudi mi kristjani moramo radi in veseli slušati svojo milo duhovno mater, sveto kristjansko cerkev. Nje goreča želja je, da bi mi, nje otroci, resnično srečni bili, časno — v sedajnem — in večno — v prihodnjem življenji —. Zato nam oznanjuje vsako nedeljo in vsak praznik božji nauk. Oj slušajmo jo radi.

Božja naj beseda lahko te omeči,

Ona sama le te pelje k pravi sreči.

XII.

b) Sveta kristjanska cerkev nam odpušča grehe. Zakrament svete pokore. I. Izpraševanje vesti.

Pri svetem kerstu postane dete otrok božji, postane lepo in čisto, kot angeljček nebeški. Neizmerno dopada najsvetejšemu Očetu nebeškemu. Radi ga imajo vsi božji angeljčki, radi ga imajo vsi svetniki v nebesih in svetnice božje, sosebno pa ga rada ima kraljica angeljev in svetnikov, preblazena mati božja Marija. Oj, naj bi dete vedno nedolžno in sveto ostalo! Toda ko dete odraste in k pameti pride, je bolj k hudemu ko dobremu nagnjeno, tudi vidi slabih zgledov. Dete pozabi na dobrega Očeta nebeškega. Ravna po slabih zgledih hudobnih ljudi. Stori hudobni greh, zgubi posvečujočo milost božjo, to je: Dobri Bog takega deteta nima več rad. Žalujejo nad takim detetom v nebesih ljubi angeljčki in svetniki, milo zdihuje preluba mati božja Marija. Oj, nesrečno dete! Ako umerje v gerdem grehu, ne pride ne v prelepe nebesa, marveč v strašni pekel. Tu se pokaže sveta kristjanska cerkev spet kot milo, usmiljeno mater, kajti odpusti detetu grehe, ktere po svetem kerstu stori. Dete postane zopet ljubček Božji. Angeljčki in svetniki nebeški ga zdaj spet radi imajo. Veseli se ga spet preluba mati božja Marija.

Ignacij, kdo postane dete pri svetem kerstu? Komu dopada? Komu še? Kako dolgo ga imajo radi? Micika, kako se zgodi, da dete po kerstu greši? Kaj zgubi, kedar hudo greši? Kaj je to: dete zgubi posvečujočo milost božjo? Kaj, če dete v gerdem grehu umerje? Kdo zamore detetu odpustiti greh, ki ga je po svetem kerstu storilo? Kdo zopet postane dete?

Že sem vam pravil, da je usmiljeni Jezus aposteljnomo dal oblast, grehe odpuščati ali da je postavil zakrament svete pokore.

Tudi dobro veste, da je k zakramentu svete pokore pet reči potrebnih. — Jožek, ali še veš, kedaj je usmiljeni Jezus zakrament svete pokore postavil? Da. Ali tudi veš, kako jim je rekel? Dobro. Terezika, koliko reči je k zakramentu svete pokore potrebnih? Povej jih. Teh pet, k zakramentu svete pokore potrebnih reči vam bom nekoliko razjasnil. Zakaj nekteri zmed vas, ki so prav pridni, pojdejo letos pervikrat k sveti spovedi. Dobili bodo prav lepo podobo v spomin, kedar so prvo sveto spoved opravili. Oj to bo res veliko veselje, pa tudi velika-velika čast za pridne in pobožne šolarje! Poslušajte torej prav pazljivo, da bote mogli svojo prvo spoved prav dobro in vredno opraviti! Perva k zakramentu svete pokore potrebna reč je: Izpraševanje vesti. Kaj je to izpraševati ves? Vest izpraševati se pravi: pomišljevati, kaj smo hudega ali grešnega storili in dobrega ali Gospod Bogu dopadljivega opustili od tistega časa, ko smo jeli razločevati dobro od hudega. Vest izpraševati je prav težavno, kajti radi pozabimo in se sramujemo, kaj smo grešnega storili in dobrega opustili. Treba je torej, da, preden začnemo vest izpraševati, Boga svetega Duha v pomoč pokličemo in sicer tako-le: „V imeni † Očeta, in † Sina in † svetega Duha. Amen. O Bog sveti Duh, razsvetli me, naj na tenko spoznam, kaj sem grešnega storil in dobrega opustil od tistega časa, ko sem jel greh spoznavati. Oče naš. . . . Češčena si Marija. . . . Čast bodi. . . . V imeni † Očeta, in † Sina, in † svetega Duha. Amen. Po tem pa jamemo pomišljevati, kaj smo grešnega storili in dobrega opustili. Pomišljevati moramo prvič, kaj in kako smo zoper božje zapovedi grešili, namreč zoper 1. zapoved božjo: ali smo vsak dan zjutraj, o poldne in zvečer, pred in po jedi, lepo ponižno in pobožno molili; ali smo se — fantiči — odkrili, pripognili in lepo prekrizali, kedar smo memo cerkve, kapele ali križali; ali smo one, ki so nas srečali, lepo keršansko pozdravljali: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“? Zoper 2. božjo zapoved: Ali nismo brez potrebe ali celo v jezi presvete imena Jezus, Marija, Jožef ali besedi zakrament, krucifiks izrekli? Zoper 3. božjo zapoved: Ali smo bili vsako nedeljo in vsak praznik, dopoldne in popoldne, pri službi božjej? Zoper 4. božjo zapoved: Ali smo očeta in mater, učitelje in ostale predpostavljene radi ubogali? Ali nismo brate, sestre in druge otroke zaničevali, jim gerdo rekali ali celo jih topli? Ali nam je pri sercu žal bilo, če so oče ali mati brata in sestro, učitelj ostale šolarje radi imeli in hvalili, nas pa ne? Ali nismo gerdo imeli in zasmehovali berače, stare in take ljudi, ki niso prav pri umu ali pameti? Zoper 5. božjo zapoved: Ali nismo terpinčili kake živali, na primer, mačko, psa, ptice, pretepali ovce, vole? Zoper 6. božjo zapoved: Ali nismo nesramno se obnašali, goli okoli letali, mislili kaj gerdega, česar bi nas sram bilo povedati očetu ali materi, ali nismo skrivši v kakem kotu, ali po noči v postelji sami ali z drugimi kaj takega storili, česar bi nas sram bilo

storiti vpričo očeta ali matere ali drugih ljudi? Zoper 7. zapoved božjo: Ali nismo kaj skrivši vzeli ali ukradli očetu ali materi ali komu drugemu, doma ali pri sosedu, na primer, kruha, hrušek, mleka, krajcar ali v šoli pero, svinčnik. Ali nismo kaj našli, na primer nosno rutico ali denar, pa nismo nazaj dali? Ali nismo komu škode napravili, na primer v vigradi in po letu po travnikih letali, travico izrujevali, kako drevce ulomili? Zoper 8. božjo zapoved: Ali se nismo lagali, govorili od brata, sestre, hlapca, dekle, kaj takega, kar ni bilo res, kar nikdar niso storili? Ali nismo po krivem tožili pri očetu in materi brata, sestro, hlapca, deklo, ali koga drugega ali pri g. učitelju sošolca? Zoper 9. in 10. božjo zapoved: Ali nismo hoteli na tihem dobiti, kar je drugih, na primer, kako knjižico, ali denar, ali peresen nožiček? Ali nismo komu, na primer, očetu, materi, bratu, sestri, v sercu kaj hudega želeli, ali morebiti nas je celo v sercu razveselilo, ako se je našim sovražnikom kaj hudega prigodilo?

Cirilek, koliko reči je k zakramentu svete pokore potrebnih? Kako se sperva imenuje? Kaj je to: izpraševati vest? Ali je izpraševati vest težavno? Zakaj? Koga moramo prej razsvitljenja prositi? Kako boš prosil ali molil? Kaj boš po tem? Kaj moramo prvič pomišljevati? Lucika, moli deset božjih zapoved. Kako se glasi prva božja zapoved? Kako moramo pomišljevati pri prvi božji zapovedi? Kako se glasi druga božja zapoved? Kako moramo pomišljevati pri drugi božji zapovedi?

Ne grešimo samo in ljubega Gospod Boga žalimo, ako božje zapovedi prelomljemo; ampak grešimo tudi in dobrega Gospod Boga žalimo, ako prelomljemo tudi cerkvene zapovedi.

Ferdinandek, koliko je cerkvenih zapoved? Moli jih lepo počasi in glasno. Zoper prvo cerkveno zapoved grešimo, ako na primer, ob nedeljah in praznikih kaj težkega ali kaj za denar delamo, če kdo vozi, derva seka, kosi, če šivar šiva. Zoper drugo cerkveno zapoved grešimo, če se v cerkvi pri sveti meši, pri pridigi, pri litanijah, pri keršanskem nauku smejimo, pogovarjamo, okoli oziramo, drug drugega suvamo. Zoper tretjo zapoved grešimo, ako ob petkih in ostalih zapovedanih postnih dneh mesne jedi uživljamo. Zoper četrto zapoved grešimo, ako se bojimo in nas je sram, spovedati se kakega greha. Zoper cerkveno zapoved, ako ob nedeljah in praznikih, v svetem adventnem in štiridesetdanskem času plešemo ali rajamo, gerdo se razveseljujemo in razsajamo.

Tonika, ali le grešimo, če samo božje zapovedi prelomljemo? Koliko pa je cerkvenih zapoved? Povej jih, Francek, ti si se v nedeljo v cerkvi pri službi božji pogovarjal, ali si zoper božjo ali cerkveno zapoved grešil? Zoper katero cerkveno zapoved? Kako se glasi druga cerkvena zapoved? Kako še kaj zoper cerkvene zapovedi grešimo? — Karkoli grešimo zoper cerkvene zapovedi, vsega se moramo spovedati.

Vest je božji glas. Neskončno sveti Gospod Bog nam je v serce dal ta glas ali vest. Kedar kaj grešnega hočemo storiti, vselej nam vest veli: tega ne stori, da dobrega Gospod Boga ne žališ. Oj slušajmo torej vselej in radi vest, da se dobremu Gospod Bogu ne zamerimo.

Naša vest je božji glas,
Ubogajmo jo vsaki čas.

XIII.

Sveta kristjanska cerkev nam greh odpušča. Zakrament svete pokore. Dalje: 2. grevenga ali kes. 3. terdni sklep ali predvzetje

Narprej moramo vest izpraševati ali pomišljevati, kaj smo dobrega opustili in grešnega storili. Pomišljevati moramo, kaj in kako smo grešili zoper božje in cerkvene zapovedi. Ko smo do dobrega spoznali svoje grehe, moramo se jih zgrevati ali skesati. Druga, k zakramentu svete pokore potrebna reč je grevenga ali kes. Kaj je grevenga ali kès. Kedaj kaj gerdega ali nagnjusnega vidite, studi ali gnjusi se vam, ter se nevoljni preč obrnete. Največa gerdoba je greh. Toraj moramo nad grehom največi stud ali merz imeti. Kedar se kdo med vami v roko ali v nogo vreže ali opeče, včasu ga tolikanj zaboli, da glasno zakriči. Ravno tako nas mora pri sercu boleti in peči, kedar smo božjo ali cerkveno zapoved prelomili ali grešili. Grehov se zgrevati ali skesati se toraj pravi: nad njimi stud in žalost v sercu imeti.

Maksl, kaj ti je storiti, po tem ko si vest izprašal? Kako se toraj druga k zakramentu svete pokore potrebna reč imenuje? Kako ti mora pri sercu biti ali kaj imaš v cercu čutiti, kedar se svojih grehov prav zgrevaš ali skesaš?

Vsaka grevenga Gospod Bogu ne dopada. Da bode naša grevenga ljubemu Gospod Bogu dopadla, mora biti 1. serčna, to je, prav močno nas mora pri sercu boleti in peči, da smo grešili. Grevenga mora biti 2. iz ljubezni do predobrega Gospod Boga, ali samo za to nas mora pri sercu boleti in peči, da smo z grehom preljubega Gospod Boga žalili. Ako otrok svojega dobrega očeta ali dobro mater žali in je zavoljo tega tepen, greva ga, ne zato, da je tepen bil; marveč zato, ker je dobrega očeta ali ljubo mater žalil, tak otrok ima pravo grevengo. Grevenga mora biti 3. nad vse, to je, da smo dobrega Gospod Boga žalili, moramo bolj žalostni biti, kakor da bi bili vse drugo zgubili. Ti Martinek si bil zelo žalosten, ko so ti preljubi oče umerli; ali še bolj žalosten moraš biti, da si predobrega Boga z grehom žalil. Grevenga mora biti 4. splošna, to je, vsak greh moramo obžalovati, ker z vsakim

grehom ljubega Boga žalimo. Ti Nežika si svoji sestrici hudo rekala; ako bi ti zavoljo tega v sercu nič žal ne bilo, akoravno te zavoljo vseh ostalih grehov v sercu boli in peče, grevenga ni splošna in nič ne velja.

Marjetka, kaj moraš v svojem sercu čutiti, kedar se svojih grehov prav zgrevaš? Ali vsaka grevenga ljubemu Gospod Bogu dopada? Kedaj je iz ljubezni do ljubega Gospod Boga? Ti si dobri materi kruha vzela. Mati so te kregali. Tebe samo za to greva, da si materi kruha vzela; ker si bila kregana, ne pa zato, ker si dobro mater žalila. Ali je tvoja grevenga iz ljubezni do Boga in do matere? Ali je ljubemu Gospod Bogu dopadljiva? Adolf, grevenga mora biti serčna, drugič iz ljubezni do Boga; kaka še mora biti? Kedaj je nad ali čez vse? Tebi so birmški boter dali zlat. Zlat si zgubil. Žalil si ob enem pa tudi dobrega Gospod Boga, kajti si se v cerkvi pri službi božji smejal in nespodobno obnašal. Nekoliko ti je sicer žal, da si se v cerkvi nespodobno zaderžal; pa prav močno ti je žal, da si zlat zgubil. Ali je tvoja grevenga nad vse? Zakaj ne? Kedaj bi bila nad vse? Barbika, kakošna še mora grevenga biti? Kedaj je grevenga splošna? Ti si pasla, bila si na paši malopridna. Premalo si na živinico gledala. Šla je na sosedno njivo, ter veliko pšenice pojedla. Po svoji nepazljivosti si sosedu veliko škodo napravila. Greš k spovedi. Vseh ostalih grehov se zgrevaš; le tega ne, da si sosedu škodo napravila. Ali je tvoja grevenga splošna? Zakaj ne? Ali kaj velja? Kedaj bi bila splošna? Pokaj moramo vsak greh obžalovati?

Zdaj pa molimo vsi ukuppočasno in pobožno grevengo ali kes.

Moj Bog, vsi moji storjeni grehi so mi iz serca žal, ker sem tebe, svojega prelubeznjivega Boga, tebe, vso svetost in neskončno dobroto, ktero iz celega serca ljubim, ž njimi žalil. Terdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, in vse, tudi smert raji preterpeti, kakor tebe, svojega Boga, tebe, neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kakim grehom žaliti. Daj mi milost, spolnovati ta moj sklep. Tega te prosim po neskončnem zasluženju tvojega božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen. Grevenga ta ima vse lastnosti prave, Gospod Bogu dopadljive grevenge. Je 1. serčna, kajti molimo, — grehi — „so mi iz serca žal.“ Drugič je iz ljubezni do Boga, kajti molimo, „ker sem tebe, svojega prelubeznjivega Boga žalil.“ Tretjič je nad ali čez vse, kajti molimo: „ker sem tebe, vso svetost in neskončno dobroto, ktero iz celega serca ljubim, žalil.“ Četrtič je tudi splošna, kajti molimo: „Moj Bog, vsi moji storjeni grehi so mi — iz serca — žal.“ Ako torej to grevengo prav pobožno molimo, to je, ako mislimo in čutimo, kar izgovarjamo, gotovo dobremu Gospod Bogu dopada.

Kdor se vseh svojih grehov prav zgrevaja, gotovo bo tudi resnično voljo imel, dobrega Gospod Boga nikoli nikdar več ne žaliti, terdno bo sklenil, nič več grešiti. Zato molimo v grevengi: „Terdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje popboljšati, in vse, tudi smert raji preterpeti, kakor tebe, svojega Boga, tebe, neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kakim grehom žaliti.“ Z grevengo mora zmirom sklenjen biti terdni sklep, ljubega Gospod Boga nikoli več ne žaliti.

Tretja, k zakramentu svete pokore potrebna reč je: terdni sklep ali predvzetje. Kakor sem vam ravno povedal, je terdni sklep ali predvzetje resnična volja, svoje življenje popboljšati in ne več grešiti. Kdor je kradel, ne sme več krasti, kdor je lagal, ne sme več lagati. Kdor je dozda dobro opuščal, ne sme v prihodnje več opuščati. Kdor na primer prej ni rad ali celo nič molil, mora zanaprej rad moliti. Kdor prej ni rad v šolo hodil in se nerad učil, mora prihodnjič rad v šolo hoditi in se pridno učiti. Tako bo jasno kazal, da se je vseh svojih grehov prav serčno zgrevaj in da ima terdno voljo, resnično popboljšati se. Da se bo resnično popboljšati zamogel, mora vsak dan večkrat dobrega Gospod Boga goreče prositi, naj mu pomaga, gerdega greha se varovati, rekoč: „Oh, ljubi Oče nebeški moj, priserčno te prosim, podpiraj me, da se hudobnega greha skerbno varujem, dobro pa rad storim!“

Ana, kaj mora skleniti, kdor se vseh svojih grehov zgrevaja? Kaj mora sklenjeno biti s pravo grevengo? Kaj je terdni sklep? Na primer, ti si do zdaj večkrat svojega dobrega očeta ali ljubo mater z nepokorščino žalila, kaj moraš zanaprej, ako imaš terdni sklep popboljšati se? Da se resnično popboljšaš, koga moraš pomoči prositi? Kako boš kaj ljubega Gospod Boga pomoči prosila?

Sveti angeljski mladeneč Alojzij je bil nekoliko smodnika ukradel. Govoril je tudi neko nespodobne besede, katerih se je bil naučil od hudobnih vojščakov. Bil je še le štiri leta star. Njegov pobožni učitelj ga podučil, da je greh krasti in nespodobne besede govoriti in da se s tem dobri Bog žali. Štiriletni Alojzij, ko to sliši, prelije britke solzice in oblubi, resnično popboljšati se. Nikoli več ni prelubeznjivega Gospod Boga žalil. Tako mora tudi vam pri sercu žal biti, da ste dobrega Očeta nebeškega tolikrat žalili, ker ste se lagali, starejšim nepokorni bili, v cerkvi nespodobno obnašali se itd. Morate pa tudi skleniti, resnično se popboljšati.

Alojzij! sveti patron moj,
Vedno mi na strani stoj,
Da bodem vselej mož beseda.

XIV.

Sveta kristjanska cerkev nam odpušča grehe. Zakrament svete pokore. Dalje: 4. spoved. 5. naložena pokora ali zadostilo.

Že sem vam perve tri k zakramentu svete pokore potrebne reči razložil ali razjasnil, namreč: 1. izpraševanje vesti, 2. grevengo ali kes, in 3. terdni sklep ali predvzetje. Te tri reči morate že doma dopolniti, doma že morate vest izpraševati, svojih grehov zgrevati ali skesati se in terdno skleniti, resnično se poboljšati. Odloženi dan pridete v cerkev k sveti spovedi ob uri, kakor vam je naročeno. Četerta k zakramentu svete pokore potrebna reč je spoved. Kaj je spoved, kaj je to, svojih grehov se spovedati? Svojih grehov se spovedati, se pravi, svoje grehe ponižno in zgrevano povedati mešniku, da nam jih odpustijo.

Ignacij, koliko k zakramentu svete pokore potrebnih reči sem vam že razložil ali razjasnil? Kaj se pravi vest izpraševati? Ker vest izpraševati je težavno, koga moramo poprej pomoči prositi? Kako boš prosil Boga svetega Duha razsvitljenja? Kaj boš po tem pomišljeval? Jerica, kaj ti je storiti, potem ko si vest izpraševala? Kaj moraš v svojem sercu živo čutiti, da se prav svojih grehov zgrevаш? Ali je vsaka grevenga dobra? Kaka mora biti, da ljubemu Gospod Bogu dopada? Jernejček, kedaj je grevenga serčna? Kedaj je grevenga iz ljubezni do Boga? Kedaj je grevenga nad ali čez vse? Kedaj je grevenga splošna? Olga, moli prav pobožno grevengo? Koliko k zakramentu svete pokore potrebnih reči morate že doma dopolniti? Kaj pa po tem pride? Kaj se pravi, svojih grehov se spovedati?

Ko bote odloženi dan v cerkev k sveti spovedi prišli ob napovedani uri, bomo vsi ukup molili, ter še enkrat Boga svetega Duha razsvitljenja prosili. Nato bote k spovednici stopili; na eno stran fantiči, na drugo dekliči. (Narbolje je, odločni dan fantiče posebej, in drug odločni dan deklice posebej spovedovati.) Pervi fantič in prva deklica pri spovednici precej poklekneti. Ostali stojijo in lepo pobožno iz molitevnih bukvic molijo. Kteri brati ne znajo, naj molijo Bogu svetemu Duhu na čast Oče naš ... Češčena si Marija ... Verujem v Boga Očeta ... in čast bodi Očetu in Sinu ... Vsi pa naj bodo tihi in mirni, kakor da bi pri stolu božje sodbe stali. H kteremu se mešnik v spovednici obernejo, tisti naj se lepo počasu prekriža in svetega blagoslova tako-le prosi: „Jes ubogi grešnik ali grešnica Vas, duhovni oče, prosim svetega blagoslova, da bi se mogel prav zgrevano in čisto spovedati vseh svojih grehov, ktere sem storil od tistega časa, ko sem jel greh spoznavati, v mislih, z besedami, z djanjem in opuščanjem dobrih del, so-

sežno se pa obtožim, da sem“ . . . v šoli sem nemiren bil, gosp. učenika razžalil, v cerkvi pri službi božji se smejal, nisem vsak dan zjutrej, opoldne in zvečer molil itd. Zdaj namreč mora povedati, kaj je grešnega storil in dobrega opuščal. Grehe naj vsak mešniku na uho počasu in ne glasno pravi. Bati se nobenemu ni treba. Kar mešnik slišijo v spovednici, ne smejo nikomur povedati. Kedar se grehov mešniku izpovedujete, mora vas v srcu sram biti, pa ne pred mešnikom, marveč le zato, ker ste z grehi preljubeznjivega Gospod Boga žalili. Nobenega, še tako velikega greha ne smete zamolčati. Kdor greh zamolči, da ga je namreč pred mešnikom sram ali strah velik greh stori in je bolje, da k sveti spovedi ne gre. Kdor je kak greh večkrat storil, naj tudi to pové. Na primer, petkrat sem materi kruha ukradel, trikrat zjutraj nisem molil. Kdor več povedati ne vé, ne sme molčati ali pa reči: „zdaj pa ne vem več;“ marveč naj sveto spoved sklene ali skonča tako le: „Zdaj pa jes ubogi grešnik ali uboga grešnica sklenem svojo spoved in Vas, duhovni oče, prosim za zveličavno pokoro in za sveto odvezo, ako sem je vreden ali vredna.“ Zdaj mora izpovedanec mešniku uho nastaviti in zvesto poslušati. Če kaj dobro ne umé, naj ponižno poprosi: „Častivredni gospod, prosim Vas ponižno, povejte mi še enkrat, kajti nisem prav razumel.“ Naposled molijo mešnik neke molitvice, izpovedanec pa naj moli grevengo. Kedar mešnik čez izpovedanca znamenje svetega križa storijo, naj se prekriža; po tem vstane in gre tiho pred oltar, naloženo pokoro molit. Kedar eden od spovednice preč gre, naj hitro prvi na njegovo mesto poklekne. Ako bi kateri slišal, kaj se je oni pred njim spovedal, ne sme nikomur povedati. Greh bi imel, ako bi komu povedal. Tudi bi greh imel, ako bi nalašč poslušal, kaj se oni pred njim spoveduje.

Julika, kaj se pravi grehov spovedati se? Česa moraš mešnika prositi, preden jameš grehov se spovedovati? Kako moraš prositi svetega blagoslova? Kako ti mora v srcu biti, kedar mešniku na uho svoje grehe praviš? Zakaj te mora sram biti? Mihec, kaj ko bi te pred mešnikom sram ali strah bilo in bi greh zamolčal? Ali te je treba sram ali strah biti? Zakaj ne? Francka, ko si vse grehe mešniku povedala, kako boš sveto spoved skončala? Kam boš po tem uho nastavila? Kaj boš storila, ako nisi kaj prav razumela? Kedaj boš od spovednice preč šla? Janez, ti si slišal, kaj se je oni pred teboj spovedal, ali smeš komu povedati?

Kedar kdo hudo greši, nakoplje si dvojno kazen, večno ali pekel in pa časno kazen, ali tako, ki ne traja ali terpi večno ali brez konca, marveč le nekaj časa ali na tem svetu ali pa na unem v vicah. Ako se prav zgrevano in čisto spovemo svojih grehov, nam mešnik mesto usmiljenega Boga greh in večno kazen odpustijo. Časno kazen moramo sami terpeti. Ravno zato nam mešnik nekaj moliti ali kaj drugega dobrega storiti naložijo, in to se imenuje naložena pokora ali zadostilo. Naložijo nam mešnik po-

koro zato, da se usmiljenemu Gospod Bogu priserčno zahvalimo, da nam je greh in večno kazen odpustil; ob enem pa tudi prosimo, da bi mogli časne kazni vdani v presveto božjo voljo prenašati ali pa, da bi nam jo milostivo prizanesel. Naloženo pokoro ali zadostilo moramo opravljati radi in ponižno, kajti smo še več zaslužili, kakor so nam mešnik naložili. Moramo opraviti ravno toliko, kolikor so nam naložili, na primer, dva očenaša in dve češčeni si Mariji, ne pa menj. Opraviti moramo o pravem času, kakor so nam naročili, na primer, kmali po spovedi ali skoz več dni.

Alojzija, kolikero kazen si nakopava, kdor hudo greši? Kaj je večna kazen? Kaj časna? Kaj nam bo odpuščeno, če se svojih grehov zgrevano in čisto spovemo? Pokaj nam toraj mešnik pokoro ali zadostilo naložijo? Filipek, kako moramo opravljati naloženo pokoro ali zadostilo?

Glejte, ljubi otroci, sveta kristjanska cerkev nam je res mila, dobra mati, kajti nas tako lepo uči, kaj nam je storiti, da zadobimo odpusčenje grehov. Mesto usmiljenega Gospod Boga nam odpušča grehe. Spet postanemo premilemu Očetu nebeškemu dopadljivi. O le prav dobro se vsakokrat pripravljajte na sveto spoved. Pa tudi na truplu se morate lepo pripravljati. Večer pred sveto spovedjo si morate čedno umiti noge, vrat, glavo in praznično obleko pripraviti. Drugi den zgodaj ustanite, pobožno molite in čedno oblecite se. Predenj od doma v cerkev k sveti spovedi greste, morate ljubemu ateju in dobri mami roko poljubiti in za odpusčanje prositi, rekoč: „Ljubi oče, dobra mati, ponižno vas prosim, odpustite mi, ker sem vas tolikrat žalil.“ Po sveti spovedi se morate resnično poboljšati in skerbno greha varovati. Oj, ljubi otroci, le vedno varujte se gerdega greha, kajti greh tudi telesu škoduje.

Pregreha lice pogerduje,
A čednost ti ga polepšuje.

XV.

Sвета kristjanska cerkev nam je dobra mati. Zakrament svetega poslednjega olja, mešnikovega posvečevanja in zakona.

Mnogo sem vam že pripovedoval, ter vam tako razkazoval, da nam je sveta kristjanska cerkev mila, skerbna mati. Pravil sem vam, da sveta kristjanska cerkev dete, precej ko na svet pride, izvirnega ali vrojenega greha očisti, ter ga iz otroka božje jeze v otroka božjega spremeni. Slišali ste, da sveta kristjanska cerkev otroka, kedar odraste birma ali v dobrem poterdi, da se ne pohujša in ložej greha varuje pa lepo živi. Čuli ste, da našej duši deli duhovni živež. Uči nas lepo pobožno predobrega Gospod Boga moliti, oznanuje nam vsako nedeljo in vsaki praznik zveličavne Je-

zúsove nauke. Daje našej neumerljivej duši presveti nebeški kruh ali najsvetejše Jezusovo rešnje Telo za večno srečno življenje. Odpušča nam grehe, ktere po svetem kerstu storimo, v zakramentu svete pokore, ako jih spoznamo, se jih prav serčno zgrevamo, terdno voljo imamo resnično se poboljšati, se jih zgrevano in do čistega spovemo in naloženo pokoro zvesto spolnimo. Res, sveta kristjanska cerkev nam je mila, dobra mati.

Zdaj vam bom še dalje kazal, da nam je sveta kristjanska cerkev mila in skerbna mati. Človek ne živi zmirom na zemlji. Umreti mora vsak. Ne le samo stari, temveč tudi mladi pomerjô. Poslednja ali smertna ura je sila strašna. Stranoma skeleče bolečine bolezni pritiskajo, stranoma storjeni grehi umirajočemu vest zbudajo in dražijo. Telesne in dušne težave umirajočega so toraj velike. Potrebuje pomoči in tolažbe. Mila mati, sveta kristjanska cerkev mu je podeli. Pošlje namreč mešnika, ki nad umirajočim molijo, nad njim večkrat sveti križ storijo in ga s svetim oljem mazilijo na očesih, ušesih, nosu, ustih, rokah in nogah, naj bi mu neskončno usmiljeni Gospod Bog milostivo prizanesel vse grehe, ktere je z ravno temi telesnimi počutki storil in se jih iz slabosti ni mogel spovedati. Sveta cerkev podeli umirajočemu zakrament svetega poslednjega olja, kakor zapoveduje sveto pismo nove zaveze: „Je kdo bolen med vami, naj pošlje po cerkvene mešnike. Naj molijo nad njim, in naj ga mazilijo z oljem v imeni Gospodovem. Verna molitev bo otela bolnika. Gospod — Bog — bo polajšal bolezen; in, ako je v grehah, mu bodo odpuščeni.“ Jak. 5, 14—15.

Jurek, zakaj imenujemo sveto kristjansko cerkev „mater“? Kaj nam dobrega stori na primer v zakramentu svete birme? Kako hrano podeljuje našej duši za večno življenje? V katerem presvetem zakramentu nam odpušča grehe, ktere po svetem kerstu storimo? Koliko reči moramo spolniti, da zadobimo odpuščenje po svetem kerstu storjenih grehov? Marička, ali boš ti zmerom tu na zemlji živela? Kako se kaj godi ubogemu človeku na smertni postelji? Zakaj strašno? Kdo umirajočemu človeku pomoči in tolažbe podeli? Koga pošlje sveta kristjanska cerkev k umirajočemu? Pokaj? Kod kaj s svetim oljem mazilijo? Zakaj na očesih, ušesih? itd.

Ljubi Jezus je bil aposteljne izvolil, da so ljudi učili, kerščevali, jim grehe odpuščali in opravljali najčistejšo daritev presvete meše. Aposteljni niso vedno živeli, marveč so morali umreti, kakor bomo tudi mi morali umreti. Da bi se pa ljudje zmirom podučevali, kerščevali, jim se grehi odpuščali in naj bi se neprenehoma do konca sveta opravljala najčistejša daritev presvete meše, ukazal je ljubi Jezus svojim aposteljnóm, naj si izvolijo naslednike. Toraj so aposteljni si izvolili naslednike, ktere imenujemo škofe in mešnike. Podelili so jim ravno tisto oblast, ktero so bili prejeli od ljubega Jezusa samega, namreč oblast ljudi učiti, kerščeovati, jim grehe odpuščati in opravljati najčistejšo daritev presvete meše. Služba škofov

in mešnikov je pa težavna. Sveta kristjanska cerkev podeluje toraj v zakramentu svetega mešnikovega posvečenja škofom in mešnikom sosebno pomoč in milost, da zamorejo ljudi prav podučevati, jim svete zakramente vredno deliti, in za nje pobožno opravljati najčistejšo daritev presvete meše. Ako bi mešnikov ne bilo, morali bi biti ubogi ljudje brez zveličavnega podučevanja, brez svetih zakramentov in brez presvete meše. Ne mogli bi se nikakor ne zveličati. Glejte, kako mila, skerbna mati nam je sveta kristjanska cerkev! V zakramentu svetega mešnikovega posvečenja posvečuje mešnike in jim deli ravno tisto oblast, ktero so bili aposteljni od Kristusa Jezusa prejeli. Pošilja mešnike med ljudi, da jih učijo, jim svete zakramente delijo, za nje opravljajo najčistejšo daritev presvete meše, ter jim tako zveličavno pot kažejo v prelepe in presrečne nebesa.

Marjetka, zakaj je bil usmiljeni Jezus aposteljne izvolil? Ali so aposteljni vedno živeli, da bi ljudi podučevali in jim svete zakramente delili? Kaj ali koga so si toraj izvolili? Kdo jim je to zaukazal? Kako oblast so jim podelili? Matiček, v katerem svetem zakramentu podeluje sveta kristjanska cerkev škofom in mešnikom Kristusovo oblast, ljudi učiti in jim svete zakramente deliti? Da škofje in mešniki lagleji težavne dolžnosti svojega stana dopolnujejo, kaj jim sveta kristjanska cerkev v zakramentu svetega mešnikovega posvečenja še deli? Kaj kažejo škofje in mešniki ljudem v prelepe nebesa? Kako jim kažejo pot v vesele nebesa? Ali bi mogli ljudje po tem takem brez mešnikov v presrečne nebesa priti?

Majhni otroci si ne morejo nič prislужiti in pripraviti, niti živeža niti oblačila. Brez starišev bi morali ubogi otroci lakote in zime poginiti in umreti. Sveta kristjanska cerkev se usmili ubogih otročičev. V zakramentu svetega zakona naloži starišem, to je očetom in materam, sveto dolžnost, naj za svoje otročiče lepo skerbijo, ter jim pripravljajo živeža in oblačila. Pridni stariši morajo težavno delati, da si kaj prislужijo in pripravijo za otročiče svoje, dostikrat sami ne jejo, samim sebi potrebnega ne kupijo, da le zamorejo otročičem svojim živeža dajati in jim oblačila pripravljati. To je res huda za uboge stariše. Da zamorejo stariši za otročiče svoje na vse strani lepo skrbeti, deli jim sveta kristjanska cerkev v zakramentu svetega zakona v to sosebne pomoči. Glejte, ljubi otroci, tudi vam je sveta kristjanska cerkev mila, dobra mati. Ne skerbi le samo za vaše duše, kajti jih v zakramentu svetega kersta izvirnega greha očisti; timveč skerbi tudi za vaše truplo, kajti vašim starišem v zakramentu svetega zakona sveto dolžnost nalaga, skrbeti vam za živež in oblačilo.

Martínek, ali si moreš ti sam živeža in oblačila prislужiti? Kdo ti daje živeža in oblačila? Kaj bi bilo s teboj, ako bi starišev ne imel? Kdo pa nalaga starišem dolžnost, da otrokom svojim skerbijo za živež in oblačilo? V katerem svetem zakramentu? Ali

je pa to lahko ali težavno? Da pa stariši radi in z veseljem otročičem svojim oskerbujejo živeža in oblačila, kaj jim še podeluje v zakramentu svetega zakona?

Vsem vernim je sveta kristjanska cerkev prava, mila mati. Za vse ljudi vsake starosti in vsakega stanú materno skerbi. Ako po njenih zveličavnih naukih živimo in se njenih pomočkov k zveličanju, svetih zakramentov, zvesto poslužujemo, lahko lepo dobremu Gospod Bogu služimo in se zveličamo vsak v svojem stanu.

Srečen, kdor Bogu prav služi,

Naj mešuje ali pluži.

XVI.

Sвета kristjanska cerkev se imenuje „katoliška“ cerkev. Bo zmirom preganjana. Je nezmagljiva.

Sвета kristjanska cerkev se sploh imenuje „katoliška“ cerkev, po naše „vesoljna“. Katoliška se imenuje zato, da se razločuje od drugih cerkev ali družeb, ktere so se tudi kristjanske cerkve ali družbe imenovalе, akoravno niso vsega verovalе, kar je Kristus učil in njegova sveta cerkev, to je: sperva aposteljni in učenci, zdaj pa škofje in mešniki. Da se je toraj prava Kristusova cerkev razločevala od krivih kristjanskih cerkev ali družeb, imenovali so jo že aposteljni „katoliško“ cerkev. Beseda „katoliška“ je tuja in sicer gerška. Po naše se pravi „vesoljna“ zato, kajti se je od samega Kristusa Jezusa začela in je po vseh delih sveta med vsemi narodi razširjena. Nad 200 milijonov katoliških kristjanov štejemo. Toliko udov nobena druga kristjanska cerkev ne šteje, kakor sveta katoliška cerkev. Neprenehoma so preganjali sveto katoliško cerkev. Vkljub vsemu preganjanju se je vendar le nagloma po vsem svetu, med vsemi ljudstvi razširjevala. Grozovito so preganjali Judje že početnika svete katoliške cerkve, samega Sina božjega, ljubega Kristusa Jezusa. Preganjali so sovražni Judje Jezusove učence in aposteljne. Svetega Štefana, učenca Jezusovega so zunaj Jeruzalemskega mesta kamnjali. Svetega aposteljna Jakoba, najstarejšega izmed aposteljnov in brata najmlajšega aposteljna, svetega Janeza, so v Jeruzalemu obglavili z mečem. Ta Jakob je prvi izmed aposteljnov za presveto Jezusovo vero kri prelil, kakor sveti Štefan prvi izmed učencev. Tudi svetega aposteljna Jakopa mlajšega, Jeruzalemskega škofa, so hudobni Judje umorili, kajti je presveto Jezusovo vero neprestrašeno oznanoval. Z verha Jeruzalemskega tempeljna so ga vergli. Nek valjavec na pol mertvega z batom tako na glavo udari, da se mertev na tla zgrudi. Tudi svetega Petra bi bili radi o veliki noči umorili. Že so ga bili vječili; toda vsemogočni Gospod Bog ga je, kakor ste čuli, po svojem angelju čudovito ječe rešil. Povsod, kjer so le mogli, so sovražni Judje kristjane, sosebno pa

aposteljne in njih naslednike škofo in mešnike čertili in preganjali, kajti so hotli sveto katoliško cerkev do čista zatreti.

Gregor, kako imenujemo sveto cerkev sploh? Zakaj „katoliško?“ Kaj pomenja beseda „katoliška?“ Ali je sveta katoliška cerkev močno razširjena? Koliko udov šteje? Ali je ktera druga kristjanska cerkev ali družba tako razširjena, kakor sveta katoliška cerkev? Neža, kateri so prvi sveto katoliško cerkev preganjali? Koga so že hudobni Judje preganjali? Ali veš, kateri je prvi izmed učencev za presveto Jezusovo vero kri prelil? Sveti Štefan pa ni le samo izmed učencev prvi, ampak tudi izmed vseh kristjanov prvi za ljubaga Jezusa delj svoje življenje daroval. Valentek, kateri je pa izmed apostelnov prvi svojo kri za presveto Jezusovo vero prelil? Kako so ga terdovratni Judje umorili? Kterega aposteljna so za Jakobom, bratom svetega Janeza, hudobni Judje usmrtili? Kako? Kterega aposteljna so hotli še umoriti? Kako je vsemogočni Bog svetega Petra iz ječe rešil?

Pa ne le samo hudobni Judje, ampak tudi neznabogi ali ajdi so sveto katoliško cerkev grozopolno preganjali. Aposteljni, katerih terdovratni Judje niso bili umorili, so se razšli po vseh delih sveta, vsem narodom svitlo luč prave svete Jezusove vere prižgati. Ne da se dopovedati, koliko da so sveti aposteljni za milega Jezusa delj prestali. Razun svetega Janeza so vsi grozovite smerti umerli. Poglavarja apostelnov, svetega Petra, so v Rimu križali in sicer z glavo navzdol, kajti se je nevrednega imel, tako kakor mili Jezus križan biti. Svetega Pavlja so ravno tisti den, ko svetega Petra, tudi v Rimu obglavili. Mesto kervi je mleko priteklo. Svetega Andreja, Petrovega brata, so v sedanjem Gerškem kraljestvu v mestu Patras križali na poprečnem križu, kateri ima tako le podobo X. Svetega Tomaža so na Indijanskem v mestu Kalamiji s sulico prebodli; zatoorej tudi sulico v roci ima. Svetega Filipa so v Frigijskej deželi v mestu Hierapoli križali; na križu pa ga s kamnjem umorili. Zato ima križ v roci. Svetemu Jerneju so prej kožo s trupla zrezali in oderli; zatoorej ima na podobi nož v desnej roci, na levi pa oderto kožo, ali pa jo ima na svoji palici obešeno. Naposled so ga križali. Svetega Matevža je dal poganski ali ajdovski kralj Hirtak z mečem prebosti. Svetemu Matiju so glavo s sekiro odsekali. V ta spomin ima sekiro v rokah. Svetega Barnaba so kamnjali. Zato ima navadno kamnje v rokah. Svetega Šimona so prežagali, toraj tudi žago v rokah ima. Svetemu Judu so glavo sekiroj odsekali. Ima zato sekiro v rokah. Le samo sveti Janez ni grozovitne smerti umerl. Pa mučen ali martran je vendar bil. Ker ni hotel molikom darovati, da ga poganski cesar Domicijan v Rimu grozno pretepsti in potem v velik kotel, poln vrelega olja, vreči. Sveti Janez zaznamnuje sebe in kotel s svetim križem in ves ne- oškodovan delj časa v njem ostane. Sosebno so poganski Rimljani uboge kristjane skoraj celih tri sto let strašno preganjali. Natezovali

so jih, tako, da so se udje iz sklepov izmaknili, kosti se lomile in nohti po rokah in nogah pokali. Z železnimi kleščami so jim meso s trupla tergali. Z železnimi šibami so jih pretepali, z gorečimi bakljami žgali. Na razbeljeni železni postelji so jih žive počasi pekli. Stavili so jih pred divje zverine, na primer pred medvede, da so jih raztergale. Toda kristjani so stanovitni ostali. Raji so se razsekati dali, kakor pa da bi bili ljubega Jezusa zatajili. Živa vera v ljubega Jezusa jim je kazala neizmerno lepe in srečne nebesa, ako dobremu Jezusu zvesti ostanejo. Poganski Rimljani so menili s preganjanjem in morenjem kristjanov sveto kristjansko vero zatreti, pa so le, kakor terdovratni Judje, pripomogli, da se je zmirom močnejši razširjevala. Pogansko ljudstvo je videlo, kako voljno so kristjani najstrašnejše muke prenašali in še clo za svoje morivce molili. Spoznalo je po Božjem Duhu razsvitljeno, da je sveta kristjanska vera edino prava in se jih je obilno-obilno k presveti Jezusovi veri spreobrnilo. „Kri mučencev ali marternikov je bila seme kristjanov.“

Malica, ali so le samo Judje kristjane preganjali? Kako so kaj neznabogi ali ajdi kristjane mučili ali martrali? Koliko let so jih tako grozopolno preganjali? Zakaj so jih tako grozovito preganjali? Ali so res s preganjanjem sveto kristjansko vero zaterli? Kaj pa? Kaj je bila kri mučencev ali marternikov? Tonek, kaj je kristjane tolikanj navduševalo, da so se raji razsekati dali, kakor da bi bili ljubega Jezusa zatajili? Kaj jim je živa vera v Jezusa kazala?

Od svojega pričetka do zdaj bo sveta katoliška cerkev neprenehoma preganjana. Malopridni ljudje sveto katoliško cerkev po časnikih zaničujejo, nje služabnike, mešnike, zasramujejo in peklensko obrekujejo; še celo sveto spoved in druge šege svete katoliške cerkve zasmehujejo. Taki hudobneži so zaverгли vero v Boga in bi radi vse ljudi ob sveto katoliško vero pripravili. Prizadevajo si, celo še pobožnim kmetom nebeški dar svete vere iz serca izruti. Toda zastonj se trudijo. Svete katoliške cerkve nikdar premagali ne bodo. Kajti sam ljubi Jezus pravi: „Na skalo — na svetega Petra — bom sèzidal svojo cerkev, in vrata peklenške — hudi duh in njegovi pomagavci — je ne bodo zmagale.“ Mat. 16, 18.

Andrejček, je-li bo še zdaj sveta katoliška cerkev preganjana? Kaki ljudje jo preganjajo? Kako pišejo po časnikih o njej? Kako imajo nje služabnike ali mešnike? Ali bodo kdaj sveto katoliško cerkev zmagali? Zakaj ne?

Kedar bote, ljubi otroci, odrasli in med ljudi po svetu prišli, bote vse drugači hudobne ljudi govoriti slišali, kakor vas jes zdaj učim. Slišali bote brezbožne ljudi po kerčmah, pri delu in v slabih družbah zoper sveto vero govoriti, sveto spoved zasmehovati, mešnike obirati in černiti, sveti post zasramovati in videli še druge ostudne reči doprinašati. V takih okoljščinah ne zabite naukov, ki jih v šoli zdaj slišite. Ogibljite se takih nevarnih priložnost in

krajev. Ne dajte se premotiti takim čenčarjem. Hudičevi najemniki so. Vojskovati moramo se za ljubega Jezusa in nebeško kraljestvo. Tu ni počitka in miru. Le tam gori v prelepih nebesih bomo pravi, sveti mir uživali.

Človeško serce miru ne uživa,
Dokler, v tebi, o Bog, ne počiva.

Četerto poglavje.

Greh. Dobre dela. Čednosti.

I.

Kaj je greh? Kako se greh stori?

Jezus nam je svete nebesa odperl in spet zamoremo v nebesa priti. — Da pa v presrečne in prelepe nebesa pridemo, treba je dvojne reči: moramo se namreč greha varovati in pa dobro storiti. Kaj pa je greh? Kdaj storimo greh? Greh storimo, kedar doprinašamo, kar neskončno sveti Bog prepoveduje. Tako sta prva stariša Adam in Eva greh doprinesla, kajti sta storila, kar jima je bil dobri Bog storiti prepovedal. Jedla sta namreč sad od drevesa spoznanja dobrega in hudega, od kterega jima je bil ljubi Bog jesti prepovedal. Neskončno sveti Bog prepoveduje, ljubim starišem nepokornemu biti. Kdor je toraj svojim starišem nepokoren, stori greh. Neskončno sveti Bog prepoveduje lagati se in krasti. Kdor se tedaj laže in krade, stori greh. Greh pa tudi storimo, če opuščamo doprinašati, kar nam ljubi Bog storiti zapoveduje. Dobri Gospod Bog nam zapoveduje, ob nedeljah in praznikih v cerkev hoditi in se v sveti cerkvi lepo pobožno obnašati. Kdor toraj ob nedeljah in praznikih k službi božje ne hodi, ko bi lahko šel, stori greh. Ali kdor se v cerkvi pri službi božje okoli ozira, posmehuje ali pogovarja, greh stori in ljubeznjivega Gospod Boga hudo-hudo žali. Sveta cerkev nam v imeni božjem ob petkih in še nekterih drugih dneh meso jesti in pri mastnem biti prepoveduje; kdor toraj ob petkih in drugih postnih dneh brez pravičnega vzroka — na primer, če je bolen — meso je ali je pri mastnem, greh stori. Sveta cerkev v imeni božjem zapoveduje, da moramo vsako leto vsaj enkrat svojih grehov postavljenemu mešniku spovedati se; kdor se tedaj vsaj enkrat v letu postavljenemu spovedniku ne spove, greh stori.

Zefka, kolikere reči nam je treba, če hočemo priti v presrečne nebesa? Ktere dvojne? Kedaj doprinašamo greh? Kako so prvi stariši Adam in Eva greh doprinesli? Kaj nam neskončno sveti Bog na primer v ozir starišev prepoveduje? Jožek, je-li samo grešimo, če doprinašamo, kar ljubi Bog prepoveduje? Kako še tedaj? Kaj nam dobri Bog na primer ob nedeljah in praznikih zapoveduje? Kaj toraj stori oni, ki ob nedeljah in praznikih v cerkev ne gre, ko bi lahko šel? Jerica, kdo še ima oblast zapovedovati in prepovedovati? Od koga ima sveta cerkev to oblast? Kaj nam sveta cerkev v imeni božjem vsaj enkrat v letu zapoveduje? Kaj nam sveta cerkev ob petkih in še ob nekterih dneh prepoveduje?

Greh je dvojen, namreč izvirni ali vrojeni greh in djanski greh. Izvirni greh je, kakor dobro veste, tisti greh, kterega sta Adam in Eva v raji storila in mi ž njima in smo ga od nju podedovali. Djanski greh je pa tisti greh, kterega mi sami radovoljno storimo; zato se djanski greh imenuje tudi osebni greh. Djanski ali osebni greh se doprinaša z mislimi, z besedami, z djanjem ali pa z opuščanjem dobrega, kar nam ljubi Bog sam po svojih zapovedih in sveta katoliška cerkev po svojih zapovedih storiti velita ali zapovedujeta. Z mislimi se stori greh, če človek v glavi kaj gerdega, nespodobnega in grešnega z veseljem premišljuje. Če ga pa grešne misli ne veselijo, marveč je še le prav nejevoljen in jih tudi odbija, kedar ga napadajo, nespodobne misli niso greh. Da pa človek gerde in grešne misli lagleji odbija, mora ljubega Jezusa v pomoč klicati, rekoč: „Oh dobri Jezus, pomagaj mi grešne misli zmagati“. Z besedami se greh stori, če človek se laže, preklinja, drugim nespodobne priimke daje, nesramno govori in klafarske pesmi poje. Z djanjem se greh stori, če človek res stori, kar neskončno sveti Gospod Bog in v njegovem imeni sveta katoliška cerkev storiti prepovedujeta. Kdor na primer živinico terpinči, greh z djanjem stori, kajti ljubi Bog živinico terpinčiti prepoveduje. Kdor ob petkih meso je ali je pri mastnem brez pravičnega vzroka, z djanjem greh stori, kajti sveta katoliška cerkev ob petkih meso jesti in pri mastnem biti v imeni božjem prepoveduje. Z opuščanjem dobrega se greh stori, kdor vsak den zjutraj, opoldne in zvečer, ko k molitvi zvoni, pred jedjo in po jedi ne moli. Ali kdor ne posvari, ko sliši koga gerdo preklinjevati ali nesramno govoriti in prepevljati.

Ignacij, kolikeri je greh ali kako se greh razločuje? Kaj je izvirni ali vrojeni greh? Ali veš, kako sta Adam in Eva — naši prvi stariši — v raji greh storila? Povej! Dobro. Ana, ali še imaš izvirni greh? Zakaj ne? Ali so vsi ljudje izvirni greh podedovali? Kdo ga ni podedoval? Zakaj ga ni preblazena Marija devica podedovala? Gašpar, kaj je pa djanski ali osebni greh? Ti si očetu doma pet krajcarjev ukradel, kak greh si storil, izvirni ali djanski? Zakaj djanski greh? Kako se djanski ali osebni greh stori? Ali je vsaka nespodobna misel grešna? Kedaj so gerde in nespodobne

misli greh? Da boš lagleji pregrešne misli odbijal, koga moraš v pomoč klicati? Olga, vaš hlapec včasih preklinja ali z mislimi ali z besedami greh doprinaša? Kako se z besedami greh doprinaša? Metodek, nek hudoben fantiček je psička tolikanj grozovito pretepal, da ni mogel več hoditi, kako je greh storil, ali z mislimi, ali z besedami, ali z djanjem? Zakaj z djanjem? Kako se greh z djanjem doprinaša? Francka, nekteri hudobni ljudje ne molijo pred jedjo in po jedi in kedar k molitvi zvoni, kako doprinašajo greh? Zakaj z opuščenjem dobrega? Kako se toraj greh z opuščenjem stori?

Djanski ali osobni grehi niso vsi enaki. Nekteri so veliki, nekteri majhni. Na primer, nekdo ukrade en goldinar, drugi pa le dvajset krajcarjev. Oba sta prelomila sedmo božjo zapoved: „Ne kradi.“ Toda on, ki je en goldinar ukradel, jo je hujši prelomil, memo onega, ki je le dvajset krajcarjev ukradel. Pervi je storil velik greh, drugi pa majhen. Dva ukradeta na primer vsak po petdeset krajcarjev, eden jih ukrade ubogemu drugi pa bogatemu. Oba sta enako veliko ukradla. Vendar le ima večji greh oni, ki je ubogemu ukradel od onega, ki je bogatemu ukradel. Velik greh toraj stori, kdor veliko prelomi božjo ali cerkveno zapoved, majhen greh pa stori, kdor le malo prelomi božjo ali cerkveno zapoved. Na primer, dva jesta v petek meso; eden popotuje in ne more nobene druge jedi dobiti kakor mesa. Drugi je doma, je zdrav in ima postne jedi; pa noče se mesojeje zderžati, marveč meso uživa, kot v nedeljo. Oba sta prelomila tretjo cerkveno zapoved. Hudo jo je prelomil oni, ki je nalašč v petek meso jedel; popotnik pa le malo. Pervi je storil velik greh; drugi pa zelo majhen. Velik greh se imenuje smerten greh. Pa ne zato, kakor da bi umerl tisti, ki velik greh stori; marveč zato, ker velik greh človeku odvzeme duhovno življenje. Neskončno svetemu Bogu ne dopada več. Mertev je na duši. Naj še toliko moli ali ubogajme daje, pri Gospod Bogu vse nobene veljave nima, dokler je človek v smertnem grehu. Mali greh se imenuje odpustljiv greh zato, ker neskončno usmiljeni Oče nebeški majhen greh raji odpušča memo velikega greha. Velikega greha se moramo prav serčno zgrevati, se ga spovedati in za-nj se pokoriti, po tem nam bo še le odpuščen. Malega greha se nam je treba le samo zgrevati in nam bo odpuščen.

Tonika, ali so vsi djanski ali osobni grehi enaki? Kaj pa? Kaj je velik greh? Kaj je mali greh? Na primer, ti si zdrava, tvoja sestra pa je malo bolna. Obedve jeste v petek meso. Ktera vaju ima večji greh? Zakaj ti? Jakec, kako se imenuje velik greh? Zakaj se imenuje smerten greh? V katerem zakramentu nam bodo odpušteni grehi, ki jih po svetem kerstu storimo? Ali še veš, koliko reči je k zakramentu svete pokore potreba? Povej jih! Julika, kaj je pa mali greh? Zakaj se imenuje mali greh odpustljiv greh?

Nek neznabožen ali ajdovsk fantiček, z imenom Damoklej, se je šel kopat. Hudobni kralj Demetrijski je hotel fantička v zelo ne-

sramno pregreho pripraviti. Toda pridni fantiček Damoklej nikakor nikoli noče v ostudno pregreho privoliti. Malopridni kralj Demetrij ga hoče prisiliti. Ker pošteni fantiček ne more ubežati, raji skoči v kotelj, poln vrele vode, in raji grozovite smerti umerje, kakor pa da bi bil nesramen greh storil. Glejte, preljubi otroci, tolikanj skerbno se je varoval greha fantiček, ki še ljubega Gospod Boga ni poznal. Tudi o dobrem Jezusu ni nič slišal. Kolikanj skerbniši se morate vi vsakega, ne le samo velikega ali smertnega, temoč tudi malega greha varovati. Tudi kaj gerdega v glavi misliti, ali v sercu poželjevati nikoli ne smete. Kajti Gospod Bog je vseveden; spregleduje toraj tudi naše serce.

Ne zlato, ne srebro, ne druge reči,
Le serce pošteno nas srečne stori.

II.

Raznoverstne plemena ali sorte djanskih grehov.

Djanskih ali osebnih grehov je prav veliko. Razdelijo se navadno v štiri plemena ali sorte. Pervo pleme so sedmeri poglavitni grehi. Drugo pleme so šesteri grehi v svetega Duha. Tretje pleme so štiri v nebo vpijoči grehi. Četerto pleme so deveteri tuji grehi.

Korl, ali je veliko djanskih ali osebnih grehov? V koliko plemen ali sort se navadno razdelijo? Kteri grehi so pervo pleme? Drugo pleme? Tretje pleme? Četerto pleme? Pervo pleme djanskih ali osebnih grehov so sedmeri poglavitni grehi, kateri so ti le:

1. Napuh. 2. Lakomnost. 3. Nečistost. 4. Zavist ali nevoščljivost. 5. Požrešnost. 6. Jeza. 7. Lenoba. Ti grehi se imenujejo poglavitni grehi zato, ker iz vsakega teh grehov izvirajo drugi grehi, kakor iz glave rastejo lasje.

Pervi poglavitni greh se imenuje napuh. Kaj se pravi napuhnjemu biti ali se napihovati? Ti Maks! si danes dobro znal odgovarjati. Ko bi se pa ti nad druge, ki niso tako dobro in gladko odgovarjali, poviševal, jih nevedneže in neumneže imenoval, bil bi napuhnjjen in bi dobrega Boga hudo žalil. Ti Terezika imaš lepo obleko; Micika, tvoja tovaršica, ima pa borno ter zakerpano. Ko bi ti Miciko zasmehovala ter jo razcapinjo psovala, bila bi napuhnjena in bi ljubega Boga močno žalila. Neskončno pravični Gospod Bog napuhnjene ljudi nima rad in jih ostro kaznuje. Nekteri angelji mu niso hotli pokorni biti, pahnili jih je iz prelepih svetih nebes v strašni pekel, kjer bodo brez konca in kraja v žarečem ognju.

Videk, kako se imenuje pervo pleme djanskih ali osebnih grehov? Kteri so sedmeri poglavitni grehi? Zakaj se ti grehi imenujejo poglavitni? Kedaj bi napuhnjjen bil šolar, ki dobro zna?

Glej, tako izvira iz napuha zaničevanje bližnjega, kar je tudi greh. Napuh je toraj poglavitni greh? Pokaj je ljubi Gospod Bog nektare angelje iz veselih nebes v strašni pekel zaverget?

Drugi poglavitni greh se imenuje lakomnost. Lakomni so na primer kerčmarji, ki v vino vodo vlivajo in pollej kot pravo vino točijo. Lakomni so štacunarji, ki stáro, ničvredno robo kot dobro in novo ljudem prodajajo, kavo, sladkor in druge stvari slabo tehtajo ali vagajo. Lakomni so, ki goljufujejo in od denarjev, ki jih posejajo, krivične obresti ali činže jemljejo. Iz lakomnosti izvira goljufija in odertija, zato je lakomnost poglavitni greh. Hudobni apostelj Juda je iz lakomnosti clo ljubega Jezusa za trideset srebrnikov prodal.

Francika, kako se imenuje drugi poglavitni greh? Kteri kerčmarji bi bili lakomni? Kedaj bi bili štacunarji lakomni? Pokaj je hudobni apostelj Juda celo milega Jezusa za trideset srebrnikov prodal? Kake smerti je umerl Juda? Glej, tako neskončno pravični Gospod Bog lakomnike kaznuje!

Tretji poglavitni greh je nečistost. Nečisti so na primer otroci, kedar razgaljeni okoli letajo, goli se kopljejo, v glavi kaj takega mislijo ali v sercu kaj takega poželjujejo, kar bi jih sram bilo očetu ali materi ali komu drugemu poštenemu povedati. Nečisti so otroci, kedar kaj gerdega govorijo ali prepevljajo ali počenjajo sami seboj ali z drugimi otroci na paši ali doma v kakem skritem kotu, kar se ne upajo storiti pred očetom in materjo in drugim poštenim človekom. Taka nečistnica je bila neka hudobna žena, ki je hotla nedolžnega mladenčca Jožefa Egipčanskega na samem v nek ostuden greh pripraviti. Ali pridni, nedolžni mladeneč je malo-pridnej ženi rekel: „Kako bi mogel to hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga?“ I. Mojz. 39, 9. In je zbežal.

Fridrik, kako se imenuje tretji poglavitni greh? Kedaj bi bili otroci nečisti? Ali si si zapomnil, kaj je rekel pridni mladeneč Jožef Egipčanski, ko ga je hotla neka hudobna žena v gerd greh zapeljati?

Četrti poglavitni greh se imenuje zavist ali nevoščljivost. Kteri so zavidni ali nevoščljivi? Zavidni ali nevoščljivi so tisti, ki drugim dobrega ne privoščujejo. Zavidni ali nevoščljivi so po tem takem vsi, ki so žalostni v sercu, kedar se drugim dobro godi, da jih ljudje raji imajo; se pa v sercu veselijo, kedar se drugim hudo, se jim škoda pripeti. Tako je bil hudobni Kajn svojemu pobožnemu bratu Abeljnu zaviden ali nevoščljiv, kajti Gospod Bogu je Abeljnov dar všeč bil, njegov pa ne. Brezbožni Kajn je svojega pridnega brata Abeljna od te dobe v svojem sercu tolikanj čertil, da ga ni mogel več prijazno pogledati. Naposled pa ga je ubil. Iz zavida ali nevoščljivosti izvira torej čert ali uboj. Zavid ali nevoščljivost je tudi poglavitni greh.

Lovrek, kako se imenuje četerti poglavitni greh? Oče so tvojemu bratu Franceku, ker je priden, kupili lepo novo obleko, tebi pa ne. Tebe sila močno v srecu žge, da ima tvoj brat novo obleko, ti pa ne. Ali si ti za tega delj lakomen, ali zavidljiv ali nevoščljiv? Zakaj zavidljiv ali nevoščljiv? Lizika, kdo je bil svojemu bratu tolikanj zaviden ali nevoščljiv, da ga je naposled celo ubil? Zakaj pa je bil hudobni Kajn svojemu bogoljubnemu bratu Abeljnu zaviden ali nevoščljiv, da ga je tolikanj čertil, da ga je naposled ubil?

Peti poglavitni greh se imenuje požrešnost. Kteri ljudje so požrešni? Požrešni so tisti ljudje, kateri so nezmerni v jedi in pijači, ki toraj več jejo in pijejo, kakor jim je potreba, da jih glava, želodec in trebuh boli. Požrešni so tudi tisti ljudje, ki za domače jedi, na primer, za repo, zelje, grah ne marajo, marveč bi radi zmirom beli kruh ali pogačo, meso jedli in kavo pili. Če nimajo s čem dobrih jedi kupiti, pa kradejo; na primer otroci starišem, hlapci in deklet gospodarjem denarje, jajca, žito. Požrešni so dalje tisti, kateri hočejo uživljati, kar jim zdravnik ali oča in mati, ali sveta cerkev — ob petkih in nekterih dneh meso — jesti prepoveduje. Adam in Eva sta bila požrešna, kajti sta jedla sad od drevesa spoznanja dobrega in hudega, od kterega jima je bil Gospod Bog jesti prepovedal.

Roza, kako se imenuje peti poglavitni greh? Ktere ljudje imenujemo požrešne? Tebi mama dajo črnega ali domačega kruha; ti ga nočeš jesti, marveč hočeš belega imeti, kaka si? Zakaj si požrešna? Ktera dva človeka sta bila požrešna? Zakaj sta bila Adam in Eva požrešna? Kako nju je pravični Gospod za tega delj kaznil ali postrahoval.

Šesti poglavitni greh se imenuje jeza, tudi serd ali serditost. Jezasti, serditi in togotni so tisti ljudje, kateri, ako se jim kaj prav ne stori, se tako ugrejejo, da se jim oči lesketajo, lica žarijo, gerdo zmirljajo, ljudi in žival pretepajo, celo stole in posodo potrupljejo. Jezljivi so tisti ljudje, kateri, ako jim kaj po volji ne gre, grozovito divjajo, nespodobno preklinjajo in celo kamnje v žival in ljudi lučajo. Jezava sta bila apostola Jakob in Janez, kajti sta Samarijanom hudo ali zlo želela. Ko je ljubi Jezus z aposteljni skoz mesto Samarijanov v Jeruzalem popotoval, niso ga Samarijani hotli prenočiti. Zavoljo tega sta se Jakob in Janez tolikanj vjezila, da sta rekla milemu Jezusu: „Gospod, hočeš, da rečeva, da naj ogenj pride z neba in jih pokonča?“ Krotki Jezus nju milo posvari, rekoč: „Ne vesta, da vaji ne božji, marveč človeški duh nepoterpežljivosti in maščevanja goni. Sin človekov ni prišel, duš pogubljal, marveč rešit.“ Luk. 9, 52.—56.

Markec, kako se imenuje šesti poglavitni greh? Ti živinico paseš. Volek gre v škodo. Ti gerdo preklinjaš in voleka neusmiljeno preteplješ, kterega poglavitnega greha si kriv? Zakaj jeze? Kteri ljudje so jezavi ali serditi? Kteri še kaj? Ali veš, ktera aposteljna

sta se nad Samarijani tolikanj jezila, da sta jim ognja z neba želela? Povej vse lepo.

Sedmi poglavitni greh se imenuje lenoba. Leni ali lenobni so prvič tisti ljudje, katerim nič ni kaj mar za preljubega Boga in za božje reči. Leni ali lenobni so toraj tisti, ki nočejo moliti, ne v cerkev hoditi. Leni ali lenobni so tisti šolarji, ki se nočejo učiti in v šolo hoditi. Te imenujemo lene ali lenobne na duši ali na duhu. Na telesu leni ali lenobni so pa tisti, ki nočejo delati, na primer, orati, kositi, živinico pasti itd. ko bi lahko delali. Taki malopridneži raje postopajo ali pa v senci poležavajo, kakor da bi si pošteno svoj kruh prisluževali. Celo Adam in Eva sta morala, še preden sta grešila, v raji delati. Morala sta „vert obdelovati in varovati.“ I. Mojz. 2, 15.

Agata, kako se imenuje sedmi poglavitni greh? Tebi rečejo mama zvečer ali opoldne ali zjutraj moliti, pa nočeš. Kako si lena? Kteri so toraj na duši leni? Oče ti ukažejo iti živinico past. Ti pa nerada greš in godernjaš. Kako si lena ali lenobna? Kteri ljudje so tedaj na ali po telesu leni ali lenobni? Ali sta morala Adam in Eva v raju tudi delati? Kaj sta morala delati? Kdo jima je bil zapovedal vert obdelovati in varovati? Glej, dobri Gospod Bog sam hoče in njegova presveta volja je, da delamo in delamo prav pridno radi vsak po svojem stanu.

Ljubi otroci, zdaj veste, koliko je poglavitnih grehov, zakaj se imenujejo poglavitni grehi in kako da se jih krive storimo ali udeležujemo. Vsak greh ima svojo korenino v sercu. Kar namreč v sercu poželjujemo, radi tudi storimo. Iz majhne iskrice postane velik požar, ki vasi in mesta pokonča, iz grešnega poželjenja v sercu pa prirastejo veliki, poglavitni grehi, ki človeka v sedajnem in prihodnjem življenju nesrečnega storijo. Bog ne daj, da bi kaj grešnega v sercu poželjevali, kajti kmalu bi tudi kaj grešnega storili. Kdor je na primer v sercu napuhnen, tudi rad sam sebe v besedi povišuje, napuhnjeno se obnaša in druge zaničuje.

Česar serce polno je,
To iz ust človeku vre.

III.

Šesteri grehi v svetega Duha.

Drugo pleme djanskih ali osebnih grehov so šesteri grehi v svetega Duha, in so ti le: 1. Prederzno v božjo milost grešiti. 2. Nad božjo milostjo obupati. 3. Spoznanej kersčanskej resnici se ustavljati. 4. Svojemu bližnjemu zavoljo božje milosti zaviden ali nevoščljiv biti. 5. Do lepega opomina sterpno serce imeti. 6. V nespokori terdovratno ostati.

Ti grehi se imenujejo grehi v svetega Duha ali zoper svetega Duha zato le: Bog sveti Duh vsakemu človeku svoje milosti in pomoči k poboljšanju deli. Hudovoljni človek pa to milost in pomoč zamečuje in po tem takem sosebno v svetega Duha ali zoper svetega Duha greši. Navadno hudovoljen človek milost in pomoč Boga svetega Duha do konca svojega življenja zaničljivo zamečuje. Zato se grehi v svetega Duha ali zoper svetega Duha težko kdaj, ali pa celo nikoli niti v tem, niti v unem življenji ne odpuščajo.

Leopoldek, kako se imenuje drugo pleme djanskih ali osebnih grehov? Povej jih! Zakaj se ti grehi imenujejo grehi v svetega Duha ali zoper svetega Duha? Zakaj se ne odpuščajo težko kdaj niti v tem, niti v prihodnjem življenju?

Pervi greh v svetega Duha je: prederzno v božjo milost grešiti. Tega greha se zakrivijo tisti, kateri zmirom hudobno in grešno živijo in se nikakor ne mislijo poboljšati, ter pravijo: „Gospod Bog je neskončno usmiljen in mi bo odpustil moje grehe, ali se poboljšam ali ne.“ Gospod Bog je res neskončno usmiljen in nam tudi res odpušča grehe, ali le takrat, če se resnično poboljšamo. Gospod Bog je namreč tudi neskončno pravičen, ki toraj le dobro plačuje, hudo pa ostro kaznuje. Kdor je toraj grešil, pa se nikakor noče spokoriti in poboljšati, takega terdovratnega grešnika mora v strašni pekel zavreči. Ko je očak Noe živel, so razun nja, njegove žene, njegovih treh sinov in njihovih žen — toraj razun osem oseb — vsi ljudje hudobno in prav pregrešno živeli, tako da je ljubi Gospod Bog rekel: „Žal mi je, da sem jih stvaril.“ I. Mojz. 6, 7. Neskončno pravični Gospod Bog je sklenil razun Noeta in njegove družine vse ljudi z živalmi vred potopiti. Predenj jih je kaznil, jih je po pobožnem Noetu še sto in dvajset let klical, naj se spreobernejo. Ali ker se niso hotli poboljšati, pokončal je neskončno pravični Gospod Bog razun Noeta in njegove družine vse ljudi v vesoljnem potopu.

Lizika, kako se imenuje prvi greh v svetega Duha? Kteri ljudje se tega greha zakrivijo? Kako pravijo? Kterim ljudem neskončno usmiljeni Gospod Bog grehe odpušča? Kako so za časa očaka Noeta ljudje živeli? Ali so vsi hudobno živeli? Koliko let je neskončno usmiljeni Gospod Bog pregrešne ljudi po Noetu k pokori klical? Kako jih je kaznil, kajti se niso hotli poboljšati? Ja, ljubi otroci, če se lažete, kradete, živinico terpinčite, oj poboljšajte se, da vas neskončni Gospod Bog kaznil ne bo.

Drugi greh v svetega Duha je: nad božjo milostjo obupati. Nad božjo milostjo obupajo tisti, ki grešijo, pa mislijo, da jim neskončno usmiljeni Gospod ne more in noče grehov odpustiti, akoravno se tudi poboljšajo. Menda še niste pozabili, da je hudobni apostelj Judaž Iskarijot milega Jezusa bil za trideset srebrenikov prodal, apostelj Peter pa trikrat zatajil. Judaž Iskarijot je mislil, da je njegova pregreha tolika, da mu je usmiljeni Jezus ne

more in noče odpustiti; je toraj obupal nad božjo milostjo. Šel je in se obesil. Peter je tudi dobro-dobro spoznal, da je prav veliko pregreho doprinesel. Toda trdno se je zanesel, da mu jo bo neskončno usmiljeni Jezus odpustil, ako se le poboljša. In res, ljubi Jezus je Petru odpustil.

Francek, kako se imenuje drugi greh v svetega Duha? Kteri ljudje obupajo nad božjo milostjo? Kteri apostelj je bil obupal nad božjo milostjo? Kaj je mislil? Ali bi mu bil usmiljeni Jezus odpustil? Ali ni bil tudi apostelj Peter dobrega Jezusa hudo žalil? Kaj mu je bil storil? Zakaj mu je mili Jezus odpustil?

Tretji greh v svetega Duha je: spoznanaj kerščanski resnici se ustavljati. Spoznanaj kerščanskej resnici se ustavljajo tisti hudovoljni ljudje, ki dobro vejo, da je na primer, lagati se, krasti, gerdo, nespodobno govoriti in prepevljati, greh in se s tem dobri Gospod Bog močno žali, pa vendar le se lagajo, kradejo, nesramno in pohujšljivo govorijo in prepevljajo. Spoznanaj kerščanskej resnici so se na primer ustavljali pismarji, farizeji in judejski duhovni, kajti niso hotli dobrega Jezusa za Božjega Sina spoznati in imeti, akoravno so videli čudeže ga delati in akoravno jim je tudi sam razložno povedal, da je Sin Božji.

Julika, kako se imenuje tretji greh v svetega Duha? Kteri ljudje se ustavljajo spoznanaj kerščanskej resnici? Kteri so se za časa milega Jezusa spoznanaj kerščanskej resnici vstavljali?

Četrti greh v svetega Duha se imenuje: svojemu bližnjemu zavoljo božje milosti zaviden ali nevoščljiv biti. Svojemu bližnjemu zavoljo božje milosti zavidni ali nevoščljivi so tisti, ktere pri sercu peče in boli, da bližnji Gospod Bogu lepo in zvesto služi, ter pobožno moli, rad v cerkev hodi, pri službi božji v Bogu zbran je, pridige in kerščanske nauke pazljivo posluša in se vselej in povsodi ponižno in pošteno obnaša. Tako je hudemu duhu pri sercu žal bilo, kajti je Gospod Bog Adama in Evo zeló rad imel, dokler sta mu pokorna bila. Zatorej si je na vso moč prizadeval, da bi nju v greh zapeljal in ob milost božjo pripravil.

Valentek, kako se imenuje četrti greh v svetega Duha? Kteri so svojemu bližnjemu zavoljo milosti božje zavidni ali nevoščljivi? Ali veš, kdo je bil prvim staršem zavidljiv ali nevoščljiv? Kaj si je tedaj na vso moč prizadeval? Ali je nju pripravil ob milost božjo?

Peti greh v svetega Duha je: do lepega opomina oterpno serce imeti. Do lepega opomina oterpno serce imajo na primer otroci, ki, kedar jih stariši in učitelji opominjajo, se nočejo poboljšati, marveč še zmirom hudobni ostajajo, ter nočejo ubogati, pridno v šolo hoditi, v šoli pazljivo poslušati in doma marljivo se učiti. Do lepega opomina oterpno serce imajo hlapci, dekle in ostali podložniki, ki nič kaj ne marajo, kedar jih gospodarji,

in drugi predniki posvarjajo; marveč v enomer preklinjajo, živinico pretepljejo, nespodobno govorijo in nesramno se obnašajo. Do lepega opomina oterpno serce je imel hudobni Kajn. Gospod Bog je bil namreč Abeljnov dar milostivo sprejel, ne pa Kajnovega. Za tega delj se je zavidni ali nevoščljivi Kajn silo jezil in obraz mu je upadel. Gospod Bog je malopridnega Kajna uprašal: „Zakaj se togotiš ali jeziš in zakaj ti je obraz upadel? Tudi ti boš prejel plačilo, ako dobro delaš, če pa hudo delaš, pride kmali kaznen za greh pred durmi, toda ti moraš zatirati grešno poželenje.“ Toda hudovoljni Kajn tega lepega in prijaznega božjega opominovanja ni porajtal. Imel je oterpno serce. Hinavski je rekel svojemu nedolžnemu bratu Abeljnu: „Pojdiva ven!“ In ko sta bila na polji, vzdignil se je Kajn zoper svojega brata Abeljna in ga je ubil. 1. Mojz. 4. 5—9.

Urška, kateri je peti greh zoper svetega Duha? Kteri otroci imajo do lepega opomina oterpno serce? Kedaj imajo hlapci, dekle in ostali podložniki oterpno serce do lepega opomina? Zakaj se je hudobni Kajn nad svojim dobrim bratom Abeljnom jezil? Kako ga je ljubi Gospod Bog opominjeval? Ali je malopridni Kajn porajtal lepega opomina božjega? Kaj je storil? Kako serce je imel do lepega in prijaznega opomina božjega?

Šesti in poslednji greh v svetega Duha je: v nespokori terdovratno ostati. V nespokori terdovratno ostanejo tisti, ki se nikakor nočejo poboljšati, akoravno jih dobri in bogoljubni ljudje svarijo. V nespokori terdovratni so na primer pijanci, ki ne prijenjajo popivati vina, žganja, ola, akoravno dobro vejo, da jim je zelo hudo in tudi včasih obolijo, kedar pijančujejo in dasi tudi jih dobri in pošteni prijatelji prosijo in svarijo, naj bi vendar enkrat nagnjusno in pregrešno pijančevanje opustili. V nespokori terdovratno je ostal hudovoljni apostelj Judež Iškarijot. Ko je hudobnež z beriči na vert Getcemani na Oljski gori prišel ljubega Jezusa izdat, in ga je poljubil, posvari ga Kristus prijazno: „Prijatelj, čemu si prišel? Judež, s poljubovanjem izdaš Sina človekovega?“ Mat. 26, 50 in Luk. 22, 48. Ali malopridnež se ne mara za prelepo svarenje Jezusovo. Izdal ga je. Ostal je terdovratno v nespokori.

Alojzij, kateri je šesti in poslednji greh v svetega Duha? Kteri ostajajo terdovratno v nespokori? Kteri apostelj je v nespokori terdovratno ostal? Kaj je hudega storil nedolžnemu Jezusu? Ali je usmiljeni Jezus hudobnega aposteljna Juda Iškarijota svaril? Kako ga je poprašal?

Strašno je zoper Boga svetega Duha grešiti, kajti tak človek se zelo težko poboljša in zveliča. Bog sveti Duh je neskončno dobrotljiv. Vsakemu, še tolikanj hudobnemu grešniku milosti in pomoči ponuja, da bi se spreobrn timer vernil k ljubemu Očetu nebeškemu. Bog sveti Duh navdihuje stariše, da svarijo svoje malopridne otroke; navdihuje gospodarje, gospodinje in druge prednike

da spravljajo hlapce, dekline in ostale podložnike na pravo pot; navdihuje mešnike, da neprestrašeno povejo vernim resnico, da neskončno usmiljeni Gospod Bog poboljšanim grešnikom zanaša, da pa nespokorjene v večno pogubljenje pahne, zato ker je tudi neskončno svet in pravičen. Če pa grešnik noče od nobene strani sprejeti lepih nauk, zapusti ga Gospod Bog.

Kdor ne uboga,

Je brez Boga.

IV.

Čveteri v nebo vpijoči grehi.

Tretje pleme djanskih ali osebnih grehov so čveteri v nebo vpijoči grehi. So pa čveteri v nebo vpijoči grehi ti le: 1. Radovoljni uboj. 2. Mutasti ali sodomski greh. 3. Zatiiranje ubožcev, vdov in sirot. 4. Delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utergovati.

Ti čveteri grehi se imenujejo v nebo vpijoči zato, kajti take reči vpijejo v nebo, naj neskončno pravični Gospod Bog strahuje in udari tistega, ki katerega teh grehov stori in sicer na mestu, kjer ga stori.

Karolina, kako se imenuje tretje pleme djanskih ali osebnih grehov? Kteri so čveteri v nebo vpijoči grehi? Zakaj se imenujejo ti čveteri grehi v nebo vpijoči?

Pervi v nebo vpijoči greh je: radovoljni uboj. Radovoljnega uboja krivega se stori tisti, kateri koga nalašč ubije ali umori, na primer, da ga ustrelji, s sekiro ali z batom mahne in tako rani, da umerje, ali da komu v kruh, v pijačo ali v kako drugo jed mišence ali strupa dé. Radovoljnega uboja krivega se je storil nesrečni Kajn. Rekel je svojemu bogoljubnemu bratu: „Pojdiva ven! In ko sta bila na polji, vzdignil se je Kajn zoper svojega brata Abeljna, in ga je ubil.“ I. Mojz. 4, 8.

Rudolf, kako se imenuje prvi v nebo vpijoči greh? Tesarji bruna potegujejo na streho. Nekdo ravno zdolej gre. Bruno pade nanj in ga ubije. Ali so tesarji krivi radovoljnega uboja? Zakaj ne? Kteri so tedaj krivi radovoljnega uboja? Zakaj je bil hudobni Kajn kriv radovoljnega uboja? Tako je. Kdor koga nalašč ali premišljeno na ta ali uni način umori ali ubije, je kriv radovoljnega uboja.

Drugi v nebo vpijoči greh se imenuje: mutasti ali sodomski greh. Oj ti greh je neizrekljivo gerd in ostuden greh. Mutasti se imenuje zato, ker je tolikanj gerd in ostuden, da se „med kristjani še imenovati ne sme.“ Efež. 5, 3. Sodomski pa se imenuje za tega delj, ker so to nagnjusno pregreho doprinašali prebivavci jordanskega mesta Sodome. V strašno kazen je neskončno pravični Gospod Bog dal na mesto Sodoma z nebes deževati žveplo

in ogenj. Še današnji dan je smerdljivo morje ondi, kjer je pred mesto bilo. I. Mojz. 19, 24. Tega ostudnega greha bi se na primer kriva storila dečka, ki bi na skrivnem drug z drugim — I. Mojz. 19, 5. — storila kaj gerdega in nespodobnega, kar bi nju sram bilo v pričo očeta ali matere ali koga drugega storiti.

Barbika, kako se imenuje drugi v nebo vpijoči greh? Zakaj pravimo „mutasti“ greh? Zakaj „sodonski“ greh? Kako je neskončno pravični Gospod Bog kaznil jordansko mesto Sodomo, čigar prebivalci so doprinašali tolikanj ostudno pregreho?

Tretji v nebo vpijoči greh je: zatiranje ubožcev, vdov in sirot. Uboge ljudi imenujemo tiste, kateri nič ali le kaj malega svojega imajo, na primer, uboge gostače ali offerje, ki si morajo s težavnim delom svojih rok vsakdanji živež prisluževati, bolehne, ki si nič ne morejo zaslužiti, kočarje ali bajtarje, kateri le kako malo posestvice imajo. Kdor take zatiruje ali goljufuje, da jim ne da, kar si z delom prislužijo, ali toliko ne da, kolikor jim je dati obljubil, ali precej ne da, marveč še le čez dolgo časa, ali jim denarje in ostale reči za velike obresti posojuje, se zakrivi zatiranja ubožcev.

Šimon, kako se imenuje tretji v nebo vpijoči greh? Ktere ljudi imenujemo ubožce? Kteri ali kdo in kako jih zatiruje ali goljufuje?

Vdove imenujemo žene ali matere, katerim je mož umrl. Vdove zatiruje ali goljufuje tisti, kateri jim hoče posilama vzeti zemljišče ali kako drugo reč, ali pa tisti, kateri se ne poskusi za vdovo, kedar jej hudobneži krivico delajo.

Ludovika ktere žene imenujemo vdove? Kteri zatiruje ali goljufuje vdove?

Sirote imenujemo tiste otroke, katerim so oče ali mati, ali pa oba pomerla. Taki ubogi otroci se navadno izročijo v varstvo in skerb možem, katerim varhi ali jerobi pravimo. Varhi ali jerobi morajo za sirote skrbeti, ko za svoje lastne otroke. Ako jih k sebi vzamejo, pa jim ne dajejo potrebnega in zdravega živeža in obleke; akoravno si vse iz otročjih denarjev dobro zarajtajo, ti zatirajo sirote, se krive storijo zatiranja sirot. Oh otroci, katerim so oče ali mati ali oba pomerla, to je, sirote morajo velikrat hudo-nudo terpeti. Morajo težavno delati, zraven pa stradovati in raztergani okoli hoditi: navadno dorastejo brez vsega nauka, kajti jih brezbožni varhi ali drugi, ki jih v varstvo in v skerb prevzamejo, ne pošiljajo niti v šolo niti v cerkev. Kteri koli s sirotami tako neusmiljeno in nekristjansko ravnajo, vsi taki se krive storijo zatiranja sirot, kar je velik-velik, v nebo vpioč greh.

Blažek, ktere otroke imenujemo sirote? Tomažek nima očeta, kako ga imenujemo zato? Urški so ljuba mati umrla, kako jej pravimo za tega delj? Valenteku sta oča in mati pomerla, kako mu pravimo zato? Kdo sirote zatira ali stiska?

Četerti in poslednji v nebo vpijoči greh je: delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utergovati. Delavci so taki ljudje, kterim se za delo precej, ko ga opravijo plačuje, na primer, kopači, mizarji, čevljarji; ako se takim precej, ko so delo skončali, ne plača, se pravi zaslužek delavcem zadrževati. Če se jim pa ne da, kolikor je na den navadno, ali za kolikor so se pogodili, se pravi zaslužek utergovati. Na primer nekdo pride k kmetu kopat. Kopač ima na dan 50 soldov ali krajcarjev. Kopač pride o pravem času na delo in pridno koplje; ali vendar mu kmet le 40 soldov ali krajcarjev da. Krivični kmet je delavcu zaslužek utergoval. Ima v nebo vpijoč greh. Najemniki so hlapci in dekle, ki za delj časa, navadno za celo leto, v službo stopijo. Ako gospodarji in gospodinje hlapcem in deklam ob letu plače ne dajo, se temu pravi, najemnikom zaslužek zadrževati. In če gospodarji in gospodinje hlapcem in deklam, ki so pridno in zvesto delali in jim nobene škode niso napravili, ne dajo toliko, kolikor so jim dati obljubili, se temu pravi, delavcem in najemnikom zaslužek utergovati.

Kristina, kako se imenuje četerti in poslednji v nebo vpijoči greh? Kterim ljudem pravimo delavci? Kaj se pravi delavcem zaslužek zadrževati? Kaj pa utergovati? Ktere ljudi imenujemo najemnike? Kaj se pravi najemnikom zaslužek zadrževati? Kaj pa utergovati?

Vsak greh človeku nepokoj dela. Marsikterokrat mu ne da niti veselemu biti niti spati. Ali vendar le najhujše peče nemirna vest, ki se krivega stori ktereга čveterih v nebo vpijočih grehov. Tega strašen in svarilen zgled imamo nad hudobnim Kajnom. Ko je bil nesrečnež svojega brata Abeljna ubil, rekel mu je neskončno pravični Gospod Bog: „Kje je Abelj, tvoj brat? On je odgovoril: Ne vem; sem mar jaz varh svojega brata? In (Gospod Bog) mu je djal: Kaj si storil? Glas kervi tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi preklet na zemlji, ktera je odperla svoje usta in je pre-jela kri tvojega brata iz tvoje roke. Kedar jo boš obdeloval, ti ne bo dajala svojega sadu; potikal se boš in bežal po zemlji.“ I. Mojz. 4, 9—13. Glejte, ljubi otroci, kako veliki, kako hudobni so v nebo vpijoči grehi, da Gospod Bog celo prekolne človeka, kdor kakega teh grehov stori. Nesrečni Kajn ni nikjer ljubega miru imel. Povsod je videl ubitega brata pred seboj. Vesel, zadovoljen in miren pa je, kdor se greha ovaruje.

Kdor dobro vest ohrani,
Se lahko strahu brani.

V.

Deveteri tuji grehi.

Četerto pleme djanskih ali osebnih grehov so deveteri tuji grehi. So pa deveteri tuji grehi ti le: 1. V greh svetovati. 2. Grešiti veleovati. 3. V drugih greh privoliti. 4. Druge v greh napeljevati. 5. Drugih greh hvaliti. 6. K grehu molčati. 7. Greh spregledovati. 8. Greha se udeleževati. 9. Greh zagovarjati. Ti deveteri grehi se imenujejo tuji grehi zato, ker mi jih sami ne storimo, pa vendar smo krivi, da jih drugi storijo. Kteri so krivi, da drugi kak greh storijo, se huje pregrešijo memo onih, ki greh storijo.

Cirilek, kako se imenuje četerto pleme djanskih ali osebnih grehov? Povej nam devet tujih grehov. Zakaj imenujemo te devetere grehe tuje grehe? Ti Cirilek bi rekel svojemu bratu, naj vzame skrivši očetu na primer dvajset soldov ali krajcarjev. Brat vzame očetu dvajset soldov ali krajcarjev in ti jih da. Daš mu deset soldov, deset pa jih ti shraniš. Kakega greha si kriv? Zakaj tujega? Je-li si se ti huje pregrešil, ali tvoj brat? Saj nisi ti očetu ukradel, marveč tvoj brat? Tako je. Zakaj ko bi ti ne bil rekel svojemu bratu, očetu denarjev vzeti, bi jih tvoj brat tudi vzela ne bil. Glej, za tega delj imaš ti veči greh memo tvojega brata. — Zdaj vam bom vsak tuji greh posebej razjasnil.

Pervi deveterih tujih grehov je: v greh svetovati. V greh svetova ali svetuje tisti, kdor reče kaj hudega, kaj grešnega storiti onemu, kateri ne ve, ali mu je to ali uno storiti. V greh svetovali so na primer judejski veliki duhovni in starašini. Veliki petek je vprašal cesarski namestnik Poncij Pilat ljudstvo: „Kterega hočete, da vam spustim, Baraba ali Jezusa, kateri je imenovan Kristus? Judejski veliki duhovni in starašini so pa pregovarjali ljudi, to je, jim svetovali, da bi prosili za razbojnika Baraba, Jezusa pa pogubili“. Mat. 27, 17. 20. Ljudje bi bili znabiti cesarskega namestnika Poncija Pilata prosili, da bi jim bil nedolžnega Jezusa spustil. Kajti so jim pa judejski veliki duhovni in starašini svetovali, za razbojnika Baraba prositi, je bil ta hudobnež spuščen, nedolžni Jezus pa v smert obsojen in križan.

Otilija, koliko je tujih grehov? Povej jih! Zakaj se imenujejo ti deveteri grehi tuji grehi? Kteri je prvi tuji greh? Kdo na primer v greh svetuje? Kteri so svetovali ljudem, prositi cesarskega namestnika Poncija Pilata, da naj razbojnika Baraba izpusti, nedolžnega Jezusa pa pogubi?

Drugi tuji greh se imenuje: grešiti veleovati. Grešiti veleovati se pravi toliko, kakor ukazati, zapovedati komu, da naj stori kaj hudobnega, kaj grešnega. Tega greha se zakrivijo 1. stariši, kateri svojim otrokom velevalo ali zapovedujejo, da naj na primer pri

sosedu derv, repe, sadja ali kaj drugega ukradejo ali mu kako škodo storijo. Ljubi otroci, ako bi kateremu zmed vas oče ali mati kaj takega storiti velevali, niste dolžni ubogati, in ko bi ubogali, bi tudi vi greh storili. Reči morate: „Ljubi moj oče, ljuba moja mati, v vseh rečeh vas moram in sem dolžen ubogati; ako mi pa kaj takega storiti zapovedujete, kar neskončno sveti Gospod Bog storiti prepoveduje, vas nikdar nikoli ne morem in ne smem ubogati. Zakaj sveto pismo pravi: „Boga je treba bolj slušati ali ubogati, kakor ljudi.“ Djanje apost. 5, 29. Tega greha se 2. krive storijo predniki ali predpostavljeni, kateri svojim podložnikom ukazujejo storiti kaj takega, kar je zoper božjo voljo. Tako se je tega greha udeležil hudobni kralj Herod, kajti je svojim vojščakom zapovedal, v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajinah pomoriti vse fantiče, po dve leti in manj stare. Mat. 2, 16.

Ignacij, kako se imenuje drugi tuji greh? Kaj je to, grešiti veleovati? Kteri se kaj tega greha krive storijo? Tebi zapovejo oče, da moraš živino gnati na sosedov pašnik, kajti je ondi lepa in dobra paša, je-li boš ubogal očeta? Zakaj ne? Kako boš rekel očetu? Kteri se še zakrivijo tega greha?

Tretji tuji greh je: v drugih greh privoliti. Tega greha so krivi tisti, ki mesto greh zabraniti, ga le podpirajo in vanj pripomorejo. Tako je Savelj — pred svojim spreobrnjenjem se je Pavelj tako imenoval — privolil v greh tistih hudobnih judov, ki so svetega Štefana kamnjali. Da so lagleji kamnje lučali, so zgornje oblačila slekli, in Savelj je jih — oblačila — varoval, da jih ni kdo vzel. Zato pravi sveto pismo: „Savelj pa je privolil v njegovo smert.“ Dj. ap. 7, 57. 59.

Lucika, kateri je tretji tuji greh? Ti vidiš, da je Videk v Martineka snežne grude lučal in ga po snegu valjal: pa nisi hotla zabraniti, ktereга tujega greha si se krivo storila? Kdo je privolil v smert svetega Štefana? Kako je privolil Savelj v njegovo smert?

Četrti tuji greh je: druge v greh napeljevati. V greh napeljujejo tisti hudobneži, kateri drugim prigovarjajo, da naj storijo kaj takega, kar ljubi Gospod Bog storiti prepoveduje ali po svojih zapovedih ali pa po zapovedih svete katoliške cerkve. Tako je kača ali peklenski duh pervim starišem, Adamu in Evi, prigovarjala, da sta jedla sad od drevesa spoznanja dobrega in hudega, od ktereга jesti jima je bil prepovedal dobri Gospod Bog. Prigovarjala pa jima je lažnjiva kača tako le: „Ne bota umerla ne; — ako bota jedla — zakaj Bog vé, da, kateri dan koli bota jedla od njega — se vama bodo vajne oči odperle, in bota kakor bogova, in spoznala dobro in hudo. In žena je videla, da je drevo dobro v jed, in lepo očem in prijetno ga gledati; toraj je vzela od nje-govega sada in je jedla; in je dala svojemu možu in je jedel.“ I. Mojz. 3, 4—7.

Urh, kako se imenuje četerti tuji greh? Kteri hudobneži napeljujejo v greh? Ali veš, kdo je Evo v greh napeljeval? Kako?

Peti tuji greh je: drugih greh hvaliti. Tega greha se vdeležijo tisti, ki se prilizujejo in z rokami ploskajo komu, zato da je kaj hudobnega storil. Marsikteri oče, marsiktera mati, reče otroku: „Si že priden, prav si imel, da si sosedu, hlapcu in dekli hudo rekel in prav debelo jih zmirljal.“ Tako so hudobni judje kralja Heroda Agripa povzdigovali in hvalisali, kajti je dal svetega aposteljna Jakoba, Janezovega brata, umoriti. Ko je videl, da to judom dopada, je dal tudi še Petra vjeti. Dj. ap. 12, 2—4.

Magdalena, kteri je peti tuji greh? Kteri se udeležijo tega greha? Zakaj je dal Herod Agripa tudi še Petra vjeti?

Šesti tuji greh je: k grehu molčati. K grehu molčijo vsi, kteri vidijo in vejo, da bližnji, sosed, brat, sestra, hlapec, dekla, kaj hudega, pregrešnega govorijo, prepevljajo in delajo, pa ga ne svarijo, da bi pregrešno govoriti, prepevljati in delati odjenjal. K grehu molčijo 1. stariši, če slišijo ali vidijo, da otroci na primer kolnejo, lažejo, kradejo, po noči razsajajo, pa jih ne posvarijo. K grehu molčijo 2. otroci, če vejo ali vidijo, da brat, sestra, hlapec, dekla, očetu na primer denarje, žita ali kaj drugega krade, pa očetu, in materi ne povejo. K grehu molčijo 3. gospodarji in gospodinje, če vejo ali slišijo, da hlapec ali dekla po noči po hudobnih potih hodi, pa kar nič ne rečejo. K grehu molčijo 4. šolarji, če vejo in vidijo in slišijo, da ta ali uni šolar noče v šolo iti, ako ravno ga stariši pošiljajo, ali da se gredé v šolo in iz šole nespodobno obnaša, pa gosp. učitelju ne povejo. K grehu molčati nikdar nikoli ne smemo. Pridni mladeneč Jožef Egipčanski je svojemu očetu Jakobu zatožil svoje hudobne brate, kajti so bili neko silno veliko pregreho storili. I. Mojz. 37, 2. Tožiti pa moramo starišem in učiteljem iz ljubezni do Boga in do bližnjega ali zato, da bi ljubi Gospod Bog ne bil več žaljen in da bi se malopridnež poboljšal.

Urban, kteri je šesti tuji greh? Kteri neki k grehu molčijo? Kteri še kaj? Ti veš, da sosedova Lizika noče iti v šolo, akoravno jo pošiljajo, kterege tujega greha si kriv? Kaj neki je tvoja dolžnost? Kaj je storil pobožni mladeneč Jožef Egipčanski, ko so se njegovi bratje silno hudobno obnašali? Ti zatožiš svojega brata, da je očetu 10 soldov ali krajcarjev ukradel. Oče brata tepejo in tebi se to dobro zdeva, ali bi to prav bilo. Zakaj moramo hudobneže tožiti?

Sedmi tuji greh je: greh spregledovati. Greh spregledovati se pravi, greh ne kaznovati ali ne postrahovati. Če na primer oče ali mati zvejo, da je otrok sosedu denarjev, sadja ali kaj drugega skrivši vzel ali kako škodo napravil, pa ga ne kaznijo ali ne postrahujejo s šibo. Sveto pismo stare zaveze nam pripoveduje o nekem premehkem očetu Heliju. Imel je dva sina, Ofnija in Fineza. Bila sta silno hudobna. Kedar so ljudje v mestu Silunti dobremu Gospod

Bogu hoteli kaj darovati, sta jim hudobna sinova darove silama vzela. Pa tudi drugači sta se prav gerdo in nesramno obnašala. Oče Heli je dobro vedel, da se sinova nesramno in pregrešno obnašata, pa nju vendar le ni kaznil ali postrahoval. Pa kaj se zgodi? Vnela se je s sovražniki vojska. Na vojsko sta šla tudi Helijsva sinova. Oba sta bila ubita. Ko je nesrečni oče to zvedel, se je tolikanj prestrašil, da je zraven vrat znak s stola padel, si vrat ali šinek zlomil in umerl. I. Bukve kraljev 2, 16. 4, 18.

Apolonija, kako se imenuje sedmi tuji greh? Kaj se pravi greh spregledovati? Kedaj na primer oče ali mati greh spregledajo ali ne postrahujejo? Ali veš, kako je bilo ime nekemu očetu v stari zavezi, ki je svojima sinoma greh spregledal? Povej nam vse prav lepo.

Osmi tuji greh je: greha se udeleževati. Greha se udeleževati se pravi v greh pripomagati. Na primer trije šolarji bi radi sosedu hrušek ukradli. Eden gre na drevo in trese, drugi hruške pobira, tretji pa pazi in čuva, da bi njih nihče ne zalezal. Kteri je pobiral in oni, ki je čuval, sta se greha udeležila, kajti sta pripomogla unemu, ki je drevo tresel. V stari zavezi je bil mož Ahan ukradel v mestu Jerihu lep rudeč plašč, nekaj srebra in zlata in skril v zemljo. Njegovi otroci so to vedeli. Neskončno pravični Gospod Bog ukaže Ahana in njegove otroke, ker so tatvino prikrivali, s kamnjem pobiti, vse pa, kar je bilo njegovega, z ognjem sežgati. Joz. 7. 21. 25.

Gregor, kako se imenuje osmi tuji greh? Kaj se pravi greha se udeleževati? Sosedov Videk je na somnji ali doma ukradel lepo nosno rutico. Ne upa se jo doma imeti. Tebi jo ponuja, da bi jo skril ali kupil. Ti jo kupiš. Kterega greha si se krivega storil? Kako si se greha udeležil? Tako je. Kdor ukradeno blago shranjuje ali kupuje, se greha udeleži. Ali veš, kteri mož v stari zavezi je bil v mestu Jerihu lep, rudeč plašč, nekaj srebra in zlata ukradel? Kako so njega in njegove otroke na božje povelje umorili? Zakaj so tudi otroke kamnjali?

Deveti in zadnji tuji greh je: greh zagovarjati. Greh zagovarja tisti, kteri se poteguje ali poskuša za onega, ki je komu kaj hudega ali kako škodo napravil. Tega greha se velikrat zakrivijo malopridni starši, ki branijo svoje otroke in se za-nj poskušajo, kedar so hudobni in svojevolljni. Če na primer otroci sosedu z živino na paši škodo napravijo, žito, pšenico popasejo, ker premalo pazijo na živino, hitro branijo otroke in se za-nje potegujejo, če se sosed pritoži. Ako otroci premalo na živino pazijo in škodo napravijo, take otroke pošteni stariši postrahujejo s šibo, nikakor pa jih ne zagovarjajo. Tega greha so se zakrivili judejski starašini in veliki duhovni. Dali so namreč vojščakom, ki so Jezusov grob čuvali, veliko denarjev, rekoč: Recite da Jezus ni iz svoje moči od mrtvih ustal, marveč da so po noči njegovi učenci prišli in ga

ukradli, ko smo spali. Če bo to poglavar slišal, pregovorili ga bomo mi in bomo naredili, da bodete brez skerbi. Mat. 28, 12—15.

Terezika, kateri je deveti in zadnji tuji greh? Kaj je to greh zagovarjati, ali kdo greh zagovarja? Kedaj ali kako se starši tega greha zakrivijo? Kteri so se tega greha krive storili takrat, ko je ljubi Jezus mertev v grobu ležal? Kako so se judejski starašini in veliki duhovni tega greha zakrivili?

Gospod Bog ne daj, da bi kdaj kdo zmed vas kriv bil, da bi drugi kak greh storili ter žalili predobrega Očeta nebeškega. Zabranovali moramo gerdi greh, nikakor pa druge v greh pripravljati. Ravno tako pa tudi nikoli ne smemo ubogati onih, tudi očeta in mater ne, ki nas v kak greh napeljujejo. Raji tepenim biti, kakor pa ostudni greh storiti in dobrega Gospod Boga žaliti. Ako se skerbno vsakega greha varujemo in nikogar nikoli v greh ne pripravimo; zraven pa radi molimo in pridno delamo, neskončno dobrotljivi Oča nebeški nas nikdar zapustil ne bode.

Kdor rad moli, pridno dela,
Sreča bode mu cvetela.

VI.

Tri božje kreposti ali čednosti.

Ljubemu Gospod Bogu ne bomo dopadli, ako se bomo le greha sicer varovali, pa nič dobrega ne storili. Oreh brez jedra, sadunosno drevo brez sadja, vodnjak brez vode nič kaj ne velja. Ravno tako pred najsvetejšim Gospod Bogom nima nobene veljave, nobene vrednosti človek, kateri nič dobrega ne stori, akoravno se hudega, to je greha varuje. Kdor hoče toraj dobremu Gospod Bogu dopadati, mora tudi dobro po svoji zmožnosti delati. Kaj je dobro? Za telo, pravijo, ljudje, je dobro, ako ima človek veliko denarjev, lepo obleko in je zdrav. Toda za človeka ni zmirom dobro, če ima vsega zadosti. Kdor ima na primer veliko denarjev, rad preveč pije in si tako zlato zdravje spodkopava. Edino dobro, sosebno za neumerljivo dušo, je, ako človek stori in dela, kar neskončno sveti Bog v božjih in sveta mati katoliška cerkev v cerkvenih zapovedih zapovedujeta. Edino dobro je toraj, kar je po božji in cerkveni zapovedi. Po božji in cerkveni zapovedi pa so kreposti ali čednosti in dobre dela. Najprej vam bom povedal nekoliko o svetih krepostih ali čednostih. Grehov se moramo varovati, kreposti ali čednosti pa spolnovati. Kakor je djanskih ali osebnih grehov več plemen, tako je tudi kreposti ali čednosti več plemen. Sosebno razločujemo dvojne kreposti ali čednosti, namreč božje in djanske kreposti ali čednosti.

Florijanek, ali dobremu Gospod Bogu dopadamo, če se samo le greha varujemo? Ali oreh brez jedra kaj velja? Glej, ravno tako

tudi mi pri milem Očetu nebeškem nimamo nobene veljave, nobene vrednosti, ako se sicer greha varujemo pa nič dobrega nestorimo. Ako hočemo toraj najsvetejšemu Gospod Bogu dopadati, moramo dvoje storiti, namreč greha varovati se in dobro delati. Ali veš, kaj je dobro? To je za umerljivo telo dobro. Kaj je pa dobro za neumerljivo dušo? Kaj je po božji in cerkveni zapovedi? Ali je več plemen kreposti ali čednosti? Kako sosebno razločujemo kreposti ali čednosti?

Kreposti ali čednosti razločujemo sosebno v božje in djanske kreposti ali čednosti. Zdaj vam bom razložil božje kreposti ali čednosti. Kaj so neki božje kreposti ali čednosti? Božje kreposti ali čednosti so tiste, ktere imamo na ravnost do ljubega Gospod Boga in jih toraj imenujemo „božje kreposti ali čednosti.“ Takih kreposti ali čednosti pa imamo tri, ki so te-le: 1. vera, 2. upanje, 3. ljubezen. Vera, upanje in ljubezen so toraj tri božje kreposti ali čednosti.

Marta, kaj je dobro sosebno za neumerljivo dušo? Kaj je po božji in cerkveni zapovedi? Je li več plemen kreposti ali čednosti? Kako razločujemo sosebno kreposti ali čednosti? Kaj so božje kreposti ali čednosti? Ktere so?

Poslušajte zdaj prav pazljivo, zakaj imenujemo vero, upanje in ljubezen božje kreposti ali čednosti. Perva božja čednost ali krepost se pravi vera. Sploh ali človeški verovati, kakor že veste, se pravi za res imeti, kar nam razumni, skušeni in resnicoljubni ljudje povejo. Ljudem najbolj resnicoljubnim ne moremo na ravnost vsega verovati, ker niso vsevedni. Od drugih nalegani se tudi nam zoper svojo voljo lagajo. Le samo ljubemu Gospod Bogu moramo na ravnost vse in vselej verovati, kajti dobri Gospod Bog vse ve in vselej in povsod resnico govori. Glejte, zato imenujemo vero božjo krepost ali čednost. Imenujemo pa vero božjo čednost še tudi za tega delj, ker nam jo je sam Bog sveti Duh pri svetem kerstu v našo dušo vlil.

Markec, kako se imenuje perva božja krepost ali čednost? Kaj se pravi sploh ali človeški verovati? Ali pa moremo vsakemu, tudi najbolj poštenemu človeku verovati? Zakaj ne? Komu pa smemo in moramo vse in vselej naravnost verovati? Zakaj moramo ljubemu Gospod Bogu vse in vselej naravnost verovati? Kako krepost ali čednost imenujemo zato vero? Zakaj še imenujemo vero božjo krepost ali čednost?

Druga božja krepost ali čednost se imenuje upanje. Sploh ali človeški upati se pravi, kaj dobrega, kaj veselega od ljudi, na primer od starišev pričakovati. Kaj dobrega, kaj veselega pričakovali ali upali bomo od ljudi, ki so nam kaj obljubili, kaj imajo in tudi radi dajo. Od ljudi, celo od starišev, ne moremo vselej kaj dobrega, kaj veselega pričakovati ali upati. Nekteri nič nimajo; nekteri sicer imajo, pa ne dajo. Na primer starši bi velikrat svojim otrokom prav radi dali kruha ali obleke kupili, pa nimajo niti kruha niti denarjev. Le samo

od neskončno dobrega Gospod Boga snemo in moramo vselej in povsod kaj dobrega, kaj veselega pričakovati ali upati, kajti nam je obljubil, vsega zadosti ima in tudi rad daje. Res, ljubi Gospod nam tudi rad daje, če smo mi le prav pridni. Glejte, zato imenujemo upanje božjo krepost ali čednost. Imenujemo pa upanje božjo krepost ali čednost tudi še zato, ker nam je Bog sveti Duh kakor vero tako tudi upanje pri svetem kerstu v našo dušo vlil.

Klara, kako se imenuje druga božja čednost? Kaj se pravi sploh ali človeški upati? Od koga ali od katerih ljudi bodeš kaj dobrega in veselega pričakovala ali upala? Ali moreš in smeš od ljudi vselej kaj dobrega in veselega pričakovati ali upati? Zakaj ne? Od koga pa smemo vselej kaj dobrega in veselega pričakovati ali upati? Zakaj smemo le od predobrega Gospod Boga vselej kaj dobrega in veselega pričakovati ali upati? Glej, zato upanje imenujemo božjo čednost. Ali veš, zakaj še imenujemo upanje božjo čednost?

Tretja božja krepost ali čednost je ljubezen. Sploh ali človeški ljubiti se pravi, koga rad imeti, od koga dobro misliti in dobro govoriti, koga spoštovati, večkrat na-nj misliti, rad pri njem biti, nad njim se veseliti in storiti mu, kar mu dopada in ga veseli. Radi imamo ali ljubimo tistega, ki je priden in pošten, ki se lepo obnaša, ki drugim rad pomaga, ki veliko dobrega in lepega ve in zna, ali da ob kratkem povem, ljubimo tistega, ki ima lepe lastnosti. Vaši starši pa nimajo le samo dobrih in lepih lastnosti, vaši starši vam dajejo tudi še, česar potrebujete, namreč obleke, kruha, vas pošiljajo v šolo, da bi se kaj lepega in koristnega naučili. Če ste bolni, pošljejo po zdravnika, da bi vi spet ozdraveli. Ker imajo starši tako lepe lastnosti in tolikanj lepo za vas skerbijo, jih radi imate, jim veselje delate, jih spoštujete in ubogate, to je, jih ljubite. Kdor ima več lepih in dobrih lastnosti in kdor nam več dobrega stori, raji ga imamo, bolj ga ljubimo. Ljudje nimajo vsi lepih in dobrih lastnost. Nekteri so zelo hudobni. Tudi jih je veliko, ki nam nič dobrega ne storijo zato, ker ali nočejo ali pa ne morejo. Po tem takem ne bomo vseh ljudi radi imeli ali ljubili. Najlepše in najboljše lastnosti pa ima neskončno dobri in presveti Gospod Bog in nam tudi največ dobrega stori. Zato moramo neskončno dobrega in presvetega Gospod Boga naravnost čez vse ali najbolj radi imeti, to je, najbolj ljubiti. In za tega delj imenujemo ljubezen božjo krepost ali čednost. Imenujemo pa ljubezen božjo krepost ali čednost še tudi zato, kajti nam jo je kakor vero in upanje Bog sveti Duh pri svetem kerstu v našo dušo vlil.

Egidek, kako se imenuje tretja božja krepost ali čednost? Kaj se pravi sploh ali človeški ljubiti? Koga bodeš tedaj rad imel ali ljubil? Zakaj bodeš starše rad imel ali ljubil? Ali bodeš vse ljudi rad imel ali ljubil? Zakaj ne? Koga pa bodeš naravnost najraje imel ali najbolj ljubil? Zakaj bodeš Gospod Boga naravnost najraje

imel ali najbolj ljubil? Kako krepost ali čednost imenujemo zato ljubezen? Zakaj še imenujemo ljubezen božjo krepost ali čednost?

Zdaj ko veste, zakaj imenujemo vero, upanje in ljubezen božje kreposti ali čednosti, pa ustanite, ter bomo prav lepo iz serca in pobožno molili na kratko tri božje kreposti ali čednosti.

Vera.

Verujem in spoznam vse, kar si ti o Bog, razodel in kar sveta rimsko-katoliška cerkev verovati zapoveduje. Vse verujem zato, ker si ti, o Bog, večna resnica in neskončna modrost, ki ne moreš ne goljufati ne goljufan biti. O Bog, stori močnejšo mojo vero.

Upanje.

Upam in se zanašam, o Bog, da mi bodeš po neskončnem zasluženju Jezusa Kristusa v tem življenju odpuščenje mojih grehov, po smrti pa večno zveličanje dal. To upam zato, ker si to obljubil ti, ki si vsegamogočen in zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog, poterdi moje upanje.

Ljubezen.

O moj Bog, ljubim te iz vsega svojega serca čez vse, ker si največa in vse ljubezni vredna dobrota. Iz ljubezni do tebe hočem tudi svojega bližnjega ljubiti, kakor samega sebe. Ker pa želim, te resnično in priserčno ljubiti, mi je iz serca žal, da sem te kdaj žalil. Terdno sklenem, s tvojo milostjo se vseh grehov, pa tudi vseh grešnih priložnost varovati. O Bog, vnemaj v meni bolj in bolj ogenj svoje ljubezni. Amen.

Molite radi in pogostoma svete tri božje kreposti ali čednosti. Kratke so, toraj jih lahko večkrat molite na primer, kedar ste na paši in vsak večer, kedar spat greste. Srečni in veseli bote, ako bodete prav iz serca pobožno večkrat molili tri božje kreposti ali čednosti. Spominjali se bodete vselej vsemogočnega Gospod Boga, ki ve, kako se nam godi, ki tolikanj rad dobrega daje onim, ki mu zvesto služijo, ki nas ljubi bolj kakor zamore dober oče svojega deteta ljubiti.

Resnice te imej si vedno pred očmi;

V britkostih bodo ti studenec radosti.

VII.

Štiri poglavitne djanske čednosti.

Dvojne kreposti ali čednosti sosebno razločujemo, namreč, božje in djanske kreposti ali čednosti. Koliko je božjih kreposti ali čednosti in kaj da so, sem vam že razkladal. Danes vam bom jel govoriti o djanskih krepostih ali čednostih.

Kaj so djanske čednosti ali kreposti? Djanske kreposti ali čednosti so tiste, ktere nas učijo, kaj imamo storiti in kaj ne storiti ali opuščati, da dobremu Gospod Bogu dopadamo.

Otilija, kako razločujemo seobno kreposti ali čednosti? Kaj so božje kreposti ali čednosti? Koliko jih je? Ktere tri so? Moli jih. Prav pridna si. Ludvik, kaj so pa djanske kreposti ali čednosti?

Djanskih kreposti ali čednosti je prav veliko. Kakor so pa med djanskimi ali osebnimi grehi poglavitni grehi, tako so med djanskimi krepostmi ali čednostmi tudi poglavitne kreposti ali čednosti. Poglavitnih grehov je sedem, poglavitne djanske kreposti ali čednosti so pa štiri. Štiri poglavitne djanske kreposti ali čednosti so te le: 1. Modrost. 2. Zmernost. 3. Pravičnost. 4. Serčnost (močnost).

Urška, kaj so djanske čednosti? Ali je djanskih krepost veliko? Koliko je poglavitnih djanskih kreposti? Ktere so? Koliko je pa poglavitnih grehov? Kteri so?

Perva poglavitna djanska čednost je modrost. Kteri človek je moder ali kteri človek modro ravna? Vem, da vsi, kar vas je v šoli, priserčno želite, da bi tukaj na zemlji srečni bili, po smerti pa v prelepe in vesele nebesa prišli. Če hočete to doseči, morate se pridno učiti, in vestno po božjih in cerkvenih zapovedi ravnati. Ako to storite, ste modri ali modro ravnate. Zdaj lahko razvidite, kteri človek je moder ali kteri človek modro ravna? Moder človek je tisti, kteri hoče kaj dobrega ali Gospod Bogu dopadljivega doseči in za to dobre ali poštene pripomočke izvoli. O egipčanski ali egiptovski deželi ste že slišali. V egipčanski deželi je živel že dolgo poprej, ko se je mili Jezus rodil, pobožen in pošten mož, z imenom Jožef. Gospod Bog je temu brumnemu možu razodel, da bode na Egipčanskem najprej sedem prav rodovitnih let, za rodovitnimi leti pa bode hitro sedem zelo nerodovitnih let, da clo nič raslo ne bo in da bodo ljudje lakote umirali. Kaj stori poštenu mož Jožef? Res, prav modro je ravnal. Ker je bilo v rodovitnih letih tolikanj žita, da ga ljudje pospraviti niso mogli, pokupi vse obilno žito in ga v žitnicah shrani. V nerodovitnih letih nič ni raslo. Ubogi ljudje so lakote omedlevali in grozovito vekali. Šli so jokaje k poštemu možu Jožefu, ter ga klečé prosili žita. Vsem je dal dobrotljivi mož Jožef žita. Rešil jih je lakote in smerti za lakoto. Glejte, kako moder mož je bil Jožef. Pokupil je vse obilno žito in v žitnicah shranil — izvolil je dober, pošten pripomoček —, da je dosegel dober namen, da je namreč revnim ljudem v lakoti pomagal. I. Mojz. 44.

Markec, ktera je perva poglavitna djanska čednost? Ti bi gotovo rad srečen bil zdaj tu na zemlji, po smerti pa v vesele nebesa prišel: kaj boš za to storil, kako ravnal? Glej, če pridno v šolo in cerkev hodiš, po božjih zapovedih zvesto ravnaš iz tega namena, da bi zdaj tu na zemlji srečen bil, Gospod Bogu zvesto služil

in kdaj v svete nebesa prišel, si moder človek. Ali si si zapomnil, kar sem vam ravno povedal o modrem možu na Egipčanskem, kteremu je bilo ime Jožef? Pripoveduj!

Druga poglavitna djanska čednost je zmernost. Kdor bi vedno in težavno delal, bil bi nezmeren v delu. Kmali bi oslabil, ter moč zgubil. Moramo toraj v časi počivati. Kdor bi zmirom počival in nič delal, bil bi nezmeren v počivanji. Kdor bi brez prenehanja molil, bodi si doma ali v cerkvi, pa nič bi ne delal, bil bi nezmeren v molitvi in bi s tem celo grešil. Dobri Gospod Bog hoče, da sicer radi in pogostoma molimo; hoče pa tudi, da pridno delamo vsak po svojem stanu. Kdor bi celo malo jedel in pil, tako da bi oslabil, bil bi tudi nezmeren. Kdor bi odveč pil in jedel, tako da bi obolel, bil bi nezmeren pri jedi in pijači. Iz tega, kar sem vam zdaj povedal, bote prav lahko spoznali, kako mora človek ravnati in se obnašati, da je zmeren: ne sme namreč v nobeni reči prenapet biti. V vseh rečeh prav zmeren je bil naš preljubi rešenik Jezus Kristus. Prav po domače se je nosil, celo poštenega veselja se je udeleževal, ter je bil pri ženitnini v vesi Kani na Galilejskem. Sicer je veliko in celo po noči molil, ali marljivo tudi ljudi podučeval. Nobenega človeka ni zaničeval, celo z grešniki je bil prijazen in jih je milo k poboljšanju opominoval.

Terezika, ktera je druga poglavitna djanska čednost? Ko bi ti vedno učiti se hotla pa nič delati, ne pasti, ne derv, ne vode donášati ne hotla; ali bi bila zmerna? Ko bi ti nič jesti in piti ne hotla, tako da bi oslabela, ali bi bila zmerna? Kaj pa, ko bi tolikanj jedla, da bi obolela, ali bi bila zmerna? Kteri človek je toraj zmeren? Ali veš, kdo se je prav zmerno obnašal? Povej, kako se je mili naš zveličar Jezus Kristus nosil, kako z grešniki obhodil?

Tretja poglavitna djanska krepost ali čednost je pravičnost. Pravičen je tisti človek, ki da vsakemu, kar mu gre. Boga smo dolžni moliti in častiti, hvaliti in prositi. Kdor toraj dobrega Boga, ko najvišega Gospoda moli in časti, ga hvali za prejete dobrote in prosi, česar za telo in dušo potrebuje, ta je pravičen do ljubelega Gospoda Boga. Kdor bližnjemu, sosedu, bodi si bogat ali revež, nobene škode ne stori, delavcu, najemniku, rokodelcu precej plača, kar si zasluži, revežem rad pomaga in vsakega človeka greha varuje, k dobremu pa napeljuje, je pravičen do bližnjega, kajti mu da, kar mu gre. Kdor samega sebe v jezi premaga, je in pije, kolikor je treba, pridno in marljivo dela in spolnuje svoje dolžnosti, pošteno in nedolžno živi, je pravičen do samega sebe. Kralju Teodoriku pride žena, ter mu pripoveduje, da je že pred tremi leti tožila pri sodnji zavoljo neke reči; toda sodniki do zdaj še nič niso storili. Pravični kralj Teodorik sodnike pred se pokliče, ter jim ostro ukaže, pravdo ali tožbo v treh dneh skončati. Res so sodniki tožbo v treh dneh skončali. Mislili so, da se jim zavoljo njihove

lenobe nič žalega zgodilo ne bode. Ali kralj, pravičen ki je bil, da malopridne sodnike umoriti, kajti so svoje dolžnosti zanemarjevali in krivično ravnali. Pridni kralj Teodorik je bil pač pravičen.

Feliks, ktera je tretja poglavitna djanska krepost ali čednost? Kteri človek je pravičen? Kaj smo dobremu Gospod Bogu dolžni? Kaj smo bližnjemu dolžni? Kaj smo samim sebi dolžni? Ali veš, kaj sem vam pravil o kralju Teodoriku? Glej, kralj Teodorik je bil pravičen.

Četerta poglavitna djanska čednost je serčnost ali močnost. Serčni ali močni — po domače pravimo kurajžni — niso tisti, ki se ob nedeljah in praznikih po kerčmah ali tudi ob delavnik po noči pretepajo in strašno divjajo; marveč serčni in močni so tisti, ki dobro storijo, naj jih še tolikanj težavno stane. Včasih je na primer gerdo vreme, dežuje, je blatno, je merzlo. Mati ali oče vam rečejo iti v šolo, v cerkev ali na kako delo. Kdor uboga brez vsega mermranja, je serčen. Veliko plačilo ga v nebesih čaka. Serčen in močen je tudi tisti, kteri ne stori hudega, akoravno ga drugi va-nj napeljujejo ali še celo silijo. Pravil sem vam o mladenču Jožefu Egipčanskem, da ga je neka nesramna žena v neko gerdo pregreho napeljevala. Pa pošteni mladenec se ni dal v ostudno pregreho pripraviti. Odgovoril je nesramni ženi: „Kako bi mogel to hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga?“ Potem je zbežal. I. Mojz. 39, 9. Mladeneč Jožef je bil serčen ali močen v dobrem. Serčen ali močen je tudi tisti, ki je tih, rad odpusti, kedar ga kdo žali in še celo moli za nje, ki ga zasramujejo in preganjajo. Tako je usmiljeni Jezus še na križu viseč molil za nje, ki so ga križali, rekoč: „Oče, odpusti jim; saj ne vejo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

Johana, ktera je četerta poglavitna djanska krepost ali čednost? Ali so serčni ali močni tisti, ki radi po noči razsajajo in se po kerčmah pretepajo? Kteri pa? Kteri še kaj? Kako je ljubi Jezus prosil za one, kteri so ga križali?

„Kteri obstoji do konca, bo zveličan“, pravi mili Jezus. Mat. 10, 22. Hočemo dobremu Gospod Bogu dopadati, moramo ravnati svoje življenje po poglavitnih djanskih krepostih ali čednostih. Te nas lepo učijo, kaj imamo storiti in opuščati, da bomo ljubemu Gospod Bogu dopadljivi. Ako se bomo zvesto deržali poglavitnih djanskih kreposti ali čednosti, bomo lahko spolnovali tudi druge djanske kreposti, ki iz poglavitnih izvirajo. Pred vsem drugim pa moramo biti serčni, to je stanovitni v dobrem, ako hočemo doseči v nebesih veselje, kteremu nikdar konca ne bo.

V nebesih čaka nas plačilo,
Ki nikdar nam ne bo minilo.

VIII.

Čednosti sedmerim poglavitnim grehom nasprotne.

Djanskih ali osebnih poglavitnih grehov je sedem. Rajmund, koliko je poglavitnih grehov? Kteri so? Sedmerim poglavitnim grehom se moramo na vso moč ustavljati. Ustavljali pa se jim bomo, ako spolnujemo tiste djanske kreposti ali čednosti, ki so jim nasproti. Tiste djanske čednosti pa, ki so sedmerim poglavitnim grehom nasproti, so te le: 1. Ponižnost je nasproti napuhu. 2. Dobrotljivost ali radodarnost lakomnosti. 3. Čistost nečistosti. 4. Ljubezen zavisti ali nevoščljivosti. 5. Zmernost požrešnosti. 6. Poterpežljivost jezi. 7. Gorečnost do dobrega lenobi.

Magdalena, koliko je poglavitnih grehov? Kteri so? Ali se moramo sedmerim poglavitnim grehom ustavljati? Kako se jim moremo ustavljati? Ktere so tiste djanske čednosti, ki so sedmerim poglavitnim grehom nasproti?

Perva krepost je ponižnost, ki je nasproti napuhu. Napuhnjeni se rad povzdiguje, ker ima lepo obleko, veliko denarjev. Celo marsikteri šolar se povišuje in druge zaničuje, ako zna dobro odgovarjati. Vse nasprotno se ponižni obnaša. Če je bogat, če ima lepo obleko, ne povišuje se, kajti dobro ve, da vse od dobrega Gospod Boga pride. Če ponižni šolar še tolikanj dobro in gladko odgovarjati zna, nikakor ne zaničuje onega, kateri se slabo uči; marveč si misli, dobri Gospod Bog mi daje, da se dobro učiti morem. Ponižni šolar slabemu lepo pomaga, da se kaj nauči. Prav ponižen je bil sveti Janez kerstitelj. Ako ravno ga je sam ljubi Jezus poviševal, rekoč, da ni večega med rojenimi od žen, kakor Janez kerstitelj, Mat. 11, 11.; vendar se je za nevrednega imel, odvezati jermenov Kristusovih črevljev. Luk. 3, 16.

Tomaž, kako se imenuje krepost ali čednost, ki je napuhu nasproti? Ti bi v šoli dobro in gladko odgovarjal, pa bi zavoljo tega zaničeval Janezeka, ker ne zna tako dobro, ali bi bil ponižen? Kedaj pa bi bil ponižen? Ti imaš lepo obleko, sosedova Micka pa zakerpano in slabo; ti jo zategadelj zasmehuješ, ali si ponižen? Kedaj bi bil ponižen? Ali veš, kateri sveti mož je bil tolikanj ponižen, da se je nevrednega imel, ljubemu Jezusu odvezati jermenov črevljev? Kako je sam mili Jezus Janeza kerstitelja poviševal?

Druga čednost je dobrotljivost ali radodarnost, ki je nasproti lakomnosti. Lakomni je terdega serca do ubogih, jim nerad ali celo nič ne da. Bližnjemu in sosedu, ki je v stiski, noče pomagati in če pomaga, hoče velike obresti imeti. Dobrotljivi pa rad daje beračem, bolnikom postreže, sosedu in bližnjemu, ki je v nadlogi, rad in hitro pomaga brez dobička, iz ljubezni do Boga. Šolarica Magdalena Paciška, rojena na Italjanskem v mestu Florenciji, je bila kaj dobrega serca do ubogih. Kruh in sadje, ki so

ga jej starši za kosilice in za malo južino dajali, je v ličnem jebaščku v šolo nosila in po poti ubogim razdelila.

Katra, ktera krepost ali čednost je lakomnosti nasproti? Ali lakomni beračem rad daje? Kako pravimo tistemu, ki ubogim rad daje in pomaga bližnjemu, ki je v stiski? Ali veš, ktera šolarica je rada ubogim delila? Kaj veš o Magdaleni Paciški?

Tretja čednost je čistost, ki je nečistosti nasproti. Nečisti so na primer tisti, ki v glavi kaj gerdega, nespodobnega mislijo, kaj nesramnega v sercu poželjujejo, kaj pregrešnega govorijo in prepevljajo, razgaljeni okoli hodijo in celo goli kopljejo se. Čisti, sramožljivi so pa tisti, ki nikdar nikoli kaj gerdega ne mislijo, kaj nespodobnega ne poželjujejo, kaj nesramnega ne govorijo in ne prepevljajo in tudi kaj takega sami s sebo ali z drugimi skrivši ne storijo, kar bi jih sram bilo storiti vpričo očeta ali matere ali koga drugega. Oj kako čist in sramožljiv je bil fantiček Alojzij! Štiri leta star sliši malopridne vojščake nespodobne besede govoriti. Ponavlja jih, kajti ni vedel, da so gerde in nespodobne. Njegov pobožni odgojitelj ali učenik mu pové, da so besede, ktere ponavlja, nesramne in ljubega Gospod Boga ž njimi žali. Alojzij prestrašen, da bi bil skoraj dobrega Očeta nebeškega z gerdimi besedami žalil, preliha britke solzice in obljubi resnično poboljšanje. Tolikanj je bil čist in sramožljiv, da še celo svoji materi ni pogledal v obličje.

Jernejček, ktera krepost ali čednost je nasproti čistosti? Ali so čisti in sramožljivi tisti, ki kaj nespodobnega mislijo? Kteri pa so čisti in sramožljivi? Ali veš, kteri fantiček je bil tolikanj čist in sramožljiv, da še svoji materi ni pogledal v obraz? Kaj še veš o nedolžnem Alojziju?

Četerta krepost ali čednost je ljubezen, ktera je nasproti zavisti ali nevoščljivosti. Zaviden ali nevoščljiv je tisti, kteremu pri sercu žal dé in je žalosten, kedar se drugim bolji godi in ga ljudje raje imajo od njega; pa se veseli, kedar se bližnjemu kaj hudega, kaka škoda prigodi. Marsikteremu šolarju pri sercu ni prav, če tovarš bolje odgovarjati zna kakor on. Marsikteri otrok je v sercu nevoljen, ga v sercu peče, če oče bratu, mati sestrici več kos kruha dajo ali novo obleko kupijo, njemu pa ne. Kteri pa ni zaviden ali nevoščljiv, marveč ljubeznjiv, veseli se v sercu, kedar se drugim dobro godi in ga ljudje obrajtajo ali v časti imajo, če tudi bolj memo njega. Ljubeznipoln šolar je vesel, če njegov tovariš dobro odgovarjati zna in ga učeniki pohvalijo. Ljubeznipoln otrok je dobre volje, ako bratec ali sestra tudi več kos kruha memo njega od očeta ali matere dobi.

V stari zavezi sta živela dva silno bogata moža. Enemu je bilo ime Abraham, drugemu Lot. Njuni pastirji so se večkrat prepirali zavoljo pašnikov. To je dobrega moža Abrahama v serce spekalo. Reče toraj Lotu. Naj ne bo krega med mojimi in tvojimi pastirji. Glej, vsa dežela je pred teboj. Prosim, loči se od mene. Ako pojdeš

ti na levo deržal se bom jas desne; ako si ti desno izvoliš, pojdem jes na levo. Mož Lot si izvoli najlepši in najboljši kraj, kjer je bilo obilno-obilno dobrih pašnikov. Kako ljubeznipoln je bil mož Abraham, kajti je svojemu prijatelju najboljši kraj si izvoliti dopustil. (I. Mojz. 13, 6.—13.)

Monika, ktera krepost ali čednost je zavisti ali nevoščljivosti nasproti? Kteri ljudje so zavidni ali nevoščljivi? Tvoja mama so bili na somnju. Domov prinesejo dobrih breskev. Tebi dajo le tri, tvojemu bratu pa štiri. Tebe pri sercu peče, da je tvoj brat več dobil memo tebe. Ali si toraj nevoščljiva ali ljubeznipolna? Kedaj bi bila pa ljubeznipolna? Ali poznaš moža v stari zavezi, kteri je bil svojemu prijatlju ljubeznjiv? Kako mu je bilo ime? Kako pa njegovemu prijatlju? Povej zdaj vse lepo.

Peta krepost ali čednost se imenuje zmernost, ki je nasproti požrešnosti. Požrešni so tisti, ki tolikanj jejo in pijejo, da jih glava ali trebuh boli. Požrešni so tudi tisti, ki bi radi zmirom dobre jedi uživljali, na primer pogačo ali beli kruh, kavo; za domačo hrano, za domači kruh pa ne marajo. Zmerni pa so tisti, ki samo toliko jejo in pijejo, kolikor je treba in so zadovoljni s tem, kar doma pripravijo. Jejo toraj radi na primer domači kruh, repo, zelje, grah, radi mesto žganja in ola vodo pijejo; pa vendar le so zmirom veseli in zdravi. Sveti Janez kerstitelj ni nigdar nikoli vina ali druge močne pijače, marveč le studenčnico popival. Luk. 1, 15. Imel je oblačilo iz kameljinih dlak in usnjat pas okoli svojega ledja. Njegova jed pa je bila kobilice in sterd od divjih bučelic. Mat. 3, 4. In vendar je bil svet mož. Bil je že v telesu svoje matere izvirnega greha očiščen in v prijetnega otroka božjega posvečen.

Aleksander, ktera krepost ali čednost je nasproti požrešnosti? Kteri ljudje so požrešni? Ti nočeš graha jesti, marveč hočeš le meso, belega kruha in ostalih dobrih reči; za domače pa ne maraš, ali si tedaj požrešen ali zmeren? Kteri so toraj zmerni? Ali je sveti Janez požrešno ali zmerno živel? Zakaj zmerno?

Šesta krepost ali čednost se imenuje poterpljivost, ktera je nasproti jezi. Jezavi so tisti, kteri se precej vgrejejo, divjajo, preklinjajo in dostikrat nedolžno živinico in celo ljudi neusmiljeno pretepljejo, ako jim vse po volji ni. Poterpljivi pa so tisti, ki so tihi in molčijo, kedar jim kdo kaj žalega reče ali stori ali če se ne godi vse tako, kakor bi oni radi. Prav poterpljiv je bil sveti Štefan. Ko so hudobni judje od vseh strani kamnje va-nj lučali, jim nič kaj žalega in hudega ni rekel, marveč še molil je za-nje, rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ Dj. ap. 7, 59.

Apolonija, kako se imenuje krepost ali čednost, ktera je nasproti jezi? Kteri ljudje so kaj jezavi? Na primer ti paseš ovce. Ena ti gre vstran, kar te tako ugreje, da jameš v ovčico kamnje lučati, kaka si toraj? Kdaj pa bi bila poterpljiva? Ali veš, kteri

svetnik je bil tolikaj poterpljiv, da je celo molil za nje, ki so ga s kamnjem pobijali? Kako je molil sveti Štefan za svoje ubijavce?

Sedma krepost ali čednost je gorečnost do dobrega, ktera je nasproti lenobi. Leni ali lenobni so isti, ki neradi ali celo ne ubogajo, ki nočejo delati, kateri nočejo moliti, v cerkev hoditi, ne učiti se. Goreči do dobrega pa so tisti, ki radi in precej ubogajo, kar jim na primer stariši, gospodar ali gospodinja zapovedujejo, kateri marljivo delajo, da si pošteno prislužijo živež. Goreči do dobrega so še seosebno tisti, ki le ne delajo samo pridno, temveč tudi radi molijo, z veseljem v cerkev hodijo, radi pobožne knjige preberajo in druge posvarijo in podučijo, kedar jih slišijo, kaj gerdega govoriti ali vidijo, kaj nespodobnega storiti.

Do dobrega zeló goreč je bil šolar Herman, rojen na Nemškem. Njegov bogoljubni oče so ga kaj lepo učili milega Jezusa ljubiti in nja presveto mater Marijo devico častiti. Mali Herman je imel blago in k vsemu dobremu nagnjeno serce in očetovi nauki so padali v sprejetno zemljo. Ker je vedel, da prelubi materi božji ne more večega veselja delati, kakor se lepo tiho obnašati; torej se skerbno ogiblje vsega, kar bi presveto mater božjo utegnilo žaliti, zlasti pa se ogiblje takih učencev, kateri so se nespodobno obnašali. Ko so o dnevih, o katerih šole ni bilo, drugi šolarji igrali, šel je pobožni Herman natihoma v cerkev in je tam po več ur klečal pred podobo prelube matere božje. Govoril je ž njo, kakor bi bila resnično živa pričujoča. Pove jej svoje otročje razveseljevanje, potožuje jej pa tudi svoje težave. Pogovorja se z ljubeznjivo materjo božjo, kakor otrok s svojo dobro, skerbno materjo. Enkrat prinese lepo jabelko seboj in jo poda prelubi materi božji Mariji in prav lepo prosi, da bi jo pač vzela in glej, matere božje podoba stegne roko in milo smehlja je darilce sprejme. Drugikrat pride bogaboječi šolar Herman v najhujši zimi bos v cerkev in moli, ter se trese od merzlotе po vsem životu. Prelubeznjiva mati božja ga vpraša: „Zakaj pa prideš bos v taki merzloti?“ Herman odgovori: „Mati, črevljev nimam. „Pojdi tje k unemu kamnu,“ pravi premila mati božja,“ tam boš toliko denarjev našel, da si boš črevlje kupil.“ Herman teče, vzdigne kamen, in res najde denar, ter ga ves vesel pokaže dobrotljivi materi božji. Ona mu reče: „Kolikokrat boš v potrebi, pridi na to mesto in vselej boš našel, kolikor ti bo potreba.“

Lorenc, ktera krepost ali čednost je nasproti lenobi? Kteri ljudje so neki leni ali lenobni? Kteri pa so goreči do dobrega? Ali se si zapomni, kateri šolar je bil tolikanj goreč do dobrega? Pri-poveduj prav lepo, kaj veš o pobožnem šolarju Hermanu.

Vsakega poglavitnega greha se lahko ovarujemo, ako spol-nujemo kreposti ali čednosti, ki so nasproti sedmerim poglavitnim grehom. Kdor ima na primer lepo obleko ali kdor veliko ve, zraven pa pomisli, da vse od predobrega Očeta nebeskega pride, ne bo se napihoval, ne bo drugih zaničeval; marveč se bo pred ljubim Gospod

Bogom poniževal ter rekel: „O predobri Gospod Bog, kar sem in kar imam, vse je tvoje. Tebi bodi čast in hvala za vse.“ Ljubi otroci, pobožni šolar Herman naj vam bo v izgled, kako morate biti pohlevni in tihi gredé v šolo in iz šole, kako morate radi moliti preljubega Gospod Boga in častiti preljubeznjivo mater božjo Marijo. Oj kako bode mati božja tudi vas rada imela!

Ponižnost, pohlevnost in ljuba krotkost,
Te dajo otrokom nebeško vrednost.

IX.

Šestere dolžnosti, ktere je Jezus Kristus sosebno priporočil.

Za krepostmi ali čednostmi, ktere so sedmerim poglavitnim grehom nasproti, pridejo na versto dolžnosti, ktere je Jezus Kristus sosebno priporočil. Šest jih je in so te le: 1. Narprej božjega kraljestva in njegove pravice iskati. 2. Sam sebe zatajevati. 3. Svoj križ nositi. 4. Za Kristusom hoditi. 5. Krotek in ponižen biti. 6. Sovražnike ljubiti, dobro storiti jim, kteri nas sovražijo, moliti za tiste, kteri nas žalijo in preganjajo.

Ana, kaj pride na versto za krepostmi ali čednostmi, ki so nasproti sedmerim poglavitnim grehom? Koliko je dolžnosti, ktere je ljubi Jezus Kristus sosebno priporočil? Ktere so?

Perva dolžnosti je, najprej božjega kraljestva in njegove pravice iskati. Božje kraljestvo so prelepa in vesela nebesa. Božjega kraljestva iskati se toraj pravi, presrečna nebesa iskati, to je priserčno željeti, da bi po smerti v vesela nebesa prišli. Ako hočemo pa v prelepa nebesa priti, moramo tudi iskati božje pravice, to je živeti moramo pravično, kakor nas je učil Sin božji, Jezus Kristus. Pravično pa živimo, če greh sovražimo in se ga skerbno ogiblremo, dobro, kar ljubemu Gospod Bogu dopada, radi imamo in v djanju spolnujemo. Kdor krepostno ali čednostno in sveto ne živi, marveč greh na greh naklada, ne dojde v presrečna nebesa, marveč bo v strašni pekel pahnjen. Sveti Ignacij je priserčno želel v prelepa nebesa priti, ter je večkrat zdihoval: „Kako ostudna je meni zemlja, kedar nebesa pogledam!“ Da bi res v presrečna nebesa prišel, je pa tudi ostro živel.

Gabrijelj, ktera je perva tistih dolžnost, ktere je mili Jezus Kristus sosebno priporočil? Kaj je božje kraljestvo? Kaj se tedaj pravi božjega kraljestva iskati? Kaj je nam storiti, ako hočemo v prelepa nebesa priti? Kaj je to božje pravice iskati? Česa moramo sovražiti in kaj ljubiti, da pravično živimo? Kteri svetnik je priserčno hrepnel po presrečnih nebesih? Kako je sveti Ignacij večkrat zdihoval?

Druga dolžnost je sam sebe zatajevati. Same sebe sosebno zatajujemo, ako se hudobnim mislim, gerdim željam in grešnemu nagnjenju serčno ustavljamó in sicer koj sperva. Na primer tebi Rozika je dekla doma kaj žalega rekla. Tebe zdaj jeza zgrabi, ter jo, hočeš gerdo psovati ali jo pa pri materi zatožiti, da bi jo prav ostro kregali. Toda precej se spomniš, kako je mili Jezus molčal, ko so ga hudobni judje psovali in po krivem tožili. Ti dekli nobene žal besedice ne rečeš in jo tudi pri materi ne zatožiš, marveč si tiha in voljno poterpiš. Glej, sama sebe si zatajila. Ti Martinek vidiš, da ima sosed lepe in dobre hruške. Zbudi se v tvojem sercu želja in pregrešno nagnjenje, da bi sosedu hrušek ukradel. Ali hitro sam pri sebi praviš: „Dobri Gospod Bog krasti prepoveduje. Nočem ga žaliti, pa tudi ne bližnjemu škode storiti.“ In v prihodnje še pogledati nočeš sosedovih hrušek. Glej, samega sebe si zatajil, kajti se ustavljaš grešnemu nagnjenju. Samega sebe zatajevati se dalje pravi, si ne privoljiti kake reči, ktera nam sosebno dopada. Na primer ti Katerca rada kavo in pogačo imaš. Včasih pa praviš sama pri sebi: „Jes imam večkrat kavo in pogačo. Pri sosedu je pa vboga, revna babica, ki še domačega kruha jesti nima. Iz ljubezni do ljubega Jezusa bom vprihodnje ubogi babici ob nedeljah in praznikih svojo kavo in pogačo dajala, da sirotica včasih tudi kaj dobrega ima. Jes bom pa domači kruh jedla. Prosila bodem očeta in mater, da mi to privolijo.“ Glej, Katerca, sama sebe si zatajila. Imaš pri milem Jezusu veliko plačilo, kakor da bi bila njemu samemu storila.

Veronika, ktera je druga tistih dolžnosti, ktere je ljubi Jezus Kristus sosebno priporočil? Kaj je to samega sebe zatajevati? Tvoj brat te je udaril. Ti vsa serdita jameš kamnje va-nj lučati, ali si mar samo sebe zatajevala? Kako pa bi bila samo sebe zatajevala? Videk, tebi dajo mati kos belega kruha ali pogače, ktero neizmerno rad ješ. Greš v šolo. Naproti ti pride ubog berač in vidi, da pogačo ješ. Prosi te, da bi mu je dal. Ti pa praviš, ne dam; pogačo sam rad jem. Ali si mar samega sebe zatajeval? Kako pa bi bil samega sebe zatajeval?

Tretja od Jezusa Kristusa sosebno priporočenih dolžnosti je svoj križ nositi. Križ imenujemo vse, karkoli nam je zoperno, ter težavno in grenko. Zoperno nam je, če smo bolni, težavno je včasih delati, grenko je, kedar hudobni ljudje od nas kaj hudega govorijo, česar nikdar nikoli nismo storili. Če smo, kedar smo hudo bolni, tihi in voljni, če tudi težavno delo radi opravljamo, in če se ne jezimo, kedar hudobni ljudje po krivem od nas kaj hudega govorijo, nosimo svoj križ. Sveta deklica Regina je bila na Francoskem rojena. Nje oče so bili premožen mož, toda neznanbog ali ajd. Mati so Regini kmalu po porodu umerli. Oče dajo Regino neki dojenici na kmete. Dojenica je bila skrivši kristjana. Ta jo ljubi ko lastno dete in jo da precej skrivši kerstiti, ter jo podučuje v sveti kristjanski

veri. Regina željno njene nauke posluša in si jih v serce vsaja. Sosebno je mala Regina rada poslušala, ko jej je dojenica pripovedovala, kako goreče pravi kristjani milega Jezusa ljubijo in z veseljem svojo kri za-nj prelivajo, da večno krono v veselih nebesih dosežejo. Ko Regina nekoliko odraste, vzamejo jo oče domu. Ko pa oče iz njenega tihotnega in sramožljivega obnašanja spoznajo, da je Regina kristjana, penijo se od jeze. Serditi rečejo oče pobožni Regini: „Ali Jezusa zataji ali pa mojo hišo zapusti.“ Bogoljubna Regina se spomni Jezusovih besed: „Kdor očeta ali mater bolj ljubi od mene, ni mene vreden.“ Mat. 10, 37. Zapusti toraj očetovo hišo, kjer bi se jej bilo neizrečeno dobro godilo, in gre z veseljem nazaj na kmete k svoji dojenici za pasterico. Tu v samotnem, tistem kraji pase ovčice, premišljuje pri ovčicah življenje dobrega pastirja Jezusa Kristusa, k čegar jaslicam je angelj pobožne pastirje poklical in ki je za svoje ovčice na križu daroval svoje življenje. Pozneje jo dajo oče ukleniti in železje tako zadergniti, da se še ganiti ne more. Tako je morala deklica Regina veliko terpeti. Toda terpela je vdana v presveto voljo božjo, terpela je iz ljubezni do milega Jezusa: nosila je svoj križ. Na zadnje jej je bila glava odsekana. Bila je še le 16 let stara.

Urh, ktera je tretja od Jezusa Kristusa sosebno priporočenih dolžnosti? Kaj pomenja beseda križ? Kedaj nosimo toraj svoj križ? Povej nam, kar se si zapomnil o sveti deklici Regini.

Četerta od Jezusa Kristusa sosebno priporočenih dolžnosti je za Kristusom hoditi. Za Kristusom hoditi se pravi, Kristusovo življenje posnemati. Dokler je ljubi Kristus na zemlji živel, učil je mnogoverstne čednosti, in jih je tudi sam spolnoval. Ker smo mi na Kristusovo ime kerščeni, toraj kristjani, moramo tudi po Kristusovih čednostih ravnati, to je tako živeti, kakor je on živel. Sveti Izidor je bil hlapec. Služil je pri nekem bogatem gospodarju, ter zvesto opravljal svoje dolžnosti. Posnemal je marljivo ljubega Kristusa. Kristus je rad molil in delal, ter brez prenehanja ljudi učil. Molil in delal je tudi sveti Izidor. Prav zgodaj je ustajal in tekel v bližnjo cerkev k sveti meši. Bogu je samega sebe in svoje delo priporočeval, ker je vedel, da vse dobro le od Boga pride. Ko je opravil juterno službo božjo, podal se je veselo na svoje delo, ki mu je po tem za toliko boljše od rok šlo. Pri delu je večkrat svoje serce k nebeškemu Očetu povzdigoval in vse svoje opravila njemu izročeval. Če mu je kako delo težavno bilo, spomnil se je Jezusa, kako voljno je težki križ na goro Kalvarijo nosil in tako mu ni bilo nič pretežavnega. Hodil je sveti Izidor za Kristusom.

Marta, kako se imenuje četerta od Jezusa Kristusa sosebno priporočenih dolžnosti? Kaj se pravi za Kristusom hoditi? Ali veš, kateri sveti hlapec je Kristusove čednosti posnemal ali za Kristusom hodil? Kaj veš o svetem Izidoru povedati?

Peta od Jezusa Kristusa sosebno priporočenih dolžnosti je

krotek in ponižen biti. Krotek je tisti človek, ki se proti vsakemu prijazno in ljubeznjivo obnaša in če ga kdo tudi žali, vendar le ne ugreje se in ne razjezi, marveč nevoljo in jezo svojo hitro zaduši. Kdor pa hoče krotek biti, mora biti pred vsem drugim ponižen; kajti le ponižni spozna, da ima tudi svoje pregreške in slabosti, le ponižni vé, da včasih tudi on druge žali in da torej morajo tudi drugi ž njim poterpeti. Sveti Aleš, sicer prav bogat, je živel beraški oblečen in nepoznan v hiši svojega očeta v kotu pod stopnicami ali štengami. Domači služabniki se ga naveličajo. Jamejo ga psovati. Imajo ga za bebca, s katerim se norčujejo, va-nj pljujejo, ga s pomijami polivajo, in mu, kar le morejo, zopernega in britkega prizadevajo. Pa vse to Aleš tiho in brez godernjanja preterpi: bil je krotek in ponižen.

Dominik, ktera je peta od Jezusa Kristusa sosebnopriporočenih čednosti? Kteri človek je pa krotek? Ti vidiš ubogega in revnega berača, silno je umazan in smrad se od njega razprostira. Hudo ga gledaš in gerdo zmirjaš. Ali si krotek? Zakaj ne? Res, proti vsakemu, toraj tudi proti revnim beračem moramo biti prijazni in nikogar ne smemo zaničevati. Na te je jezen tvoj brat, ter te z vodo polije. Ti se mu groziš in ga preklinjaš. Je li si mar krotek? Zakaj ne? Ali je napuhnjen človek krotek? Kteri pa? Zakaj je ponižen človek krotek? Ali veš, kteri svetnik je bil zeló krotek? Kako so domači služabniki svetega Aleša imeli?

Šesta in poslednja od Kristusa sosebnopriporočenih dolžnosti je sovražnike ljubiti, dobro storiti jim, kateri nas sovražijo, moliti za tiste, kteri nas žalijo in preganjajo. Sovražnika imenujemo tistega človeka, kteri nam hudo želi, hudobno o nas govori in nam škodo dela, kjer le more. Sovražniku moramo torej dobro želeti, lepo o njem govoriti sosebnoprijazno pozdravljati in ga vsake škode ovarovati. Sovražniku moramo dobro storiti, to je, kedar je v stiski, mu moramo na primer z denarjem pomagati ali kako potrebno delo opraviti. Za sovražnika moramo tudi moliti, da bi svojo krivico spoznal, z nami se sprijaznil in da bi mu usmiljeni Gospod Bog grehe odpustil. Svetega Frančiška Saleškega je nek hudobnež silno sovražil. Ko Frančišek enkrat hudobneža sreča, prijazno mu roko poda ter reče: „Vem, da me sovražite, jaz pa vas ne sovražim. Ko bi tudi mi eno oko izderli, z drugim bi vas še prijazno pogledal.“ Toda terdovratni hudobnež teh prijaznih besed ne porajta. Tolikanj je sovražil svetega Frančiška, da ga je hotel vstreliti. Hudobnež je bil zavoljo tega v smert obsojen. Sveti Frančišek prosi kralja, da hudobnež ni bil umorjen. Sveti Frančišek Saleški je res sovražnike ljubil, jim dobro storil in za nje molil.

Lizika, ktera je šesta in poslednja od Jezusa Kristusa sosebnopriporočenih dolžnosti? Kterega človeka imeaujemo sovražnika? Ali

smemo sovražnika čertiti in mu hudo želeti in storiti? Kaj pa moramo? Kaj je to, sovražnika moramo ljubiti? Kaj se pravi sovražniku dobro storiti? In kaj se pravi, za sovražnika moliti? Kteri svetnik je svojega sovražnika ljubil, mu dobro storil in za-nj prosil? Povej o svetem Frančišku Saleškem?

Oj ko bi ljudje zvesto po prelepih Jezusovih naukih živeli, nikdar bi ne bilo prepira in sovražtva med nami. V lepem miru bi veseli in zadovoljni živeli. Ljubi Gospod Bog bi nas neizmerno rad imel. Toda hudobni ljudje si drug drugemu škodo delajo, ter si tako srečo in blagoslov božji odpravljajo. Oj kolikrat se soseda zavoljo ničvredne reči prepirata, drug drugemu hudemu izdajeta in celo tožujeta. Denarje, ktere si težavno pripravljata, za tožbe raztrosita in obadva obožata. Pač resnična je stara prislovica:

Kjer se prepirata dva,
Tretji dobiček ima.

X.

Osmere zveličanske čednosti.

Razun dolžnosti, ktere je mili Jezus Kristus sosebno priporočil, moramo spolnovati še kreposti ali čednosti, ktere je ljubi Jezus na nekem hribu blizo Genezareta na Galijejskem učil. Te čednosti ljubemu Gospod Bogu sosebno dopadajo. Imenujejo se te kreposti zveličanske zato, kajti mili Jezus imenuje zveličane one, ki te kreposti ali čednosti dopolnujejo. Teh kreposti ali čednosti je osem in so te le: 1. Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. 2. Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli. 3. Blagor žalostnim, ker potolaženi bodo. 4. Blagor jim, kteri so lačni in žejni pravice, ker nasiteni bodo. 5. Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli. 6. Blagor jim, kteri so čistega serca, ker Boga bodo gledali. 7. Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani. 8. Blagor jim, kteri zavoljo pravice preganjanje terpijo, ker njih je nebeško kraljestvo.

Peter, ktere kreposti ali čednosti še imamo spolnovati razun dolžnosti, ktere je ljubi Jezus Kristus sosebno priporočil? Kje je mili Jezus zveličanske kreposti ali čednosti učil? Komu zveličanske kreposti sosebno dopadajo? Zakaj usmiljeni Jezus te kreposti zveličanske imenuje? Koliko je zveličanskih kreposti ali čednosti? Moli jih prav lepo.

Perva osmerih kreposti je: Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Beseda blagor je toliko, kakor dobro unod sveta ali zveličan. Ubogi so ljudje, kteri nič svojega nimajo. Ubogi ljudje nimajo denarjev, nimajo svojega stanovanja,

imajo slabo obleko, morajo včasih stradati in tudi beračiti. Ako taki ljudje voljno prenašajo svoje ubožstvo, ne godernjajo zoper ljubega Boga, niso zavidni ali nevoščljivi onim, ki veliko denarjev, lepo obleko in drugih reči veliko imajo, ako si pošteno pripravljajo svoj živež ali s tem, da pridno delajo, ali pa, kedar ne morejo več delati, dobrotljive ljudi ubogaime prosijo, taki so ubogi v duhu in pridejo po smerti v vesela nebesa, kjer bodo imeli vsega zadosti, to je: njih je nebeško kraljestvo. Ubogi v duhu so tudi ponižni ljudje, to je taki, kateri, akoravno imajo veliko denarjev, lepo obleko in lepe hrame, vendar le se ne bahajo, ne zaničujejo ubogih in revnih ljudi in veliko dobrega storijo. Nekteri med vami so res ubogi. imajo slabo obleko, včasih še ljubega kruheka nimajo, hudobni ljudje jih zaničujejo; pa vendar naj ne bodo žalostni. Zakaj ako pošteno živijo, ako so namreč ubogi v duhu, gotovo pridejo v presrečna nebesa. Ubogi v duhu so podobni ljubemu Jezusu, ki je zeló ubog bil. On sam o sebi pravi: „Lesice imajo jame in ptice neba gnjezda! Sin človekov — mili Jezus — pa nima, kamor bi glavo naslonil.“ Mat. 8, 20. Poslušajte pazljivo, kaj je usmiljeni Jezus nekđaj pripovedoval o bogatem in ubogem. „Bil je bogat mož, pravil je ljubi Jezus, kateri se je oblačil v škerlat — rudečo bogato obleko — in v tenčico, in se je vsak dan imenitno ali mastno gostil. Bil je tudi nek ubožec, po imenu Lazar. Ležal je poln ran pred vratmi bogatina. Rad bi se bil nasitil z drobtinami, ktere so padale od mize bogatina, pa mu jih nihče ni dal. Celo psi so hodili k ubogemu Lazarju, kakor k na pol mertvem, pohlepni in požrešni ter so mu bolečine z lizanjem njegovih ran le še hujše delali. Umerla sta obadva. Ubogega Lazarja so angelji v prevesela nebesa nesli. Neusmiljeni bogatin pa je bil v pekel pokopan. V peklu je terdoserčni bogatin strašno-strašno terpel. Prosil je pomoči, da bi si smel svoj jezik z vodo ohladiti. Ali z neba je slišal glas: Sin, pomisli, da si prejel in užival dobro v svojem življenji, Lazar pa hudo. Zdaj se ta razveseljuje, ti pa terpiš.“ Lukež, 16, 19—26.

Olga, koliko je zveličanskih kreposti ali čednosti? Povej jih lepo glasno in počasi. Ktera je prva osmerih zveličanskih kreposti? Kaj pomenja beseda „blagor“? Ktere ljudi imenujemo uboge? Kedaj so ubogi ljudje ubogi v duhu? Ali morejo bogati tudi biti ubogi v duhu? Kedaj so tudi bogati ubogi v duhu? Videk ima revne, uboge stariše. Kaj pravi mili Jezus sam o svojem ubožstvu? Nekteri ubogi godernja zoper dobrega Gospod Boga, rekoč: „Zakaj imajo drugi ljudje vsega zadosti, jes pa moram težavno delati in se mi vendar le hudo godi?“ Ali je tak ubog v duhu? Zakaj ne? Kam pridejo ubogi v duhu po smerti? Kdo nam je povedal, da ubogi v duhu po smerti v presrečna nebesa pride? Pripoveduj nam, kaj je mili Jezus pravil o bogatinu in ubožcu Lazarju.

Druga osmerih zveličanskih kreposti je: Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli. Ktere ljudi krotke imenujemo, sem

vam povedal, ko sem vam razlagal peto od Jezusa Kristusa sosebno priporočenih dolžnosti. Adolf, ali še veš, ktereга človeka krotkega imenujemo? Tako je. Krotki namreč so tisti ljudje, kateri se proti vsakemu, bodi si gospod ali delavec, bogat ali berač, prijazno in ljubeznjivo obnašajo, s slabostmi in pregreški drugih voljno poterpijo, radi odstopijo in nič žalega ali hudega ne rečejo, kedar jih kdo žali. Krotki bodo zemljo posedli, to je krotki si že tu na zemlji serca vseh ljudi pridobijo, kajti vsi ljudje krotkega človeka radi imajo. Svetega Servija je nek človek prav gerdo psoval. Ali sveti Servij hudobneža tolikanj prijazno ogovori, da ta pred-nj poklekne in ga odpuščenja prosi.

Matiček, ktera je druga osmerih zveličanskih kreposti? Kteri ljudje so krotki? Kaj bodo krotki posedli? Kaj je neki to, krotki bodo zemljo posedli? Ali veš, kaj sem vam o svetem Serviju pravil? Povej.

Tretja osmerih zveličanskih kreposti je: Blagor žalostnim, ker potolaženi bodo. Žalostni so, ktere pri sercu peče in boli, da so prelubega Gospod Boga žalili. Žalostni bodo potolaženi, ali razveseljeni, ker jim mešnik mesto Boga v spovednici grehe odpustijo, in po tem mirno in dobro vest imajo. Neka žena, z imenom Marija Magdalena, je zelo grešno živela. Že dosti je slišala o usmiljenem Jezusu, kako rad zgrevanim grešnikom grehe odpusča. Ko zve, da mili Jezus pri nekem možu, z imenom Simon, južina, pride v hišo. Vsa razjokana pade k Jezusovim nogam, mu s solzami moči noge, jih z lasmi svoje glave briše, poljubuje in z dišečim mazilom mazili. Vsevedni Jezus vidi njeno zgrevano serce in jej reče: Odpuščeni so ti tvoji grehi. Pojdi v miru. Luk. 7, 37—50. Potolažena ali razveseljena zapusti hišo.

Micika, ktera je tretja osmerih zveličanskih kreposti? Za česa delj morajo biti ljudje žalostni, da bodo potolaženi? Kako jim mora biti pri sercu, ker so peljubega Gospod Boga žalili? Kako bodo potolaženi ali razveseljeni? Kteri grešni ženi je mili Jezus grehe odpustil, ter jo potolažil? Kaj veš o Mariji Magdaleni?

Četerta osmerih zveličanskih kreposti je: Blagor jim, kateri so lačni in žejni pravice, ker nasiteni bodo. Kdor je lačen, želi jesti, in kdor je žejen, želi piti. Kakor lačni jesti in žejni piti poželjujejo, tako hrepenijo vsi pravi kristjani po pravici, to je, želijo pravično živeti, namreč greha se varovati in dobro storiti. Ker pa iz svoje moči ne morejo nič dobrega storiti, prosijo goreče ljubega Gospod Boga, da se zamorejo varovati greha in storiti dobro. Dobri Gospod Bog usliši njih ponižno prošnjo, podpira njih slabo voljo s svojo milostjo, da zamorejo prav zvesto po božjih in cerkvenih zapovedih živeti in čezdalje popolnši prihajati. Tako bodo nasičeni, kajti se spolnuje njih preserčna želja. Sveta Jedert ali Jera je bila hči zlahtnih in bogaboječih starišev. Ker je dobro vedla, da ljubi Gospod Bog ne gleda na zlahten stan, mar-

več da njemu le pobožno serce dopada, nosila se je ponižno in si nad vse prizadevala, bogoljubno živeti. Posvetni ljudje so jo hotli od Gospod Bogu dopadljivega življenja odvracati. Toda ona jim je odgovarja: „Jezus Kristus je moj ženin.“ Bolj jo je veselilo moliti, kakor pa rajati. Le ljubemu Gospod Bogu je želela dopadati. Bog je vslišal njeno prošnjo. Po očetovi smerti se je s svojo materjo v samostan ali klošter podala, da je lagleje sveto živila.

Jakec, ktera je četrta osmerih zveličanskih krepost? Kaj želi lačen? Kaj žejen? Kteri so tedaj lačni in žejni pravice? Kaj se pravi živeti po pravici? Kako bodo lačni in žejni pravice našičeni? Ali ni sveta Jera ali Jedert bila lačna in žejna pravice? Kaj veš povedati o sveti Jederti?

Peta osmerih zveličanskih kreposti je: Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli. Usmiljeni so tisti ljudje, ki revežem, beračem radi dajejo in v pomoč priskočijo bližnjemu, kedar je v zadregi. Usmiljeni so pa tudi tisti, ki radi odpuščajo njim, ki jih žalijo ali jim kako krivico storijo.

Helena, kako se imenuje peta osmerih zveličanskih kreposti? Kterim ljudem pravimo, da so usmiljeni? Ali še veš dogodbo o usmiljenem Samaritanu? Povej jo. Glej, Samaritan je bil usmiljen.

Šesta osmerih zveličanskih kreposti je: Blagor jim, kateri so čistega serca, ker Boga bodo gledali. Čistega serca so tisti, kateri ne le nič hudega ne storijo, ampak tudi nič kaj gerdga, nič kaj pregrešnega ne mislijo in ne poželijo. Čistega serca toraj je le tisti, ki nič ne ukrade, pa tudi v sercu tujega blaga ne poželjuje. Čistega serca je le tisti, ki, kedar moli in oči in roke k nebesom povzdiguje, tudi v sercu pobožnosti čuti. Čistega serca je le tisti, ki ne le nič gerdga v djanji ne stori, pa tudi v sercu nič nesramnega in nespodobnega ne poželjuje. Kteri so čistega serca, bodo Boga gledali. Dokler sta prva stariša Adam in Eva dobremu Gospod Bogu pokorna in toraj čistega serca bila, oh kako rad nju je imel. K njima je prišel v prelep raj ter se z njima pogovarjal. Res, dokler smo čistega serca, nas predobri Gospod Bog sosebnostno rad ima že tu na zemlji; razsvitluje nas, da ga prav spoznamo, da ga, tako reči, že tukaj gledamo in vidimo. V nebesih pa bomo najbližej pri ljubem Gospod Bogu, njemu podobni in ga videli, kakoršen je. I. Jan. 3, 2.

Gregor, ktera je šesta osmerih zveličanskih kreposti? Kteri so čistega serca? Na primer ti moliš, lepo poklekneš, oči in roke proti nebesom povzdigneš; ali v sercu nič pobožnosti nimaš, si le mar čistega serca? Kedaj pa bi bil čistega serca? Koga bodo gledali, ki so čistega serca? Ali ga bodo že tukaj na zemlji gledali? Kako? Kedaj ga bodo sosebnostno gledali?

Sedma od osmerih zveličanskih kreposti je: Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani. Mirni so tisti, ki imajo

dobro vest in se skerbno varujejo, da drugim kake škode ne naredijo in radi odpustijo, kedar jih drugi žalijo. Mirni so tudi tisti, ki, ako se soseda sovražita, si prizadevajo, da se posprijaznita. Mirni bodo otroci božji imenovani, kajti jih dobri Gospod Bog varuje kakor oče svoje otroke.

Tonika, ktera je sedma osmerih zveličanskih kreposti? Kteri so mirni? Zakaj bodo mirni otroci božji imenovani? Ali še veš prelepo dogodbo o mirnem Abrahamu in Lotu? Pripoveduj.

Osma in poslednja osmerih kreposti je: Blagor jim, kteri zavoljo pravice preganjanje terpijo, ker njih je nebeško kraljestvo. Brezbožni ali hudobni zasmehujejo nje, ki zvesto po svetih Jezusovih naukih živijo. Ako mladenči in deklice radi v cerkev hodijo, večkrat k sv. spovedi in k presvetemu obhajilu hodijo, doma ostajajo in raji pobožne knjige prebirajo, kakor da bi v kerčmo na raj hodili, jih razuzdani ljudje zasramujejo. Vsi taki in enaki zavoljo pravice ali zavoljo pobožnega življenja preganjanje terpijo in če so stanovitni do smerti, pridejo v prevesela nebesa, to je, njih je nebeško kraljestvo. Sveti Frančišek Ksaverij je v Indiji v mestu Makav — Macao — neznabogom ali ajdom sveto evangelije oznanoval. Hudobni otroci in odrasli ljudje jamejo va-nj kamnje lučati, da bi odjenjal pridigovati. Sveti Frančišek nič žalega ne reče in naprej božjo besedo oznanuje. Veliko neznabogov ali ajdov se spreoberne na sveto kristjansko vero, ko vidi, kako voljno sveti Frančišek preganjanje poterpi. Res, zveličani so, ki zavoljo pravice preganjanje terpijo.

Florijanek, ktera je osma in poslednja osmerih zveličanskih kreposti? Kako ravna jo hudobni s tistimi, ki radi v cerkev, večkrat k sveti spovedi in k presvetemu obhajilu hodijo in raje doma ostajajo, kakor pa da bi hodili v kerčmo na raj? Kaj toraj terpijo taki bogaboječi mladenči in poštene deklice? Kaj je to: zavoljo pravice terpijo preganjanje? Kam pridejo po smerti taki bogaboječi mladenči in poštene deklice? Kteri svetnik je zavoljo pravice preganjanje terpel? Kako je sveti Frančišek Ksaverij zavoljo pravice preganjanje terpel?

Sveti apostelj Pavelj pravi — II. Tim. 3, 12 —: „Vsi, kteri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli.“ Tako je, preljudi otroci, kdor hoče v prelepa nebesa priti, mora iz ljubezni do ljubega Jezusa marsikaj grenkega in težavnega preterpeti, kajti je tudi mili Jezus Kristus za nas veliko-veliko terpel. Res lepe so osmere zveličanske čednosti, ktere sem vam danes razlagal. Ljubemu Gospod Bogu sosebno dopadajo. Oj le zvesto jih dopolnajte. Nič ne marajte, če vas malopridni ljudje zasmehujejo in sovražijo, kajti lepo živite po presvetih Jezusovih krepostih. Dobri Gospod Bog vas bo varoval.

Kdor v zavetju božjem prebiva,
V sredi levov sladko počiva.

VI.

Dobra dela kristjana.

Za mnogoverstnimi krepostmi ali čednostmi pridejo na versto dobra dela, ktera mora delati vsak kristjan, če hoče dobremu Gospod Bogu dopadati in kdaj v sveta nebesa priti. Kaj so pa dobra dela kristjana? Dobra dela kristjana so taka dela, ktera so ljubemu Gospod Bogu dopadljiva in k zasluženji za večno življenje kristjanu, kateri jih opravlja. Dobrih del je prav veliko. Ali najimenitniša dobra dela so pa le tri, namreč 1. moliti, 2. postiti se, in 3. uboga ime dajati.

Jerica, kaj pride za mnogoverstnimi krepostmi na versto? Kaj pa so dobra dela kristjana? Je li veliko dobrih del? Koliko pa je najimenitniših dobrih del? Ktera so?

Pervo najimenitniše dobro delo je: moliti. Moliti sploh se pravi, svoje misli in želje ali svojega duha k preljubemu Gospod Bogu povzdigovati, ter ga kot najvišega Gospoda nebes in zemlje spoznati in častiti, za prejete dobrrote se zahvaljevati mu in ga ponižno prositi, česar v prihodnje potrebujemo. Molimo pa tudi, če marljivo v cerkev k službi božji hodimo, pridige in keršanske nauke pazljivo poslušamo in doma premišljujemo, večkrat vredno zakramenta svete pokore in presvetega rešnjega Telesa prejemljemo, doma pridno prebiramo pobožne knjige, kakoršne na svetlo daje družba svetega Mohora. Glejte, vse to zapopada molitev kot najimenitniše dobro delo. Marjeta, hči ogerskega kralja, je bila vsak dan z največo gorečnostjo pri sveti maši. Kedar je pa k presvetemu obhajilu šla, celi dan se je poprej postila in premolila vso noč pred presvetim obhajilom. Dan pa, ko je bila pri svetem obhajilu, nič ni kaj zavživala.

Štefan, ktero je prvo najimenitniših dobrih del? Kaj se pravi sploh moliti? Kako še tudi molimo? Kaj sem pravil o ogersko-kraljevi hčeri Marjeti?

Drugo najimenitniše dobro delo je: postiti se. Postiti se pravi, sploh ob petkih in še drugih od svete cerkve prepovedanih dneh se mesojeje zderževati, kakor tudi ob nekterih dneh se le enkrat na dan nasitovati. Postiti se kot najimenitniše dobro delo se pa tudi pravi, v sercu žalostnemu biti zavoljo storjenih grehov, britkosti in grenkosti, zaničevanje in zasramovanje voljno prenašati, si odreči kako pripuščeno veselje in zatirati v glavi hudobne misli in hudo, grešno poželjenje v sercu, in dobro z veseljem storiti. Sveti Miklavž, ki pridnim otrokom rad darove donaša, se je že kot dete ob sredah in petkih, ki sta takrat postna dneva bila, celo do solnčnega zahoda ali do večera materinih pers zderžal, naj so ga mati še tako božali in ljubkovali. Čem starejši prihaja, tem bolj razodeva svojo pobožnost in podučnost. Naposled postane imeniten in pobožen škof.

Kristina, ktero je drugo najimenitniše dobro delo? Kaj se pravi sploh postiti se. Kaj še moramo, da bode post najimenitniše dobro delo? Ali si že kdaj kaj čula o svetem Miklavžu? Kaj do naša pridnim otrokom? Kako se je že kot dete postil? Kdo je postal?

Tretje najimenitniše dobro delo je: ubogaimo dajati. Naš bližnji je, kakor mi, otrok božji in toraj naš brat, naša sestra. Ravno zato smo dolžni bližnjega ljubiti kakor same sebe. Kar toraj nam dopada, moramo storiti tudi bližnjemu. Kar pa nam ni ljubo, ne smemo storiti tudi bližnjemu ne. Ni tedaj zadosti, mi še ne ljubimo prav bližnega, ako mu samo v sercu dobro hočemo ali želimo; marveč moramo mu dobro, kar mu v sercu želimo, tudi v djanji storiti. Kedar nas na primer berač kruha prosi, ga še ne ljubimo prav, ako mu le v sercu kruha želimo, v resnici pa ga mu ne damo. Marveč moramo beraču tudi res kruha dati, tako ga še le resnično ljubimo. V vsaki sili in potrebi, naj si zadeva telo ali dušo našega bližnjega, moramo mu radi in veseli v pomoč priskočiti. Kedar bližnjemu na telesu kaj dobrega storimo, mu na primer damo kruha ali kako obleko, je to telesno delo usmiljenja. Kedar pa bližnjemu na duši kaj dobrega storimo, ga na primer posvarimo, če preklinja, gerdo, nespodobno govori, je to dušno ali duhovno delo usmiljenja.

Vincencij, ktero je tretje najimenitniše dobro delo? Kdo je vseh ljudi oče? Kdo smo torej mi vsi med seboj tu na zemlji? Kaj moramo toraj drug drugemu storiti? Ali že prav ljubimo bližnjega, če mu le v sercu dobro želimo? Kaj pa še moramo? Na primer ti imaš velik kos kruha. Ravno pride k tebi ves zastradan revež in te lepo prosi nekoliko kruha. Ti revežu le v sercu želiš kruha, pa mu ga nikakor ne daš. Je-li ljubiš prav in resnično svojega bližnjega? Zakaj ne? Kedaj ga ljubiš prav in resnično? Kaj je telesno delo usmiljenja? Kaj pa dušno ali duhovno? Na kolikeri način zmoremo toraj bližnjemu kaj dobrega storiti?

Mnogo je ljudi po svetu, ki nočejo ne moliti, ne postiti se. Le na posvetne, pregrešne reči mislijo. Njih edina in največa skerb je, dobro jesti in piti. Njih največe veselje je, prav razuzdano živeti. Imajo veliko denarjev in drugega blaga. Oh kako lahko bi ubogim in revežem pomagali, ter jim dali na primer nekoliko soldov ali krajcarjev, ali kruha, ali kako staro obleko. Toda terdega serca so, ne smilijo se jim ubogi in reveži. Taki neusmiljeni terdoserčneži ne pomislijo, da morajo umreti in kedar bodo umerli, da bodo morali vse zapustiti.

Kar na zemlji ti ljubó —
S tebo v grob ne bode šlo.

XII.

Sedmere telesna dela usmiljenja.

Na dvojen način ali na dvojno vižo zamoremo bližnjemu kaj dobrega storiti, namreč na telesu in na duši. Zatoraj imamo dvestersta dela usmiljenja: telesna in dušna ali duhovna dela usmiljenja. Vsakih pa je sedem. Je toraj sedem telesnih del usmiljenja; je pa tudi sedem dušnih ali duhovnih del usmiljenja. Telesna dela usmiljenja so te le: 1. Lačne nasitovati. 2. Žejne napajati. 3. Popotnike sprejemati. 4. Gole oblačiti. 5. Bolnike obiskavati, 6. Jetnike rešiti in 7. Merliče pokopavati.

Zefka, na kolikeri način zamoremo bližnjemu kaj dobrega storiti? Kolikera dela usmiljenja toraj imamo? Koliko je vsakih? Povej mi sedmera telesna dela usmiljenja?

Zdaj vam bom vsako telesno delo usmiljenja posebej razlagal. Le prav pazljivo poslušajte. Pervo telesno delo usmiljenja je lačne nasitovati. Veliko ljudi je po svetu, ki so bolni ali stari in si toraj ne morejo z delom svojih rok živeža prisluževati. Tudi nimajo nič svojega. Glejte, dragi otroci, kdor takim revežem daje na primer kruha, repe, žita ali kakega drugega živeža, opravlja prvo telesno delo usmiljenja: lačne nasituje. Pri judih so imeli ubogi pravico, po njivah za ženicami klasje pobirati. Šla je uboga vdova Ruta klasje za ženicami pobirat na njivo bogatega moža Booca. Booc je bil dobroserčen mož do ubogih. Ukazal je blapcem, da naj tudi nekte snope nalašč ležati pustijo, da jih uboga vdova Ruta brez straha pobere. Tudi je morala z ženicami jesti in piti. Rut. 2, 1—15. Dobrotljivi mož Booc je lačne nasitoval.

Cirilek, ktero je prvo telesno delo usmiljenja? Kaj se pravi, lačne nasitovati? Ali moramo kruha ali drugega živeža dati tudi takim, ki so mladi, zdravi in močni; pa nočejo služiti ali delati? Kakim revem pa moramo dajati? Ali poznaš moža, ki je do uboge vdove Rute dobroserčen bil? Povej prelepi zgled.

Drugo telesno delo usmiljenja je: žejne napajati. Dobro, hladilne vode komu piti dati se marsikteremu sicer kaj malovrednega dozdeva; ali vendar nam dobri Jezus v veliko zasluženje zarajta, ako na primer bolniku ali tujemu popotniku dobro, zdrave in hladilne vode donesemo. Ljubi Jezus sprejme ravno tako, kakor da bi bili njemu samemu storili. Mat. 25, 40. V neki vesi na Tiroljskem je bila bolna dekla z imenom Agata. Zdravnik pravi, da ne more do dobrega ozdraveti, ako ne pije vsak dan dobre in zdrave vode od studenca, ki je bil dobre pol ure daleč od vesi. Deklice na vesi se pogovorijo, da vsak dan druga bolni dekli Agati dobre in zdrave vode od daljnega studenca donaša, dokler reva ne ozdravi. Res so bile usmiljene deklice.

Cilika, ktero je drugo telesno delo usmiljenja? K vam pride tuj popotnik prav žejen in prosi vode. Ti hitro vzameš verč in mu doneseš dobre, hladilne vode, kaj si storila? Ali si se zapomnila, kaj sem vam pravil o pridnih deklicah v neki vesi v Tirolih? Povej.

Tretje telesno delo usmiljenja je: popotnike sprejemati. Veliko ljudi mora očetovo in materino hišo zapustiti, in v tuj neznan kraj potovati. Nekteri grejo v tuj kraj, da bi kaj dela dobili. Tako na primer v naše kraje dohajajo Lahi ali Italijani in pri nas opeko ali cegel delajo ali kaj zidajo. Nekteri spet grejo po svetu, da bi se svojega rokodelstva popolnši izučili, kakor v domačem kraju, na primer šivarji, čevljarji, kovači. Nekteri pa tudi grejo na daljne božje pote. Tako hodijo iz naših krajev na daljno božjo pot k preljubi materi božji Mariji na Višarjah ali tudi k Celjski materi božji. Take poštene popotne ljudi moramo prenočiti, jim kaj jesti in piti dati, da se odpočijejo in okrepečajo. Ako to storimo, popotnike sprejemljemo. Znano vam je, da ste sestra Marta in Marija Magdalena bivali v vesi Betaniji, ki je bila okoli ure hoda od Jeruzalema. Ko je mili Jezus v Jeruzalem potoval, prijazno ste ga sprejele in ljubeznjivo postregle. Luk. 10, 39—42.

Filip, k vam je prišel tuj človek. Prijazno so ga oče in mati sprejeli, lepo postelj napravili, mu dali jesti in piti, kaj so storili? Kake popotnike moramo sprejemati? Ali veš, kateri dve popočni sestra ste sprejele milega Jezusa, ko je v Jeruzalem popotoval? Pri-poveduj lepo.

Četerto telesno delo usmiljenja je: gole oblačiti. Ubogi, revni ljudje dostikrat nimajo še najpotrebniše obleke ne. Marsikteri šolar ne more v šolo hoditi, marsikteri starec in drug siromak ne more v cerkev hoditi, kajti nima obleke niti obuže ali črevljev. Kdor takim siromakom in revežem kako staro obleko ali čevlje da, gole oblači.

Marjetica, tvoja sošolarica Johanca nima obleke, in ne more niti v šolo niti v cerkev hoditi. Ti prosiš svoje stariše prav lepo, da jej kupijo obleko; kaj si ti in kaj so tvoji stariši storili? Ali se še moreš spomniti neke žene Tabite, ktera je vdovam in revnim ženam oblačila napravljala in ktero je sveti apostelj Peter od mertvih obudil? Povej. Glej Djanje ap. 9, 36—42. Ti si zeló pridna deklica. Pridi, dal ti bom prav lepo podobico. Na, zberi si jo sama!

Peto telesno delo usmiljenja je: bolnike obiskovati. Ubog bolnik mora pač veliko-veliko prestajati, sosebno ako nikogar nima, da bi mu voljno in z veseljem postregel. Bolečine ga sklejo, žalost ga peče, dolgočasno mu je in če je v grehih, mu tudi vest miru in pokoja ne daje. Take revne bolnike je pač treba obiskovati, jim kaj donašati na primer, malo juhe, kruha, dobrega vina; treba je, jim postelj poravnati, jih tolažiti, da bi hude bolečine svoje bolezni vdani v presveto božjo voljo prenašali. V ta namen naj se bere revežem kaj iz britkega terpljenja našega Gospoda Jezusa Kri-

stusa ali iz življenja svetnikov. Sosebno pa je treba, bolnike opominjati, da pošljejo po duhovna in se z ljubim Gospod Bogom spravijo o pravem času. Glejte, ljubi otroci, to se pravi bolnike obiskovati. Sveti Alojzij je prosil svoje višje, da so mu dovolili bolnikom streči, ko se je v Rimu hudo nalezljiva bolezen ali kuga vnela. Bil je slab in bolehen in vendar je iz ljubezni do ljubega Gospod Boga prav rad in voljen ubogim bolnikom stregel po noči in po dne. Bolezen tudi Alojzija zgrabi. Serce polno ljubezni in usta polne hvale do dobrega Gospod Boga je umerl, še le 22 let star.

Lorenc, ktero je peto telesno delo usmiljenja? Kako se kaj ubogim bolnikom godi? Kaj se torej pravi bolnike obiskovati? Kteri svetnik je rad in voljen ubogim bolnikom stregel?

Šesto telesno delo usmiljenja je: jetnike rešiti. Iz ječe rešiti ne smemo ne roparjev, ne razbojnikov, tatov in drugih hudobnežev, marveč take, o katerih vemo, da so po nedolžnem v zapor ali v ječo ali celo v smert obsojeni. V stari zavezi sta bila dva hudobneža pobožno ženo Suzano neke gerde pregrehe po krivem obdolžila. Pošteno ženo so bili v smert obsodili. Toda pravičen mož z imenom Danijel, pride, dopriča, da je poštena žena Suzana nedolžna in bila je smerti oteta. Danijel 13.

Otilija, ktero je šesto telesno delo usmiljenja? Ali moramo razbojnikom, roparjem, tatov in ostalim hudobnežem iz ječe pomagati? Kake jetnike moramo iz ječe rešiti? Pravil sem vam o neki pošteni ženi Suzani in pravičnem možu Danijelu. Povej.

Sedmo in poslednje telesno delo milosti je: merličje pokopavati. Človek umerje, kedar se duša trupla loči. Mertvo truplo je časti vredno, kajti je duša, po božji podobi stvarjena, v njem prebivala. Tudi Jezus je nosil naše truplo in ustalo bo na sodnji dan veličastno. Mertvemu truplu pa čast skazujemo, če ga lepo omijemo in očedimo, oblečemo in ko na mertvaškem odru leži, molit pridemo za dušo, in ga na grob spremimo. Tako sta pobožna moža Jožef Arimatejski in Nikodem mertvega Jezusa s križa snela, lepo omila in očedila, v tenčico z dišavami vred zavila in položila v nov v skalo izsekan grob, v katerega še nihče ni bil položen. Jan. 19, 38—42.

Tonek, ktero je sedmo in poslednje telesno delo usmiljenja? Kedaj je truplo mertvo? Ali moramo mertvemu truplu ali merliču čast skazovati? Zakaj je mertvo truplo ali merlič časti vredno? Kaj se torej pravi merličje pokopavati? Ktera dva pobožna moža sta mertvega Jezusa pokopala? Kako sta ga pokopala?

Dobri Gospod Bog je neskončno moder. Nekterim ljudem je dal veliko denarja in časnega blaga. Imajo lepe hrame, veliko zemljišča in lepe živince. Dal pa je neskončno usmiljeni Gospod Bog nekterim ljudem veliko premoženja za tega delj, da bi v njegovem imeni ubogim in revežem pomagovali, da bi lačne nasitovali, žejne

napajali, popotnike sprejemali ali pogostovali, gole oblačili, bolnike obiskovali, jetnike reševali in merliče pokopavali. Oj kako lahko si bogati prelepa in presrečna nebesa kupijo s telesnimi deli usmiljenja!

Blagor človeku, ki denarjev ima,
Pa sebi koristi in ubogim rad da.

XIII.

Duhovna dela usmiljenja.

Bližnjemu zamoremo kaj dobrega storiti na telesu in na duši. Ravno zato so dela usmiljenja dvojna, namreč telesna dela usmiljenja in dušna ali duhovna dela usmiljenja. Telesnih del usmiljenja je sedem, pa tudi dušnih ali telesnih del usmiljenja je sedem. So pa sedmera dušna ali duhovna dela usmiljenja te le: 1. Grešnike svariti. 2. Nevedne učiti. 3. Tem, kateri dvomijo, prav svetovati. 4. Žalostne tolažiti. 5. Krivico voljno terpeti. 6. Tem, kateri nas žalijo, iz serca odpuščati. 7. Za žive in mertve Boga prositi.

Urška, na kolikeri način zamoremo bližnjemu kaj dobrega storiti? Na kateri dvojni način? Kolikera dela usmiljenja torej imamo? Kaka dvojna? Koliko je vsakih? Povej nam sedmera telesna dela usmiljenja? Povej še sedmera dušna ali duhovna dela usmiljenja?

Pervo dušno ali duhovno delo usmiljenja je: grešnike svariti. Grešnike svariti so dolžni najprej stariši in sicer, kedar otroci na primer lažejo, kolnejo, kradejo, bližnjemu škodo narejajo. Ako stariši svojih malopridnih otrok ne posvarijo in s šibo ne postrahujejo, grešijo. Svariti so dolžni gospodarji in gospodinje in ostali predniki ali predpostavljeni svoje hlapce, dekline in podložnike, kedar na primer po noči razsajajo, gerdo govorijo ali druge napake doprinašajo. Svariti morajo brat sestro, sestra brata, šolar svojega sošolca, kedar na primer brat ali sestra očetu ali materi kaj ukrade, otroke preteplje, kedar sošolec v šolo noče iti, akoravno ga stariši pošiljajo. Mili Jezus je večkrat pokregal farizeje in pismarje, kajti so hinavci bili. Ko so nekteri v tempeljnu vole, ovce in golobe prodajali in denarje zamenjevali, naredil je kakor tepežnico iz vervic in je vse izgnal iz tempeljna, tudi ovce in vole, in je menjavcem denarje izsul in mize prevern timer. Jan. 2, 14. 15.

Markec, koliko je dušnih ali duhovnih del usmiljenja? Povej jih. Ktero je pervo dušno ali duhovno delo usmiljenja? Kteri so kaj dolžni grešnike svariti? Kdo je kaj grešnike svaril?

Drugo dušno ali duhovno delo usmiljenja je: nevedne učiti. Veliko je otrok, ki v šolo in še tudi v cerkev ne hodijo. Taki ubogi otroci so zeló nevedni. Ne vejo, da so tri božje osebe, da nas je Bog oče stvaril, Bog sin odrešil, Bog sveti Duh posvetil, da se vse tri božje osebe vkup presveta trojica imenujejo. Ne vejo

da je le en sam Bog. Ne znajo sedem svetih zakramentov, ne deset božjih in pet cerkvenih zapoved, nekteri še celo ne znajo oče naš, češčena si Marija, in apostoljsko vero moliti. Take uboge, zapuščene, otroke, ki še najpotrebniših resnic svete katoliške vere ne vejo, moramo podučevati. Sveti Vincencij je bil še le deset let star, ali v resnicah naše svete vere prav dobre podučen. Z malopridnimi otroci se ni pohodil. Je bilo več otrok zbranih, precej jih je jel učiti, rekoč: „Poslušajte me, ljubi otroci, in po tem presodite, ali morem pridigovati.“ Otroci se vsedejo ter ga zelo pazljivo poslušajo. Vincencij Fererij se prekriža in jame navdušeno pridigovati, da naj se hudega skerbno ogibljejo in dobro z vso gorečnostjo storijo. Otroci so po njegovem podučevanju čedalje boljši in popolniji prihajali.

Katerca, ktero je drugo dušno ali duhovno delo usmiljenja? Kaj se ti zdeva, ali je takih otrok, kateri ne vejo, da ni več, ko en Bog, da so tri božje osebe, da nas je Bog oče stvaril, Bog sin odrešil, Bog sveti Duh posvetil? Zakaj še teh najpotrebniših resnic naše svete vere ne vejo? Kako imenujemo take uboge otroke? Kaj moramo takim nevednim otrokom storiti? Kteri pobožni, še le deset let stari fantiček je nevedne otroke podučeval? Kako je bogoljubni Vincencij Fererij nevedne otroke podučeval?

Tretje dušno ali duhovno delo usmiljenja je: tem, ki dvomijo, prav svetovati. Velikrat se prigodi, da celo oče ali mati otroku kaj grešnega storiti velijo, na primer mati rečejo otroku: „Zdaj je temno. Teci na sosedovo njivo in repe nakoplji, da jo bomo jutre za kosilice jedli.“ Ubogi otrok ne ve, kaj mu je storiti. Ljubi Gospod Bog pravi: „Ne kradi.“ Malopridna mati pa mu velevala storiti ravno to, kar neskončno sveti Gospod Bog prepoveduje. Otrok upraša poštenega človeka za svet. Ta mu svetuje, matere nikakor ne ubogati; kajti moramo predobrega Gospod Boga bolj ubogati kakor mater ali očeta. Ta pobožni človek je svetoval in sicer prav ali dobro otroku, kateri je dvomil, to je, ni vedel, ali bi mater ubogal ali ne. Kedar pa svetujemo tem, ki dvomijo, moramo prav ali dobro svetovati, namreč ne smemo nikdar nikoli svetovati kaj takega, kar bi dobremu Gospod Bogu ne dopadalo in bližnjemu v škodo bilo. Ko je sveti apostelj Peter na binkoštni praznik judom v Jeruzalemu pridigoval, zbudle so njegove besede jude v serce. Prašali so Petra in ostale aposteljne: „Kaj nam je storiti, možje, bratje?“ Sveti Peter jim prav ali dobro svetuje, ter jim reče: „Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imeni Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov.“ Dalo se jih je še tisti dan okoli tri tisoče duš kerstiti. Dj. ap. 2, 37—41.

Matiček, ktero je tretje dušno ali duhovno delo usmiljenja? Tebe upraša nek sin, kaj mu je storiti. Hudoben kočar namreč mu prigovarja, da naj starišem žita ukrade in ga njemu da, ter terdi, da otroci ne grešijo, ako starišem kaj ukradejo. Kako mu boš sve-

toval? Kako moramo svetovati tem, ki dvomijo? Kaj je to prav ali dobro svetovati? Kteri apostelj je judom na binkoštni praznik prav ali dobro svetoval? Kaj jim je svetoval?

Četerto dušno ali duhovno delo usmiljenja je: žalostne tolažiti. Dokler smo na zemlji, moramo terpeti ter marsikaj grenkega poskusiti. Nekterim otrokom na primer oče ali mati umerjejo, nekterim ljudem ogenj hrame in vse imetje pokonča, nekterim strašna toča polje in vinograde pobije, drugim grozovita kuga ljubo živinico pomori. Taki reveži so silno žalostni. Tolažiti jih moramo, ter jim reči: Bog je hotel, da so ti oče, mati umerli. Ne bodi odveč žalosten. Dobri Bog ostane zmerom tvoj skerbni oče, presveta Marija tvoja ljuba mati, ako boš le ti njima zvest otrok. — Res vas je prav huda nesreča zadela. Pa le pomislite, da brez božjega vedenja še las z naše glave ne pade. On, ki vam je vaše imetje vzel, vam ga bo obilno povernil kakor potrpljivemu Jobu. Le trdno v vsemogočnega Gospoda Boga zaupajte in recite: „Gospod je dal Gospod je vzel.“ Njegova presveta volja naj se zgodi. Velikonočno nedeljo sta šla Jezusova učenca Lukež in Kleofa iz Jeruzalema v terg Emavs. Silno sta bila žalostna nad Jezusovo smertjo. Pridruži se jima mili Jezus, pa ga nista precej spoznala. Ljubeznjivo ju tolaži ter pove, da je bilo potrebno, da je Kristus terpel in tako v svojo čast šel. Luk. 24, 26.

Nežika, ktero je četerto dušno ali duhovno delo milosti? Kedaj so otroci žalostni? Kedaj so drugi ljudje žalostni? Kako imamo tolažiti otroke, kterim so oče ali mati umerli? Kako moramo tolažiti ljudi, kterim je ogenj vse pokončal ali toča polje in vinograde podrobila ali kaka druga nesreča zadela? Ktera dva učenca je mili Jezus ljubeznjivo tolažil?

Peto dušno ali duhovno delo usmiljenja je: krivico voljno terpeti. Včasih nam kdo kaj žalega reče ali tudi kaj hudega stori. V našem sercu se precej oglasi hudobna želja in huda volja, se maščevati, ali hudo s hudim povračati. Če pa tako hudobno željo in hudo voljo precej, ko se oglasi, zadušimo in nič hudega ne rečemo in ne storimo, krivico voljno terpimo. Sveti Frančišek Ksaverij in njegov tovariš Fernandec sta v mestu Amanguki sveto kristijansko vero učila. Precej se vstopi nek hudoben človek pred Frančiška, ter mu prav debelo v lice pljune. Sveti Frančišek si molčé lica obriše in dalje uči. Terpel je voljno krivico.

Ignacij, ktero je peto dušno ali duhovno delo usmiljenja? Ko iz šole domu greste, ti eden tvojih sošolcev v jezi reče: Ti si bedak in te na herbet udari. Ti se va-nj zaletiš, ga tepeš in osla zmirjaš, ali si krivico voljno terpel? Kedaj pa bi bil krivico voljno terpel? Kako je sveti Frančišek Ksaverij krivico voljno terpel?

Šesto dušno ali duhovno delo milosti je: tem, kteri nas žalijo, iz serca odpustiti. Iz serca odpuščati se pravi, ne le nič žalega, nič hudega storiti, marveč celo nič hudega nič žalega

želeli v sercu njim, ki nas žalijo. Iz serca odpustiti svojim žalnikom se toraj pravi, v sercu jim želeli, da bi bili zdravi, da bi pri vseh svojih opravkih srečo imeli in da bi se jim nikdar nikoli kaj zopernega ne prigodilo. Sveti Ignacij Lojolan je s svojim tovarišem črez polje popotoval. Delavci ga zasmehujejo in zmirjajo. Sveti Ignacij postoji ter jih prijazno gleda dotle, dokler se ne naveličajo, psovati ga. Predenj dalje gre, jih iz serca blagoslovi. Delavci so bili vsled takega prizanesljivega obnašanja tolikanj ginjeni, da so rekli: „Ta mož je svet; da, res svet mož mora biti.“

Marjetka, ktero je šesto dušno duhovno delo usmiljenja? Kaj se pravi, iz serca odpustiti tem, ki nas žalijo? Kteri sveti mož je iz serca odpustil njim, kteri so ga zasmehovali in zmirjali? Kaj veš o svetem Ignaciju Lojolanu?

Sedmo in poslednje dušno ali duhovno delo usmiljenja je: za žive in mertve Boga prositi. Ne le samo za se moramo moliti, timveč za vse ljudi, ki z nami na zemlji živijo. Posebno moramo moliti za svoje ljube stariše in dobrotnike, naj jim neskončno pravični Gospod Bog obilno povrača, kar nam dobrega storijo. Moramo moliti še sosebno za take ljudi, ki grešno živijo in ljubeznjivega Gospod Boga žalijo, da bi se spreobrnili in predobrega Očeta nebeškega odjenjali žaliti. Moliti moramo pa tudi za verne duše v vicah in sicer zlasti za tiste, kteri naše pomoči najbolj potrebujejo, da bi jim neskončno usmiljeni Gospod Bog terpljenje prikrajšal ter je k sebi v prevesela nebesa vzel. V mestih Sodomi in Gomori so ljudje grozno nesramno živeli. Neskončno pravični Gospod Bog je hotel hudoobneže strašno pokončati. Ko je Abraham to slišal, ga v serce zaboli. Jame toraj preljubega Gospod Boga prositi, naj jim prizanese. Ali Gospod Bog jim ni hotel prizanesti, kajti še deset pravičnih mestjanov ni bilo. I. Mojz 28, 32.

Francek, ktero je sedmo in poslednje dušno ali duhovno delo usmiljenja? Za ktere žive imamo sosebno moliti? Za ktere še? Je li moramo za mertve tudi moliti? Za ktere mertve imamo zlasti moliti? Kteri pobožni mož je milega Gospod Boga prosil, da bi prizanesel razuzdanim prebivavcem v mestih Sodomi in Gomori? Ali jim je prizanesel? Zakaj ne?

Na telesu bližnjemu kaj dobrega storiti ne zamore lahko vsak človek, kajti vsak človek premožen ni. Na duši pa zamore skoraj vsak človek kaj dobrega bližnjemu storiti, kajti tudi revež zamore grešnike svariti, nevedne učiti, tem, ki dvomijo, prav svetovati, žalostne tolažiti, krivico voljno terpeti, tem kteri nas žalijo, iz serca odpuščati in za žive in mertve Boga prositi. Glejte, predragi otroci, tudi vi že zamorete bližnjemu na duši marsikaj dobrega storiti, ter si nabirati zaklade za nebeško kraljestvo.

Skerbi, o človek, za tako blagó,
Ktero te v večnost spremilo bo.

XIV.

Trije evangelijski sveti.

Do zdaj sem vam razlagal, česar se nam je varovati in kaj imamo storiti, da bomo ljubemu Gospod Bogu dopadali in kdaj v nebeški raj prišli. Pravil sem vam o grehih in njih raznih plemenih. Govoril sem tudi o lepih čednostih ali krepostih in dobrih delih. Grehov se moramo bolj varovati ko strupnega modrosa, lepe čednosti in dobra dela pa radi in veseli vselej in povsodi doprinašati, da bomo k dobremu Gospod Bogu kdaj v prelepa nebesa prišli. Danes vam bom spet nekaj novega povedal. Pravil vam bom o takih bogoljubnih, svetih rečeh, katerih nam ni treba storiti in vendar le pridemo v sveta nebesa. Kaj ne, da se vam to res čudovito zdeva? Take svete, bogoljubne reči, brez katerih v prelepa nebesa pridemo, imenujemo evangelijske svete, in sicer zato, kajti jih mili Jezus v svetem evangeliju nikakor ne zapoveduje, namreč le samo svetuje, da bi tu na zemlji popolniši postali in v nebesih večje veselje uživali. To spoznamo iz naslednje dogodbe. Nek mladenec praša milega Jezusa: Dobri učenik, kaj naj storim dobrega, da zadobim večno življenje. Ljubi Jezus odgovori: Spolnui zapovedi. Mladenec reče: Zapovedi sem spolnoval od svoje mladosti. Kaj še menjka? Usmiljeni Jezus mu reče: Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in boš zaklad imel v nebesih, ter pridi in hodi za menoj. Mat. 19, 16—22. Dobri Jezus mladenču razločno pové, da bo že zveličan, če le zapovedi spolnuje. Če pa hoče popolnoma biti, naj gre in proda vse, kar ima in naj ubogim da. Ljubi Jezus mladenču nikakor ne zapoveduje, da naj vse proda in ubogim da, marveč mu le svetuje, ker mu reče: Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in ubogim daj in hodi za menoj. So pa evangelijski sveti trije: 1. Radovoljno ubožstvo. 2. Vedno devištvo. 3. Vedna pokorščina pod duhovnim poglavarjem.

Alojzija, česar se moramo varovati, da dobrega Gospod Boga ne bomo žalili? Kaj pa moramo storiti, da mu bomo dopadali in v presrečna nebesa prišli? Ali je tudi takih bogoljubnih, svetih reči, katerih nam ni treba storiti in vendar le v nebesa pridemo? Ali so take svete in bogoljubne reči zapovedi ali sveti? Zakaj jih imenujemo evangelijske svete? Kaj je mili Jezus rekel mladenču, ki ga je uprašal, kaj naj stori, da zadobi večno življenje? Kaj mu je mladenec odgovoril? Kaj pa je ljubi Jezus mladenču rekel? Ali je mili Jezus mladenču zapovedal, da naj vse proda in ubogim da? Koliko je evangelijskih svetov?

Pervi evangelijski svet je radovoljno ubožstvo. Radovoljno ubog postane tisti, kateri ima veliko denarjev, lepe hrame, veliko zemljišča in ostalega blaga; pa vse drugim zapusti in v ubožtvu

živi. Tako je storil sveti mladenec Alojzij. Alojzij je bil rojen na Laškem ali italijanskem leta 1568. Očetu je bilo ime Ferdinand Gonzaga. Bil je oče grof in silno bogat. Materi je bilo ime Marta. Bili so mati prav pobožni, izrejevali so majhnega Alojzija v strahu božjem, in so priserčno željeli, da bi Alojzij v duhovni stan se podal. Ali oče so hoteli, da bi Alojzij vojščak postal. Dvanajst let star je šel k prvemu presvetemu Obhajilu. Od zdaj je pobožni mladenček prejemal presveto rešnje Telo vsako nedeljo in vsaki praznik in njegova gorečnost do zakramenta presvetega rešnjega Telesa je rastla od dne do dne. Petnajst let star sklene v samostan ali kloster stopiti in sicer v družbo Jezuitov. Mati so bili Alojzijevega sklepa zeló veseli. Ali oče se nad pobožnim Alojzijem zagrozijo in dolgo nočejo dovoliti. Ko ga pa enkrat vidijo, kako kleče pred britko martro se kervavo biča, jih to tolikanj gine, da precej dovolijo. Mesca novembra leta 1585, torej sedemnajst let star, se Alojzij kot najstarejši sin vsemu bogastvu in vsem svojim pravicam odpove, ter vse prepusti svojemu mlajšemu bratu in gre v samostan. Samotna hišica ali celica, ki mu je bila odkazana, zdela se mu je rajsko prebivališče. Rekel je: „Tu je kraj mojega pokoja, tukaj hočem prebivati, ker sem si ga sam izvolil.“

Štefan, koliko je evangeljskih svetov? Kteri so? Kteri je prvi evangeljski svet? Kteri radovoljno ubožen postane? Ali veš, kteri sveti mladenec je radovoljen ubog postal? Kaj veš o svetem Alojziju?

Drugi evangeljski svet je vedno devištvo. Vedno devištvo je, ako mladenec ali deklica v zakonski stan se ne poda, marveč v samskem stanu ostane, da lagleje dobremu Gospod Bogu služi. kajti je v zakonskem stanu veliko-veliko sitnosti in skerbi, ktere so krive, da zakonski ne morejo prav zvesto dobremu Gospod Bogu služiti. Sveta Katarina Sijenska je vedno devica ostala. Bila je Katarina, kakor sveti Alojzij, rojena na Italijanskem v mestu Sijeni, zato se imenuje Katarina Sijenska. Že ko dete je živela tolikanj sveto, da so jo imenovali le malo svetnico. Še le pet let stara je že z gorečo pobožnostjo molila očenaš in češčena si Marija in vselej, kedar je šla po stopnicah gori in doli, je poleg lepe šege tistega časa preblazeno Marijo devico s češčeno si Marijo počastila. Sedem let stara se zaobljubi, da bo vedno devica ostala, da bi lagleje dobremu Gospod Bogu služila. Prosila je prelubeznjivo mater božjo, da bi jo v svoje mogočno varstvo sprejela ter jo v skušnjavah podpirala. Ko nekoliko odraste, so stariši hoteli, da bi Katra v zakonski stan stopila. Akoravno je svoje stariše priserčno ljubila, vendar le se jim je ustavljala. Goreče je molila in pridno delala. Ostala je vedno v deviškem stanu.

Jerica, kteri je drugi evangeljski svet? Kako ali kdaj ostane mladenec ali deklica vedno v deviškem stanu? Zakaj? Ali ne more človek tudi v zakonskem stanu tako lahko dobremu Gospod Bogu

služiti? Zakaj ne? Ktera pobežna deklica je vedno v deviškem stanu ostala? Povej prav lepo, kar o bogaboječi deklici Katarini Sijenski veš.

Tretji evangelijski svet je vedna pokorščina pod duhovnim poglavarjem. Zavoljo vrojenega greha je vsak človek bolj v hudo kot v dobro nagnjen. Če torej človek po svojem pregrešnem poželjenju, po svoji hudi volji ravna, kmali v greh zabrede in se lahko večno pogubi. Zato je prav in dobremu Gošpod Bogu zelo dopadljivo, da se človek podverže duhovnemu ali mešniku, njihovi volji svojo voljo popolnoma podverže, da ga zamorejo varno voditi po potu v večno življenje. Sosebno se mora človek popolnoma podvreči svojemu spovedniku, da natenko stori vse, karkoli mu spovednik naročijo. Kdor tako ravna, spolnuje tretji evangelijski svet, on je vedno pokoren duhovskemu poglavarju. Tako so ravnali sveti aposteljni in učenci. Podvergli so svojo voljo presveti Jezusovi volji, ter storili, kar je njih duhovni voditelj mili Jezus Kristus hotel. Sosebno pa morajo svojo voljo duhovnemu poglavarju podvreči tisti, ki v samostan ali kloster stopijo. Sveti Hironim pripoveduje, da je poznal nekega meniha, ki je na povelje svojega duhovnega poglavarja vsak dan dvekrat težek kamen na ramah tri tisuče stopinj daleč nosil. Osem let je menih na povelje duhovnega poglavarja težki kamen vsak dan dvekrat tri tisuče stopinj daleč nosil, ter se voljne in ponižne pokorščine tolikanj privadil, da je svojo voljo poglavarjevi celo v najmenjši reči popolnoma podvergel.

Šimon, kateri je tretji evangelijski svet? V kaj je vsak človek vsled vrojenega greha bolj podveržen, v hudo ali dobro? Če človek po svoji hudi volji ravna, kaj se utegne zgoditi? Da se to ne zgodi, komu naj svojo voljo podverže? Komu naj sosebno svojo voljo podverže? Kteri so ljubemu Jezusu svojo voljo popolnoma podvergli? Kaj sveti Hironim o nekem menihu pripoveduje? Kteri ljudje toraj morajo svojo voljo volji duhovnega poglavarja popolnoma podvreči? Ali ljubi Jezus zapoveduje, da moramo menihi postati? Glej, ravno zato je vedna pokorščina pod duhovnim poglavarjem v samostanu le evangelijski svet, nikakor pa zapoved.

Akoravno nam mili Jezus treh evangelijskih svetov ne zapoveduje, moremo jih vendar le spolnovati s tem, da denarjev in posvetnega blaga preradi nimamo, da se povsod in vselej spodobno in sramožljivo obnašamo, da smo svojim starišem in predpostavljenim radi in voljno pokorni in se malopridnih ljudi skerbno ogiblremo.

Varuj se hudobnih ljudi,
Da te njih tovarštvo ne pokazi.

XV.

Štiri poslednje reči.

Učil sem vas, kako da imamo v božjem strahu živeti ali skerbno varovati se, da preljubega Gospod Boga z nobenim, celo z najmanjšim grehom nikdar nikoli ne žalimo, po zapovedih božjih in cerkvenih pa zvesto živeti ali svete čednosti in dobra dela doprinasati, da sedaj tu na zemlji srečni in zadovoljni živimo. Da bi se res ostudnega, nesrečnega greha skerbneje varovali in gorečeje dobro doprinasali, bodo nam v spodbudo štiri reči, ktere imenujemo poslednje reči, namreč: 1. Smert. 2. Sodba. 3. Pekel. 4. Nebesa. Te štiri reči se imenujejo poslednje zato, kajti vsakega človeka zadenejo zaporedom ob koncu časnega življenja. Razlagajo se pa naposled za tega delj, naj bi nas od hudega ali greha odvrčale in k dobremu ali k sveti kristjanski kreposti priganjale. Ako se bomo štirih poslednjih reči spominjali, gotovo bomo dobremu Gospod Bogu dopadljivo živeli. Zato Bog sveti Duh tako lepo uči: „V vseh svojih delih spominjaj se svojih poslednjih reči in vekomaj ne bodeš grešil.“ Sirah. 7, 40.

Ksaverija, koliko je poslednjih reči? Ktere so? Zakaj imenujemo smert, sodbo, peklo in nebese poslednje reči? Zakaj se štiri poslednje reči naposled razlagajo? Kako nas uči Bog sveti Duh?

Vsako štirih poslednjih reči vam bom ob kratkem razložil.

Perva štirih poslednjih reči je smert. Smerti ne moremo videti, kajti nima ne telesa ne duha. Smert je ločitev duše od telesa. Duša gre iz telesa. To imenujemo smert. Kedaj in kako gre neumerljiva duša iz telesa ali kedaj in kako duša telo zapusti, ne vidimo. Gotovo ste že videli smertno podobo. Je iz golj kosti, zato imenujemo smertno podobo „kostenega moža.“ Zakaj? Le zvesto poslušajte naslednjo dogodbo. Ob prijaznem jutru v jeseni grejo moder oče s svojima sinoma Sigmundom in Feliksom na travnik. Grejo memo pokopališča ali britofa, pred čigar vhodom je bila smertna podoba s koso v roci. Sigmund upraša očeta, ali je smert res taka, kakor jo tukaj podoba kaže? Oče odgovorijo: „Ljuba moja otroka, smerti ne moremo videti; kajti smert ni bitje, ki ima podobo; marveč ločitev duše od telesa je smert.“ Feliks v besedo seže: „Zakaj se smert tolikanj nagnjusna vpodoblja ali mala?“ „Zato odgovorijo oče, ker smert tudi nas vse tako nagnjusne stori; kajti vsak človek v zemlji kosen mož postane.“ V teh pogovorih pridejo na travnik, na katerem so še jesenske rože kaj lepo cvetele; zakaj jesenska košenj še ni bila dotekla. Zdaj Sigmund očeta še enkrat upraša: „Ljubi moj oče, zakaj pa ima kosen mož koso v roci?“ Modri oče odgovorijo: „Mnogoverstne cvetlice vidite na travniku. Res lepe in krasne so ter razveseljujejo popotnika. Ali kmali jih bo kosec pokosil. Žalostne bodo pod koso padale in vse posahnile.

Glejta, tako se bo nam in vsem ljudem godilo. Zakaj Bog sveti Duh pravi: „Človeka dnevi so kakor trava, kakor cvetljica na polji tako izcvete.“ Psalm 102, 15. Zatorej moja ljuba otroka, nikar se ne zanašajta na svojo cvetečo mladost; marveč, da bodeta pred ljubim Gospod Bogom vedno nedolžna, nikdar nikoli ne zabita. Tudi mladenča, ki v svoji mladostni moči in krasoti cvete, smerti ledena roka velikrat na tla telebi, kakor kosec na travniku cvetice pokosi.“ — Umreti moramo vsi, stari in mladi, bogati in berači. Ali kdaj bomo umerli, stari ali mladi, kako bomo umerli, ali bomo prej bolni ali ne, kje bomo umerli, doma v postelji ali na potu ali pri delu, vsega tega ne vemo. Oj kako treba je pač, da pobožno živimo; kajti sicer vemo, da moramo umreti vsi, nikakor pa ne vemo, kdaj, kako in kje bomo umerli. Da moramo vsi umreti, so krivi prvi stariši, Adam in Eva, ker sta prepovedani sad jedla.

Rupert, ktera je prva štirih poslednjih reči? Ali moremo smerti videti? Zakaj je ne moremo videti? Kaj je torej smert? Ali si že videl smertno podobo? Kaka je? Zakaj se smert upodoblja ali mala kot kosten mož s koso v roci? Pripoveduj prav lepo. Kaj vemo gotovega o smerti? Kaj pa ne vemo o smerti? Ker ne vemo, kdaj, kako in kje bomo umerli, kako moramo tedaj živeti? Kdo je kriv, da moramo vsi umreti?

Druga štirih poslednjih reči je sodba. Vsak človek bo dve-krati sojen. Pervikrat bo sojen, ko umerje. Duša se loči od telesa, in gre precej na sodbo božjo. Zatorej se ta sodba imenuje prva sodba. Imenuje se pa tudi posamezna ali posebna sodba, kajti je duša vsakega posamezno ali posebej sojena. Na prvi in posamezni ali posebni sodbi bode človekova duša obsojena ali v vice ali v pekel ali pa v prelepa nebesa vzeta.

Ana, ktera je druga štirih poslednjih reči? Kolikrat bode vsak človek sojen? Kdaj bode pervikrat sojen? Kako se zatorej imenuje ta sodba? Kako se še imenuje? Zakaj se imenuje posamezna ali posebna sodba? Kam bode človekova duša na prvi sodbi obsojena?

Na prvi sodbi bode človekova duša obsojena ali v vice ali v pekel ali pa v prevesela nebesa vzeta. Kaj so vice? Vice so kraj, kjer duše ne terpijo vedno, marveč le nekoliko časa, namreč dotle, dokler niso čiste. Potem grejo v sveta nebesa. Na primer nekdo je velik greh storil. Preden je umerl, spovedal se je svojih grehov, toda ni še zadosti pokore za-nje storil. Ko umerje, gre njegova duša v vice, kjer terpi in se pokori dotle, dokler ni čista kakor solnce. Ko se je za svoje grehe zadosti pokorila ali očistila, gre v vesela nebesa. Ubogim dušam iz žalostnih vic lahko pomagamo, ako za-nje sv. mešo darujemo, molimo, ubogajme dajemo in svoje težave voljno in tiho prenašamo.

Urbanček, kam bode človekova duša na prvi sodbi obsojena? Kaj so vice? Kako dolgo mora duša v vicah terpeti? Ali zamoremo ubogim dušam iz vic pomagati? Kake?

Na prvi sodbi more človekova duša pa tudi obsojena biti v strašni pekel. Pekel je grozopoln kraj. Že beseda pekel to naznanja, kajti izvira od besede „peči“. Pekel je torej strašen kraj, kjer človekova duša ne le nekoliko časa kakor v vicah, marveč vedno ali brez nehanja terpi. V pekel pride duša tistega človeka, ki je na tem svetu hudo grešil, pa je umerl, brez da bi se bil svojih grehov prav zgreval in spovedal. V peklu so toraj pogubljeni. Pogubljenim nikakor ne moremo iz pekla pomagati, kajti so na vse večne čase va-nj obsojeni.

Amalija, kam še more človekova duša na prvi ali posamezni sodbi razun v vice obsojena biti? Kterega človeka duša pride v pekel? Kako imenujemo one, ki so v strašnem peklu? Ali zamoremo pogubljenim iz pekla pomagati? Zakaj ne?

Na prvi sodbi zamore človekova duša pa tudi v prevesela nebesa vzeta biti. Ne da se dopovedati in ne popisati, kako lepa in vesela so sveta nebesa. Alite, ljubi otroci, kako veseli in srečni ste na primer o svetem Božiču in o sveti Veliki noči! Imate lepo novo obleko, ni vam treba delati, najbolje in najokusnije jedi uživljate. O res veselo je o svetem Božiču in o sveti Veliki noči! Toda veselje ne traja dolgo. Precej prazniki preminejo. Lepo novo obleko morate sleči, zopet delati in vsakdanje jedi uživljati. Prav veseli in srečni pa bote le v prelepih nebesih in vaša sreča in vaše veselje ne bode trajalo kaka dva dni, marveč brez nehanja. V nebesih ne bomo nikdar nikoli bolni, lačni, ne bode nas zeblo, niti solnce peklo. Vedno bomo pri ljubem Gospod Bogu, pri mili materi božji, pri svojem angeljvarhu. Oj to bode veselje! Zdaj bode te pa že lahko spoznali, kaj so sveta nebesa? Svete nebesa so presrečen kraj, kjer bodo tisti, ki so tu na zemlji dobremu Gospod Bogu zmirom zvesto služili, prelepega Boga od obličja do obličja gledali in se pri ljubeznjivi materi božji in angeljvarhu brez nehanja veselili. V prelepa, v prevesela in v presrečna nebesa pridejo tisti, ki so tu na zemlji greha skerbno varovali se in v posvečejoči milosti božji umerli.

Jožek, kam more človekova duša na prvi ali posamezni sodbi vzeta biti? Kaj so sveta nebesa? Ali nisi zelo vesel in srečen o sveti Veliki noči? Zakaj? Ali tvoja sreča in veselje dolgo traja? Kje bomo še le prav veseli in srečni? Zakaj še le v svetih nebesih? Kteri pridejo v prevesela, v presrečna sveta nebesa?

Drugikrat bomo sojeni ob koncu sveta: toda ob koncu sveta ne bode sojena duša vsakega človeka posebej, kakor na prvi in posebni sodbi, temuč sojeni bomo vsi skupaj. Najprej bomo od mertvih ustali. Duša se bode s telesom sklenila. Bog vsegamogočni bo storil, da se bomo zbrali v dolini, ki je med Jeruzalemom in

Oljsko goro in se Jozafatova dolina imenuje. Sodil nas bode ljubi Jezus, ker nas je odrešil. Prišel bo sodit z veliko močjo in veličastvom. Angelji bodo v Jozafatovi dolini zbrane ljudi narazen ločili, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo mili Jezus postavil na svojo desnico, kozle pa na levico, to je pravični bodo na Jezusovi desnici, pogubljeni pa na levici. Tem na desnici bo ljubi Jezus prijazno rekel: „Pridite blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.“ Tem na levici pa bo serdito rekel: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim — zaverženim — angeljem.“ Mat. 25, 31—42. S temi besedami bode pravični Jezus sodbo sklenil. Pravični bodo šli ž njim v prevesela, v prelepa in v presrečna nebesa, kder se bodo na veke brez nehanja veselili; pogubljeni pa v strašni pekel, kjer bodo tudi na veke brez prenehanja terpeli. Vice bodo prenehale in bodejo le nebesa in pekel. Ta sodba se imenuje druga sodba, kajti bodemo na nji drugikrat sojeni. Imenuje se še tudi splošna sodba zato, ker bomo vsi ukup sojeni.

Apolonija, kolikrat bode vsak človek sojen? Kedaj bode prvič sojen? Kako se imenuje ta sodba? Kako se še imenuje posamezna ali posebna sodba? Kam bode duša na prvi ali posamezni sodbi obsojena? Kdaj bode človek drugikrat sojen? Kako bodemo drugikrat sojeni? Kdo nas bode sodil? Zakaj nas bode ljubi Jezus sodil? Kje nas bode sodil? Na kateri strani bodo pravični? Na kateri pa pogubljeni? Kako bode mili Jezus tem na desnici rekel? Kako pa tem na levici? Kam pojdejo po tem zveličani? Ali bodo vice še dalje trajale? Kako se imenuje ta sodba? Zakaj druga sodba? Kako se še imenuje? Zakaj splošna sodba? Ali vemo, kedaj bode konec sveta? Tega nihče ne ve.

Umreti moramo vsi. Smert bode srečna ali nesrečna. Srečna bode smert, ako bomo zvesto in stanovitno živeli po božjih in cerkvenih zapovedih. Nesrečna pa bode, ako bodemo božje in cerkvene zapovedi prelomljevali. Kakor življenje, taka smert. Kedar bomo umerli, morali bodemo vse zapustiti. Oj predragi otroci, spominjajte se pogostoma smerti in sodbe zlasti, kedar vas hudo poželjenje v greh vabi.

Posvetno mine; človek spomni tega se.
Bo prišla smert, po njej pa sodba čaka te.

XVI.

Sklep. Sveti rožni venec.

Preljubi otroci, razložil sem vam najpotrebniše in najpoglavitnejše resnice in nauke naše svete vere, katero nam je sam božji Sin, preljubi Jezus Kristus, iz svetih nebes na zemljo prinesel. Tri

leta je mili Jezus učil, na zadnje pa je za svoje nebeške zveličavne resnice in nauke svoje življenje daroval, ter na svetem križu umrl. Ravno te resnice in nauke, ktere je usmiljeni Jezus iz prelepih nebes na zemljo donesl, ohranjuje in uči sveta katolijska cerkev v njegovem imeni. Ah, predragi otroci, kako srečni ste, da ste v sveti katolijski veri rojeni! Zakaj sveta katolijska vera uči vaše stariše, kako da morajo za vas skrbeti ter vas lepo kristjansko izre-jati. Neznabožni ali ajdovski stariši storijo s svojimi otroci kar koli radi. Jih zaveržejo, da jih psi in svinje pohrustajo, ali v vodo po-mečejo; če pa otroci odrastejo, jih neusmiljeni ajdovski stariši kakor nemo živinco prodajajo. Oj ubogi ajdovski otroci! Glejte, kako srečni ste vendar vi! Bodite toraj priserčno hvaležni ljubeznjivemu Jezusu, živite skerbno in zvesto po njegovih svetih naukih. Molite radi, marljivo hodite v Jezusovo hišo ali v cerkev in voljno ubogajte svoje dobre stariše, kajti sam mili Jezus hoče, da ste svojim starišem hvaležni. Pa tudi morate radi imeti preblaženo Marijo devico, ktera je milegu Jezusa porodila. Božjega Sina, usmiljenega Jezusa in njegovo presveto mater Marijo morate ljubiti. Pridni otroci na-birajo lepih rožic, jih v čeden šopek povijajo ter ga svojim ljubim, dobrim in skerbnim starišem darujejo, da jim pokažejo, kako radi jih imajo, kako hvaležni da so jim. Predragi otroci, tudi dobremu Jezusu in njegovi pa tudi naši preljudi materi Mariji zamorete zmirom celo po zimi najlepši rožni šopek darovati. Vam ni treba lepih rožic nikjer iskati. Čudno me gledate! Rožice rastejo v vertu vašega nedolžnega serca. Prelepa molitev, ktero smo že v šoli in ktero ste gotovo že tudi doma s svojimi stariši molili, je prekrasen rožni šopek, ktereга zamore vsakdo dobremu Jezusu in preljudi Mariji darovati. Ta prelepa molitev je sveti rožni venec ali kranc.

Sveti rožni venec je le eden. Ima pa tri dele. Pervi del se imenuje veseli del, ker se v njem veselje nam naznanja. Moli se prvi del od prve adventne nedelje do pepeilnične srede. Pervi del je ta le: najprej se stori križ, na to se mole sveta apo-stoljska vera, po veri očenaš in češčena si Marija. V prvi češčena si marija se reče po besedi Jezus, „kteri nam oživi pravo vero;“ v drugi, „kteri nam daj terdno upanje;“ v tretji, „kteri nam vžgi ljubezen.“ Zdaj se moli čast bodi Boga očetu, potem oče naš in petkrat po deset češčena si Marija. V prvih deseterih češčena si Marija se reče po besedi Jezus, „ktereга si Devica spočela.“ V drugih, „ktereга si Devica v obiskanje Elizabete nosila.“ V tretjih, „ktereга si Devica rodila.“ V četrlih, „ktereга si Devica v tem-peljnu darovala.“ V petih, „ktereга si Devica v tempeljnu našla.“ Po vsakih deseterih češčena si Marija se moli čast bodi Bogu očetu . . . in oče naš. Po zadnjem očenašu še molimo deset češčena si Marija vernim dušam v vicah v pomoč, ter rečemo v vsaki češčena si Marija po besedi Jezus, „usmili se vernih duš v vicah.“

Mihec, ali je velika sreča za vas otroke, da ste v sveti katoljški veri rojeni in podučeni? Kaj uči sveta katoljška vera vaše stariše? Kako pa poganski ali ajdovski stariši s svojimi otroci ravnajo? Kdo nam je pravo, božjo vero donesel? Od kod nam je mili Jezus sveto vero donesel? Kaj je daroval za svojo sveto vero? Micika, kaj smo ljubemu Jezusu za sveto vero dolžni? Kako se dobremu Jezusu za sveto vero hvaležne skazujemo? Ktera presveta Devica nam je milega Jezusa porodila? Komu še moramo toraj hvaležni biti? Kaj pridni otroci radi nabirajo in svojim starišem darujejo? Po kaj jim darujejo rožne šopike? Ali zamorete vi otroci tudi milemu Jezusu in preljubi materi božji Mariji lep rožen šopek darovati? Kako? Je več, kakor en rožen venec? Koliko delov ima rožni venec? Kteri so trije deli? Kteri je prvi del svetega rožnega venca? Kdaj se moli veseli del svetega rožnega venca? Kako se moli?

Drugi del svetega rožnega venca je žalostni del, ker se v njem bitko terpljenje in grenka smert našega Gospoda Jezusa Kristusa naznanja. Moli se žalostni del svetega rožnega venca od pepelnične srede do velike noči. Začenja se moliti, kakor veseli del. Ali v prvi treh češčena si Marija po prvem očenašu se reče po besedi Jezus, „kteri nam razsvetli razum;“ v drugi, „kteri nam pouterdi voljo“ in v tretji, „kteri nam krepi pamet.“ V prvih deseterih češčena si Marija se reče po besedi Jezus, „kteri je za nas kervavi pot potil.“ V drugih, „kteri je za nas bičan — šiban — bil.“ V tretjih, „kteri je za nas s ternjem kronan bil.“ V četrtih, „kteri je za nas težki križ nosil.“ V petih, „kteri je za nas križan bil.“ Naposled se še moli deset češčena si Marija za verne duše v vica, kakor pri veselem delu.

Gašpar, kteri je drugi del svetega rožnega venca? Zakaj se imenuje žalostni del? Kdaj se moli žalostni del? Kako se moli?

Tretji in zadnji del svetega rožnega venca je častni del, ker se v njem čast ali povišanje Kristusovo naznanja. Častni del svetega rožnega venca se moli od velike noči do prve adventne nedelje. Prične in konča se kakor veseli in žalostni del. V prvi treh češčena si Marija za prvim očenašem se reče po besedi Jezus, „kteri nam vodi naše misli;“ v drugi, „kteri nam vodi naše besede,“ in tretji, „kteri nam vodi naše djanje.“ V prvih deseterih češčena si Marija se reče po besedi Jezus, „kteri je od smerti ustal.“ V drugih, „kteri je v nebesa šel?“ V tretjih, „kteri je svetega Duha poslal.“ V četrtih, „kteri je tebe — devico Marijo — v nebesa vzel.“ V petih, „kteri je tebe — devico Marijo — v nebesih kronal.“

Marjetka, kteri je tretji in zadnji del svetega rožnega venca? Zakaj se imenuje častni del? Kdaj molimo častni del svetega rožnega venca? Kako ga molimo?

Sveti rožni venec je zares prav lepa, ob enem pa tudi podučna molitev. Ako sveti rožni venec prav serčno in pobožno molimo, premišljujemo vse življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. V vselem delu premišljujemo njegovo rojstvo in življenje. V žalostnem delu premišljujemo bitko terpljenje in grenko smert na križu. V častnem delu pa premišljujemo Kristusovo odsmeri vstajenje in njegov vnebohod, teraj njegovo čast in poveljčanje. Ob enem pa tudi priserčno prozavljamo, častimo in v pomoč kličemo presveto mater božjo Marijo, kedar koli molimo sveti rožni venec. Molite tedaj vselej radi in prav pobožno sveti rožni venec s svojimi stariši doma in v cerkvi z bogaboječimi vernimi. Tako bote iskali po Jezusovih besedah najprej božjega kraljestva in njegove pravice, da bote dobremu Gospod Bogu dopadli. Usmiljeni Oče nebeški vas bo v plačilo za vašo pobožnost tudi časno oblagodanil.

Le nebes je treba najpoprej iskati;

Bog nam hoče drugo za naveržek dati.

Amen.

